

Intern aangestuurde masterproef

Hoe het lotingsysteem bij keuze van middelbare scholen optimaliseren?

Thomas QUARTIER

Masterproef aangeboden tot het behalen van de graad van
Master in de handelswetenschappen
Finance and risk management

Promotor: Jef HENDRICKX

Academiejaar: 2016–2017

Verdedigd: augustus 2017

Inhoudstafel

1.1	Indeling van dit rapport	5
1.2	Onderzoeksdoelvraag en onderzoeksdoelstelling.....	5
1.2.1	Algemene onderzoeksvraag.....	5
1.2.2	Onderzoeksdoelstelling	5
1.3	Waarom dit onderwerp?	6
2	Situering probleem.....	6
2.1	Welke aspecten spelen een rol bij inschrijven in een middelbare school?	6
2.2	Toepassing van een lotingssysteem in het onderwijs	7
2.3	Katholieke scholengemeenschap Leuven.....	9
2.3.1	Hoe is de KS Leuven samengesteld?	9
2.3.2	Evolutie van inschrijven in de KS Leuven	10
2.3.2.1	<i>Beschrijving van het probleem</i>	10
2.3.2.2	<i>Invoeren van het inschrijven via een callcenter</i>	11
2.3.2.3	<i>Invoeren van een lotingssysteem</i>	13
2.4	Het inschrijvingsdecreet SO/2012/01, gepubliceerd op 05/06/2012	14
2.4.1	Inleiding	14
2.4.2	Wat vooraf gaat aan de inschrijvingen	15
2.4.3	Start van de inschrijvingen	16
2.4.4	De voorrangregeling	16
2.4.4.1	<i>Leerlingen van dezelfde leefentiteit</i>	17
2.4.4.2	<i>Kinderen van personeelsleden</i>	17
2.4.5	De dubbele contingentering	18
2.4.5.1	<i>Voorwaarden indicator- of niet-indicatorleerlingen</i>	18
2.4.5.2	<i>Procedure dubbele contingentering</i>	18
2.4.6	De aanmeldingsprocedure	19
2.4.7	Orderingscriteria	20
2.4.8	Beëindigen van de aanmeldingsprocedure.....	20
2.5	De aanmeldingsprocedure in de KS Leuven.....	21
2.5.1	Tijdelijk aanmelden en inschrijven in de KS Leuven.....	21
2.5.2	Indicatorleerlingen	23
2.6	Het lotingssysteem van de KS Leuven.....	23
2.6.1	Beschrijving van het lotingssysteem	23
2.6.2	Werkingswijze van de reservelijsten	26
2.6.3	Voor- en nadelen van het lotingssysteem van de KS Leuven	27

	2.6.3.1	<i>Voordelen van het lotingssysteem</i>	27
	2.6.3.2	<i>Nadelen van het lotingssysteem</i>	27
	2.6.4	Ondersteuning bij de aanmelding	28
2.7		Alternatieve lotingssystemen	28
	2.7.1	Antwerpen	28
	2.7.1.1	<i>De situatie in Antwerpen</i>	28
	2.7.1.2	<i>Het lotingssysteem in het LOP-gebied van Antwerpen</i>	29
	2.7.1.3	<i>Voor- en nadelen van dit lotingssysteem ten opzichte van het lotingssysteem van de KS Leuven</i>	32
	2.7.2	Brussel	33
	2.7.2.1	<i>Situatie in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel</i>	33
	2.7.2.2	<i>Het lotingssysteem in het LOP-gebied van Brussel</i>	33
	2.7.2.3	<i>Voor- en nadelen van dit lotingssysteem ten opzichte van het lotingssysteem van de KS Leuven</i>	34
	2.7.3	Andere alternatieven die afgekeurd werden	35
3		Data en onderzoeksmethode	35
	3.1	Analyse van de data	35
	3.1.1	Verdeling van aangemelde leerlingen in contingenten en voorrangsgroepen	36
	3.1.2	Verdeling van de schoolkeuzes bij leerlingen met recht op voorrang....	38
	3.1.3	Verdeling van de schoolkeuzes bij leerlingen zonder recht op voorrang	42
	3.2	Methode	48
4		Resultaten van de simulaties van de lotingssystemen	49
	4.1	Simulatie van het lotingssysteem van de KS Leuven.....	49
	4.1.1	Algemene verdeling E- en R-nummers	49
	4.1.2	Verdeling E- en R-nummers volgens schoolkeuze	51
	4.1.3	Aantal vrije plaatsen na de loting	55
	4.1.4	Betrouwbaarheid van de simulatie	56
	4.2	Simulatie van het lotingssysteem van Antwerpen	58
	4.2.1	Algemene verdeling E- en R-nummers	58
	4.2.2	Verdeling E- en R-nummers volgens schoolkeuze	59
	4.2.3	Aantal vrije plaatsen na de loting	64
	4.2.4	Betrouwbaarheid van de simulatie	65
	4.3	Simulatie van het lotingssysteem van Brussel	66
	4.3.1	Algemene verdeling E- en R-nummers	66
	4.3.2	Verdeling E- en R-nummers volgens schoolkeuze	68
	4.3.3	Aantal vrije plaatsen na de loting	72

4.3.4	Betrouwbaarheid van de simulatie	72
5	Discussie.....	74
6	Conclusie	77
7	Referenties.....	78
	Appendix A: Transcripties interviews.....	79
	Interview 1: Guy Christens IT-ondersteuner KS Leuven.....	79
	Interview 2: Inge Wagemakers LOP-deskundige Antwerpen.....	96
	Interview 3: Ine Marck LOP-deskundige Brussel.....	113
	Appendix B: Inhoudstafel externe bijlage.....	121

1 Introductie

1.1 Indeling van dit rapport

Hoofdstuk één bevat, naast deze indeling, een beschrijving van het doel van het onderzoek. Op welke onderzoeksvraag is het rapport gebaseerd en op welke manier zal de onderzoeksvraag onderzocht worden? Er wordt ook ingegaan op de reden waarom voor dit onderwerp gekozen werd.

In hoofdstuk twee volgt de situering van het probleem van de inschrijvingen in middelbare scholen met reservelijsten. Na een korte literatuurstudie wordt de samenstelling van de katholieke scholengemeenschap van Leuven geschetst. Er wordt beschreven hoe men daar naar het huidige lotingssysteem evolueerde, gebaseerd op het interview met de IT-verantwoordelijke van de scholengemeenschap. Daarna wordt het inschrijvingsdecreet besproken, wat nodig is om de regels voor aanmelding en inschrijving te begrijpen. Vervolgens komt de beschrijving van de aanmeldingsprocedure en het lotingssysteem van de katholieke scholengemeenschap van Leuven. Tot slot worden ook alternatieve lotingssystemen besproken, gebaseerd op interviews met de deskundigen van de lokale overlegplatforms.

In hoofdstuk drie worden de data van de katholieke scholengemeenschap van Leuven geanalyseerd. Deze kwantitatieve benadering moet een beeld geven van de verdeling van de verschillende schoolkeuzes. Vervolgens wordt ook de onderzoeksmethode besproken. De data van de katholieke scholengemeenschap van Leuven worden gesimuleerd aan de hand van de beschreven lotingssystemen.

In hoofdstuk vier worden de resultaten van deze simulaties besproken.

In het vijfde hoofdstuk wordt kritisch gekeken naar de resultaten van het onderzoek en wordt aanzet gegeven voor eventueel vervolgonderzoek.

In hoofdstuk zes volgt de conclusie van het onderzoek. Hierin wordt een antwoord gegeven op de vraag op welke manier het huidige lotingssysteem van de katholieke scholengemeenschap van Leuven kan geoptimaliseerd worden.

Het zevende en laatste hoofdstuk bevat de referenties naar de gebruikte bronnen. De transcripties van de hierboven vernoemde interviews zijn te vinden in de appendix A. Alle tabellen die gebruikt werden in dit rapport zijn terug te vinden in twee Excelbestanden in de externe bijlage. Appendix B bevat een inhoudstafel van deze externe bijlage.

1.2 Onderzoeksdoelvraag en onderzoeksdoelstelling

1.2.1 Algemene onderzoeksvraag

“Hoe het lotingssysteem bij keuze van middelbare scholen optimaliseren?”

Om deze vraag te beantwoorden zal specifiek gebruik gemaakt worden van de situatie in de katholieke scholengemeenschap van Leuven.

Omwillen van de leesbaarheid wordt van nu af aan de term ‘KS Leuven’ gebruikt om naar de katholieke scholengemeenschap van Leuven te verwijzen.

1.2.2 Onderzoeksdoelstelling

In dit onderzoek wordt het lotingssysteem bij keuze van middelbare scholen, specifiek voor het geval van de KS Leuven, onderzocht en vergeleken met gelijkaardige lotingssystemen, met de bedoeling na te gaan hoe het lotingssysteem van de KS Leuven geoptimaliseerd kan worden.

De eerstejaars leerlingen van de KS Leuven mogen online 'x' aantal keuzes van scholen waar ze zich graag willen inschrijven, opgeven. Nadat een bepaalde aanmeldingsperiode afgelopen is, kiest de computer via een lotingssysteem welke keuze de leerling toegewezen krijgt; met andere woorden in welke school hij zich mag inschrijven als hij dat wenst. Met de gegevens van de inschrijvingen van het schooljaar 2015-2016 zullen er drie lotingssystemen gesimuleerd worden: het systeem van de KS Leuven en twee systemen die op het punt staan om in gebruik genomen te worden door de lokale overlegplatforms van Antwerpen en Brussel. In deze lokale overlegplatforms voor het secundair onderwijs, hierna LOP genoemd, zetelen alle onderwijspartners, bijvoorbeeld vertegenwoordigers van de ouders, schooldirecties ..., maar ook vertegenwoordigers van buiten het onderwijs. De drie lotingssystemen worden geprogrammeerd met de programmeertaal Python. Vanuit de simulaties wordt dan gekeken of er voor de specifieke case van de KS Leuven een mogelijkheid is om het proces te optimaliseren. Aan de hand van de resultaten van de simulaties worden de voor- en nadelen van elk lotingssysteem besproken en wordt een conclusie getrokken. De conclusie moet een antwoord geven op de vraag op welke manier het lotingssysteem van de KS Leuven de leerlingen het efficiëntst verdeelt en hoe iedereen evenveel kansen krijgt. Onder efficiënt wordt hier verstaan zoveel mogelijk leerlingen hun school van eerste keuze toewijzen.

1.3 Waarom dit onderwerp?

Ik heb dit onderwerp gekozen omdat ik persoonlijk al gehoord had van de situatie in Leuven. Familie had het al eens aangehaald in een gesprek, hun dochter zou moeten inschrijven in het eerste jaar van het katholiek secundair onderwijs in Leuven. De aanmeldingsprocedure en bijhorende loting waren voor hen van toepassing. De manier waarop het systeem werkt en de redenen van het bestaan ervan waren me bij aanvang van het onderzoek in september 2016 nog niet duidelijk, maar ik vond het wel een interessant onderwerp om me in te verdiepen. Vanwege de verstedelijking is de kans immers reëel dat dergelijke systemen in de toekomst meer zullen voorkomen. Het is dus een zinvol onderzoeksthema. Misschien kan mijn onderzoek iets bijdragen tot de optimalisatie van het lotingssysteem van KS Leuven.

2 Situering probleem

2.1 Welke aspecten spelen een rol bij inschrijven in een middelbare school?

In dit rapport is het nodig om te begrijpen welke aspecten een rol spelen bij het inschrijven in een middelbare school. Er zijn drie belangrijke pijlers waarmee rekening gehouden moet worden. Ten eerste willen de ouders hun kind inschrijven in de school van hun keuze. Ten tweede moet het probleem van segregatie in de scholen aangepakt worden om meer gelijke kansen te bieden. En als laatste willen de scholen ook hun eigen objectieven kunnen behalen en respecteren (Maniquet, 2009).

De eerste pijler, de vrije schoolkeuze van ouders, is wellicht de meest bekende voor het grote publiek door de lange wachtrijen aan de schoolpoort om als eerste te kunnen inschrijven en zo zeker te zijn van een plaats in de gewenste school (Cantillon, 2009). Voor de populaire scholen waar veel ouders hun kind willen inschrijven en waar logischerwijs plaats te kort is, ontstaan lange wachtrijen of zelfs kampeerterreinen. De manier van inschrijven wordt sinds 2003 bepaald door het GOK-decreet (Vlaamse Regering, 2012). Dit decreet wordt later in het hoofdstuk besproken.

Het grondbeginsel van het inschrijvingsdecreet is het recht van inschrijving. Elke leerling wordt ingeschreven in het inschrijvingsregister volgens de chronologische volgorde waarop de leerling zich aanbiedt. De leerling wordt automatisch ingeschreven als hij voldoet aan de voorwaarden (de toelatingsvoorwaarden en akkoord gaan met het pedagogisch project en schoolreglement). Door het recht van inschrijving ontstaan soms lange wachtrijen aan schoolpoorten aangezien chronologie een groot belang heeft (Poesen-Vandeputte & Nicaise, 2012).

Deze manier van inschrijven is op een bepaalde manier wel discriminerend omdat de hooggeschoolden met een sterker sociaal netwerk beter op de hoogte zijn van hun recht en er meer gebruik van maken. Hierdoor kunnen er ongelijkheden ontstaan in bepaalde scholen waar de meerderheid van de kinderen bijvoorbeeld afkomstig is uit een gezin met hooggeschoolde ouders. Er zijn al scholen die deze wachtrijen proberen te vermijden door online inschrijvingen mogelijk te maken en via een bepaald systeem iedereen evenveel kans te geven om ingeschreven te worden. Hoe dit concreet uitgevoerd wordt, zal later in dit rapport uitgebreid aan bod komen (Maniquet, 2009).

De tweede pijler is de segregatie in het Belgische scholenlandschap (Cantillon, 2009). Hieronder verstaat men een desintegratie van minderheidsgroepen in het onderwijs. Door de segregatie ontstond er op sociaal vlak een ongelijkheid, volgens het PISA rapport van 2012 blijkt België zelfs één van de West-Europese landen waar de ongelijkheid het grootst is (Hirtt, 2014). Deze ongelijkheid op onderwijsniveau zorgt op zijn beurt voor een ongelijkheid van posities op de arbeidsmarkt. De ongelijkheid vertaalt zich in concentratiescholen, dit zijn scholen waar de meerderheid gevormd wordt door leerlingen met een leerachterstand, voornamelijk allochtonen (Poesen-Vandeputte & Nicaise, 2012). Het Belgische onderwijssysteem was niet voorbereid op de 'multiculturalisering' van de maatschappij. Allochtonen hebben een schoolachterstand als gevolg van taal- en socialisatieverschillen tussen school en thuis. Niet enkel allochtonen worden benadeeld, ook kansarme leerlingen zijn slachtoffer van de segregatie (Poesen-Vandeputte & Nicaise, 2012). Het is de bedoeling om te bespreken hoe de segregatie aangepakt wordt in het onderwijs en op welke manier dit concreet in een online aanmeldingssysteem wordt toegepast. Via het inschrijvingsrecht heeft iedereen dezelfde kans om op gelijk welke school in te schrijven. En vanaf 2013 wordt het systeem van dubbele contingentering ingevoerd om de 'sociale mix' te verbeteren en zo desegregatie te bevorderen. Het systeem van dubbele contingentering wordt later besproken (Vlaamse regering, 2012).

De laatste pijler bevat de doelstellingen van de school en het leerplan dat de school moet volgen (Maniquet, 2009). Ondanks het recht op inschrijving kan de school nog altijd inschrijvingen weigeren indien de leerling niet voldoet aan bepaalde toelatingsvoorwaarden of als het aantal leerlingen te groot is om te voldoen aan de kwaliteitseisen van het leerplan (Vlaamse Regering, 2012).

Ondanks de wetgeving om de inschrijvingen in goede banen te leiden, bleef het probleem van wachtrijen bestaan. Daarom begonnen sommige scholen de inschrijvingen online af te handelen. Online inschrijven brengt enkele voordelen met zich mee. Eerst en vooral hoeft de leerling zich niet meer te verplaatsen om zich in te schrijven op school. Het probleem van wachtrijen wordt zo vermeden. Iedereen kan zich ook inschrijven op het tijdstip dat voor hem het beste past. De mogelijkheden om vals te spelen of bevoordeeld te worden door vriendjespolitiek zijn beperkt. Een groot nadeel is wel dat er een computer met internetverbinding nodig is om in te schrijven (De Bruyckere e.a., 2003). Om online inschrijven mogelijk te maken moet er wel een waterdicht en goed werkend systeem voorzien worden. Het systeem moet gebruiksvriendelijk zijn zodat iedereen begrijpt wat hij moet doen. Het systeem moet veilig en betrouwbaar zijn en dus de privacy van de gebruiker bewaren. Hoe zo'n inschrijvingssysteem er concreet uitziet, wordt besproken. Op het online inschrijven zijn ook decreten om de desegregatie te kunnen behouden van toepassing. Hoe dit concreet werkt in het lotingssysteem komt uitgebreid aan bod.

2.2 Toepassing van een lotingssysteem in het onderwijs

Startpunt was een literatuurstudie om meer inzicht te krijgen in lotingssystemen. Er is wel veel literatuur te vinden over lotingssystemen in het algemeen, maar veel minder over het gebruik ervan in het onderwijs in Vlaanderen. De literatuurstudie is bijgevolg eerder beperkt. Enkel bronnen die relevant zijn in verband met lotingssystemen in het Vlaamse onderwijs werden opgenomen. Het aantal literaire bronnen werd nog verder beperkt omdat het onderzoek de specifieke case van de KS Leuven betreft en veel literatuur over lotingssystemen niet toepasbaar is op het Leuvense systeem.

De nadruk wordt gelegd op de interviews die afgenomen werden van de informaticaverantwoordelijke van de KS Leuven en van de LOP-deskundigen.

Om toch kort een achtergrond te schetsen werden enkele besprekingen over lotingssystemen geselecteerd. Volgens Silverman & Chalmers (2001) is een lotingssysteem één van de oudste praktijken uit de menselijke geschiedenis. Een lotingssysteem dat dient om op een eerlijke manier taken of beloningen uit te delen wordt al lang geaccepteerd in de maatschappij. In de 18de eeuw werd bijvoorbeeld gebruikt gemaakt van een lotingssysteem om Britse soldaten te verzamelen tegen een Franse invasie. Elke provincie moest een lijst maken met namen die geschikt waren en daarna werden per provincie x aantal namen geloot. Een lotingssysteem wordt als een eerlijke en democratische manier gezien om moeilijke keuzes te maken. Toch is er ook enige tegenstrijdigheid, er hangt een negatieve connotatie rond het woord loten. Het woord loting suggereert dat mensen toch liever een andere mogelijkheid zouden hebben om een beslissing door te voeren. Deze negatieve connotatie blijft tot op de dag van vandaag aanwezig, zoals zal blijken uit de interviews die besproken worden.

Uit onderzoek van Koh, Yang & Zhu (2006) blijkt nochtans dat een lotingssysteem beter werkt dan het first come, first served principe. Dit principe is te vergelijken met het systeem dat nu in sommige scholen nog wordt gebruikt: ouders die aanschuiven in de rij en hun kind manueel inschrijven. De eersten in de rij hebben de meeste keuze en de grootste kans om hun keuze te krijgen. Wanneer welk systeem best is, hangt af van de waardering van tijd en de kost van tijd.

In het hoger onderwijs in Nederland werd vroeger ook een lotingssysteem gebruikt voor sommige studierichtingen. Dit was bijvoorbeeld het geval in de richting geneeskunde waar – in tegenstelling tot in Vlaanderen – geen toelatingsproef bestond. Er werd gebruikt gemaakt van een systeem van gewogen loting, dat zich baseerde op cijfers die behaald werden op het eindexamen in het laatste jaar van het middelbaar. Studenten met een hoger eindcijfer hadden een grotere kans om geloot te worden. Dit systeem werd in 1999 afgeschaft en werd vervangen door een systeem van decentrale selectie (Sorgdrager, 2003). Deze decentrale selectie werd opgebouwd als volgt: 50 % van de studenten wordt gekozen via het systeem van gewogen loting. Van de overige 50 % worden eerst alle studenten afgetrokken die een eindexamencijfer hebben van gemiddeld 8 of hoger. De rest van de studenten mag de universiteit daarna zelf selecteren. Deze selectie mag niet gebaseerd zijn op het eindexamencijfer, welke criteria belangrijk zijn voor de selectie mag de school zelf bepalen (Wilbrink, 1999).

2.3 Katholieke scholengemeenschap Leuven

Het interview met de IT-ondersteuner van de KS Leuven werd gebruikt om een beeld te vormen over de samenstelling van de KS Leuven en de evolutie van hun inschrijvingsprocedure. De transcriptie van dit interview is terug te vinden in appendix A.

2.3.1 Hoe is de KS Leuven samengesteld?

De KS Leuven bestaat uit 16 verschillende scholen die samen ongeveer 10 000 leerlingen bevatten. Slechts 11 van de 16 scholen van de KS Leuven maken gebruik van het lotingssysteem. De overige vijf scholen schrijven nog gewoon in aan de deur. De 11 scholen die wel werken met een aanmeldingsprocedure en lotingssysteem bevatten samen ongeveer 9000 leerlingen. Er is dus slechts een duizendtal leerlingen dat niet aanmeldt.

De volgende opsomming bevat de 11 scholen die deelnemen aan de aanmeldingsprocedure en het bijhorend lotingssysteem.

- Don Bosco Groenveld
- Heilige-Drievuldigheidsschool
- Heilig Hartinstituut Heverlee
- Heilig Hartinstituut Kessel-Lo
- Miniemeninstituut
- Paridaensinstituut
- Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat
- Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein
- Sint-Albertusschool Haasrode
- Sint-Pietersschool
- Vrij Technisch Instituut

Het Heilig Hartinstituut in Heverlee heeft bijna 3000 leerlingen, het Heilige-Drievuldigheidsschool, het Sint-Pietersschool en het Paridaensinstituut hebben elk ongeveer 1000 leerlingen. Het aantal leerlingen wordt wel bekeken over de zes leerjaren samen. De andere scholen zijn iets kleiner. Elk jaar melden zich ongeveer 1600 leerlingen aan voor het eerste leerjaar secundair onderwijs in deze 11 scholen. Hoe de beschikbare plaatsen verdeeld zijn over de 11 scholen wordt in hoofdstuk drie verder besproken.

De vijf scholen die niet deelnemen zijn de volgende:

- Sint-Fransiscusinstituut voor verpleegkunde
- Ter Bank
- Windekind
- Ziekenhuisschool UZ Leuven
- Lemmensinstituut

Deze vijf scholen maken deel uit van de scholengemeenschap, maar bieden enkel buitgewoon onderwijs aan voor leerlingen met autisme, een matige of ernstige verstandelijke handicap, een motorische handicap of voor kinderen die gehospitaliseerd zijn. Het Lemmensinstituut is een kso-school, die bovendien geen 1e graad aanbiedt.

Het is belangrijk om inzicht te hebben in de opbouw van het secundair onderwijs om de werking van het lotingssysteem te begrijpen. Het huidige onderwijssysteem bestaat uit een A- en B-stroom in het eerste jaar secundair. De A-stroom bestaat uit een brede en gemeenschappelijke basisvorming, de B-stroom is bedoeld voor leerlingen die de eindtermen van de derde graad basisonderwijs niet of slechts gedeeltelijk bereikt hebben of voor leerlingen die een meer praktische opleiding verkiezen. De A-stroom bundelt het algemeen vormend secundair onderwijs (aso), het kunstsecundair onderwijs (kso) en het technisch secundair onderwijs (tso) en de B-stroom bevat het beroepssecundair onderwijs (bso).

Tabel 1: Opbouw secundair onderwijs ¹:

3 ^{de} graad	aso	kso	tso	bso
2 ^{de} graad	aso	kso	tso	bso
1 ^{ste} graad	2 ^{de} leerjaar A			BVL
	1 ^{ste} leerjaar A			1 ^{ste} leerjaar B

Van de 11 scholen die de aanmeldingsprocedure gebruiken, is er één school die enkel eerste leerjaar B aanbiedt, namelijk Don Bosco Groenveld en het Miniemeninstituut. Vier scholen bieden zowel eerste leerjaar B als eerste leerjaar A aan, namelijk het Heilig Hartinstituut Heverlee, het Heilig Hartinstituut Kessel-Lo, het Vrij Technisch Instituut en het Miniemeninstituut. De zes andere scholen bieden dus enkel eerste leerjaar A aan.

Enkel voor het eerste jaar is de aanmeldingsprocedure en loting van toepassing. Vanaf het tweede jaar wordt er weer gewoon ingeschreven op school omdat de meeste leerlingen blijven waar ze begonnen zijn.

2.3.2 Evolutie van inschrijven in de KS Leuven

Om de situatie in de KS Leuven beter te begrijpen werd Guy Christens geïnterviewd. De heer Christens is IT-ondersteuner van de KS Leuven en werkt ook halftijds in het Heilig Hartinstituut. Hij is deeltijds verantwoordelijk voor het voorbereiden van de aanmeldingsprocedure en het onderhoud van de software van het lotingssysteem. In het interview werd een beeld geschetst over het pre-aanmeldingstijdperk, de redenen voor het invoeren van het lotingssysteem en de werking van het lotingssysteem.

2.3.2.1 Beschrijving van het probleem

Het probleem met de inschrijvingen is begonnen in de schooljaren 2004-2005 en 2005-2006, de druk op het aantal beschikbare plaatsen nam toe. In deze twee schooljaren werd er nog gewoon fysiek ingeschreven op de school zelf. Elke school handelde zijn eigen inschrijvingen af en de ouders die het eerst aanwezig waren, konden het eerst inschrijven. De druk op het aantal beschikbare plaatsen nam vooral toe in de scholen waar er een aso-bovenbouw aanwezig is. Met aso-bovenbouw wordt bedoeld, een school waar men na het tweede middelbaar nog een aso-richting kan volgen. In deze scholen ontstonden lange reservelijsten bij het inschrijven. Er waren ook veel dubbele of driedubbele inschrijvingen. Ouders probeerden hun kind in twee scholen van de KS Leuven tegelijkertijd in te schrijven. De dubbele inschrijvingen veroorzaakten nog langere reservelijsten.

¹ Herdrukt van "Kiezen en inschrijven in KS Leuven", door KS Leuven, 2017. Geraadpleegd van <http://www.ksleuven.be/wp-content/uploads/2016/12/17-18-klein.pdf>

De ouders die hun kind dubbel of driedubbel ingeschreven hadden, beslisten ook nog eens laat in welke school ze hun kind effectief zouden inschrijven en welke inschrijving(en) ze bijgevolg moesten annuleren. Hierdoor ontstond er paniek bij ouders die geen plaats hadden in de school van hun voorkeur. De situatie werd praktisch ook steeds moeilijker te organiseren voor de scholen. Al deze factoren zorgden ervoor dat kampeertoestanden aan de schoolpoort dreigden.

Deze toestanden waren eigenlijk overbodig omdat er plaats genoeg was, maar het probleem was eerder het feit dat ouders massaal voor bepaalde scholen kozen. Andere scholen met een minder goede naam werden minder gekozen. In de KS Leuven spreken ze van populaire scholen en niet-populaire scholen.

Vanaf toen werd er beslist om naar een oplossing te zoeken. Om het de verschillende scholen onderling gemakkelijker te maken, werd er gezocht naar een systeem met één centrale aanmelding voor alle scholen samen. Hierdoor werd het probleem van dubbele inschrijvingen alvast vermeden. Er werd uitgegaan van het standpunt dat alle scholen gelijkwaardig waren. De KS Leuven wilde de perceptie van populaire en niet-populaire scholen doorbreken. In elke school zijn immers leerkrachten met een sterke pedagogische motivatie en een gemotiveerde directie aanwezig. In 2005 werd gestart met een campagne om deze gelijkwaardigheid te communiceren naar de ouders toe. Op deze manier probeerde men het keuzepatroun te verbeteren en het aantal leerlingen dat wil inschrijven beter te verdelen over de scholen. Tot op de dag van vandaag ondervindt men dat het moeilijk is om tegen deze perceptie te vechten en blijven de populaire en niet-populaire scholen bestaan.

De populaire scholen zijn in 2017 nog steeds dezelfde als in 2005, namelijk het Heilige-Drievuldigheidscollege, het Paridaenscollege, het Sint-Pieterscollege, het Sint-Albertuscollege en het Heilig Hartinstituut. De vier eerste scholen zijn populair omdat het zuivere aso-scholen zijn. Het Sint-Albertuscollege is vooral populair bij personeel van de KU Leuven. Het Heilig Hartinstituut is populair omdat het een zeer brede bovenbouw heeft: een leerling kan er met andere woorden zijn volledige schoolcarrière doormaken en beginnen in het aso en afzakken naar het bso. Veel ouders vinden dit interessant omdat hun kind dan niet hoeft te veranderen van school en in dezelfde vriendengroep kan blijven.

2.3.2.2 Invoeren van het inschrijven via een callcenter

Zowel de KS Leuven als de ouders waren dus vragende partij voor een manier om eenvormig en transparant in te schrijven. Het eerste idee was om meteen met één centraal aanmeldingspunt te werken. Dit werd jammer genoeg niet toegelaten door het Agentschap voor onderwijsdiensten. De toenmalige minister van onderwijs, Frank Vandenbroucke, heeft dan de toestemming gegeven om te experimenteren met het gebruik van een callcenter en bijgevolg toch een centrale aanmelding toe te passen. In 2007 werd dan ook gestart met een callcenter om de inschrijvingen af te werken voor het schooljaar 2007-2008.

Er werden twee ordeningscriteria gekozen om de inschrijvingen in het callcenter te verwerken, namelijk chronologie en schoolkeuze. De mensen die het eerst binnen geraakten in het callcenter hadden dus de meeste keuze om in te schrijven. Naarmate het aantal ingeschreven leerlingen steeg, daalde het aantal beschikbare plaatsen in de school.

Voor mensen die later kwamen in de chronologie was een eerste keuze dus soms niet meer beschikbaar, zij moesten een school van tweede of volgende keuze opgeven. De snelheid van inbellen op de telefoonlijnen van het callcenter was dus cruciaal. De operator beantwoordde de telefoongesprekken en ging dan kijken in het centraal register of er nog een plaats beschikbaar was in de school naar keuze van de beller. Indien er nog plaats was, kon de leerling zich inschrijven in de school van zijn keuze. Bij de aanmelding kreeg de leerling een nummer waarmee hij zich effectief kon gaan inschrijven op de school van zijn keuze. Als er geen plaats meer beschikbaar was, werd de leerling op een reservelijst geplaatst en kon de beller een volgende schoolkeuze opgeven.

De leerlingen die behoorden tot een voorrangsgroep hoefden niet via dit callcenter in te schrijven. De leerlingen waarvoor de voorangsregels van toepassing waren, konden dus nog gewoon aan de schoolpoort inschrijven. De eerste voorangsregel betrof de campusvoorrang voor leerlingen van het basisonderwijs die willen inschrijven in het secundair onderwijs van dezelfde school. In het Heilig Hartinstituut in Heverlee bijvoorbeeld is er een basisschool aanwezig op de campus van het secundair onderwijs. De tweede voorrangsgroep zijn de broers en zussen van leerlingen die al ingeschreven zijn op de school.

Wie een broer of zus heeft in een hoger jaar van de school krijgt voorrang bij het inschrijven in het 1ste jaar secundair. Hetzelfde geldt voor de laatste voorrangsgroep, namelijk kinderen van het personeel van de school. Leerlingen waarvan de vader of moeder werkt op de school krijgen voorrang. De definitie van personeel is zeer ruim, de voorrang geldt niet enkel voor kinderen van leerkrachten, maar ook bijvoorbeeld voor de kinderen van de klusjesman.

In mei 2007 werd het inschrijven via het callcenter voor de eerste keer gebruikt. Toen waren er 632 leerlingen die recht hadden op voorrang en – na hun inschrijving in de school zelf, zonder gebruik te maken van het callcenter – bleven er nog 1074 beschikbare plaatsen over. Het callcenter bestond uit 30 operatoren, vier supervisors, vijf mensen van de KS Leuven die een ondersteunende functie hadden en het beschikte over 55 telefoonlijnen. Er was een deurwaarder aanwezig om de objectiviteit van de inschrijvingen te garanderen.

In het eerste jaar waren er 792 aanmeldingen en waren er vier scholen met een reservelijst. Dit waren vier van de vijf genoemde populaire scholen. Het gebruik van een callcenter had misschien wel kampeertoestanden aan de schoolpoort vermeden, maar de reservelijst bleef bestaan ondanks de campagnes om gelijkwaardigheid van scholen te promoten. Het eerste jaar waren er weinig aanmeldingen voor 1 B en waren er bijna geen dubbele aanmeldingen door het gebruik van één centraal registratiepunt. Het kon natuurlijk nog altijd gebeuren dat één operator aan het telefoneren was en een leerling toewees terwijl een andere operator op hetzelfde moment aan het telefoneren was met iemand anders om dezelfde leerling in te schrijven. Deze dubbele aanmeldingen werden later handmatig gefilterd door de leerling te contacteren en te vragen in welke school hij definitief wilde inschrijven. De kostprijs voor het gebruik van dit callcenter bedroeg ongeveer 10 000 euro. Dit bedrag omvatte personeelskosten, communicatie en brochures voor de ouders, een 0800-nummer,... De kosten werden gedeeld onder de 11 scholen zonder gebruik te maken van een verdeelsleutel op basis van schoolgrootte.

Na het eerste gebruik van het callcenter volgde een grondige evaluatie. In de KS Leuven werd het nieuwe systeem positief geëvalueerd. Alle stakeholders van het LOP waren positief over de test met het callcenter. Op basis van deze positieve evaluatie werd een nieuw inschrijvingsdecreet geschreven. Dit inschrijvingsdecreet wordt verder in dit rapport besproken. Door de wijziging van het decreet werd werken met aanmeldingen mogelijk. Vanaf dan kunnen leerlingen zich eerst aanmelden en hun keuzes opgeven, daarna ontvangen ze een nummer en daarmee kunnen ze effectief gaan inschrijven in één school van hun keuze. Er is dus een verschil tussen aanmelden en inschrijven. Hoe de aanmeldingsprocedure precies verloopt, wordt later uitgelegd.

Omwille van de positieve evaluatie en het gewijzigde inschrijvingsdecreet dat aanmelden mogelijk maakte, werd besloten verder te werken met een callcenter. Vanaf dan zag men een evolutie in het gebruik ervan. De druk op het systeem nam jaar na jaar toe. Het aantal operatoren steeg, het aantal telefoonlijnen steeg en het aantal oproepen steeg. In 2011 waren er bijvoorbeeld al 50 operatoren en 75 telefoonlijnen actief. Het aantal oproepen steeg van 29 229 in 2010 naar 44 241 in 2012. De duur van de gesprekken werd ook steeds langer, tussen 2010 en 2012 werden de gesprekken meer dan een minuut langer. In 2012 duurde een gesprek gemiddeld drie minuten en 26 seconden. De gesprekken werden steeds langer omdat de mensen het steeds moeilijker kregen om te aanvaarden dat hun eerste keuze niet meer beschikbaar was. Naast de toenemende druk waren er ook soms oneerlijke praktijken van toepassing. Er waren kansrijke ouders die zelf hun callcenter organiseerden om zo een betere kans te hebben in de chronologie van aanmelden.

Als een bedrijfsleider al zijn werknemers laat bellen om één kind te kunnen inschrijven, kan de objectiviteit van het systeem in vraag gesteld worden. Men kan dan nog moeilijk spreken van gelijke kansen voor iedereen.

2.3.2.3 *Invoeren van een lotingssysteem*

De toenemende druk en de oneerlijke praktijken leidden ertoe dat de chronologie in vraag gesteld werd. Door het stijgende aantal oproepen werd de chronologie soms bepaald op basis van milliseconden. En dan begint toeval eigenlijk een rol te spelen: wat veroorzaakt bijvoorbeeld die milliseconden verschil? Een minder goede provider, slechtere verbinding, ...?

Als toeval dan toch een rol speelt, kan het beter goed georganiseerd worden, beter dan de chaotische toestanden die ondertussen bij het werken met een callcenter ontstaan waren. In 2012 begon de KS Leuven na te denken over een alternatief. Zich inspireren op systemen in andere scholengemeenschappen was geen optie, er waren gewoon geen alternatieven beschikbaar. Bovendien lag het voor de hand dat men via internet zou werken. Fysiek inschrijven veroorzaakte kampeertoestanden en telefonisch lukte het ook niet meer.

Het grootste nadeel van het werken met een callcenter was de tijdsdruk die veroorzaakt werd door het ordeningscriterium chronologie. Op een specifiek uur gingen de telefoonlijnen open en ontstond er een soort hysterie om toch maar de eerste te kunnen zijn. In het nieuwe systeem wilden ze dit vermijden. Naast hysterie was ook servercapaciteit een reden om chronologie te schrappen als ordeningscriterium. Als 1000 mensen zich tegelijkertijd gaan aanmelden op één serversysteem is het moeilijk te voorspellen hoe het systeem zal reageren. En voor vijf minuten een grotere servercapaciteit aankopen is onmogelijk. Chronologie werd dus afgeschaft als ordeningscriterium, om de kosten te beperken én om de ouders de kans te geven om rustig aan te melden.

Er werd dus geopteerd voor twee nieuwe ordeningscriteria. Schoolkeuze werd overgenomen uit het systeem van het werken met een callcenter en toeval werd als nieuw ordeningscriterium opgenomen. Net zoals bij het werken met een callcenter werd in het nieuwe systeem ook gebruik gemaakt van voorrangsgroepen. De campusvoorrang werd afgeschaft, er bleven dus nog twee voorrangsgroepen over. De voorrangsgroep 'kinderen van personeel' bleef exact hetzelfde. De voorrangsgroep 'broers en zussen' werd wat gemoderniseerd naar 'kinderen van dezelfde leefentiteit'. De regelgeving van de voorrangsgroepen komt later aan bod bij het bespreken van het nieuwe inschrijvingsdecreet.

Voor de inschrijvingen in mei 2013 werd dus een nieuw inschrijvingssysteem ingevoerd, vanaf dan werd er aangemeld via een webapplicatie. Het principe van één centraal registratiepunt zoals bij het werken met een callcenter bleef wel behouden. Op basis van toeval en schoolkeuze werden de aanmeldingen geordend. In het eerste jaar konden de leerlingen maximum vier schoolkeuzes opgeven, nu mogen ze alle 11 scholen aanduiden indien ze dit willen. In 2013 moesten de leerlingen die voldeden aan de voorwaarden van de voorrangsgroepen zich nog niet aanmelden op de webapplicatie, dit is in 2017 wel het geval. Iedereen moet zich nu aanmelden via de webapplicatie. Hoe de aanmeldingsprocedure er concreet uitziet, wordt later uitgewerkt.

In 2013 werd de webapplicatie ingevoerd en konden de leerlingen online aanmelden. Doordat chronologie wegviel, verdween de tijdsdruk bij het aanmelden.

In tegenstelling tot bij het werken met een callcenter is een dubbele aanmelding in het nieuwe systeem niet meer mogelijk. Een leerling kan maar één keer ingegeven worden op de databank. Bij een dubbele aanmelding wordt er een foutmelding gegeven in het systeem. Wat natuurlijk wel nog mogelijk is, is een dubbele aanmelding met een andere scholengemeenschap. Als een leerling bij de KS Leuven aanmeldt en ondertussen ook aanmeldt in een andere scholengemeenschap, dan geeft de applicatie van de KS Leuven geen foutmelding.

Deze applicatie werd volledig ontwikkeld door mensen van de KS Leuven zelf. Doordat zij zelf het onderhoud voorzien en de support leveren tijdens de loting zijn de personeelskosten minder hoog dan bij het werken met een callcenter. Het online aanmeldingssysteem is dus goedkoper dan het werken met een callcenter.

Na de aanmeldingsperiode worden de plaatsen toegewezen op basis van toeval. De wijze waarop het lotingssysteem werkt, wordt later verduidelijkt. Tijdens de toewijzing is er ook nu een deurwaarder aanwezig om de objectiviteit te bewaren. Na het eerste jaar werd er opnieuw geëvalueerd. Daaruit bleek dat de meeste ouders vier verschillende keuzes opgaven, het maximum dus. Het resultaat was niet fundamenteel anders dan bij het gebruik van een call center, er waren nog steeds vier à vijf scholen met een reservelijst. De scholen met een reservelijst bleven nog altijd de populaire scholen die in eerder vermeld werden. Er waren ouders die vier populaire scholen gekozen hadden en die dus geen enkele keuze toegewezen gekregen hadden.

2.4 Het inschrijvingsdecreet SO/2012/01, gepubliceerd op 05/06/2012

2.4.1 Inleiding

Nu wordt de inhoud van het nieuwe inschrijvingsdecreet nader bekeken en worden enkele vaktermen verduidelijkt. Deze vaktermen zullen later in het rapport gebruikt worden in de beschrijving van de verschillende lotingssystemen. Dit inschrijvingsdecreet werd gepubliceerd in 2012 en is geldig voor het Vlaams gewest. Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is dus ook gebonden aan dit inschrijvingsdecreet. In het decreet is er sprake van scholen die binnen het LOP-gebied liggen en scholen die buiten het LOP-gebied liggen. De KS Leuven is gelegen binnen het LOP-gebied Leuven. Voor scholen buiten het LOP-gebied is het inschrijvingsrecht beperkt en dus iets minder streng dan voor scholen binnen het LOP-gebied. Omdat scholen buiten het LOP-gebied minder relevant zijn voor dit onderzoek wordt hier niet verder op ingegaan (Vlaamse regering, 2012).

Het inschrijvingsdecreet beschrijft het inschrijvingsrecht. Dit inschrijvingsrecht bevat een set van regels waardoor leerlingen op een correcte wijze kunnen ingeschreven worden op school. Het decreet geeft zowel aan scholen, leerlingen en ouders meer rechtszekerheid bij het inschrijvingsproces. Er zijn verschillende mogelijkheden om het inschrijvingsrecht toe te passen zodat scholen rekening kunnen houden met de lokale context. Het doel van het inschrijvingsrecht is drieledig. Eerst en vooral moeten de leerlingen de kans krijgen om hun leer- en ontwikkelingskansen te optimaliseren. Het inschrijvingsrecht wil ook uitsluiting, segregatie en discriminatie vermijden. Als laatste is het ook belangrijk om de sociale mix en cohesie te bevorderen. In Brussel is er nog een extra doelstelling, namelijk de gelijke onderwijs- en inschrijvingskansen van Nederlandstaligen beschermen. Via het inschrijvingsrecht worden ook regels vastgelegd voor de aanmeldingsprocedures, bijvoorbeeld op welke criteria geordend mag worden, voorwaarden om een aanmeldingsprocedure te kunnen instellen, ... (Vlaamse regering, 2012).

Het basisprincipe van het inschrijvingsdecreet is dat elke leerling recht op inschrijving heeft in de school gekozen door zijn ouders. Om te kunnen inschrijven moet de leerling voldoen aan de toelatings-, overgangs- of instapvoorwaarden op de dag van inschrijven. De toelatingsvoorwaarde is het bezitten van een getuigschrift van het basisonderwijs. In Leuven worden de leerlingen ingeschreven vooraleer het zesde leerjaar basisonderwijs volledig afgerond is. Hierdoor kan de leerling bij zijn inschrijving nog geen getuigschrift basisonderwijs voorleggen (Vlaamse regering, 2012).

De inschrijving vindt dus plaats onder opschortende voorwaarde dat de leerling bij de effectieve start van het schooljaar aan de toelatingsvoorwaarden voldoet en dit getuigschrift kan voorleggen. Als de leerling voldoet aan de toelatingsvoorwaarden en de ouders het pedagogisch project van de school goedkeuren, dan kan de leerling volgens chronologie ingeschreven worden.

Zoals eerder vermeld, gaf deze chronologie soms problemen. Vandaar dat de aanmeldingsprocedure uitgewerkt werd (Vlaamse regering, 2012).

2.4.2 Wat vooraf gaat aan de inschrijvingen

Voor de inschrijvingen kunnen starten, is de school verplicht om de capaciteit voor het eerste leerjaar van de eerste graad te bepalen. De capaciteit is het totaal aantal leerlingen dat het schoolbestuur per niveau wil inschrijven voor het volgende schooljaar. Er zijn twee niveaus waarvoor een capaciteit bepaald moet worden nl. 1 A en 1 B. Het schoolbestuur mag dit autonoom bepalen en kan daarbij bijvoorbeeld rekening houden met de materiële omstandigheden of met pedagogisch-didactische overwegingen. Als de capaciteit niet op voorhand werd vastgelegd, kan het schoolbestuur geen leerlingen weigeren op basis van capaciteit. Deze capaciteit moet ook meegedeeld worden aan alle belanghebbende partijen, namelijk ouders, leerlingen, CLB... Omdat de KS Leuven gelegen is in het LOP-gebied Leuven moet het schoolbestuur de capaciteit ook meedelen aan het LOP van Leuven. Na de start van de inschrijvingen mag de capaciteit nog verhoogd worden, maar niet meer verlaagd (Vlaamse regering, 2012).

Naast de capaciteit moet ook het aantal vrije plaatsen op voorhand meegedeeld worden aan alle belanghebbende partijen. Zo krijgen de ouders en leerlingen een beter zicht op de kans dat ze hun kind effectief kunnen inschrijven in de school van hun keuze. De capaciteit geeft immers het aantal beschikbare plaatsen weer vóór de voorrangsgroepen zich ingeschreven hebben. Dit kan een vertekend beeld geven van de kans op inschrijving voor de leerlingen zonder voorrang. Als de capaciteit bijvoorbeeld op 100 leerlingen vastgelegd wordt en na toepassen van de voorrangsregels zijn er maar 40 vrije plaatsen meer over, dan is de kans voor leerlingen zonder voorrang een heel stuk kleiner geworden. Het schoolbestuur bepaalt het aantal vrije plaatsen door de leerlingen die in voorgaande voorrangperiodes al ingeschreven werden, af te trekken van de capaciteit. De leerlingen die mogelijk hun jaar moeten overzitten, moeten ook afgetrokken worden van de capaciteit om de vrije plaatsen te bepalen. Voor elk niveau waarvoor een capaciteit bepaald is, moeten ook het aantal vrije plaatsen meegedeeld worden. De vrije plaatsen moeten een eerste keer verplicht meegedeeld worden vóór de start van de inschrijvingsprocedure, nog vóór de voorrangperiode gestart is (Vlaamse regering, 2012).

De tweede keer moeten de vrije plaatsen meegedeeld worden na de verwerking van de leerlingen die voorrang hebben, vóór de start van de inschrijvingsprocedure voor leerlingen die geen voorrang hebben. De gegevens hieronder worden in hoofdstuk drie nog verder geanalyseerd.

Tabel 2: Beschikbare capaciteit en vrije plaatsen in de 11 deelnemende scholen van de KS Leuven (2015-2016)

Beschikbare capaciteit KS Leuven	Totaal	Vrije plaatsen KS Leuven	Totaal
Don Bosco Groenveld 1 B	36	Don Bosco Groenveld 1 B	33
Heilige-Drievuldigheidscollege 1A	216	Heilige-Drievuldigheidscollege 1A	142
Heilig Hartinstituut Heverlee 1A	420	Heilig Hartinstituut Heverlee 1A	178
Heilig Hartinstituut Heverlee 1B	24	Heilig Hartinstituut Heverlee 1B	21
Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein 1A	90	Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein 1A	79
Miniemeninstituut 1A	20	Miniemeninstituut 1A	20
Miniemeninstituut 1B	10	Miniemeninstituut 1B	10
Paridaensinstituut 1A	186	Paridaensinstituut 1A	127
Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat 1A	180	Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat 1A	154
Sint-Albertuscollege Haasrode 1A	136	Sint-Albertuscollege Haasrode 1A	74
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1A	45	Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1A	42
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1B	24	Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1B	23
Sint-Pieterscollege 1A	200	Sint-Pieterscollege 1A	106
Vrij Technisch Instituut 1A	60	Vrij Technisch Instituut 1A	53
Vrij Technisch Instituut 1B	40	Vrij Technisch Instituut 1B	37
Totaal Beschikbare capaciteit	1687	Totaal vrije plaatsen	1099

Het schoolbestuur kan een bepaald niveau als volzet verklaren. Vanaf dat moment ligt het aantal leerlingen vast voor dat niveau. Pas als de volzetverklaring voor een bepaald niveau effectief gecommuniceerd werd naar de belanghebbende partijen, kunnen er leerlingen geweigerd worden voor dit niveau. Na de volzetverklaring worden de niet-gerealiseerde inschrijvingen chronologisch bijgehouden op een registerblad. De volgorde van deze reservelijst moet gerespecteerd worden door het schoolbestuur tot en met de vijfde schooldag van oktober (Vlaamse regering, 2012).

2.4.3 Start van de inschrijvingen

De inschrijvingen voor het eerste leerjaar van de eerste graad van het voltijds secundair onderwijs kunnen ten vroegste starten op de eerste schooldag van maart van het voorafgaande schooljaar. Voor de hogere jaren starten de inschrijvingen ten vroegste op de eerste schooldag na de paasvakantie van het voorafgaande schooljaar. Er zijn uitzonderingen mogelijk, maar aangezien de KS Leuven de gewone termijnen respecteert, zijn deze irrelevant voor dit rapport. Omdat de KS Leuven deel uitmaakt van het LOP-gebied Leuven moeten ze de start van de inschrijvingen minstens bekend maken aan het LOP om aan het decreet te voldoen. In de communicatie naar de andere belanghebbende partijen zijn ze vrij om te kiezen (Vlaamse regering, 2012).

2.4.4 De voorrangsregeling

Zoals eerder vermeld bij de evolutie van de inschrijvingsmethode in de KS Leuven zijn er bepaalde groepen leerlingen die voorrang krijgen tijdens het inschrijven. Deze voorrangsregeling is van toepassing op de leerlingen van het eerste leerjaar van de eerste graad secundair onderwijs. Voor elke voorrangsgroep is er een voorrangsperiode voorzien waarin de leerlingen die behoren tot de voorrangsgroep kunnen inschrijven in de school van hun keuze. Deze voorrangsperiode duurt minstens twee weken en wordt vastgelegd door het schoolbestuur. Na de voorrangsperiode wordt de voorrang afgesloten voor de betrokken voorrangsgroep (Vlaamse regering, 2012).

Indien een leerling zich niet heeft ingeschreven in de voorrangperiode die voor hem van toepassing is, dan verliest deze leerling zijn recht op voorrang. De vrije inschrijvingsperiode begint nadat alle voorrangperiodes afgesloten zijn (Vlaamse regering, 2012).

De inschrijvingen van voorrangsgroepen gebeuren in een bepaalde volgorde, waarvan niet afgeweken kan worden. De verschillende voorrangsgroepen kunnen wel samengenomen worden op voorwaarde dat geen enkele leerling van deze voorrangsgroepen geweigerd kan worden op basis van capaciteit (Vlaamse regering, 2012).

Tabel 3: Overzicht voorrangsgroepen²

Voorrangsgroep	Verplichting volgens inschrijvingsdecreet
Leerlingen van dezelfde leefentiteit	MOET
Kinderen van personeelsleden	MOET
Nederlandstaligen	NIET van toepassing (Enkel in Brussel)
Campusvoorrang	LOP MAG
Indicator- en niet-indicatorleerlingen	Binnen LOP: MOET Buiten LOP: MAG Buiten LOP: MOET enkel in geval van aanmelden

Aangezien de KS Leuven gelegen is in het LOP-gebied van Leuven wordt er gewerkt met twee verschillende voorrangsgroepen, 'leerlingen van dezelfde leefentiteit' en 'kinderen van personeelsleden'. Binnen elke voorrangsgroep worden de leerlingen nog eens opgesplitst in indicator en niet-indicatorleerlingen. Ook voor leerlingen die geen deel uitmaken van een voorrangsgroep wordt deze opsplitsing gemaakt. Dit systeem van dubbele contingentering wordt later verder uitgelegd. De campusvoorrang werd afgeschaft in de KS Leuven (Vlaamse regering, 2012).

2.4.4.1 Leerlingen van dezelfde leefentiteit

Deze voorrangsgroep werd gevormd omdat het vanzelfsprekend is dat kinderen van dezelfde leefentiteit naar dezelfde school kunnen gaan. Er zijn verschillende mogelijkheden om tot deze voorrangsgroep te kunnen behoren. De eerste mogelijkheid zijn de broers en zussen, deze hebben twee gemeenschappelijke ouders en wonen al dan niet op hetzelfde adres. Halfbroers en halfzussen krijgen ook voorrang, dit zijn leerlingen met één gemeenschappelijke ouder die al dan niet op hetzelfde adres verblijven. Leerlingen die eenzelfde hoofdverblijfplaats of domicilie hebben, maar geen gemeenschappelijke ouders hebben, worden ook gezien als leerlingen van dezelfde leefentiteit (Vlaamse regering, 2012).

Leerlingen die voldoen aan de voorwaarden van deze voorrangsgroep hebben vóór alle andere leerlingen een recht op inschrijving in hun school naar keuze. Deze voorrang geldt enkel binnen de beschikbare capaciteit. Als de capaciteit bereikt is, moeten ook de kinderen van dezelfde leefentiteit geweigerd worden (Vlaamse regering, 2012).

2.4.4.2 Kinderen van personeelsleden

Deze voorrangsgroep komt na de voorrangsgroep van leerlingen van dezelfde leefentiteit. De kinderen van personeelsleden hebben dus ook voorrang op alle andere leerlingen bij de inschrijving in een school van hun keuze.

² Aangepast van "Inschrijvingsrecht en aanmeldingsprocedures in het secundair onderwijs", door Vlaamse regering, (2012, 5 juni). Geraadpleegd van <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14370#1>

Een personeelslid kan enkel een kind inschrijven van wie hij zelf de ouder is. De definitie van ouder wordt in het inschrijvingsdecreet beschreven als “de persoon die het ouderlijk gezag uitoefent of in recht of in feite de leerling onder zijn bewaring heeft”. Een bijkomende voorwaarde om is het tewerkstellingscontract van het personeelslid. Op het moment van de inschrijving moet het personeelslid een contract hebben van een lopende tewerkstelling van meer dan 104 dagen. De periode van 104 dagen geeft een voldoende duurzame band aan tussen het personeelslid en de betrokken school. Het personeelslid moet dus nog geen 104 dagen gewerkt hebben voor de school, maar moet op het ogenblik van inschrijven al actief zijn en een contract hebben van minstens 104 dagen (Vlaamse regering, 2012).

De voorrang kan opgenomen worden ongeacht de functie van het personeelslid. Met andere woorden, een personeelslid kan zowel de klusjesman, de logopedist als een leerkracht zijn. Het soort contract tussen de school en het personeelslid is niet van belang. Indien een personeelslid tijdelijk aangesteld is of tewerkgesteld is in een andere school, dan kan het in beide scholen van de voorrangregeling gebruik maken. Bij een tewerkstellingsbreuk, bijvoorbeeld zwangerschapsverlof, blijft de voorrangregeling voor het personeelslid van toepassing (Vlaamse regering, 2012).

2.4.5 De dubbele contingentering

2.4.5.1 Voorwaarden indicator- of niet-indicatorleerlingen

In de KS Leuven wordt zowel voor de voorrangsgroepen als voor de niet-voorrangsgroepen de dubbele contingentering toegepast. De dubbele contingentering werd ingevoerd om één van de doelen van het inschrijvingsrecht na te streven, namelijk het bevorderen van de sociale mix en sociale cohesie. Via de dubbele contingentering kan het schoolbestuur deze doelstelling realiseren op schoolniveau en de segregatie proberen te doorbreken. Omdat de KS Leuven in het LOP-gebied gelegen is, is de dubbele contingentering verplicht toe te passen. Een indicatorleerling moet minstens aan één van de volgende voorwaarden voldoen. Als het gezin in het schooljaar voorafgaand aan de inschrijving van de leerling minstens één schooltoelage ontving van de Vlaamse Gemeenschap, dan wordt de leerling gezien als een indicatorleerling. Een tweede voorwaarde is het ontbreken van een diploma secundair onderwijs bij de moeder van de betreffende leerling. Vroeger waren ook nog de voorwaarden ‘thuislozen’ en ‘trekkende bevolking’ van toepassing, maar deze werden geschrapt om het inschrijven te vereenvoudigen. Ze hadden immers maar voor een heel beperkt aantal leerlingen impact. Een niet-indicatorleerling is een leerling die aan geen van voorgaande voorwaarden voldoet (Vlaamse regering, 2012).

2.4.5.2 Procedure dubbele contingentering

Indien een school voorrang wil of moet verlenen aan indicator- of niet-indicatorleerlingen moet ze dat doen aan de hand van de systematiek van de dubbele contingentering. Dit wil zeggen dat het schoolbestuur voor de school twee contingenten bepaalt (Vlaamse regering, 2012). In deze twee contingenten worden gelijktijdig indicator- en niet-indicatorleerlingen ingeschreven. In de KS Leuven wordt een verdeling van 20 % indicatorleerlingen en 80 % niet-indicatorleerlingen toegepast voor de inschrijvingen in 1A. Voor 1 B is de verdeling 50 % indicatorleerlingen en 50 % niet-indicatorleerlingen. De twee contingenten bevatten samen 100 % van de leerlingen. Het doel van deze twee contingenten is om een evenredige verdeling te krijgen van indicator- en niet-indicatorleerlingen. Het schoolbestuur kan rekening houden met de situatie in hun LOP-gebied. In Leuven zou het bijvoorbeeld niet zinvol zijn om voor de indicatorleerlingen in 1A een percentage van 30 % te gebruiken als het natuurlijk percentage van indicatorleerlingen in de bevolking maar op 20 % ligt. Er zijn grote verschillen tussen steden wat betreft de samenstelling van de bevolking. Uit het interview met de LOP-deskundige bleek inderdaad dat er grote geografische verschillen zijn als het gaat over indicatorleerlingen. In Antwerpen is 30 % voor indicatorleerlingen zeer laag, terwijl het in Leuven maar op 20 % ligt. De verdeling van de contingenten kan dus voor elke stad anders zijn en het schoolbestuur of de scholengemeenschap moet dit in rekening brengen.

De verdeling van de beide contingenten moet aan alle belanghebbende partijen meegedeeld worden. Als één van de contingenten zijn maximum bereikt heeft, worden alle volgende leerlingen die willen inschrijven voor dit contingent op een reservelijst geplaatst (Vlaamse regering, 2012).

2.4.6 De aanmeldingsprocedure

Dit deel van het decreet werd ingevoerd na de testfase in de KS Leuven, waar vanaf 2007 met een aanmeldingsprocedure gewerkt werd. Aanmelden is eigenlijk het kenbaar maken van een intentie tot inschrijven voor een bepaald schooljaar. Men kan voor één specifieke school aanmelden of voor meerdere scholen tegelijkertijd. Indien er voor verschillende scholen of vestigingsplaatsen wordt aangemeld, dan moet de leerling wel een keuzevolgorde opstellen (Vlaamse regering, 2012).

Een aanmeldingsprocedure mag enkel gebruikt worden voor het eerste leerjaar van de eerste graad. Aanmelden mag zowel in scholen binnen als buiten het LOP-gebied. Een aanmeldingsprocedure kan dienen om het inschrijvingsproces te optimaliseren of om de verdeling van indicator- en niet-indicatorleerlingen te verbeteren. Indien er een capaciteitsprobleem dreigt, kan het instellen van een aanmeldingsprocedure ook nuttig zijn (Vlaamse regering, 2012).

Het capaciteitsprobleem zal hiermee niet opgelost worden, maar het biedt wel meer rechtszekerheid en transparantie voor de ouders en leerlingen bij de inschrijvingen. Het kan ook dienen om fysieke wachtrijen en kampeertoestanden te vermijden. Ook voor scholen zonder capaciteitsprobleem kan een aanmeldingsprocedure nuttig zijn omdat de druk op de inschrijvingsperiode weggenomen wordt. Hierdoor heeft het schoolbestuur tijdens deze periode meer mogelijkheden om de leerlingen en ouders te informeren over de werking en doelstellingen van de school. Als de school beslist om een aanmeldingsprocedure in te voegen, is men wel verplicht om met dubbele contingentering te werken. Uit ervaringen met de aanmeldingsprocedures blijkt ook dat het schoolbestuur zo een beter zicht krijgt op de samenstelling van de leerlingenpopulatie. Hierdoor kunnen ze de indicator- en niet-indicatorleerlingen evenrediger verdelen (Vlaamse regering, 2012).

Een aanmeldingsprocedure kan vrijwillig ingevoerd worden of verplicht worden door de overheid bij manifeste capaciteitsproblemen. De overheid kan een school, scholengemeenschap of een LOP verplichten om een aanmeldingsprocedure in te voeren. Momenteel is er in het secundair onderwijs nog nergens een verplichting om een aanmeldingsprocedure in te voeren (Vlaamse regering, 2012). In het basisonderwijs is dit wel al het geval in Antwerpen, Brussel en Gent.

Binnenin de KS Leuven is er ook een consensus nodig geweest tussen de verschillende schoolbesturen om een aanmeldingsprocedure in te voeren. Omdat de KS Leuven gelegen is binnen het LOP-gebied moest hun aanmeldingsprocedure daarna ook goedgekeurd worden door het LOP. Binnen het LOP moet de aanmeldingsprocedure goedgekeurd worden met een dubbele meerderheid. Dit wil zeggen dat er zowel bij de onderwijspartners als bij de niet-onderwijspartners een meerderheid moet gestemd worden. Scholen gelegen in gemeentes buiten het LOP-gebied kunnen een aanmeldingsprocedure invoeren indien ze dit wensen. Hiervoor is enkel het initiatief van het schoolbestuur nodig en een kennisgeving naar de andere scholen binnen die gemeente. Scholen die gelegen zijn in een gemeente buiten het LOP-gebied en die grenzen aan het LOP-gebied kunnen ervoor kiezen om aan te sluiten bij de aanmeldingsprocedure van dat LOP. Ze moeten dan ook alle andere regelgeving van dat LOP toepassen (Vlaamse regering, 2012).

De aanmeldingsperiode voor de inschrijvingen van een bepaald schooljaar mag ten vroegste starten op de eerste schooldag van de kerstvakantie van het voorafgaand schooljaar. Deze aanmeldingsperiode kan bestaan uit verschillende periodes voor de verschillende voorrangsgroepen. Meerdere deelperiodes van de voorrangsregeling kunnen tegelijk plaatsvinden indien de volgorde van de voorrangsregeling gerespecteerd wordt. Voor en tijdens de aanmeldingsperiode kan er niemand ingeschreven worden. In de KS Leuven moeten de voorrangsgroepen zich ook aanmelden. Volgens de wet is dit niet verplicht. Scholen hebben de kans om de voorrangsgroepen in te schrijven vanaf de eerste schooldag na de kerstvakantie van het voorafgaande schooljaar.

Dit is wel enkel mogelijk indien het schoolbestuur geen enkele leerling van de voorrangsgroep weigert op basis van te weinig capaciteit (Vlaamse regering, 2012).

2.4.7 Ordeningscriteria

Nadat de aanmeldingsprocedure afgelopen is, moeten de leerlingen geordend worden om de beschikbare plaatsen te kunnen verdelen. Tijdens deze ordening moet men altijd rekening houden met de evenredige verdeling van de indicator -en niet-indicatorleeringen. In het Vlaams gewest worden de leerlingen altijd op dezelfde manier geordend. De leerlingen van dezelfde leefentiteit komen altijd op de eerste plaats. Daarna komen de kinderen van personeelsleden. In de KS Leuven worden deze twee groepen ook opgesplitst in indicator- en niet-indicatorleeringen (Vlaamse regering, 2012).

Na de voorrangsgroepen komen alle overige leerlingen. Deze kunnen op drie verschillende manieren geordend worden (Vlaamse regering, 2012):

1. De chronologie van aanmelding, met uitsluiting van fysieke aanmelding.
2. Toeval, dit mag enkel toegepast worden in combinatie met het eerste of derde ordeningscriterium.
3. De schoolkeuze, dit mag enkel toegepast worden in combinatie met het tweede of derde ordeningscriterium.

In de KS Leuven worden het tweede en derde ordeningscriterium gecombineerd om de leerlingen te ordenen na de aanmelding. Hoe specifiek gewerkt wordt in de KS Leuven wordt later uitgelegd.

2.4.8 Beëindigen van de aanmeldingsprocedure

Op het einde van de aanmeldingsprocedure zijn alle leerlingen die zich aangemeld hebben, gerangschikt met behulp van de toegepaste ordeningscriteria. Die rangschikking dient genoteerd te worden in het aanmeldingsregister om bij eventuele discussies achteraf een geldig bewijs te hebben van de rangschikking. De rangschikking wordt gebruikt om de leerlingen te kunnen toewijzen aan de school van hun keuze. Indien een aangemelde leerling een gunstige rangschikking heeft gekregen in meerdere scholen, dan wijst het schoolbestuur de aangemelde leerling toe aan de school van zijn hoogste keuze. Een leerling die toegewezen werd, moet binnen de vier werkdagen een bevestiging ontvangen van zijn toewijzing aan de betreffende school. Stel dat de leerling werd toegewezen in een school die niet zijn hoogste keuze was, dan moet ook meegedeeld worden aan de leerling welke plaats hij inneemt op de reservelijst van de school waar hij niet werd toegewezen. Daarna volgt een periode van minimaal 15 schooldagen waarin hij zich kan inschrijven in zijn toegewezen school. Het recht van inschrijven vervalt, indien de leerling geen gebruik maakt van zijn mogelijkheid om in te schrijven binnen die periode van minimum 15 schooldagen. Wanneer de informatie over indicatorvoorwaarden foutief blijkt bij de effectieve inschrijving, dan vervalt het recht op inschrijving dat de leerling via de aanmeldingsprocedure verworven heeft. Indien het recht van inschrijving vervalt, dan wordt de plaats ingenomen door de eerstvolgend gerangschikte leerling die voldoet aan dezelfde voorwaarden (Vlaamse regering, 2012).

Indien een aangemelde leerling voor geen enkele school een gunstige rangschikking heeft gekregen, moet het schoolbestuur of het LOP hem dit binnen de vier werkdagen melden. De plaats die de leerling in het aanmeldingsregister van elke gekozen school inneemt, moet ook meegedeeld worden (Vlaamse regering, 2012).

2.5 De aanmeldingsprocedure in de KS Leuven

Na de bespreking van het inschrijvingsdecreet wordt beschreven hoe het decreet specifiek wordt toegepast in de KS Leuven. De aanmeldingsprocedure werd beschreven in het interview met Guy Christens, de IT-ondersteuner van de KS Leuven. De transcriptie van dit interview is terug te vinden in appendix A.

In Leuven gebeuren alle aanmeldingen online via de zelf ontworpen webapplicatie. Zowel de voorrangsgroepen als de niet-voorrangsgroepen vullen online hun gegevens in. Iedere leerling moet, vóór hij kan aanmelden, een account aanmaken in de webapplicatie.

Dit account is gebaseerd op het rijksregisternummer zodat elke leerling maar één account kan aanmaken. Op deze manier worden dubbele aanmeldingen vermeden. Naast het rijksregisternummer moet de leerling ook enkele andere identificatiegegevens opgeven.

Met dit account kan dan gewerkt worden op het moment dat de aanmeldingsperiode begint. Elke leerling heeft dan zijn login en paswoord om aan te melden. Wanneer de aanmeldingsperiode begint, kan de leerling in de webapplicatie invullen welke richting hij kiest, 1 A of 1 B. Daarna mag hij 11 verschillende schoolkeuzes opgeven, indien hij dit wenst. Hij kan dus alle scholen van de KS Leuven die met aanmelding werken aanduiden. Als laatste stap moet de leerling aanduiden of hij een indicatorleerling is of niet. Het tijdstip van aanmelden heeft geen belang en indien de leerling tijdens de aanmeldingsperiode zijn keuzes nog wil wijzigen, dan kan dat via zijn account in de webapplicatie.

2.5.1 Tijdlĳn aanmelden en inschrijven in de KS Leuven

Hieronder wordt een tijdlĳn weergegeven voor de aanmeldingen in 2017 voor het schooljaar 2017-2018. De gebruikte periodes zijn elk jaar even lang, maar kunnen elk jaar wel enkele dagen verschillen naargelang het begin van de krokus- en paasvakantie. Vóór de aanmeldingsprocedure van start gaat, is er in elke school al een informatiemoment geweest om de nieuwe leerlingen te informeren over de werking van de school.

Deze informatiemomenten worden intern afgesproken binnen de KS Leuven en vinden meestal plaats in februari of tijdens de aanmeldingsperiode van de voorrangsgroepen. Zo hebben alle leerlingen en ouders al eens de kans om enkele scholen te bezoeken en eventueel hun schoolkeuze te bepalen. Tijdens de aanmeldingsperiode voor niet-voorrangsgroepen is er nog een opendeurdag waar alle scholen gelĳktĳdig hun deur openstellen en ouders rondleiden. Na de opendeurdag meldden veel leerlingen zich aan en gaven hun keuzes in.

06/03/2017 - 17/03/2017: Aanmeldingsperiode voorrangsgroepen

Net na de krokusvakantie begon de aanmeldingsperiode voor de leerlingen die behoren tot de voorrangsgroepen, kinderen van dezelfde leefentiteit en kinderen van personeelsleden. Deze leerlingen vulden de gevraagde informatie in in de webapplicatie. De voorrangsgroep broers- en zussen moesten het rijksregisternummer opgeven van de broer of zus die op het moment van inschrijven school liep in de betreffende school. Daarna doorliep de computer de databank van de scholen om te controleren of de leerling met het opgegeven rijksregisternummer inderdaad deel uitmaakte van de verkozen school. Als het rijksregisternummer klopte, kon de leerling verder werken in de webapplicatie. Zo niet, dan kreeg hij een foutmelding en moest hij contact opnemen met de scholengemeenschap.

Elke school kreeg ook telkens een lijst met leerlingen die zich aangemeld hadden als broer of zus. De school moest dan controleren of dit effectief klopte om te voorkomen dat gebruik gemaakt werd van de voorrang met het rijksregisternummer van een neef of nicht. De kinderen van personeelsleden werden gecontroleerd op basis van het arbeidscontract.

Na de controle van de voorwaarden om voorrang te krijgen, gaf de leerling aan of hij wilde inschrijven voor 1 A of 1 B en of hij een indicator- of niet-indicatorleerling is. Iedereen die op 17 maart na 12 uur 's middags geen gebruik gemaakt had van de aanmeldingsperiode voor voorrangsgroepen, kon verder geen gebruik meer maken van de voorrangsregeling.

20/03/2017 - 31/03/2017: Inschrijvingsperiode voorrangsgroepen

Vóór 20 maart werden alle voorrangleerlingen toegewezen aan hun school van keuze en ontvingen ze een document waarmee ze konden inschrijven in de school. Dan hadden ze vanaf 20 maart tot de laatste vrijdag voor de paasvakantie tijd om zich effectief te gaan inschrijven op de school waar ze voorrang hadden. De kinderen met voorrang konden zich na deze periode nog altijd inschrijven, maar deze periode werd ingevoegd om ervoor te zorgen dat de meeste leerlingen met voorrang zich al hadden ingeschreven vóór de aanmeldingsperiode van niet-voorrangsgroepen begon. Zo heeft de scholengemeenschap immers een beter zicht op het aantal vrije plaatsen. Pas op het moment dat de effectieve toewijzing van de niet-voorrangsgroepen begint, verliest een leerling zijn recht op voorrang en kan hij niet meer inschrijven in de school waar hij voorrang had. Hij kan zich wel nog inschrijven in de vrije inschrijvingsperiode als er nog plaats beschikbaar is.

19/04/2017 - 03/05/2017: Aanmeldingsperiode niet-voorrangsgroepen

Net na de paasvakantie begon de aanmeldingsperiode voor niet-voorrangsgroepen. Deze leerlingen hadden tijd om zich aan te melden en hun keuzes te wijzigen tot drie mei om 12 uur 's middags. Daarna werd de aanmeldingsperiode afgesloten. Leerlingen die zich al hadden aangemeld met de voorrangsgroepen kunnen niet meer aanmelden in deze aanmeldingsperiode. Een leerling die gebruik wil maken van zijn recht op voorrang moet dus 100 % zeker zijn van zijn keuze. Als hij zich aanmeldt in de voorrangsgroep en beslist om toch geen gebruik te maken van zijn voorrang, moet hij wachten tot de vrije inschrijvingsperiode om zich in te schrijven.

03/05/2017 - 08/05/2017: Controleperiode en laatste kans op inschrijving op basis van voorrang

Na het einde van de aanmeldingsperiode heeft de scholengemeenschap nog vijf dagen om alle gegevens te controleren en eventuele fouten recht te trekken. Bijvoorbeeld soms zijn er leerlingen uit hogere jaren die per ongeluk aanmelden voor het eerste middelbaar. Deze leerlingen moeten dan gecontacteerd en verwijderd worden uit de lijsten. Of soms kiest een leerling voor de richting 1 B en geeft hij scholen die enkel 1 A aanbieden op als keuze. De leerlingen uit de voorrangsgroep hadden tot acht mei om 12 uur 's middags de tijd om zich effectief in te schrijven in de school van hun voorkeur.

08/05/2017: Effectieve toewijzing

Na 12 uur 's middags op acht mei werden de vrije plaatsen bepaald door alle ingeschreven voorrangleerlingen weg te schrijven uit de aanmeldingsdatabank. De effectieve loting of toewijzing begon om 14 uur 's middags op acht mei. Dan werden leerlingen geloot door de computer en werden ze verdeeld over de beschikbare plaatsen. Om 17 uur was de loting gedaan en werden alle mails om mee te delen welke keuze de leerling gekregen had, verstuurd.

11/05/2017- 02/06/2017: Inschrijvingsperiode niet-voorrangsgroepen

Gedurende deze periode konden de leerlingen die toegewezen werden, inschrijven in de betreffende school. Indicatorleerlingen moeten bij hun inschrijving de correcte bewijsstukken voorleggen. Deze bewijsstukken worden later nog besproken.

06/06/2017: Start vrije inschrijvingsperiode

Vanaf zes juni startte de vrije inschrijvingsperiode. Leerlingen die zich niet hadden aangemeld konden zich dan inschrijven. Men moest dan wel rekening houden met de mogelijkheid dat er geen plaats meer beschikbaar was en dat de leerling die vrij inschrijft achteraan moet aansluiten op de reservelijst. De leerlingen die zich aangemeld hadden in een voorrangsgroep en geen gebruik gemaakt hadden van hun recht op voorrang, mochten vanaf dat moment terug inschrijven.

2.5.2 Indicatorleerlingen

De leerlingen die tijdens de aanmeldingsperiode van de voorrangsgroepen en niet-voorrangsgroepen aangegeven hebben dat ze voldoen aan de voorwaarden van de indicatorleerlingen moeten dit bewijzen op het moment van hun inschrijving. Wat het hoogste diploma van de moeder is, moeten ze verklaren op eer. Dergelijke verklaringen op eer zijn zeer moeilijk te controleren.

Verder moet men een attest kunnen voorleggen dat men het vorige jaar een schooltoelage ontvangen heeft. Indien bij de inschrijving blijkt dat de leerling tijdens de aanmelding gelogen heeft en de juiste attesten niet kan voorleggen, dan volgt er een sanctie. De toewijzing van de leerling wordt dan geschrapt en de leerling wordt verschoven van de toewijzingslijst indicator naar de wachtlijst niet-indicator. Ze worden in principe achteraan de lijst van niet-indicatorleerlingen geplaatst.

2.6 Het lotingssysteem van de KS Leuven

Aan de hand van het interview met de heer Christens wordt het lotingssysteem van de KS Leuven uitgelegd.

2.6.1 Beschrijving van het lotingssysteem

Het lotingssysteem van de KS Leuven heeft als doel de eerste schoolkeuze te optimaliseren, met andere woorden men wil zoveel mogelijk leerlingen hun school van eerste keuze toewijzen.

Hieronder wordt het lotingssysteem stap per stap beschreven aan de hand van de cijfers van het schooljaar 2015-2016.

Tussen het beëindigen van de aanmeldingsprocedure van niet-voorrangsgroepen en de effectieve loting controleerde de scholengemeenschap de volledige lijst op fouten. Daarna werden de vrije plaatsen bepaald door om 12 uur 's middags op de dag van de loting alle effectief ingeschreven leerlingen met voorrang af te trekken van de beschikbare capaciteit, zoals die vastgelegd werd bij het begin van het schooljaar en in de tabel hieronder te zien is. Voor elke richting is er een verschillende capaciteit. Zo worden scholen die beide richtingen aanbieden opgesplitst in 1 A en 1 B. Elke richting wordt ook nog eens opgedeeld in twee delen, namelijk indicator en niet-indicator. Voor 1 B is er 50 % van de capaciteit voorzien voor indicatorleerlingen en 50 % voor niet-indicatorleerlingen. Bij 1 A is er 20 % van de capaciteit voorzien voor de indicatorleerlingen en 80 % voor de niet-indicatorleerlingen.

Tabel 4: Beschikbare capaciteit van de aanmeldende scholen van KS Leuven (2015-2016)

School	Indicator	Niet-indicator	Totaal
Don Bosco Groenveld 1 B	18	18	36
Heilige-Drievuldigheidscollege 1A	43	173	216
Heilig Hartinstituut Heverlee 1A	84	336	420
Heilig Hartinstituut Heverlee 1B	12	12	24
Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein 1A	18	72	90
Miniemeninstituut 1A	4	16	20
Miniemeninstituut 1B	5	5	10
Paridaensinstituut 1A	38	148	186
Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat 1A	36	144	180
Sint-Albertuscollege Haasrode 1A	27	109	136
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1A	9	36	45
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1B	12	12	24
Sint-Pieterscollege 1A	40	160	200
Vrij Technisch Instituut 1A	12	48	60
Vrij Technisch Instituut 1B	20	20	40
Totaal beschikbare capaciteit	378	1309	1687

Onderstaande tabel geeft dan de situatie weer na het uitvoeren van de eerste stap van het lotingssysteem waarin de vrije plaatsen per contingent bepaald worden.

Tabel 5: Vrije plaatsen van de aanmeldende scholen van de KS Leuven (2015-2016)

School	Indicator	Niet-indicator	Totaal
Don Bosco Groenveld 1 B	17	16	33
Heilige-Drievuldigheidscollege 1A	38	104	142
Heilig Hartinstituut Heverlee 1A	55	123	178
Heilig Hartinstituut Heverlee 1B	11	10	21
Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein 1A	15	64	79
Miniemeninstituut 1A	4	16	20
Miniemeninstituut 1B	5	5	10
Paridaensinstituut 1A	35	92	127
Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat 1A	29	125	154
Sint-Albertuscollege Haasrode 1A	24	50	74
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1A	7	35	42
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1B	12	11	23
Sint-Pieterscollege 1A	30	76	106
Vrij Technisch Instituut 1A	11	42	53
Vrij Technisch Instituut 1B	19	18	37
Totaal vrije plaatsen	312	787	1099

De data zelf worden in hoofdstuk drie meer in detail besproken. Er kan wel al vastgesteld worden dat alle leerlingen van de voorrangsgroepen een plaats gekregen hebben en dat er in alle scholen nog plaats over is voor leerlingen die geen voorrang hebben. Daarom kunnen beide voorrangsgroepen ook gelijktijdig aanmelden.

Nadat per school de vrije plaatsen bepaald zijn en de vrije plaatsen ook opgedeeld zijn in twee verschillende contingenten, komt de volgende stap in het lotingssysteem. Alle gegevens van de leerlingen die aangemeld hebben in de niet voorrangsgroep worden in een lijst geplaatst. De lijst bevat de richting van de leerling, de schoolkeuzes van de leerling en de aanduiding indicator of niet-indicator. Elke leerling krijgt ook een uniek identificatienummer, zijn ID-nummer, waarmee hij geïdentificeerd kan worden. Hieronder wordt een voorbeeld gegeven van hoe deze lijst eruitziet. Er worden slechts drie schoolkeuzes weergegeven om het grafisch overzichtelijk te houden. In werkelijkheid kan de leerling 11 verschillende keuzes geven. Als in de kolom Indicator de waarde "ONWAAR" wordt weergegeven, is de leerling een niet-indicatorleerling.

Tabel 6: Voorbeeld dataset KS Leuven aanmeldende leerlingen schooljaar 2015-2016

ID	Richting	Indicator	Schoolkeuze 1	Schoolkeuze 2	Schoolkeuze 3
20811	A	ONWAAR	Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat	Heilige-Drievuldigheidscollege	Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein
20812	B	ONWAAR	Heilig Hartinstituut Kessel-Lo		
20813	A	ONWAAR	Sint-Pieterscollege	Paridaensinstituut	Heilige-Drievuldigheidscollege

Nadat deze lijst gevormd is, volgt de volgende stap in het lotingssysteem: nu zal de computer elke leerling afzonderlijk een willekeurig nummer geven tussen één en honderd miljoen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een voorgeprogrammeerde functie die willekeurig nummers toekent.

Deze functie kan ook in Excel gebruikt worden bijvoorbeeld " =ASELECTTUSSEN() ". De marges waartussen een willekeurig nummer wordt toegekend, moeten zeer groot zijn om een 'birthday paradox' te vermijden. Stel dat het willekeurig getal gekozen zou worden tussen één en 1658, dan is de marge tussen de willekeurige nummers gelijk aan het aantal aanmeldende leerlingen.

De kans bestaat dan dat twee leerlingen hetzelfde willekeurig nummer ontvangen, wat een probleem zou vormen bij het toekennen van de E- en R-nummers.

Welk van beide leerlingen ken je dan als eerste een E- of R-nummer toe? Om dit probleem te vermijden is de marge tussen de willekeurige nummers zeer groot. Dit willekeurig nummer is eigenlijk de toevalsfactor van het lotingsstelsel.

De volgende stap in het lotingsstelsel is de ordening van alle leerlingen via hun willekeurig nummer. De leerling met het laagste willekeurig nummer komt bovenaan de lijst en de leerling met het hoogste willekeurig nummer komt helemaal onderaan de lijst. Nadat het nummer is toegekend, is de loting eigenlijk al voltrokken. Elke leerling heeft nu een plaats die vastligt in een rangorde. Daarna wijst de computer de leerling zijn plaats in een school toe. Hij begint met de leerling die op de eerste plaats op de lijst staat en kijkt eerst of de leerling een indicator of niet-indicator leerling is. Daarna gaat de computer de school van eerste keuze van de leerling bekijken en gaat hij controleren in de lijst van vrije plaatsen of er nog plaats is in het juiste contingent van de betreffende school. Als er nog plaats beschikbaar is in de school, zal de leerling een effectief nummer krijgen, ook wel E-nummer genoemd. Indien er geen plaats meer beschikbaar is, zal de computer de leerling een reserve nummer toekennen, ook wel R-nummer genoemd. Telkens de computer een leerling een effectief nummer toekent, wordt de lijst van de vrije plaatsen automatisch aangepast. Stel dat leerling x een indicatorleerling is en zijn eerste schoolkeuze is het Heilige-Drievuldigheidscollege 1A dan zal de computer de lijst met vrije plaatsen met één plaats verminderen, zoals in de tabellen hieronder te zien.

Tabel 7: Vrije plaatsen van de aanmeldende scholen van de KS Leuven vóór toewijzing student x

School	Indicator	Niet-indicator	Totaal
Heilige-Drievuldigheidscollege 1A	38	104	142

Tabel 8: Vrije plaatsen van de aanmeldende scholen van de KS Leuven na toewijzing student x

School	Indicator	Niet-indicator	Totaal
Heilige-Drievuldigheidscollege 1A	37	104	141

Als de computer aan de eerste leerling op de lijst een E-nummer of R-nummer heeft toegekend voor de eerste schoolkeuze van de leerling, zal hij verder gaan met de tweede leerling op de lijst. Op deze manier zal de computer de volledige lijst aflopen van boven naar beneden voor alle eerste keuzes van alle leerlingen. Hoe verder de computer gevorderd is op de lijst, hoe groter de kans wordt dat de leerling een R-nummer krijgt omdat er geen vrije plaatsen meer zijn in een bepaalde school. Als de computer alle leerlingen voor de eerste keer heeft afgelopen, maakt hij opnieuw een lijst. Voor alle leerlingen die een E-nummer hebben gekregen, is het lotingsproces afgelopen. De rest van de leerlingen die een R-nummer gekregen hebben, wordt op een nieuwe lijst geplaatst. De volgorde van deze lijst is opnieuw gebaseerd op de willekeurige nummers die de leerlingen eerder gekregen hebben. Alle leerlingen behouden hun oude willekeurige nummer en de lijst wordt opnieuw gerangschikt van laag naar hoog.

Daarna begint de computer opnieuw met het toewijzen van plaatsen aan de leerlingen, dit keer voor de scholen van hun tweede keuze. Het proces van de toewijzing is opnieuw hetzelfde. De computer kijkt eerst of de leerling een indicator- of niet-indicatorleerling is. Daarna gaat hij de school van tweede keuze van de leerling bekijken en gaat hij controleren in de lijst van vrije plaatsen of er nog plaats is in het juiste contingent van de betreffende school. Als er nog plaats is, krijgt de leerling een E-nummer. Als er geen plaats meer is, krijgt de leerling een R-nummer.

Na elke toewijzing van een E-nummer past de computer het aantal vrije plaatsen per contingent opnieuw aan. Als leerlingen in de tweede lotingsronde een E-nummer gekregen hebben, stopt het lotingsproces in de tweede ronde.

Het hogere R-nummer van hun eerste schoolkeuze wordt wel behouden. Voor leerlingen die in de tweede ronde opnieuw een R-nummer gekregen hebben, begint een derde lotingsronde.

De derde en volgende lotingsrondes worden op dezelfde manier afgewerkt. Er wordt een lijst gemaakt met alle leerlingen die in de tweede of vorige lotingsrondes een R-nummer gekregen hebben. De lijst wordt geordend volgens het willekeurig nummer dat de leerlingen in het begin van het lotingsproces ontvangen hebben. Daarna controleert de computer of er vrije plaatsen zijn in de school van derde of volgende keuze en kent hij een E-of R-nummer toe.

De computer herhaalt dit proces voor alle schoolkeuzes of tot op het moment dat geen enkele leerling nog een R-nummer heeft. Indien op een school alle indicatorleerlingen een plaats gekregen hebben en er zijn nog vrije plaatsen over in dit contingent dan worden deze opgevuld met niet-indicatorleerlingen.

2.6.2 Werking van de reservelijsten

Na de loting kunnen volgende mogelijkheden zich voordoen: ofwel heeft een leerling één E-nummer, ofwel heeft een leerling één of meerdere R-nummers met daarbij één E-nummer, ofwel heeft een leerling enkel R-nummers.

Voor de leerling die enkel één E-nummer heeft en dus de school van zijn eerste keuze gekregen heeft, is de volgende stap het gemakkelijkste. Hij ontvangt na de loting een document met zijn E-nummer op. Met dit document kan hij tijdens de vastgelegde inschrijvingsperiode gaan inschrijven in de betreffende school. Als hij zich tijdens de inschrijvingsperiode niet gaat inschrijven in de school waarvoor hij een E-nummer krijgt, dan vervalt zijn recht op inschrijving in deze school. Hij verliest dus zijn E-nummer. Zijn E-nummer wordt geschrapt en er komt een plaats vrij in de school. De leerling met een R-nummer voor deze school die op de eerste plaats komt van de reservelijst, krijgt dan de kans om zich in te schrijven in deze school. De leerling die zijn E-nummer verloor, heeft geen andere R-nummers en moet dus wachten tot de vrije inschrijvingsperiode om zich in een andere school te gaan inschrijven.

De leerling die één of meerdere R-nummers en één E-nummer ontving, heeft nog verschillende opties. Voor elk R- en E-nummer zal hij een apart document ontvangen van de KS Leuven. Daarna kan hij zich inschrijven in de school waarvoor hij een E-nummer gekregen. Doet hij dit niet binnen de voorziene inschrijvingsperiode, dan verliest hij dit E-nummer en heeft hij enkel nog de hogere R-nummers over. Als de school waarvoor hij een E-nummer gekregen heeft toch geen school is waar hij zich wil inschrijven, dan hoeft hij niet te wachten op het eindigen van de inschrijvingsperiode om het E-nummer te laten schrappen. Hij kan meteen nadat hij het E-nummer ontvangen heeft, de school verwittigen dat hij het E-nummer niet wenst te gebruiken. Dan kan de school het E-nummer meteen schrappen en kan de reservelijst sneller opschuiven. Als de leerling zijn E-nummer effectief gebruikt heeft, kan hij twee verschillende zaken doen met zijn overgebleven R-nummers. Ofwel kan hij de overige R-nummers automatisch annuleren via de computer zodat de reservelijsten opnieuw sneller opschuiven. De ouders die op de reservelijst staan, hebben zo sneller een beter beeld op hun kans om toch nog in te kunnen schrijven in de school waarvoor ze op de reservelijst staan. Ofwel kiest de leerling om zijn R-nummers te behouden en wacht hij af of hij nog kan inschrijven in een school van hogere keuze. Stel dat hij op het einde van juni plots op de eerste plaats staat op de reservelijst van de school van zijn eerste keuze dan zal deze school hem contacteren om hem dit te melden. Dan kan hij ervoor kiezen om toch effectief in te schrijven in deze school. Pas nadat zijn effectieve inschrijving in de eerste school geannuleerd is, kan hij een E-nummer krijgen voor de school waar hij als eerste op de reservelijst staat. Met het E-nummer kan hij dan inschrijven in de school van hogere voorkeur. In de school van de eerste inschrijving komt dan opnieuw een plaats vrij voor de eerste leerling op de reservelijst. Stel dat een leerling vier verschillende R-nummers had en een E-nummer in zijn school van vijfde voorkeur: als hij zich effectief inschrijft in de school van vijfde voorkeur blijven de vier R-nummers van hogere voorkeur behouden.

Op het moment dat hij op de eerste plaats van de reservelijst komt bij zijn school van tweede voorkeur en zich daar – nadat hij zijn eerste effectieve inschrijving heeft geannuleerd – effectief inschrijft, vallen de lagere R-nummers automatisch weg.

Zo komt er één nieuwe plaats vrij bij zijn school van vijfde voorkeur en schuift de reservelijst van de school van derde en vierde voorkeur één plaats op. Het R-nummer in de school van zijn eerste voorkeur blijft wel nog behouden.

Leerlingen die enkel R-nummers ontvangen hebben en zich dus in geen enkele school kunnen inschrijven, kunnen ervoor kiezen om alle R-nummers automatisch te annuleren en zich in te schrijven in een andere scholengemeenschap. Of ze kunnen hun R-nummers behouden en wachten tot ze ergens op de eerste plaats komen te staan op de reservelijst. Ondertussen kunnen ze natuurlijk ook inschrijven in een school van een andere scholengemeenschap. Als ze dan ergens op de eerste plaats komen op de reservelijst kunnen ze nog kiezen om hun inschrijving in de andere scholengemeenschap te annuleren.

Via een applicatie kunnen de ouders de reservelijst raadplegen. Daar kunnen ze met hun R-nummer bekijken op de hoeveelste plaats ze staan op de reservelijst. Indien R-nummers geannuleerd worden, dan passen de gegevens op de applicatie zich automatisch aan. Zo hebben de ouders altijd een goed beeld van de situatie. De reservelijsten blijven behouden tot de vijfde schooldag van oktober. Tot op die datum moeten de scholen de volgorde van de reservelijst behouden en respecteren. Dit wil zeggen dat een leerling nog kan inschrijven in een school van hogere keuze waar hij een R-nummer heeft tot de vijfde schooldag van oktober. Dit is op voorwaarde dat hij op de eerste plaats komt van de reservelijst en er een plaats vrij komt op de betreffende school. Er kan dus van school veranderd worden tot de vijfde schooldag van oktober. In de KS Leuven merken ze wel dat er na het begin van het schooljaar niet veel meer verandert en dat de meeste leerlingen bij hun eerdere inschrijving blijven. De verschuiving van leerlingen wordt in hoofdstuk drie verder besproken.

2.6.3 Voor- en nadelen van het lotingssysteem van de KS Leuven

2.6.3.1 Voordelen van het lotingssysteem

- Door het gebruik van een aanmeldingsprocedure valt de tijdsdruk weg en krijgen de ouders de tijd om rustig na te denken over hun keuze.
- Het gebruik van een online aanmeldingsprocedure vermijdt fysieke wachtrijen en kampeertoestanden aan de populaire scholen van de KS Leuven.
- De kostprijs van het online inschrijven is lager dan bij het eerder gebruikte callcenter.
- Alle ouders krijgen evenveel kans om in te schrijven in de school van hun keuze. Ouders die vroeger niet in staat waren om aan te schuiven in de rij of niet beschikten over een telefoon om tijdig te bellen naar het callcenter krijgen nu wel een eerlijke kans om aan te melden en in te schrijven in de school van hun keuze.
- Door de toevalsfactor is discriminatie of vriendjespolitiek onmogelijk geworden.
- Het systeem is relatief eenvoudig uit te leggen aan ouders en leerlingen.
- Dubbele inschrijvingen bij twee verschillende scholen binnen de KS Leuven zijn onmogelijk.
- De werkwijze is volledig te reconstrueren en alle gegevens zijn beschikbaar om bij eventuele discussies achteraf als bewijsmateriaal te dienen.

2.6.3.2 Nadelen van het lotingssysteem

- De negatieve connotatie rond toeval en loting blijft bestaan. Ouders vinden loting nog altijd een oneerlijke manier van werken.
- Voor de leerling die in het begin van de lotingsprocedure een hoog willekeurig getal krijgt, zal het bijna onvermijdelijk zo uitdraaien dat hij geen E-nummer krijgt. Dit zal het geval zijn als hij enkel populaire scholen aanduidde als keuzemogelijkheden. Wie minder populaire keuze van scholen aanduidde, loopt dit risico waarschijnlijk minder.

- De discussies met ouders die hun plaats willen afdwingen blijven bestaan.
- Er zijn nog altijd leerlingen die geen school toegewezen krijgen.
- Voor de ouders die de Nederlandse taal niet machtig zijn, is het moeilijk om de volledige aanmeldings- en lotingsprocedure te begrijpen. Conform de taalwetgeving in ons land mag de KS Leuven de informatiebrochures over het inschrijven in het eerste jaar van het secundair onderwijs enkel in het Nederlands aanbieden.
- De aanmelding van een leerling vereist de beschikbaarheid van een computer en een internetverbinding én de vaardigheid ermee te kunnen werken.

2.6.4 Ondersteuning bij de aanmelding

In Leuven worden de basisscholen gesensibiliseerd om ondersteuning te bieden bij het inschrijven. Zij weten beter welke ouders het Nederlands niet voldoende beheersen en wie geen computer ter beschikking heeft. Naast de basisschool kunnen ouders ook terecht in de buurthuizen in Leuven of de openbare bibliotheken om een computer te gebruiken. Ook het OCMW kan de nodige ondersteuning bieden.

2.7 Alternatieve lotingssystemen

2.7.1 Antwerpen

2.7.1.1 *De situatie in Antwerpen*

In het LOP-gebied van Antwerpen zal vanaf het schooljaar 2017-2018 gewerkt worden met een aanmeldingsprocedure gevolgd door een lotingssysteem om in te schrijven voor het schooljaar 2018-2019. In een interview met LOP-deskundige Inge Wagemakers werd bekeken hoe het lotingssysteem van Antwerpen er zal uitzien en waarin het verschilt van dit van de KS Leuven. De transcriptie van het interview met mevrouw Wagemakers is terug te vinden in appendix A.

In tegenstelling tot de KS Leuven, wordt het systeem in Antwerpen ingevoerd voor het volledige LOP-gebied. Verschillende scholengemeenschappen zullen dus samen hetzelfde systeem invoeren. Daardoor heeft het in Antwerpen wat langer geduurd vooraleer iedereen op dezelfde lijn stond om het systeem te kunnen invoeren. In totaal zullen ongeveer 5000 leerlingen aanmelden voor het eerste leerjaar secundair onderwijs in het LOP-gebied van Antwerpen. Dit zijn er bijna drie keer meer dan in de KS Leuven. De redenen voor het invoeren van een lotingssysteem zijn vergelijkbaar met die in Leuven. In Antwerpen zijn er momenteel al 12 scholen waar er effectief gekampeerd wordt aan de schoolpoort voor de inschrijvingen in het eerste leerjaar secundair onderwijs. Met het lotingssysteem wil men deze fysieke wachtrijen en kampeertoestanden vermijden en iedere leerling even veel kans geven om zich in te schrijven in de school van zijn keuze. Men wil ook de sociale mix en coherentie in de Antwerpse scholen verbeteren. De scholen zijn wel niet verplicht om deel te nemen aan het lotingssysteem. Er zijn scholen die geen gebruik zullen maken van de nieuwe manier van inschrijven omdat er bij hen nog geen probleem is met fysieke wachtrijen. Sommige scholen willen het eerste jaar nog afwachten om te zien wat het resultaat van het nieuwe systeem zal zijn.

De aanmeldingsprocedure is dezelfde als die van de KS Leuven, logischerwijze omdat die decretaal vastgelegd is voor Vlaanderen en het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. De voorrangsgroepen zijn dus dezelfde als deze in de KS Leuven namelijk kinderen van dezelfde leefentiteit en kinderen van personeelsleden. Er wordt dus ook gewerkt met de dubbele contingentering, maar de percentages liggen anders dan in Leuven. De diversiteit in de bevolking is veel groter in Antwerpen waardoor het percentage indicatorleerlingen veel hoger ligt. Er zijn in Antwerpen scholen met 90 % indicatorleerlingen en scholen met maar 30 % indicatorleerlingen. De verschillen tussen scholen onderling zijn dus heel groot.

In het LOP-Antwerpen werd vastgelegd dat voor de richting 1 A het percentage indicatorleerlingen moet variëren tussen 30 en 90 % en voor de richting 1 B tussen 60 en 90 %, op voorwaarde dat de situatie niet verslechtert. Stel dat een school in de richting 1 A een verdeling van 45 % indicator- en 55 % niet-indicatorleerlingen hanteert vóór de invoering van het nieuwe systeem, dan mag het percentage indicatorleerlingen niet lager liggen na de invoering ervan.

In Antwerpen worden dezelfde ordeningscriteria gebruikt als in de KS Leuven, schoolkeuze en toevalsfactor. Het criterium chronologie wordt ook hier achterwege gelaten om de tijdsdruk en bijhorende stress te vermijden. Wat schoolkeuze betreft mogen de leerlingen zoveel keuzes aanduiden als ze maar willen. In Antwerpen is eerste prioriteit, anders dan in Leuven, dat zoveel mogelijk leerlingen een school toegewezen krijgen. Focus ligt minder op het optimaliseren van de eerste keuzes.

Momenteel hebben al zeker 28 scholen hun deelname aan het nieuwe systeem bevestigd. Het toewijzen van scholen aan leerlingen gebeurt in het Antwerpse lotingssysteem op een andere manier dan in het Leuvense. Daardoor kan dit systeem gebruikt worden om na te gaan of het lotingssysteem van de KS Leuven eventueel verbeterd kan worden en zo ja, hoe.

2.7.1.2 Het lotingssysteem in het LOP-gebied van Antwerpen

Hierna wordt de werking van het lotingssysteem van het LOP-gebied van Antwerpen beschreven. De figuren 1,2 en 3 die gebruikt werden in deze beschrijving, zijn terug te vinden in de externe bijlage met de naam 'Presentatie aanmeldingsprocedure secundair-systeem-maart 2017'. Dit pdf-bestand werd ter beschikking gesteld door mevrouw Wagemakers.

In Antwerpen, anders dan in Leuven, hoeven de leerlingen die recht hebben op voorrang niet aan te melden via de computer. De eerste stap is dan om alle leerlingen die recht hebben op voorrang te laten inschrijven in de scholen waar ze voorrang hebben, rekening houdend met de dubbele contingentering natuurlijk. Nadat deze voorrangleerlingen ingeschreven zijn, kan in iedere school het aantal vrije plaatsen per contingent vastgesteld worden. Dit wordt dan aan de ouders gecommuniceerd.

In Antwerpen zal dus een tabel, vergelijkbaar met deze van Leuven hieronder, moeten opgesteld worden.

Tabel 9: Aantal vrije plaatsen per school in de KS Leuven (2015-2016)

School	Indicator	Niet-indicator	Totaal
Don Bosco Groenveld 1 B	17	16	33
Heilige-Drievuldigheidscollege 1A	38	104	142
Heilig Hartinstituut Heverlee 1A	55	123	178
Heilig Hartinstituut Heverlee 1B	11	10	21
Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein 1A	15	64	79
Miniemeninstituut 1A	4	16	20
Miniemeninstituut 1B	5	5	10
Paridaensinstituut 1A	35	92	127
Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat 1A	29	125	154
Sint-Albertuscollege Haasrode 1A	24	50	74
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1A	7	35	42
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1B	12	11	23
Sint-Pieterscollege 1A	30	76	106
Vrij Technisch Instituut 1A	11	42	53
Vrij Technisch Instituut 1B	19	18	37
Totaal vrije plaatsen	312	787	1099

Het uitgangspunt van het lotingssysteem, dergelijke tabel, is dus dezelfde in Antwerpen als in Leuven, maar verder verschilt de werking van beide lotingssystemen. In Leuven wordt voor alle scholen tegelijkertijd geloot - net zoals in Antwerpen trouwens - maar in Leuven wordt met één centrale lijst voor alle scholen gewerkt, terwijl Antwerpen met aparte lijsten per school zal werken.

De volgende stap in het systeem van Antwerpen wordt dan het opmaken van een lijst per school. Op deze lijst staan alle leerlingen die deze school aangeduid zullen hebben als één van hun schoolkeuzes. Het maakt niet uit de hoeveelste keuze de school was, als de leerling ervoor gekozen heeft, komt hij op de lijst van de school waarvoor hij gekozen heeft. Als een leerling bijvoorbeeld vier verschillende scholen gekozen heeft tijdens het aanmelden, dan zal hij op vier verschillende lijsten voorkomen.

Het is belangrijk dat op de lijst duidelijk aangegeven is om welke leerling het gaat en de hoeveelste keuze de school was. De computer moet deze gegevens later kunnen terugvinden. Daarna worden deze lijsten nog opgesplitst in indicator- en niet-indicatorleerlingen. Elke school zal dus twee lijsten hebben. Een lijst met alle indicatorleerlingen die voor die school gekozen hebben en een lijst met alle niet-indicatorleerlingen die voor die school gekozen hebben. Net zoals in Leuven worden daarna willekeurige nummers tussen één en honderd miljoen toegekend aan alle leerlingen. Dit gebeurt hier wel per schoollijst, anders dan in Leuven. Een leerling die vier verschillende scholen gekozen heeft tijdens het aanmelden, zal op vier verschillende lijsten voorkomen en zal dus ook vier keer een willekeurig nummer krijgen. De kans dat een leerling vier keer hetzelfde willekeurig nummer zal krijgen, is oneindig klein. Nadat per lijst een willekeurig nummer werd toegekend, zal iedere lijst geordend worden op basis van deze willekeurige nummers. De nummers worden, net zoals in de KS Leuven, geordend van klein naar groot.

Daarna zal de computer voor alle lijsten tegelijkertijd beginnen met de nummertoe wijzing. Gelijkaardig aan het systeem van de KS Leuven begint de computer bovenaan de lijst bij het laagste willekeurig nummer. De computer controleert voor bij elke leerling of er nog plaats is in de school van die lijst. Als er nog een plaats beschikbaar is, krijgt de leerling een T-nummer, anders krijgt hij een W-nummer. De T staat voor 'toegewezen', wat in Leuven 'effectief' of een E-nummer genoemd wordt. De W staat voor 'wachlijst' en wordt in Leuven 'reserve' of een R-nummer genoemd. Na de eerste lotingsronde wordt er per leerling een opsomming gemaakt van zijn keuzes en welk nummer hij voor die keuzes ontvangen heeft, wat helemaal anders is dan in Leuven.

Onderstaande figuur geeft een voorbeeld van hoe zo'n opsomming er kan uitzien.

	Amina 	Elke 	Maarten 	Leen
1	Lyceumcollege T	E W	I W	B W
2	A T	F T	A W	Lyceumcollege W
3	B W	Lyceumcollege T	C W	
4			Lyceumcollege W	
5			B T	

Figuur 1: Ordening na 1^e ronde.

Elke leerling heeft twee kolommen, in de eerste kolom staat de school waarvoor de leerling gekozen heeft en in de tweede kolom het nummer dat de leerling ontvangen heeft voor die school. De T staat voor toegewezen, de W staat voor wachlijst. De rijen geven de keuzes weer, de eerste rij is gelijk aan de eerste keuze, de tweede rij geeft de tweede keuze weer, ... De nummers die de leerling ontvangen heeft na de eerste lotingsronde worden geordend volgens schoolkeuze, het T- of W-nummer voor de eerste schoolkeuze staat bovenaan. Nadat alle T- en W-nummers van elke leerling geordend zijn volgens schoolkeuze, worden de dubbele T-nummers geschrapt. Omdat er per school apart wordt geloot, bestaat de kans immers dat een leerling twee T-nummers ontvangen heeft.

Elke leerling mag slechts één T-nummer bezitten en daarom wordt enkel het hoogste T-nummer behouden. Alle lagere T-nummers worden geschrapt. Alle W-nummers die de leerling ontvangt voor schoolkeuzes lager dan de schoolkeuze waarvoor hij een T-nummer krijgt, worden ook geschrapt. Alle W-nummers voor schoolkeuzes boven de schoolkeuze van het ontvangen T-nummer blijven behouden. Op bovenstaande afbeelding worden voor de vier leerlingen drie schoolkeuzes geschrapt. Dit is belangrijk voor de volgende lotingsronde.

Vooraleer de volgende lotingsronde kan beginnen, moet er per school opnieuw een lijst gemaakt worden. Deze lijst bevat opnieuw alle leerlingen die voor deze school gekozen hebben. Maar nu is de lijst niet meer gebaseerd op de gegevens van de schoolkeuze die de leerlingen opgegeven hebben tijdens de aanmeldingsprocedure, maar op de opsomming die na de eerste lotingsronde gemaakt werd per leerling. Omdat na de eerste lotingsronde de dubbele T-nummers en de lagere W-nummers geschrapt worden, zal de lijst per school waarschijnlijk afwijken van de lijst per school voor de eerste lotingsronde. Ook leerlingen die al een T-nummer ontvangen hebben voor hun eerste schoolkeuze en dus eigenlijk klaar zijn, blijven op de lijst staan. Omdat ze enkel nog maar een T-nummer hebben, zullen ze maar op één lijst voorkomen. Leerlingen met W-nummers of een T-nummer gecombineerd met W-nummers kunnen nog op verschillende lijsten voorkomen.

Nadat de lijsten per school opgemaakt zijn, kunnen de vorige stappen herhaald worden. Elke leerling op de lijst krijgt opnieuw willekeurige nummers van één tot honderd miljoen. Op basis van deze willekeurige nummers worden de lijsten geordend van laag naar hoog.

Om te vermijden dat leerlingen die al een T-nummer hebben voor de school van de lijst waarop ze staan, dit nummer verliezen, krijgen alle leerlingen met zo'n T-nummer het getal nul in plaats van een willekeurig nummer. Op deze manier komen alle leerlingen met een T-nummer na het ordenen van de lijsten opnieuw op de eerste plaats en verliezen ze hun T-nummer niet. Daarna gaat de computer opnieuw plaatsen toekennen, de leerlingen met een T-nummer die bovenaan de lijst staan, krijgen opnieuw hetzelfde T-nummer. Indien er nog plaats beschikbaar is door het schrappen van dubbele T-nummers in de vorige stap, krijgt de leerling met een W-nummer, die het laagste willekeurig nummer heeft, de eerste kans om een T-nummer te krijgen. De computer loopt opnieuw tegelijkertijd de lijsten volledig af tot alle leerlingen opnieuw een T- of W-nummer ontvangen hebben. Na de tweede lotingsronde wordt weer per leerling een opsomming gemaakt van zijn verkregen T- en W-nummers. Deze nummers worden opnieuw geordend op dezelfde manier.

Onderstaande figuur is een voorbeeld van hoe de situatie er kan uitzien na de tweede lotingsronde.

				
1	Lyceumcollege T	E W	I W	B W
2		F T	A W	Lyceumcollege W
3		Lyceumcollege T	C W	
4			Lyceumcollege T	
5			B T	

Figuur 2: Ordening na 2e ronde.

In vergelijking met de situatie na de eerste lotingsronde is er één leerling, Maarten, die zich kan verbeteren en een hoger T-nummer krijgt. De manier waarop dubbele T-nummers en W-nummers geschrapt worden, blijft hetzelfde. Het blijft wel belangrijk om dit te doen vooraleer aan de volgende lotingsronde te kunnen beginnen. Voor de volgende lotingsronde worden opnieuw dezelfde stappen doorlopen. Eerst wordt er per school een lijst gemaakt met alle leerlingen die voor deze school kozen. Deze lijst is gebaseerd op de opsomming per leerling van de vorige lotingsronde.

Daarna worden opnieuw willekeurige nummers toegekend voor alle W-nummers op de lijst en de T-nummers krijgen het getal nul. De lijsten worden opnieuw geordend van laag naar hoog en daarna gaat de computer opnieuw T- of W-nummers toekennen, naargelang het aantal vrije plaatsen.

De eerder beschreven stappen worden uitgevoerd tot geen enkele leerling zijn situatie nog kan verbeteren. Een voorbeeld van het resultaat wordt weergegeven in de figuur hieronder.

	Amina 	Elke 	Maarten 	Leen
1	Lyceumcollege T	E W	I W	B T
2		F T	A W	
3			C W	
4			Lyceumcollege T	
5				

Figuur 3: Ordening na de n-de ronde.

Na x aantal lotingsrondes is de ideale situatie bereikt en hebben alle vier de leerlingen een T-nummer. Niet iedereen heeft een T-nummer voor de school van zijn hoogste keuze in dit voorbeeld.

2.7.1.3 Voor- en nadelen van dit lotingssysteem ten opzichte van het lotingssysteem van de KS Leuven

Vooraleer de simulaties met de verschillende lotingssystemen aan bod komen, kunnen de lotingssystemen zelf wel al eens vergeleken worden. De bedenkingen hierbij kunnen dan getoetst worden aan de resultaten van de simulaties, zoals in hoofdstuk vier besproken.

Op het eerste zicht lijkt het lotingssysteem dat gebruikt zal worden in Antwerpen eerlijker omdat leerlingen meerdere kansen krijgen om geluk te hebben met de toekenning van hun willekeurig nummer. Als men in Leuven bij de eerste toekenning van het willekeurig nummer pech heeft en een hoog nummer toegekend kreeg, dan blijft dit zo gedurende de volledige lotingsprocedure. In Antwerpen krijgen de leerlingen die pech hebben en een W-nummer krijgen tijdens de eerste lotingsronde, een tweede kans in de tweede lotingsronde. Ze krijgen immers een nieuw willekeurig nummer en maken zo opnieuw kans om dit keer wel bovenaan de lijst te kunnen staan. In dit opzicht valt te verwachten dat de verdeling van de plaatsen eerlijker zou zijn. Verwacht wordt dat er minder leerlingen zullen zijn die geen enkele school toegewezen krijgen. In Antwerpen beschrijven ze het eigen lotingssysteem als een systeem dat zoekt naar een optimale verdeling, waarbij het aantal leerlingen dat geen enkele school toegewezen krijgt, zo klein mogelijk is. Hoewel, geen school toegewezen krijgen, is voor ouders moeilijk optimaal te noemen.

Elke leerling heeft meerdere kansen om bovenaan te staan op de lijst bij de toewijzing van de T- en W-nummers. De vraag is echter of de meerdere kansen elkaar niet zullen opheffen? Een leerling die bij de eerste lotingsronde een hoog willekeurig nummer heeft, kan bij de tweede lotingsronde een lager willekeurig nummer krijgen, wat bij het eindresultaat misschien op hetzelfde neerkomt want het omgekeerde is immers ook mogelijk.

Het systeem in Antwerpen is ingewikkelder en dus ook moeilijker te begrijpen voor de ouders en leerlingen die aanmelden. Dit kan een nadeel zijn, als de ouders het systeem niet volledig begrijpen, is er meer kans op discussie.

In hoofdstuk vier, waar de simulatie van de cijfers van de KS van Leuven met het lotingssysteem van Antwerpen besproken wordt, zal blijken of de veronderstelling klopt dat het Antwerpse systeem eerlijker is en er beter in slaagt een optimale verdeling te bieden dan het Leuvense.

2.7.2 Brussel

2.7.2.1 *Situatie in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel*

In het LOP-gebied van Brussel zal, net zoals in Antwerpen, vanaf het schooljaar 2017-2018 gewerkt worden met een online aanmeldingsprocedure om de inschrijvingen voor het schooljaar 2018-2019 te verwerken. Dit nieuwe systeem is enkel geldig voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. De LOP-deskundige voor het LOP-gebied van Brussel, mevrouw Ine Marck, werd geïnterviewd om de situatie in Brussel te kunnen beschrijven. De transcriptie van het interview met mevrouw Marck is terug te vinden in appendix A.

Ook in Brussel had men ervaring met scholen waar er gekampeerd werd om in te schrijven. Om dit te vermijden, werd vroeger al een online aanmeldingsprocedure ingevoerd waarin gewerkt werd met twee ordeningscriteria, namelijk chronologie en schoolkeuze. Het tijdstip van online aanmelden was dus van belang. Voor sommige scholen kwam het op seconden aan bij de tijdsregistratie via de webapplicatie. Omdat er veel discussie was over de deze online tijdsregistratie werd er daarna overgegaan tot het gebruik van een callcenter. Men deed er eigenlijk net het omgekeerde van wat er in de KS Leuven gebeurde. Omdat door het gebruik van een callcenter het aspect tijdsdruk niet weggewerkt raakte, bleef de discussie echter bestaan. Mensen die niet over een ruim netwerk beschikten om te zorgen dat er op tijd gebeld werd naar het callcenter, maakten ook minder kans om te kunnen inschrijven in de school van hun keuze. In Brussel beseftte men ook dat de factor chronologie steeds meer begon te lijken op puur toeval omdat het voor sommige scholen op enkele seconden aankwam. De tijdsdruk en bijhorende stress voor ouders wou men vermijden.

Daarom besliste men om opnieuw een online aanmeldingsprocedure in te voeren, echter niet langer gebaseerd op de chronologie van de inschrijving. Anders dan in Leuven, zullen enkel de leerlingen moeten aanmelden die zich wensen in te schrijven in 1 A. Voor de richting 1 B moet er niet aangemeld worden. In totaal zullen ongeveer 1700 leerlingen aanmelden voor het eerste jaar A van het secundair onderwijs in het Nederlandstalig onderwijs in het Brussels gewest. Net zoals in Leuven is er momenteel nog geen capaciteitsprobleem, maar is er vooral een populariteitsprobleem. In enkele heel populaire scholen is er altijd plaats te kort.

De aanmeldingsprocedure, vastgelegd door het inschrijvingsdecreet, bepaalt dat er in Brussel één extra voorrangsgroep moet in aanmerking genomen worden naast 'de kinderen van personeel' en 'kinderen van dezelfde leefentiteit', namelijk Nederlandstaligen. Zij krijgen in Brussel ook voorrang om het Nederlandstalig onderwijs te ondersteunen. Verder liggen de percentages van de contingenten van de dubbele contingentering ook in Brussel anders dan in Leuven omwille van de hogere concentratie indicatorleerlingen.

De loting gebeurt op basis van de twee ordeningscriteria die ook in Leuven en Antwerpen gehanteerd worden, namelijk schoolkeuze en toevalsfactor. De leerlingen mogen in Brussel zoveel scholen kiezen als ze willen. Momenteel zijn er 32 scholen die meewerken met het systeem, de leerlingen kunnen hun schoolkeuze dus ordenen van één tot 32. Voor het LOP in Brussel is optimalisatie van eerste keuzes een prioriteit.

2.7.2.2 *Het lotingssysteem in het LOP-gebied van Brussel*

Hierna wordt de werking van het lotingssysteem van het LOP-gebied van Brussel beschreven. Ook in Brussel is de eerste stap dus alle leerlingen die recht hebben op voorrang te laten inschrijven, zodat zij afgetrokken kunnen worden van de beschikbare capaciteit en het aantal vrije plaatsen per contingent dan gekend is.

Daarna worden er lijsten opgemaakt per school, zoals in het lotingssysteem van Antwerpen. Elke school krijgt dus een lijst met alle leerlingen die voor deze school gekozen hebben. Het is belangrijk om per leerling weer te geven de hoeveelste keuze elke school exact was. In de volgende stap zal de computer elke lijst apart ordenen op basis van de schoolkeuzes. Alle leerlingen die de school van de lijst als eerste keuze genomen hebben, komen bovenaan de lijst. Zo worden alle lijsten geordend.

Elke school heeft na deze stap een lijst met alle leerlingen die voor deze school gekozen hebben en de leerlingen zijn geordend volgens schoolkeuze, anders dan in Antwerpen waar de lijsten per school niet geordend zijn volgens schoolkeuze.

Na het opmaken van de lijsten worden per lijst willekeurige nummers, ook hier een getal tussen één en honderd miljoen, toegekend aan elke leerling. De willekeurige nummers worden toegekend aan alle eerste keuzes. Elke leerling maakt een eerste keuze, dus elke leerling zal een willekeurig nummer ontvangen. Het willekeurig nummer dat de leerling ontvangt, blijft hij behouden want het wordt gekopieerd naar zijn tweede en volgende keuzes. Dit is dus anders dan in Antwerpen, maar wel vergelijkbaar met de werkwijze in de KS Leuven waar elke leerling ook slechts één maal een willekeurig nummer krijgt. Als elke leerling zijn willekeurig nummer gekregen heeft, wordt gekeken of er voldoende vrije plaatsen zijn in de school van eerste voorkeur. Als er voldoende vrije plaatsen zijn, krijgen alle leerlingen een E-nummer in de school van eerste voorkeur.

Als er niet voldoende vrije plaatsen zijn, worden de leerlingen eerst geordend volgens hun willekeurig nummer van laag naar hoog en worden dan E- en R-nummers toegekend. Deze handeling wordt tegelijkertijd uitgevoerd voor alle eerste keuzes van de verschillende lijsten. In principe zouden de eerste keuzes ook eerst geordend kunnen worden op basis van het willekeurig nummer in plaats van te kijken naar het aantal vrije plaatsen. Als er genoeg vrije plaatsen zijn, speelt de ordening toch geen rol. Op deze manier worden alle eerste keuzes geloot. In tegenstelling tot het systeem van Antwerpen is het hier niet mogelijk dat leerlingen een dubbel E-nummer ontvangen omdat de lijsten op basis van keuzes geordend werden. Leerlingen die tijdens de eerste lotingsronde een E-nummer ontvangen hebben, maken geen deel meer uit van de tweede en volgende lotingsrondes.

Daarna begint de tweede lotingsronde voor alle leerlingen die een R-nummer gekregen hebben in de eerste lotingsronde. De lijsten van alle verschillende scholen moeten natuurlijk eerst aangepast worden: de tweede en volgende schoolkeuzes van leerlingen die in de eerste lotingsronde een E-nummer ontvangen hebben, worden geschrapt. Tijdens de tweede lotingsronde, met voor elke leerling hetzelfde willekeurig nummer als in de eerste lotingsronde, wordt opnieuw gekeken naar het aantal vrije plaatsen in de school van tweede keuze. Indien er voldoende vrije plaatsen zijn krijgt elke leerling een E-nummer. Als er niet genoeg vrije plaatsen zijn, worden de leerlingen eerst geordend volgens willekeurig nummer. De leerlingen die geen E-nummer toegewezen krijgen, ontvangen opnieuw een R-nummer. Deze procedure wordt ook nu tegelijkertijd uitgevoerd voor alle tweede schoolkeuzes van de verschillende lijsten. Na de tweede lotingsronde worden de lijsten per school opnieuw aangepast. Alle schoolkeuzes van leerlingen die in de tweede lotingsronde een E-nummer gekregen hebben worden geschrapt. Het R-nummer voor de eerste schoolkeuze wordt wel behouden.

Voor de volgende lotingsrondes wordt dezelfde procedure opnieuw toegepast. De computer zal dit proces blijven herhalen tot elke leerling een E-nummer ontvangen heeft of tot alle schoolkeuzes afgewerkt zijn. Als het maximum aantal schoolkeuzes bijvoorbeeld 12 is, dan zal de computer 12 lotingsrondes uitvoeren of vroeger stoppen wanneer elke leerling een E-nummer ontvangen heeft.

2.7.2.3 Voor- en nadelen van dit lotingssysteem ten opzichte van het lotingssysteem van de KS Leuven

Nadeel van het Brusselse lotingssysteem is dat het iets moeilijker te begrijpen is voor ouders, maar verder is het eigenlijk gelijk te stellen aan het lotingssysteem dat gebruikt wordt voor de KS Leuven. Het enige verschil is dat in Leuven voor alle scholen tegelijk wordt geloot en in Brussel voor alle verschillende scholen een aparte lijst wordt opgemaakt. Omdat elke leerling maar één eerste keuze kan maken, maakt het echter niet veel uit of de scholen opgesplitst worden of niet. Aangezien er in Brussel ook maar met één willekeurig nummer tussen één en honderd miljoen voor de hele lotingsprocedure gewerkt wordt, is er eigenlijk niet echt een verschil met het lotingssysteem van Leuven.

Daarom zal het systeem van Brussel niet geprogrammeerd worden om er de simulatie met de cijfers van de KS Leuven van 2015-2016 mee uit te voeren. In plaats daarvan werd een variant gemaakt op het systeem van Leuven. Na elke lotingsronde krijgen de leerlingen nu een nieuw willekeurig nummer toebedeeld. Dit lijkt eerlijker voor de leerlingen die bij de eerste lotingsronde de pech hadden een hoog willekeurig nummer toebedeeld te krijgen. Op deze manier krijgen ze bij de volgende lotingsrondes opnieuw de kans om een lager willekeurig nummer te krijgen. Net zoals hoger bij de bespreking van het lotingssysteem van Antwerpen valt hier de bedenking te maken of de meerdere willekeurige nummers elkaar niet zullen opheffen. De resultaten van de gesimuleerde lotingssystemen zullen hier in hoofdstuk vier een antwoord op geven.

2.7.3 Andere alternatieven die afgekeurd werden

Volgens de Heer Christens had de KS Leuven in 2015 al een onderzoek laten uitvoeren met de bedoeling het lotingssysteem dat in 2013 werd ingevoerd te optimaliseren. Men wilde werken met een gewogen loting en bij de loting streven naar een zo goedkoop mogelijke verdeling van de schoolkeuzes. Voorstel was dan bijvoorbeeld om volgende loting toe te passen: de eerste schoolkeuze weegt 100 %, de tweede keuze 80 %, de derde keuze 60 %, ... en dat men tijdens de loting ging streven naar een zo goedkoop mogelijke oplossing. Men kwam tot de vaststelling dat het resultaat beter – er waren minder leerlingen die geen school toegewezen kregen – was dan met een niet gewogen loting. Door de weging is er geen sprake meer van puur toeval, maar gaat het eigenlijk om gestuurd toeval.

Dit voorstel werd ingediend bij de commissie leerlingenrechten van het Agentschap voor onderwijsdiensten, die verantwoordelijk is voor het goedkeuren van nieuwe aanmeldingsprocedures, aangevraagd door een LOP of een scholengemeenschap. De aanvraag van de KS Leuven voor deze nieuwe manier van loten werd geweigerd net omdat er geen sprake meer is van echt toeval.

Dit systeem zou de slimmere ouders bevoordelen, want iemand die inzicht heeft in de werking van deze gewogen loting kan strategische keuzes gaan maken, bijvoorbeeld slechts één keuze aanduiden. Op deze manier zouden niet alle leerlingen dezelfde kansen hebben om in te schrijven en wordt het doel van het werken met een lotingssysteem eigenlijk weerom niet bereikt. Werken met gewogen loting is fundamenteel in strijd met het idee van gelijke kansen voor alle leerlingen. Vanwege deze weigering door de commissie leerlingenrechten wordt de toepassing van gewogen loting verder niet besproken.

3 Data en onderzoeksmethode

De data die gebruikt worden voor dit rapport komen uit het Excelbestand dat de heer Christens ter beschikking gesteld heeft. Het bestand bevat alle gegevens van de aanmeldingsperiode van het schooljaar 2015-2016 in de KS Leuven. De resultaten van de loting geven dus de verdeling van de inschrijvingen weer voor het schooljaar 2016-2017. Deze dataset is terug te vinden in de externe bijlage met als naam 'Dataset KS Leuven'.

Voor de duidelijkheid van de bespreking werden de gegevens in tabellen geplaatst.

3.1 Analyse van de data

De dataset bevat verschillende variabelen die noodzakelijk zijn voor de simulatie van het lotingssysteem, namelijk de schoolkeuzes van elke leerling, of de leerling een indicator- of niet-indicatorleerling is, welke studiekeuze de leerling maakt (1A of 1B), of de leerling recht op voorrang heeft en het ID-nummer van de student. Al deze variabelen zijn noodzakelijk om de simulaties van de lotingssystemen te kunnen uitvoeren.

De variabele 'geslacht' is ook aanwezig in de cijfergegevens en wordt wel in de bespreking opgenomen, maar is niet belangrijk in voor de werking van het lotingssysteem.

3.1.1 Verdeling van aangemelde leerlingen in contingenten en voorrangsgroepen

Voor het schooljaar 2015-2016 hebben er zich in totaal 1658 leerlingen aangemeld in de KS Leuven. Van deze 1658 leerlingen zijn er 804 van het vrouwelijke geslacht en 854 van het mannelijke geslacht. Onderstaande tabel geeft de verdeling van het aantal meisjes en jongens die zich aanmeldden weer. De verdeling is ongeveer gelijk.

Tabel 10: Verdeling leerlingen per geslacht

Geslacht	Aantal	%
Meisjes	804	48,49 %
Jongens	854	51,51 %
Totaal leerlingen	1658	

Verder kunnen we uit onderstaande tabel afleiden dat 1566 leerlingen voor de studierichting 1 A kozen, wat ongeveer 95 % van het totaal aantal aangemelde leerlingen is. Slechts 92 leerlingen, iets meer dan 5 %, kozen voor de studierichting 1 B.

Tabel 11: Verdeling leerlingen per studierichting

Studierichting	Aantal	%
1 A	1566	94,45 %
1 B	92	5,55 %
Totaal leerlingen	1658	100,00 %

Het aandeel van aanmeldingen in 1 B is dus eerder beperkt in de KS Leuven. In een volgende tabel wordt de studiekeuze gelinkt aan het geslacht van de aangemelde leerlingen. Er valt op dat meer meisjes kiezen voor studierichting 1 B dan jongens.

Tabel 12: Verdeling leerlingen per studierichting en geslacht

Studierichting per geslacht	Aantal	%
Meisjes 1 A	749	45,17 %
Meisjes 1 B	55	3,32 %
Jongens 1 A	817	49,28 %
Jongens 1 B	37	2,23 %
Totaal leerlingen	1658	100,00 %

In onderstaande tabel is de dubbele contingentering van de aangemelde leerlingen terug te vinden. Het aantal niet-indicatorleerlingen is veel groter dan het aantal indicatorleerlingen, 1387 t.o.v. 217. Slechts 16 % van alle leerlingen voldoet aan de voorwaarden van de indicatorleerlingen.

Tabel 13: Verdeling leerlingen over verschillende contingenten

Dubbele contingentering	Aantal	%
Indicator	271	16,34 %
Niet-indicator	1387	83,66 %
Totaal leerlingen	1658	100,00 %

In een volgende tabel hieronder is de dubbele contingentering per studierichting van de aangemelde leerlingen te zien. Van deze 16 % indicatorleerlingen koos 14 % voor 1 A gekozen, de overige 2 % koos voor 1 B. De 1387 niet-indicatorleerlingen vertegenwoordigen 84 % van het totaal aantal leerlingen. Van deze 84 % niet-indicatorleerlingen koos 81 % voor 1 A, de overige 3 % koos voor 1 B.

Tabel 14: Verdeling contingenten per studierichting

Dubbele contingentering per studierichting	Aantal	%
Indicatoren 1 A	231	13,93 %
Indicatoren 1 B	40	2,41 %
Niet-indicatoren 1 A	1335	80,52 %
Niet-indicatoren 1 B	52	3,14 %
Totaal leerlingen	1658	100,00 %

De verdeling jongens – meisjes is bij indicator- en niet-indicatorleerlingen ongeveer gelijk, zoals in onderstaande tabel te zien. Voor beide geslachten voldoet ongeveer 10 % van de leerlingen aan de indicatorvoorwaarden en ongeveer 40 % voldoet niet aan de indicatorvoorwaarden.

Tabel 15: Verdeling contingenten per geslacht

Dubbele contingentering per geslacht	Aantal	%
Meisjes indicator	130	7,84 %
Jongens indicator	141	8,50 %
Meisjes niet-indicator	674	40,65 %
Jongens niet-indicator	713	43,00 %
Totaal leerlingen	1658	100,00 %

Een volgende tabel geeft de verdeling van de voorrangsgroepen weer. De voorrangsgroepen vormen een substantieel deel van het totaal aantal aangemelde leerlingen. Ongeveer 35 % van het totaal aantal leerlingen heeft recht op voorrang.

Tabel 16: Verdeling van de voorrangsgroepen

Verdeling voorrangsgroepen	Aantal	%
Vorrang	588	35,46 %
Geen voorrang	1070	64,54 %
Totaal leerlingen	1658	100,00 %

De tabel van de verdeling van de voorrangsgroepen per geslacht toont aan dat er bij de meisjes 17 % recht heeft op voorrang en bij de jongens 19 %. De overige 65 % van de leerlingen heeft geen recht op voorrang. Die groep bestaat voor ongeveer de helft uit meisjes.

Tabel 17: Verdeling voorrangsgroepen per geslacht

Verdeling voorrangsgroepen per geslacht	Aantal	%
Meisjes voorrang	277	16,71 %
Jongens voorrang	311	18,76 %
Meisjes geen voorrang	527	31,79 %
Jongens geen voorrang	543	32,75 %
Totaal leerlingen	1658	100,00 %

De tabel van de verdeling van de voorrangsgroepen per studiekeuze geeft aan dat de voorrangsl leerlingen voornamelijk voor 1 A kiezen. Minder dan 1 % van het totaal aantal leerlingen dat recht heeft op voorrang, kiest voor studierichting 1 B. Bij de leerlingen die geen recht op voorrang hebben, kiest bijna 5 % voor 1 B; de overige 60 % kiezen voor 1 A.

Tabel 18: Verdeling voorrangsgroepen per studierichting

Verdeling voorrangsgroepen per studierichting	Aantal	%
1 A voorrang	578	34,86 %
1 B voorrang	10	0,60 %
1 A geen voorrang	988	59,59 %
1 B geen voorrang	82	4,95 %
Totaal leerlingen	1658	100,00 %

De verdeling van de voorrangsgroepen per contingent is in de tabel hieronder te zien. Ongeveer 4 % van de indicatorleerlingen heeft recht op voorrang, terwijl 12 % van de indicatorleerlingen geen recht op voorrang heeft. Bij de niet-indicatorleerlingen heeft ongeveer 31 % recht op voorrang en 52 % geen recht op voorrang.

Tabel 19: Verdeling voorrangsgroepen per contingent

Verdeling voorrangsgroepen per contingent	Aantal	%
Indicator voorrang	66	3,98 %
Indicator geen voorrang	205	12,36 %
Niet-indicator voorrang	522	31,48 %
Niet-indicator geen voorrang	865	52,17 %
Totaal leerlingen	1658	100,00 %

3.1.2 Verdeling van de schoolkeuzes bij leerlingen met recht op voorrang

Hierna wordt per school besproken hoeveel leerlingen zich aangemeld hebben tijdens de voorrangprocedure. Tegelijkertijd wordt ook nagekeken of de beschikbare capaciteit voldoende groot is voor deze groep leerlingen.

De cijfergegevens van aangemelde leerlingen met recht op voorrang worden hieronder per school weergegeven in een tabel. Gemakshalve wordt ook de beschikbare capaciteit per school, overgenomen uit tabel 4, erbij geplaatst.

Don Bosco Groenveld is een school die enkel de studierichting 1 B aanbiedt en waar slecht drie leerlingen recht hebben op voorrang. De beschikbare capaciteit van deze school is 36 leerlingen, 18 leerlingen per contingent. Er is dus plaats genoeg om de leerlingen die recht hebben op voorrang te kunnen toewijzen.

Tabel 20: Aanmelding van voorrangsl leerlingen in Don Bosco Groenveld

School	Contingent	Studierichting	Aantal	Beschikbare capaciteit
Don Bosco Groenveld	Indicator	B	1	18
	Niet-indicator	B	2	18
Totaal leerlingen			3	36

Het Heilige-Drievuldigheidscollege is een aso-school die een capaciteit heeft van 216 leerlingen. De capaciteit bevat 20 % indicatorleerlingen en 80 % niet-indicatorleerlingen, respectievelijk 43 en 173 leerlingen. Het grootste deel van de leerlingen die recht hebben op voorrang zijn niet-indicatorleerlingen. De capaciteit is voldoende om alle voorrangleerlingen te kunnen toewijzen.

Tabel 21: Aanmelding van voorrangleerlingen in het Heilige-Drievuldigheidscollege

School	Contingent	Studierichting	Aantal	Beschikbare capaciteit
Heilige-Drievuldigheidscollege	Indicator	A	5	43
	Niet-indicator	A	69	173
Totaal leerlingen			74	216

Het Heilig Hartinstituut Heverlee is één van de vijf populaire scholen die zowel 1 B als 1 A aanbieden. Het aantal leerlingen dat recht heeft op voorrang is hier relatief groot. Van de beschikbare capaciteit van 444 leerlingen worden 245 plaatsen door hen ingenomen. Het merendeel van de voorrangleerlingen zijn niet-indicatorleerlingen.

Tabel 22: Aanmelding van voorrangleerlingen in het Heilig Hartinstituut Heverlee

School	Contingent	Studierichting	Aantal	Beschikbare capaciteit
Heilig Hartinstituut Heverlee	Indicator	A	29	84
		B	1	12
	Niet-indicator	A	213	336
		B	2	12
Totaal leerlingen			245	444

De afdeling van het Heilig Hartinstituut in Kessel-Lo is veel kleiner dan de school in Heverlee. Ze heeft een beschikbare capaciteit van 69 leerlingen en slechts vier leerlingen die recht op voorrang hebben.

Tabel 23: Aanmelding van voorrangleerlingen in het Heilig Hartinstituut Kessel-Lo

School	Contingent	Studierichting	Aantal	Beschikbare capaciteit
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo	Indicator	A	2	9
		B	0	12
	Niet-indicator	A	1	36
		B	1	12
Totaal leerlingen			4	69

Voor het Miniemeninstituut heeft er geen enkele leerling recht op voorrang. De beschikbare capaciteit is er dus gelijk aan het aantal vrije plaatsen, namelijk 30 leerlingen.

Tabel 24: Aanmelding van voorrangleerlingen in het Miniemeninstituut

School	Contingent	Studierichting	Aantal	Beschikbare capaciteit
Miniemeninstituut	Indicator	A	0	4
		B	0	5
	Niet-indicator	A	0	16
		B	0	5
Totaal leerlingen	Totaal		0	30

Het Paridaensinstituut is een aso-school waar 59 van de 186 beschikbare plaatsen worden opgevuld met leerlingen die recht hebben op voorrang. Het grootste deel van de leerlingen die recht hebben op voorrang zijn niet-indicatorleerlingen.

Tabel 25: Aanmelding van voorrangleerlingen in het Paridaensinstituut

School	Contingent	Studierichting	Aantal	Beschikbare capaciteit
Paridaensinstituut	Indicator	A	3	38
	Niet-indicator	A	56	148
Totaal leerlingen			59	186

Sancta Maria Leuven in de Deberiotstraat is een aso-school die minder populair is. Slechts 26 leerlingen op een beschikbare capaciteit van 180 leerlingen hebben er recht op voorrang.

Tabel 26: Aanmelding van voorrangleerlingen in Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat

School	Contingent	Studierichting	Aantal	Beschikbare capaciteit
Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat	Indicator	A	7	36
	Niet-indicator	A	19	144
Totaal leerlingen			26	180

Sancta Maria Leuven, gevestigd op het Sint-Jacobsplein, is een aso-school die minder populair is en waar nooit met een reservelijst gewerkt wordt. 11 leerlingen hebben hier recht op voorrang, terwijl de beschikbare capaciteit 90 plaatsen bedraagt.

Tabel 27: Aanmelding van voorrangleerlingen in Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein

School	Contingent	Studierichting	Aantal	Beschikbare capaciteit
Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein	Indicator	A	3	18
	Niet-indicator	A	8	72
Totaal leerlingen			11	90

Het Sint-Albertuscollege in Haasrode is één van de vijf populaire scholen waar er een reservelijst van toepassing is. Van de 136 beschikbare plaatsen worden er 62 ingenomen door leerlingen die recht hebben op voorrang. De meeste voorrangleerlingen zijn ook niet-indicatorleerlingen.

Tabel 28: Aanmelding van voorrangleerlingen in het Sint-Albertuscollege Haasrode

School	Contingent	Studierichting	Aantal	Beschikbare capaciteit
Sint-Albertuscollege Haasrode	Indicator	A	3	27
	Niet-indicator	A	59	109
Totaal leerlingen			62	136

Het Sint-Pieterscollege wordt ook wel 'de kampioen van de reservelijsten' genoemd in de KS Leuven. 94 van de 200 beschikbare plaatsen gaan naar leerlingen die recht hebben op voorrang. Na de toewijzing van de leerlingen met voorrang daalt het aantal vrije plaatsen van het Sint-Pieterscollege dus tot bijna de helft.

Tabel 29: Aanmelding van voorrangsléerlingen in het Sint-Pieterscollege

School	Contingent	Studierichting	Aantal	Beschikbare capaciteit
Sint-Pieterscollege	Indicator	A	10	40
	Niet-indicator	A	84	160
Totaal leerlingen			94	200

Het Vrij Technisch Instituut biedt zowel 1 A als 1 B aan als studierichting. De beschikbare capaciteit bedraagt er 100 plaatsen. 10 leerlingen hebben hier recht op voorrang.

Tabel 30: Aanmelding van voorrangsléerlingen in het Vrij Technisch Instituut

School	Contingent	Studierichting	Aantal	Beschikbare capaciteit
Vrij Technisch Instituut	Indicator	A	1	12
		B	1	20
	Niet-indicator	A	6	48
		B	2	20
Totaal leerlingen			10	100

In totaal bekeken hebben dus 588 leerlingen van de 1658 aangemelde leerlingen recht op voorrang, zoals in tabel 16 te zien is.

In elke school is de capaciteit voldoende groot om elke leerling zijn recht op voorrang te laten uitoefenen.

De beschikbare capaciteit voor de KS Leuven voor het schooljaar 2016-2017 was 1687 leerlingen (tabel 4). In totaal hebben er zich 1658 leerlingen aangemeld (tabel 13). Er is dus in principe plaats genoeg voor iedereen, er is in se geen capaciteitsprobleem. Als men echter gaat kijken naar de verdeling van de indicatorleerlingen, dan liggen de cijfers anders. Er hebben zich 271 indicatorleerlingen en 1387 niet-indicatorleerlingen aangemeld (tabel 13). Voor de indicatorleerlingen is er dus voldoende capaciteit. Voor de niet-indicatorleerlingen is er echter te weinig beschikbare capaciteit, aangezien er slechts 1309 plaatsen beschikbaar zijn voor die 1387 leerlingen. Het overschot aan plaatsen bij de indicatorleerlingen kan wel opgevuld worden met niet-indicatorleerlingen.

In de tabel hieronder is een overzicht terug te vinden van het aantal vrije plaatsen per school per studierichting. Van de beschikbare capaciteit werden de 588 leerlingen met voorrang afgetrokken.

Tabel 31: Aantal vrije plaatsen per school in de KS Leuven (2015-2016)

School	Indicator	Niet-indicator	Totaal
Don Bosco Groenveld 1 B	17	16	33
Heilige-Drievuldigheidscollège 1A	38	104	142
Heilig Hartinstituut Heverlee 1A	55	123	178
Heilig Hartinstituut Heverlee 1B	11	10	21
Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein 1A	15	64	79
Miniemeninstituut 1A	4	16	20
Miniemeninstituut 1B	5	5	10
Paridaensinstituut 1A	35	92	127
Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat 1A	29	125	154
Sint-Albertuscollège Haasrode 1A	24	50	74
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1A	7	35	42
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1B	12	11	23
Sint-Pieterscollège 1A	30	76	106
Vrij Technisch Instituut 1A	11	42	53
Vrij Technisch Instituut 1B	19	18	37
Totaal vrije plaatsen 1 A	248	727	975
Totaal vrije plaatsen 1 B	64	60	124
Totaal vrije plaatsen	312	787	1099

Er zijn voor de 1070 aangemelde leerlingen zonder recht op voorrang (tabel 16) nog 1099 vrije plaatsen beschikbaar. Er is dus eigenlijk plaats genoeg. Als men echter gaat kijken naar de contingentering (tabel 19) verandert het beeld: 865 niet-indicatorleerlingen zonder voorrang hebben zich aangemeld voor 787 vrije plaatsen en 205 indicatorleerlingen zonder voorrang hebben zich aangemeld voor 312 vrije plaatsen. Voor de indicatorleerlingen is er dus plaats genoeg, maar voor de niet-indicatorleerlingen niet. Het overschot aan vrije plaatsen bij de indicatorleerlingen kan opgevuld worden met niet-indicatorleerlingen. Als men gaat kijken per studierichting kan men uit bovenstaande tabel afleiden dat er nog 124 vrije plaatsen zijn voor de studierichting 1 B en 975 voor 1 A. Voor die 124 vrije plaatsen in 1 B zijn er 82 leerlingen aangemeld (tabel 18) en 988 leerlingen voor de 975 vrije plaatsen van 1 A. Voor de richting 1 B is er dus voldoende capaciteit en zal iedereen zijn eerste keuze toegewezen krijgen. Voor de richting 1 A zijn er 13 vrije plaatsen tekort voor het totaal aantal aangemelde leerlingen zonder recht op voorrang.

Het is ook belangrijk om op te merken dat de verdeling van de schoolkeuzes, het aantal voorrangleerlingen en het aantal indicatorleerlingen elk schooljaar anders zijn. Dit gegeven, inherent aan het onderwijs, bemoeilijkt het ontwerpen van perfecte systemen natuurlijk nog.

3.1.3 Verdeling van de schoolkeuzes bij leerlingen zonder recht op voorrang

Nadat alle aanmeldende leerlingen met voorrangrecht verwerkt zijn, blijven er nog 1099 vrije plaatsen beschikbaar voor 1070 aanmeldende leerlingen zonder recht op voorrang (tabel 31 en 16).

De verdeling van de schoolkeuzes per school, gemaakt door de leerlingen die geen recht op voorrang hebben, geeft meteen een duidelijk beeld over de mogelijkheid om ook deze leerlingen hun eerste schoolkeuze toe te kennen.

Deze cijfergegevens worden hieronder weergegeven in een tabel per school. Gemakshalve worden ook de vrije plaatsen per school, overgenomen uit tabel 31, erbij geplaatst.

Don Bosco Groenveld, bso-school, heeft 29 leerlingen die als eerste keuze voor de school kozen. Het aantal leerlingen dat deze school koos als tweede en derde keuze is veel kleiner. Er is nog één leerling die de school als vierde keuze aanduidde. Het totaal aantal vrije plaatsen in Don Bosco bedraagt 33. Alle leerlingen die voor Don Bosco Groenveld gekozen hebben, kunnen dus hun eerste keuze toegewezen krijgen.

Tabel 32: Verdeling schoolkeuze niet-voorrangleerlingen in Don Bosco Groenveld

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Don Bosco Groenveld	Indicator	B	8	1	2	17
	Niet-indicator	B	21	2	1	16
Totaal leerlingen			29	3	4	33

Het Heilige-Drievuldigheidscollege is één van de vijf populaire scholen en dat is ook te zien aan het aantal eerste keuzes die de school kreeg. Bij de indicatorleerlingen zijn er 27 leerlingen die deze school als eerste keuze aanduiden, terwijl er voor hen 38 vrije plaatsen zijn. Verder zijn er 104 plaatsen beschikbaar voor niet-indicatorleerlingen, terwijl er 108 niet-indicatorleerlingen deze school als eerste keuze opgegeven hebben. Het is duidelijk dat leerlingen die deze school als tweede keuze aangeduid hebben nog weinig kans maken om hun tweede keuze te krijgen. Leerlingen die de school als derde en volgende keuze gekozen hebben, krijgen sowieso een R-nummer voor deze school. Voor het schooljaar 2016-2017 is de school net niet volzet met leerlingen die deze school aanduiden als eerste keuze: 135 aanmeldingen voor 142 vrije plaatsen. Er zal dus hoogstwaarschijnlijk een reservelijst zijn, afhankelijk van het feit of leerlingen die deze school als tweede en derde keuze aanduiden in andere scholen al dan niet hun eerste schoolkeuze toegewezen kregen. Uit deze cijfers is dit niet af te leiden, de simulaties moeten dit uitwijzen.

Tabel 33: Verdeling schoolkeuze niet-voorrangleerlingen in het Heilige-Drievuldigheidscollege

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	Vrije Plaatsen
Heilige-Drievuldigheidscollege	Indicator	A	27	13	23	38
	Niet-indicator	A	108	137	140	104
Totaal leerlingen	Totaal		135	150	163	142

Het Heilig Hartinstituut Heverlee is ook één van de vijf populaire scholen van de KS Leuven. Het aantal eerste keuzes voor deze school is zeer hoog. Er zijn 55 vrije plaatsen voor de indicatorleerlingen in 1 A en 11 vrije plaatsen voor de indicatorleerlingen in 1 B. Alle indicatorleerlingen kunnen dus hun eerste keuze toegewezen krijgen. Bij de niet-indicatorleerlingen zijn er 252 aanmeldingen voor 1 A, terwijl er maar 123 vrije plaatsen zijn. Er is dus een zeer grote wachtlijst en zelfs na het opvullen van de vrije plaatsen bij de indicatorleerlingen, blijft de wachtlijst voor aanmeldingen in 1 A bestaan. Bij 1 B zijn er 6 niet-indicatorleerlingen die aanmeldden voor 10 vrije plaatsen.

In de studierichting 1 B is er dus geen probleem in het Heilig-Hartinstituut Heverlee. Leerlingen die het Heilig Hartinstituut, studierichting 1 A, als tweede of volgende keuze gekozen hebben, krijgen dus sowieso een R-nummer voor deze keuze.

Tabel 34: Verdeling schoolkeuze niet-voorrangleerlingen in het Heilig Hartinstituut Heverlee

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	Vrije Plaatsen
Heilig Hartinstituut Heverlee	Indicator	A	50	30	17	55
		B	6	4	1	11
	Niet-indicator	A	252	148	93	123
		B	6	6	1	10
Totaal leerlingen			314	188	112	199

Het Heilig Hartinstituut Kessel-Lo is minder populair. Voor 1 A zijn er 10 indicatorleerlingen die zich aanmeldden in eerste keuze voor zeven vrije plaatsen en 15 niet-indicatorleerlingen voor 35 vrije plaatsen. Iedereen kan dus zijn eerste keuze toegekend worden. Bij 1 B zijn er zowel voor indicator- en niet-indicator zeven leerlingen die zich aanmeldden in eerste keuze voor respectievelijk 12 en 11 vrije plaatsen. Deze school biedt dus nog mogelijkheden voor leerlingen die ze aangeduid hebben als tweede keuze.

Tabel 35: Verdeling schoolkeuze niet-voorrangleerlingen in het Heilig Hartinstituut Kessel-Lo

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	Vrije Plaatsen
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo	Indicator	A	10	11	8	7
		B	7	0	1	12
	Niet-indicator	A	15	41	26	35
		B	7	7	3	11
Totaal leerlingen			39	59	38	65

Het Miniemeninstituut wordt zeer weinig aangeduid als eerste keuze en is dus eerder een tweede of derde keuzemogelijkheid voor de leerlingen die zich aangemeld hebben. Alle leerlingen kunnen er hun eerste keuze krijgen.

Tabel 36: Verdeling schoolkeuze niet-voorrangleerlingen in het Miniemeninsituut

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	Vrije Plaatsen
Miniemeninstituut	Indicator	A	1	3	1	4
		B	2	8	0	5
	Niet-indicator	A	1	1	4	16
		B	1	4	3	5
Totaal leerlingen			5	16	8	30

Het Paridaensinstituut is nog één van de vijf populaire scholen waar een reservelijst mogelijk is. Er zijn 35 vrije plaatsen beschikbaar voor de indicatorleerlingen, dus de 11 leerlingen die deze school als eerste keuze aanduiden, krijgen sowieso hun eerste keuze toegewezen. Ook alle leerlingen die deze school als tweede keuze opgaven en bij hun eerste keuze geen E-nummer gekregen hebben, kunnen hier nog hun tweede keuze krijgen. Bij de niet-indicatorleerlingen zijn er 92 vrij plaatsen voor 69 aanmeldingen in eerste keuze. Na de eerste keuze is er dus nog geen reservelijst. De kans bestaat wel dat er na toewijzing van de tweede en volgende keuzes wel een reservelijst ontstaat. Alles hangt af van hoeveel leerlingen hun tweede en volgende keuzes nodig hebben.

Tabel 37: Verdeling schoolkeuze niet-voorrangleerlingen in het Paridaensinstituut

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	Vrije Plaatsen
Paridaensinstituut	Indicator	A	11	24	21	35
	Niet-indicator	A	69	117	126	92
Totaal leerlingen			80	141	147	127

In totaal zijn er 154 vrije plaatsen in Sancta Maria Leuven in de Deberiotstraat, 29 voor indicator- en 125 voor niet-indicatorleerlingen. Alle leerlingen die deze school als eerste keuze opgaven, kunnen dus een plaats toegewezen krijgen.

Tabel 38: Verdeling schoolkeuze niet-voorrangleerlingen in Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	Vrije Plaatsen
Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat	Indicator	A	21	23	10	29
	Niet-indicator	A	81	46	44	125
Totaal leerlingen			102	69	54	154

In Sancta Maria Leuven op het Sint-Jacobsplein zijn er 79 vrije plaatsen. Er zijn 15 plaatsen beschikbaar voor indicatorleerlingen. Na het toekennen van de eerste keuzes is dit contingent dus volzet. Voor de niet-indicatorleerlingen zijn er 64 vrije plaatsen beschikbaar, alle eerste keuzes kunnen dus toegewezen worden.

Tabel 39: Verdeling schoolkeuze niet-voorrangleerlingen in Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	Vrije Plaatsen
Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein	Indicator	A	15	15	8	15
	Niet-indicator	A	30	30	33	64
Totaal leerlingen			45	45	41	79

Het Sint-Albertuscollege is eveneens één van de vijf populaire scholen. Er zijn 74 vrije plaatsen beschikbaar voor 92 aanmeldingen in eerste keuze. Niet elke leerling zal dus zijn eerste keuze krijgen in deze school. Voor de tweede en volgende keuze zal er sowieso een wachtlijst zijn.

Tabel 40: Verdeling schoolkeuze niet-voorrangleerlingen in het Sint-Albertuscollege Haasrode

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	Vrije Plaatsen
Sint-Albertuscollege Haasrode	Indicator	A	6	4	2	24
	Niet-indicator	A	86	56	59	50
Totaal leerlingen			92	60	61	74

Het Sint-Pieterscollege, in de KS Leuven 'de kampioen van de reservelijsten' genoemd, is de laatste van de vijf populaire scholen uit de scholengemeenschap die besproken wordt. Elk jaar is er een reservelijst in deze school. Met maar 106 vrije plaatsen voor 171 aanmeldingen als eerste keuze is het onmogelijk om alle leerlingen hun eerste keuze te geven. Er zijn 30 vrije plaatsen voor indicatorleerlingen en 76 voor niet-indicatorleerlingen. Er zijn dubbel zoveel niet-indicatorleerlingen die het Sint-Pieterscollege als eerste keuze gekozen hebben dan de 76 voor hen beschikbare vrije plaatsen. Leerlingen die deze school als tweede of volgende keuze gekozen hebben, maken geen kans om hier een E-nummer te krijgen.

Tabel 41: Verdeling schoolkeuze niet-voorrangleerlingen in het Sint-Pieterscollege

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	Vrije Plaatsen
Sint-Pieterscollege	Indicator	A	18	19	26	30
	Niet-indicator	A	153	171	154	76
Totaal leerlingen			171	190	180	106

In het Vrij Technisch Instituut zijn er 53 vrije plaatsen voor de studierichting 1 A en 37 vrije plaatsen voor de studierichting 1 B. Alle leerlingen kunnen hun eerste keuze toegewezen krijgen en dan is er nog plaats beschikbaar voor mensen die de school als tweede of volgende keuze gekozen hebben.

Tabel 42: Verdeling schoolkeuze niet-voorrangleerlingen in het Vrij Technisch instituut

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	Vrije Plaatsen
Vrij Technisch Instituut	Indicator	A	9	1	0	11
		B	14	1	2	19
	Niet-indicator	A	25	2	3	42
		B	10	0	2	18
Totaal leerlingen			58	4	7	90

Het probleem van reservelijsten situeert zich dus vooral bij de vijf populaire scholen en in de studierichting 1 A. Voor de richting 1 B zijn er 124 vrije plaatsen beschikbaar terwijl er in totaal, inclusief leerlingen met recht op voorrang, slechts 92 aanmeldingen zijn voor 1 B (tabel 11 en 31). Voor 1 A is er een capaciteit van 1553 leerlingen terwijl er 1566 leerlingen zijn die aanmelden voor 1 A. In principe zijn er dus 13 plaatsen tekort in 1 A. In drie van de vijf populaire scholen is het niet mogelijk om iedereen zijn eerste keuze te geven en ontstaan er al reservelijsten vanaf de eerste keuze. Bij de twee andere populaire scholen lukt het net om alle leerlingen hun eerste keuze te geven en zijn er nog enkele vrije plaatsen over. Het aantal leerlingen dat deze twee scholen als tweede of volgende keuzes heeft opgegeven, is echter zeer groot. Er zal dus bij deze scholen bijna zeker een reservelijst ontstaan. Een leerling die bijvoorbeeld als eerste keuze het Sint-Pieterscollege aanduidde en als tweede en derde keuze een andere populaire school koos, heeft de kans om drie R-nummers te krijgen als hij zijn eerste keuze niet krijgt. Als hij enkel deze drie keuzes heeft ingevuld, bestaat de kans dat hij geen enkele school krijgt. Alles hangt af van hoe de leerlingen hun schoolkeuzes invulden.

Onderstaande tabel geeft het keuzepatroon van de leerlingen weer. Gemiddeld geven de 1070 leerlingen zonder recht op voorrang vier verschillende schoolkeuzes op. Er zijn 145 leerlingen die slechts één schoolkeuze opgeven en dus kans maken om geen school toegewezen te krijgen indien ze een R-nummer krijgen voor hun eerste keuze. Wat opvalt, is dat 50 leerlingen 10 verschillende scholen opgeven. Zijn dit leerlingen voor wie het gelijk is naar welke school ze gaan of zijn dit leerlingen die het aanmeldingssysteem niet begrijpen of leerlingen die kost wat kost in de KS Leuven naar school willen gaan? Meer dan de helft van de aanmeldende leerlingen geeft vier verschillende schoolkeuzes op.

Tabel 43: Verdeling van aantal schoolkeuzes voor schooljaar 2015-2016 in de KS Leuven

Aantal keuzes per leerling zonder voorrang	Aantal
Aantal leerlingen die 1 keuze geven	145
Aantal leerlingen die 2 keuzes geven	110
Aantal leerlingen die 3 keuzes geven	214
Aantal leerlingen die 4 keuzes geven	194
Aantal leerlingen die 5 keuzes geven	188
Aantal leerlingen die 6 keuzes geven	89
Aantal leerlingen die 7 keuzes geven	44
Aantal leerlingen die 8 keuzes geven	33
Aantal leerlingen die 9 keuzes geven	3
Aantal leerlingen die 10 keuzes geven	50
Totaal leerlingen	1070

Onderstaande tabel, die terug te vinden is op de website van de KS Leuven, geeft de verdeling van de schoolkeuzes weer sinds de invoering van het lotingssysteem. Deze verdeling wordt op twee verschillende momenten bekeken, één keer in mei net nadat de loting is afgelopen en één keer in september bij de start van het schooljaar.

In september is de situatie telkens beter. Meer leerlingen schreven in in hun school van eerste keuze en minder leerlingen hadden nog geen school. Dit komt omdat er altijd leerlingen zijn die beslissen om toch nog in te schrijven in een andere scholengemeenschap als ze niet tevreden zijn met de school die ze toegewezen kregen. Daardoor zijn er verschuivingen in het aantal vrije plaatsen in de scholen en in de reservelijsten. In 2016 was er voor het eerst een aantal leerlingen dat in september nog altijd geen school had.

Tabel 44: Evolutie toewijzing schoolkeuzes van de KS Leuven (KS Leuven, 2017, p.5) ³

	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze	6 ^{de} Keuze	Geen school
2016-2017							
02/05/2016	87,60 %	4,50 %	0,40 %	0,40 %	0,80%	0,80 %	5,40 %
01/09/2016	93,80 %	3,60 %	1,30 %	0,90 %	0,30 %	0,00 %	0,1 %
2015-2016							
12/05/2015	90,30 %	2,60 %	0,40 %	0,60 %	0,80 %	0,70 %	4,60 %
01/09/2015	95,20 %	3,10 %	1,00 %	0,40 %	0,20 %	0,07 %	0,00 %
2014-2015							
12/05/2014	85,30 %	6,50 %	2,50 %	1,10 %	/	/	4,50 %
01/09/2014	91,00 %	6,00 %	2,30 %	0,30 %	/	/	0,00 %
2013-2014							
13/05/2013	91,00 %	4,70%	1,50 %	0,70 %	/	/	2,10 %
01/09/2013	97,00 %	2,90 %	0,00 %	0,00 %	/	/	0,00 %

³ Herdrukt van "Kiezen en inschrijven in KS Leuven", door KS Leuven, 2017. Geraadpleegd van <http://www.ksleuven.be/wp-content/uploads/2016/12/17-18-klein.pdf>

3.2 Methode

Dit rapport is – nadat enkele bronnen doorgenomen werden – vooral ook gebaseerd op de interviews die afgenomen werden van de IT-ondersteuner van de KS Leuven en van de LOP-deskundigen van Antwerpen en Brussel. Op deze manier was het mogelijk om een beeld te krijgen van de bestaande situatie en het huidige lotingssysteem van de KS Leuven te begrijpen. Het eerste deel van het onderzoek werd dus op een kwalitatieve manier uitgevoerd.

Na de literatuurstudie werd de dataset van de KS Leuven met de aanmeldingsgegevens van het schooljaar 2015-2016 om in te schrijven voor het schooljaar 2016-2017, geanalyseerd. Omdat alle variabelen kwalitatief zijn, is de data-analyse eerder beperkt en werd er geen gebruik gemaakt van het statistisch programma SPSS om de data te verwerken.

Bedoeling was dan met de bovengenoemde dataset van de KS Leuven volgende drie lotingssystemen, te simuleren:

- het huidige lotingssysteem van de KS Leuven.
- het lotingssysteem dat ingevoerd zal worden door het LOP van Antwerpen.
- het lotingssysteem dat ingevoerd zal worden door het LOP van Brussel.

Eerst werd het Leuvense lotingssysteem gesimuleerd met de dataset. Verwacht werd dat er geen significante verschillen tussen de resultaten van de simulatie en de effectieve lotingsresultaten te vinden zouden zijn. Dit zou betekenen dat de simulatie betrouwbaar was.

Daarna konden op dezelfde manier ook de lotingssystemen van Antwerpen en van Brussel gesimuleerd worden. Daarvoor was het nodig de drie lotingssystemen te programmeren. Dit gebeurde met de programmeertaal Python, versie 3.6.2. Het programma Pycharm werd gebruikt om de programmeertaal in te schrijven. In appendix B kan ook een link teruggevonden worden om beide programma's te downloaden. Met deze programma's kunnen de externe bijlages gelezen worden en kunnen de simulaties opnieuw uitgevoerd worden.

Om de simulatiesoftware niet onnodig moeilijk te maken, werden enkele aanpassingen geprogrammeerd.

Een eerste vereenvoudiging betrof het vertrekpunt voor de programmering. Elk lotingssysteem vertrekt vanaf het aantal vrije plaatsen per school, zoals terug te vinden in tabel 31. De toewijzing van de leerlingen met recht op voorrang werd dus vooraf manueel uitgerekend. In de KS Leuven gebeurt dit eigenlijk ook via de computer, maar omdat de beschikbare capaciteit groot genoeg is om alle voorrangleerlingen toe te wijzen, is er geen effect op het lotingssysteem en kan dit ook manueel gebeuren. Hierdoor is de simulatiesoftware minder ingewikkeld.

In de software voor de simulatie van het lotingssysteem van Antwerpen en Brussel worden dezelfde percentages van de dubbele contingentering gebruikt als in de KS Leuven. Dit omdat er gewerkt werd met de dataset van de KS Leuven en om de resultaten van de simulaties te kunnen vergelijken.

Ook de marges waartussen de willekeurige nummers bij het loten vallen, zijn voor de drie simulaties dezelfde. Zowel in het lotingssysteem van Antwerpen, Brussel als in dat van Leuven worden de willekeurige nummers gekozen tussen één en honderd miljoen om de vergelijkbaarheid te bewaren.

Verder stopt de simulatie van het Antwerpse lotingssysteem na 1000 herhalingen van de lotingsprocedure in plaats van te blijven loten tot de ideale verdeling bereikt is.

In het lotingssysteem van de KS Leuven wordt het bestaande overschot van vrije plaatsen voor indicatorleerlingen overgeheveld naar het niet-indicatorleerlingencontingent. In de simulatie van het lotingssysteem van Antwerpen werd dit aspect ook doorgevoerd omdat de resultaten anders moeilijk te vergelijken zouden zijn.

Bij het Brusselse lotingssysteem werd een aanpassing gedaan om de werking ervan te laten verschillen van het lotingssysteem van de KS Leuven.

Er wordt niet gewerkt met één willekeurig nummer voor alle lotingsrondes, maar er worden bij elke lotingsronde opnieuw willekeurige nummers toegekend.

In de dataset van de KS Leuven is de variabele 'Nederlandstalig' niet aanwezig. Omwille van de vergelijkbaarheid wordt in de simulatiesoftware voor het lotingssysteem van Brussel met deze extra variabele geen rekening gehouden. Enkel de dubbele contingentering werd geprogrammeerd.

De drie lotingssystemen werden dan gesimuleerd via de geschreven software. De software genereerde per lotingssysteem een dataset met de verkregen E- en R-nummers. In Antwerpen gebruikt men T- en W-nummers. Om de resultaten van de simulaties overzichtelijk te houden, werd voor Antwerpen ook met E- en R-nummers gewerkt.

Om de betrouwbaarheid van de simulatie van de lotingssystemen te controleren, werd een aanpassing gemaakt in de software van de lotingssystemen waardoor de simulatie 10 000 keer na elkaar werd uitgevoerd op basis van dezelfde dataset. Van die 10 000 uitvoeringen werd dan het gemiddelde berekend. Hierna werd gecontroleerd of dit gemiddelde significant zou afwijken van het resultaat van één simulatie. Indien dit niet het geval was, kon er gewerkt worden met het resultaat van één simulatie. Dit maakte het mogelijk om de verdeling per school in tabellen weer te geven. Het is immers niet mogelijk om de verdeling per school te halen uit de output van 10 000 simulaties.

In hoofdstuk vier wordt deze output van de simulaties besproken.

Na een kritische bespreking in hoofdstuk vijf, volgt in hoofdstuk zes een conclusie over de mogelijkheid tot optimalisatie van het lotingssysteem van de KS Leuven.

4 Resultaten van de simulaties van de lotingssystemen

4.1 Simulatie van het lotingssysteem van de KS Leuven

4.1.1 Algemene verdeling E- en R-nummers

Tabel 45: Verdeling van E- en R-nummers per keuze / Simulatie KS Leuven

Toewijzing schoolkeuze 02/05/2016	E-nummer	R-nummer
Eerste keuze	858	212
Tweede keuze	77	116
Derde keuze	15	94
Vierde keuze	11	72
Vijfde keuze	3	51
Zesde keuze	13	10
Zevende keuze	3	0
Achtste keuze	0	0
Negende keuze	0	0
Tiende keuze	0	0
Geen keuze	90	
Totaal leerlingen	1070	

De output van de het softwareprogramma is een dataset waarin alle leerlingen weergegeven worden van het laagste ID-nummer naar het hoogste ID-nummer. Per leerling wordt voor elke gemaakte schoolkeuze weergegeven of hij een E- of R-nummer ontvangen heeft. Naast de schoolkeuze wordt ook de studierichting en het contingent aangeduid. De tabel hierboven toont aan dat 858 leerlingen hun eerste keuze toegewezen krijgen na de loting. Er zijn ook 90 leerlingen die geen enkele keuze toegewezen krijgen.

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel R-nummers de leerlingen gekregen hebben. De 858 leerlingen die hun eerste keuze toegewezen kregen, krijgen logischerwijze geen R-nummer. Daarna zijn er 96 leerlingen die één R-nummer krijgen. In totaal werden er 555 R-nummers uitgedeeld, gemiddeld 0,52 R-nummer per leerling.

Tabel 46: Verdeling van R-nummers over de leerlingen / Simulatie KS Leuven

Verdeling van R-nummers	Aantal
Aantal leerlingen zonder R-nummer	858
Aantal leerlingen met 1 R-nummer	96
Aantal leerlingen met 2 R-nummers	22
Aantal leerlingen met 3 R-nummers	22
Aantal leerlingen met 4 R-nummers	21
Aantal leerlingen met 5 R-nummers	41
Aantal leerlingen met 6 R-nummers	10
Aantal leerlingen met 7 R-nummers	0
Aantal leerlingen met 8 R-nummers	0
Aantal leerlingen met 9 R-nummers	0
Aantal leerlingen met 10 R-nummers	0
Totaal leerlingen	1070

Volgende tabel is een combinatie van de verdeling per keuze en de verdeling van de R-nummers zoals terug te vinden in de twee tabellen hierboven.

858 leerlingen krijgen een E-nummer voor hun eerste keuze en 212 leerlingen krijgen een R-nummer voor hun eerste keuze. Voor de tweede keuze zijn er 116 leerlingen die een R-nummer krijgen. Er zijn dus 96 leerlingen die maar één R-nummer ontvangen, het R-nummer van hun eerste keuze. De groep leerlingen die maar één R-nummer krijgen, bestaat uit de 77 leerlingen die een E-nummer krijgen voor hun tweede keuze en de 19 leerlingen die geen tweede keuze opgegeven hebben en bijgevolg geen school toegewezen krijgen. In totaal zijn er 90 leerlingen die geen school toegewezen krijgen.

Tabel 47: : Specificering verdeling R-nummers / Simulatie KS Leuven

	E-nummer	R-nummer	Zonder school
Eerste keuze	858	212	
Tweede keuze	77	116	
Aantal leerlingen met 1 R-nummer		96	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	77		19
Derde keuze	15	94	
Aantal leerlingen met 2 R-nummers		22	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	15		7
Vierde keuze	11	72	
Aantal leerlingen met 3 R-nummers		22	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	11		11
Vijfde keuze	3	51	
Aantal leerlingen met 4 R-nummers		21	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	3		18
Zesde keuze	13	10	
Aantal leerlingen met 5 R-nummers		41	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	13		28
Zevende keuze	3	0	
Aantal leerlingen met 6 R-nummers		10	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	3		7
Achtste keuze	0	0	
Negende keuze	0	0	
Tiende keuze	0	0	
Totaal zonder school			90

4.1.2 Verdeling E- en R-nummers volgens schoolkeuze

In Don Bosco Groenveld krijgen alle leerlingen die zich aangemeld hebben voor het eerste leerjaar B hun eerste keuze. Er zijn geen leerlingen die een E-nummer krijgen voor Don Bosco Groenveld voor hun tweede of volgende keuze. Geen enkele leerling krijgt een R-nummer toegewezen.

Tabel 48: : Verdeling E-nummers in Don Bosco Groenveld / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	Vrije plaatsen
Don Bosco Groenveld	Indicator	B	8	17
	Niet-indicator	B	21	16
Totaal E-nummers			29	33

In het Heilige-Drievuldigheidscollege zijn de vrije plaatsen na de tweede lotingsronde volzet. Nog zeven leerlingen krijgen hun tweede keuze toegewezen in de tweede lotingsronde.

Tabel 49: Verdeling E-nummers in het Heilige-Drievuldigheidscollege / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studie-richting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	Vrije Plaatsen
Heilige-Drievuldigheidscollege	Indicator	A	27	0	38
	Niet-indicator	A	108	7	104
Totaal E-nummers			135	7	142

Alle leerlingen krijgen hun eerste keuze in deze school, maar er is wel een grote reservelijst tot en met de vijfde keuze. In totaal staan er 94 leerlingen op de reservelijst. Deze reservelijst was te verwachten, aangezien het Heilige-Drievuldigheidscollege één van de vijf populaire scholen is.

Tabel 50: Verdeling R-nummers in het Heilige-Drievuldigheidscollege / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze
Heilige- Drievuldigheidscollege	Indicator	A	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	0	41	30	16	7
Totaal R-nummers per keuze			0	41	30	16	7
Totaal R-nummers	94						

Het Heilig Hartinstituut Heverlee is ook één van de vijf populaire scholen. Hier krijgen nog twee indicatorleerlingen hun tweede keuze toegewezen voor 1 A. Daarna is het aantal vrije plaatsen (178) voor de studierichting 1A bereikt.

Tabel 51: Verdeling E-nummers in het Heilig Hartinstituut Heverlee / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	2 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Heilig Hartinstituut Heverlee	Indicator	A	50	2	55
	Niet-indicator	A	126	0	123
	Indicator	B	6	0	11
	Niet-indicator	B	6	0	10
Totaal E-nummers			188	2	199

Bij de niet-indicatorleerlingen voor de studierichting 1 A is er een heel grote reservelijst, zelfs vanaf de eerste keuze. In totaal staan 173 leerlingen op de reservelijst.

Tabel 52: Verdeling R-nummers in het Heilig Hartinstituut Heverlee / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze
Heilig Hartinstituut Heverlee	Indicator	A	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	126	22	12	7	6
	Indicator	B	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	B	0	0	0	0	0
Totaal R-nummers per keuze			126	22	12	7	6
Totaal R-nummers	173						

In het Heilig-Hartinstituut Kessel-Lo zijn er 42 vrije plaatsen beschikbaar voor de studierichting 1 A. Na de vierde lotingsronde zijn deze plaatsen allemaal volzet. In 1 B zijn er nog 9 plaatsen over na de loting.

Tabel 53: Verdeling E-nummers in het Heilig Hartinstituut Kessel-Lo / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo	Indicator	A	7	0	0	0	7
	Niet-indicator	A	15	11	2	7	35
	Indicator	B	7	0	0	0	12
	Niet-indicator	B	7	0	0	0	11
Totaal E-nummers			36	11	2	7	65

In het Heilig Hartinstituut Kessel-Lo is er maar een kleine reservelijst. Er zijn slechts drie indicatorleerlingen die hun eerste keuze niet krijgen omdat het contingent al volzet is. Daarna zijn er nog 17 leerlingen die op de reservelijst staan voor deze school bij hun vijfde of zesde keuze. Voor de richting 1 B is er geen reservelijst.

Tabel 54: Verdeling R-nummers in het Heilig Hartinstituut Kessel-Lo / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	5 ^{de} Keuze	6 ^{de} Keuze
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo	Indicator	A	3	0	0
	Niet-indicator	A	0	7	10
	Indicator	B	0	0	0
	Niet-indicator	B	0	0	0
Totaal R-nummers per keuze			3	7	10
Totaal R-nummers	17				

Heel weinig leerlingen duiden deze school aan als eerste keuze. Elke leerling krijgt er dus zijn eerste keuze en er zijn nog vrije plaatsen beschikbaar voor leerlingen die in de vrije inschrijvingsperiode willen inschrijven. Er is voor geen enkele studierichting een reservelijst.

Tabel 55: Verdeling E-nummers in het Miniemeninstituut / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	Vrije plaatsen
Miniemeninstituut	Indicator	A	1	4
	Niet-indicator	A	1	16
	Indicator	B	2	5
	Niet-indicator	B	1	5
Totaal E-nummers			5	30

In het Paridaensinstituut, één van de vijf populaire scholen, zijn de 127 vrije plaatsen na 3 lotingsrondes opgevuld.

Tabel 56: Verdeling E-nummers in het Paridaensinstituut / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Paridaensinstituut	Indicator	A	11	0	0	35
	Niet-indicator	A	69	39	8	92
Totaal E-nummers			80	39	8	127

Vanaf de derde keuze is er hier ook een reservelijst met 63 leerlingen erop.

Tabel 57: Verdeling R-nummers in het Paridaensinstituut / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studierichting	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze
Paridaensinstituut	Indicator	A	0	0	0
	Niet-indicator	A	20	25	18
Totaal R-nummers per keuze			20	25	18
Totaal R-nummers	63				

In Sancta Maria Leuven in de Deberiotstraat zijn er na zeven lotingsrondes nog 27 vrije plaatsen beschikbaar en is er dus geen reservelijst nodig. In de vrije inschrijvingsperiode kunnen zich hier nog leerlingen inschrijven. Deze school is niet zo populair bij de leerlingen.

Tabel 58: Verdeling E-nummers in het Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studie-richting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze	6 ^{de} Keuze	7 ^{de} Keuze
Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat	Indicator	A	21	0	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	81	11	2	3	2	5	2
Totaal E-nummers			102	11	2	3	2	5	2

In de andere campus van Sancta Maria Leuven op het Sint-Jacobsplein is de situatie gelijkaardig. Er zijn nog 14 vrije plaatsen beschikbaar na zeven lotingsrondes. Een reservelijst is ook hier niet nodig.

Tabel 59: Verdeling E-nummers in het Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze	6 ^{de} Keuze	7 ^{de} Keuze
Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein	Indicator	A	15	0	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	30	6	3	1	1	8	1
Totaal E-nummers			45	6	3	1	1	8	1

In het Sint-Albertuscollege Haasrode is er maar één lotingsronde mogelijk. Na één lotingsronde zijn immers alle vrije plaatsen volzet en krijgen al een aantal leerlingen een R-nummer voor hun eerste keuze. Ook in deze populaire school is er dus een reservelijst.

Tabel 60: Verdeling E-nummers in het Sint-Albertuscollege Haasrode / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	Vrije plaatsen
Sint-Albertuscollege Haasrode	Indicator	A	6	24
	Niet-indicator	A	68	50
Totaal E-nummers			74	74

Er staan in totaal 74 leerlingen op de reservelijst, evenveel als er vrije plaatsen beschikbaar waren.

Tabel 61: Verdeling R-nummers in het Sint-Albertuscollege Haasrode / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze
Sint-Albertuscollege Haasrode	Indicator	A	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	18	16	16	13	11
Totaal R-nummers per keuze			18	16	16	13	11
Totaal R-nummers	74						

In het Sint-Pieterscollege is er ook maar één lotingsronde nodig om het aantal vrije plaatsen te verdelen over de aanmeldende leerlingen. Er zijn 106 vrije plaatsen beschikbaar en er staan al 65 leerlingen op de reservelijst na deze eerste lotingsronde.

Tabel 62: Verdeling E-nummers in het Sint-Pieterscollege / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	Vrije plaatsen
Sint-Pieterscollege	Indicator	A	18	30
	Niet-indicator	A	88	76
Totaal E-nummers			106	106

In totaal staan er 131 leerlingen op de reservelijst van het Sint-Pieterscollege.

Tabel 63: : Verdeling R-nummers in het Sint-Pieterscollege / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studie- richting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze
Sint-Pieterscollege	Indicator	A	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	65	37	16	11	2
Totaal R-nummers per keuze			65	37	16	11	2
Totaal R-nummers	131						

In het Vrij Technisch Instituut zijn er nog 31 vrije plaatsen beschikbaar voor leerlingen die zich willen inschrijven in de vrije lotingsronde. In deze school is er dus geen reservelijst.

Tabel 64: Verdeling E-nummers in het Vrij Technisch Instituut / Simulatie KS Leuven

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Vrij Technisch Instituut	Indicator	A	9	0	11
	Niet-indicator	A	25	1	42
	Indicator	B	14	0	19
	Niet-indicator	B	10	0	18
Totaal E-nummers			58	1	90

4.1.3 Aantal vrije plaatsen na de loting

Nadat de leerlingen met een E-nummer afgetrokken werden van de beschikbare vrije plaatsen, blijven er nog 119 vrije plaatsen over voor de vrije inschrijvingsperiode. Er zijn nog 77 vrije plaatsen in het eerste leerjaar A en 42 in het eerste leerjaar B. In het eerste leerjaar B heeft iedere leerling zijn eerste keuze gekregen. De 90 leerlingen die geen school toegewezen kregen, kozen dus allemaal voor het eerste leerjaar A.

In de kolom niet-indicator staan negatieve getallen indien niet-indicatorleerlingen ingeschreven werden in het indicatorcontingent omdat daar vrije plaatsen over waren.

Tabel 65: Aantal vrije plaatsen per school na de loting / Simulatie KS Leuven

School	Indicator	Niet-indicator	Totaal
Don Bosco Groenveld 1 B	9	-5	4
Heilige-Drievuldigheidscollege 1A	11	-11	0
Heilig Hartinstituut Heverlee 1A	3	-3	0
Heilig Hartinstituut Heverlee 1B	5	4	9
Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein 1A	0	14	14
Miniemeninstituut 1A	3	15	18
Miniemeninstituut 1B	3	4	7
Paridaensinstituut 1A	24	-24	0
Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat 1A	8	19	27
Sint-Albertuscollege Haasrode 1A	18	-18	0
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1A	0	0	0
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1B	5	4	9
Sint-Pieterscollege 1A	12	-12	0
Vrij Technisch Instituut 1A	2	16	18
Vrij Technisch Instituut 1B	5	8	13
Totaal vrije plaatsen 1 A	81	-4	77
Totaal vrije plaatsen 1 B	27	15	42
Totaal vrije plaatsen	108	11	119

4.1.4 Betrouwbaarheid van de simulatie

Nu worden de resultaten van de simulatie van de KS Leuven – aanmelding 2015-2016 voor inschrijving in schooljaar 2016-2017 – vergeleken met de effectieve lotingsresultaten zoals de KS Leuven uitvoerde op twee mei 2016. Verwacht wordt dat er weinig verschil is tussen de resultaten van de Leuvense simulatie en de resultaten van de effectieve loting. Dit zou immers betekenen dat deze simulatie een betrouwbare manier is om de werkelijkheid te bestuderen.

Deze effectieve lotingsresultaten van de KS Leuven zijn terug te vinden op hun website. Ze werden al vermeld in hoofdstuk 3, in tabel 44. Het onderdeel van deze tabel dat hier relevant is, is hieronder terug te vinden.

Tabel 66: Toewijzing schoolkeuzes / Effectief resultaat KS Leuven ⁴

Toewijzing schoolkeuze 02/05/2016	%
Eerste keuze	87,60 %
Tweede keuze	4,50 %
Derde keuze	0,40 %
Vierde keuze	0,40 %
Vijfde keuze	0,80 %
Zesde keuze	0,80 %
Zevende keuze	0,00 %
Geen keuze	5,40 %

Onderstaande tabel geeft de verdeling per keuze weer na de simulatie van het lotingssysteem van de KS Leuven.

Het aantal toewijzingen van eerste schoolkeuze wordt verkregen door de 588 leerlingen met voorrang op te tellen bij de 858 leerlingen zonder voorrang die hun eerste keuze toegewezen kregen. Als men daarna deze 1446 leerlingen deelt door 1658, het totaal aantal aanmeldende leerlingen, bekomt men het percentage toewijzingen eerste schoolkeuze.

Tabel 67: Toewijzing schoolkeuze / Simulatie KS Leuven

Toewijzing schoolkeuze 02/05/2016	Aantal	%
Eerste keuze	1446	87,21%
Tweede keuze	77	4,64%
Derde keuze	15	0,90%
Vierde keuze	11	0,66%
Vijfde keuze	3	0,18%
Zesde keuze	13	0,78%
Zevende keuze	3	0,18%
Geen keuze	90	5,43%
Totaal leerlingen	1658	100,00%

⁴ Aangepast van "Kiezen en inschrijven in KS Leuven", door KS Leuven, 2017. Geraadpleegd van <http://www.ksleuven.be/wp-content/uploads/2016/12/17-18-klein.pdf>

Als de effectieve resultaten van de toewijzing van E-nummers in de KS Leuven voor het schooljaar 2016-2017 (tabel 66) vergeleken worden met de resultaten van de simulatie van het lotingssysteem van de KS Leuven (tabel 67), dan zien we dat de resultaten elkaar benaderen en de verschillen niet significant zijn. De verdeling van de toewijzing van de schoolkeuzes na de eerste loting is grotendeels gelijklopend. Dit is al een eerste indicatie dat de resultaten van de simulatie als betrouwbaar gezien kunnen worden.

Verder geeft de onderstaande tabel nogmaals de verdeling van de toegewezen schoolkeuzes weer, maar nu op basis van het gemiddelde van de 10 000 simulaties, zoals in hoofdstuk 3 bij de beschrijving van de gebruikte methode reeds uitgelegd werd.

Uit de vergelijking van de tabellen blijkt dat de gemiddelde verdelingen bijna niet afwijken van de verdeling van de resultaten van één simulatie. De verschillen zijn niet significant. De verdeling van de keuzes is consistent bij verschillende simulaties. De simulaties van het lotingssysteem kunnen dus inderdaad als betrouwbaar beschouwd worden.

Tabel 68: Toewijzing schoolkeuze gemiddelde 10 000 simulaties KS Leuven

Toewijzing schoolkeuze 02/05/2016	Aantal	%
Eerste keuze	1446	87,24%
Tweede keuze	78	4,72%
Derde keuze	19	1,12%
Vierde keuze	6	0,37%
Vijfde keuze	6	0,37%
Zesde keuze	12	0,71%
Zevende keuze	4	0,23%
Geen keuze	87	5,24%
Totaal leerlingen	1658	100,00%

De kleine afwijkingen in de percentages tussen bovenstaande tabellen zijn waarschijnlijk te wijten aan het feit dat de simulatie niet werd uitgevoerd met exact dezelfde willekeurige nummers als tijdens de echte toewijzing op twee mei 2016.

De verdeling van de schoolkeuzes werd in de realiteit op twee verschillende momenten bekeken, één keer in mei net nadat de loting is afgelopen en één keer in september bij de start van het schooljaar:

Tabel 69: Effectief resultaat loting KS Leuven ⁵

2016-2017	1 ^e keuze	2 ^e keuze	3 ^e keuze	4 ^e keuze	5 ^e keuze	6 ^e keuze	Geen school
02/05/2016	87,60 %	4,50 %	0,40 %	0,40 %	0,80%	0,80 %	5,40 %
01/09/2016	93,80 %	3,60 %	1,30 %	0,90 %	0,30 %	0,00 %	0,1 %

In de dataset van de KS Leuven waarmee in dit rapport gewerkt werd, waren geen cijfers beschikbaar over de wijzigingen in de reservelijsten na de eerste loting, over het aantal leerlingen dat zich effectief inschrijft in de toegewezen scholen of dat toch inschrijft in andere schoolgemeenschappen. Bijgevolg werd enkel de situatie net na de toewijzing op twee mei gesimuleerd.

⁵ Aangepast van "Kiezen en inschrijven in KS Leuven", door KS Leuven, 2017. Geraadpleegd van <http://www.ksleuven.be/wp-content/uploads/2016/12/17-18-klein.pdf>

4.2 Simulatie van het lotingssysteem van Antwerpen

4.2.1 Algemene verdeling E- en R-nummers

De output van het softwareprogramma is hetzelfde als die van de simulatie van de KS Leuven. De leerlingen worden weergegeven van het laagste ID-nummer naar het hoogste ID-nummer. Per leerling geeft de dataset voor elke schoolkeuze weer of hij een E- of R-nummer ontvangen heeft, welke studierichting de leerling koos en van welk contingent hij deel uitmaakt.

De tabel hieronder toont aan dat er 660 leerlingen hun eerste keuze toegewezen krijgen. In totaal zijn er na de volledige lotingsprocedure nog 70 leerlingen die geen school kregen toegewezen. Er is één leerling die zijn zevende school van voorkeur werd toegewezen.

Tabel 70: Verdeling van E- en R-nummers per keuze / Simulatie Antwerpen

Toewijzing schoolkeuze 02/05/2016	E-nummers	R-nummers
Eerste keuze	660	410
Tweede keuze	194	189
Derde keuze	89	87
Vierde keuze	35	34
Vijfde keuze	15	12
Zesde keuze	6	1
Zevende keuze	1	0
Achtste keuze	0	0
Negende keuze	0	0
Tiende keuze	0	0
Geen keuze	70	
Totaal leerlingen	1070	

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel R-nummers de leerlingen gekregen hebben. De 660 leerlingen die hun eerste keuze toegewezen kregen hebben geen enkel R-nummer gekregen. Daarna zijn er 221 leerlingen die één R-nummer kregen. Dit zijn leerlingen die een voor hun eerste keuze een R-nummer kregen. In totaal werden er 733 R-nummers uitgedeeld, gemiddeld 0,69 R-nummer per leerling.

Tabel 71: Verdeling van R-nummers / Simulatie Antwerpen

Verdeling van R-nummers	Aantal
Aantal leerlingen zonder R-nummer	660
Aantal leerlingen met 1 R-nummer	221
Aantal leerlingen met 2 R-nummers	102
Aantal leerlingen met 3 R-nummers	53
Aantal leerlingen met 4 R-nummers	22
Aantal leerlingen met 5 R-nummers	11
Aantal leerlingen met 6 R-nummers	1
Aantal leerlingen met 7 R-nummers	0
Aantal leerlingen met 8 R-nummers	0
Aantal leerlingen met 9 R-nummers	0
Aantal leerlingen met 10 R-nummers	0
Totaal leerlingen	1070

Onderstaande tabel is een combinatie van de verdeling per keuze en de verdeling van de R-nummers zoals terug te vinden in de twee tabellen hierboven.

660 leerlingen krijgen een E-nummer voor hun eerste keuze en 410 leerlingen krijgen een R-nummer voor hun eerste keuze. Voor de tweede keuze zijn er 189 leerlingen die een R-nummer krijgen. Er zijn dus 221 leerlingen die maar één R-nummer ontvangen, het R-nummer van hun eerste keuze. De groep leerlingen die maar één R-nummer krijgen, bestaat uit de 194 leerlingen die een E-nummer krijgen voor hun tweede keuze en de 27 leerlingen die geen tweede keuze opgegeven hebben en bijgevolg geen school toegewezen krijgen. In totaal zijn er 70 leerlingen die geen school toegewezen krijgen.

Tabel 72: Specificering verdeling R-nummers / Simulatie Antwerpen

	E-nummer	R-nummer	Zonder school
Eerste keuze	660	410	
Tweede keuze	194	189	
Aantal leerlingen met 1 R-nummer		221	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	194		27
Derde keuze	89	87	
Aantal leerlingen met 2 R-nummers		102	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	89		13
Vierde keuze	35	34	
Aantal leerlingen met 3 R-nummers		53	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	35		18
Vijfde keuze	15	12	
Aantal leerlingen met 4 R-nummers		22	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	15		7
Zesde keuze	6	1	
Aantal leerlingen met 5 R-nummers		11	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	6		5
Zevende keuze	1	0	
Aantal leerlingen met 6 R-nummers		1	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	1		0
Achtste keuze	0	0	
Negende keuze	0	0	
Tiende keuze	0	0	
Totaal zonder school			70

4.2.2 Verdeling E- en R-nummers volgens schoolkeuze

In Don Bosco Groenveld is het resultaat van de simulatie gelijk aan dit van de KS Leuven. Alle leerlingen die zich aangemeld hebben voor deze school krijgen hun eerste keuze. Er is geen reservelijst nodig.

Tabel 73: Verdeling E-nummers in Don Bosco Groenveld / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	Vrije plaatsen
Don Bosco Groenveld	Indicator	B	8	17
	Niet-indicator	B	21	16
Totaal E-nummers			29	33

Voor het Heilig-Drievuldigheidscollege geeft de simulatie andere resultaten te zien. In de KS Leuven kwamen enkel de leerlingen met eerste en tweede keuze aan bod om de beschikbare vrije plaatsen op te vullen. In Antwerpen krijgen nog vijf leerlingen die de school als vierde keuze opgaven, een E-nummer vooraleer de 142 beschikbare vrije plaatsen opgevuld zijn.

Tabel 73: Verdeling E-nummers in het Heilige-Drievuldigheidscollege / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Heilige-Drievuldigheidscollege	Indicator	A	27	0	0	0	38
	Niet-indicator	A	54	37	19	5	104
Totaal E-nummers			81	37	19	5	142

De reservelijst in het Heilige-Drievuldigheidscollege is met het lotingssysteem van Antwerpen wel langer dan met het lotingssysteem van de KS Leuven. Er staan 134 leerlingen op de reservelijst met deze simulatie, terwijl er maar 94 leerlingen op de reservelijst terecht kwamen met het lotingssysteem van Leuven.

Tabel 74: Verdeling R-nummers in het Heilige-Drievuldigheidscollege / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze
Heilige-Drievuldigheidscollege	Indicator	A	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	54	51	25	4
Totaal R-nummers per keuze			54	51	25	4
Totaal R-nummers	134					

Het Heilig Hartinstituut Heverlee is één van de populaire scholen en ook hier krijgen 8 leerlingen die de school als derde, vierde of zelfs vijfde keuzemogelijkheid aangeduid hebben, nog kans om in te schrijven. Met het lotingssysteem van de KS Leuven zijn de plaatsen opgevuld met leerlingen die deze school als eerste of tweede keuze hadden opgegeven.

Tabel 75: Verdeling E-nummers in het Heilig Hartinstituut Heverlee / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Heilig Hartinstituut Heverlee	Indicator	A	50	2	0	0	0	55
	Niet-indicator	A	93	24	6	1	2	123
	Indicator	B	6	0	0	0	0	11
	Niet-indicator	B	6	0	0	0	0	10
Totaal nummers	E-		155	26	6	1	2	199

Voor deze school is de reservelijst ook groter met het lotingssysteem van Antwerpen dan met het systeem van de KS Leuven. Er staan 222 leerlingen op de reservelijst met het systeem van Antwerpen terwijl er slechts 173 leerlingen op de reservelijst staan met het systeem van de KS Leuven.

Tabel 76: Verdeling R-nummers Heilig Hartinstituut Heverlee / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze
Heilig Hartinstituut Heverlee	Indicator	A	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	159	37	17	5	4
	Indicator	B	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	B	0	0	0	0	0
Totaal R-nummers per keuze			159	37	17	5	4
Totaal R-nummers		222					

In het Heilig Hartinstituut Kessel-Lo zijn de 42 beschikbare plaatsen voor de studierichting 1 A opgevuld met leerlingen die de school opgaven als eerste keuze, maar ook nog met leerlingen die de school opgaven als zesde keuze. Met het lotingssysteem van de KS Leuven was er maar plaats beschikbaar voor leerlingen die deze school kozen als vierde keuze ten hoogste.

Tabel 77: Verdeling E-nummers in het Heilig Hartinstituut Kessel-Lo / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze	6 ^{de} Keuze
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo	Indicator	A	7	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	13	18	2	1	0	1
	Indicator	B	7	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	B	7	0	0	0	0	0
Totaal E-nummers			34	18	2	1	0	1

Met het lotingssysteem van Antwerpen is de reservelijst voor het Heilig Hartinstituut Kessel-Lo ongeveer even lang als met het lotingssysteem van de KS Leuven. De samenstelling van de reservelijst is wel anders: hier staan er meer mensen met lagere schoolkeuzes op de reservelijst dan met het systeem van de KS Leuven. Er staan 13 van de 18 leerlingen op de reservelijst die de school aanduiden als derde of lagere keuze. Met het systeem van Leuven daarentegen, duiden 17 van de 20 leerlingen op de reservelijst de school slechts als vijfde of hogere keuze aan.

Tabel 78: Verdeling R-nummers in het Heilig Hartinstituut Kessel-Lo / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo	Indicator	A	3	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	2	5	3	3	2
	Indicator	B	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	B	0	0	0	0	0
Totaal R-nummers per keuze			5	5	3	3	2
Totaal R-nummers		18					

Voor het Miniemeninstituut is er geen verschil tussen beide lotingssystemen. De simulaties geven dezelfde verdeling als resultaat. In deze school is er ook geen reservelijst.

Tabel 79: Verdeling E-nummers in het Miniemeninstituut / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	Vrije plaatsen
Miniemeninstituut	Indicator	A	1	4
	Niet-indicator	A	1	16
	Indicator	B	2	5
	Niet-indicator	B	1	5
Totaal E-nummers			5	30

Voor Het Paridaensinstituut is het resultaat van de simulatie vergelijkbaar met het resultaat in de andere populaire scholen. Met het Antwerpse lotingssysteem krijgen leerlingen die de school als vijfde keuze aanduiden nog een E-nummer. Met het lotingssysteem van de KS Leuven worden de 127 vrije plaatsen opgevuld met leerlingen die de school ten hoogste als derde keuze aanduiden.

Tabel 80: Verdeling E-nummers in het Paridaensinstituut / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studie-richting	1 ^{ste} keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Paridaensinstituut	Indicator	A	11	1	0	0	0	35
	Niet-indicator	A	34	41	25	8	7	92
Totaal nummers	E-		45	42	25	8	7	127

In het Paridaensinstituut staan er 23 leerlingen meer op de reservelijst met het lotingssysteem van Antwerpen dan met dit van de KS Leuven. Het merendeel van de mensen op de reservelijst duiden het Paridaensinstituut aan als eerste of tweede keuze. In de simulatie met het lotingssysteem van de KS Leuven bestond de reservelijst enkel uit leerlingen die de school als derde of hogere keuze aanduiden.

Tabel 81: Verdeling R-nummers in het Paridaensinstituut / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze
Paridaensinstituut	Indicator	A	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	35	28	12	9	2
Totaal R-nummers per keuze			35	28	12	9	2
Totaal R-nummers	86						

In het Sancta Maria Leuven in de Deberiotstraat werden hier 13 leerlingen meer toegewezen dan met het lotingssysteem van de KS Leuven. Er werden hier 17 leerlingen meer toegewezen die de school aanduiden als tweede, derde of vierde keuze in vergelijking met de eerste simulatie. En er werden vier leerlingen minder toegewezen in de vijfde, zesde of zevende schoolkeuze als bij de Leuvense simulatie. Na de toewijzingen zijn er wel nog 14 vrije plaatsen beschikbaar voor de vrije inschrijvingsperiode. Er is dus geen reservelijst voor deze school.

Tabel 82: Verdeling E-nummers in Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studie-richting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze	6 ^{de} Keuze	7 ^{de} Keuze
Sancta Maria Leuven Deberiotstraat	Indicator	A	21	0	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	81	17	10	6	1	3	1
Totaal nummers	E-		102	17	10	6	1	3	1

In het Sancta Maria Leuven op het Sint-Jacobsplein is de situatie vergelijkbaar. Er zijn minder vrije plaatsen over na de toewijzing met het lotingssysteem van Antwerpen dan met het systeem van de KS Leuven. Met het systeem van Antwerpen zijn er nog 9 vrije plaatsen over, met het systeem van de KS Leuven nog 14. Maar er is nog steeds geen reservelijst nodig.

Tabel 83: Verdeling E-nummers in het Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studie-richting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze	6 ^{de} Keuze
Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein	Indicator	A	15	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	30	7	7	7	3	1
Totaal E-nummers			45	7	7	7	3	1

Ook in het Sint-Albertuscollege Haasrode is het resultaat van de Antwerpse simulatie gelijkaardig aan wat er in de andere populaire scholen viel op te merken. Met het lotingssysteem van de KS Leuven worden de 74 vrije plaatsen enkel opgevuld met leerlingen die de school als eerste keuze aanduiden. Met het lotingssysteem van Antwerpen is de spreiding van de schoolkeuzes veel groter.

Tabel 84: Verdeling E-nummers in het Sint-Albertuscollege Haasrode / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studie-richting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze	6 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Sint-Albertuscollege Haasrode	Indicator	A	6	0	0	0	0	0	24
	Niet-indicator	A	38	19	6	3	1	1	50
Totaal E-nummers			44	19	6	3	1	1	74

Bij het lotingssysteem van Antwerpen staan er in Haasrode 80 mensen op de reservelijst tegen 74 bij het Leuvense systeem. 62 van de 80 leerlingen op de reservelijst duiden de school wel aan als eerste of tweede keuze. Met het lotingssysteem van de KS Leuven duiden slechts 34 leerlingen op de reservelijst de school aan eerste of tweede keuze.

Tabel 85: Verdeling R-nummers in het Sint-Albertuscollege Haasrode / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studie-richting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze	6 ^{de} Keuze
Sint-Albertuscollege Haasrode	Indicator	A	0	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	48	14	6	8	3	1
Totaal R-nummers per keuze			48	14	6	8	3	1
Totaal R-nummers		80						

De vaststellingen voor het populaire Sint-Pieterscollege liggen in dezelfde lijn. Uit de simulatie van het systeem van de KS Leuven blijkt dat de 106 vrije plaatsen opgevuld worden met leerlingen die het Sint-Pieterscollege als eerste keuze aanduiden. Het lotingssysteem van Antwerpen spreidt de vrije plaatsen meer, tot zelfs over leerlingen die deze school pas als vierde keuze opgaven.

Tabel 86: Verdeling E-nummers in het Sint-Pieterscollege / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Sint-Pieterscollege	Indicator	A	18	0	0	0	30
	Niet-indicator	A	44	26	14	4	76
Totaal E-nummers			62	26	14	4	106

Met het lotingssysteem van Antwerpen staan er 193 leerlingen op de reservelijst. Daarentegen staan er met het lotingssysteem van de KS Leuven slechts 131 leerlingen op de reservelijst.

Tabel 87: Verdeling R-nummers in het Sint-Pieterscollege / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze
Sint-Pieterscollege	Indicator	A	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	109	54	24	5	1
Totaal R-nummers per keuze			109	54	24	5	1
Totaal R-nummers	193						

In het Vrij Technisch Instituut worden 61 leerlingen toegewezen met het lotingssysteem van Antwerpen. Dat zijn er twee meer dan met het lotingssysteem van de KS Leuven. Er blijven wel nog 29 vrije plaatsen over voor leerlingen die zich willen inschrijven in de vrije inschrijvingsperiode. Voor deze school is er dus nog geen reservelijst.

Tabel 88: Verdeling E-nummers in het Vrij Technisch Instituut / Simulatie Antwerpen

School	Contingent	Studie- richting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Vrij Technisch Instituut	Indicator	A	9	0	0	0	0	11
	Niet-indicator	A	25	2	0	0	1	42
	Indicator	B	14	0	0	0	0	19
	Niet-indicator	B	10	0	0	0	0	18
Totaal E-nummers			58	2	0	0	1	90

4.2.3 Aantal vrije plaatsen na de loting

Nadat de leerlingen met een E-nummer afgetrokken werden van de beschikbare vrije plaatsen, blijven er nog 99 over voor de vrije inschrijvingsperiode. Voor de studierichting 1B blijft het aantal vrije plaatsen gelijk bij beide simulaties, namelijk 42. Alle leerlingen die kozen voor 1 B hebben dus hun eerste keuze gekregen. Het lotingssysteem van Antwerpen heeft wel een effect op de vrije plaatsen voor de studierichting 1 A. Er zijn nog maar 57 vrije plaatsen beschikbaar ten opzichte van 77 bij het lotingssysteem van de KS Leuven. Bij het lotingssysteem van Antwerpen zijn er wel maar 70 leerlingen die geen school toegewezen kregen ten opzichte van 90 leerlingen bij het lotingssysteem van de KS Leuven.

In de kolom niet-indicator staan negatieve getallen indien niet-indicatorleerlingen ingeschreven werden in het indicatorcontingent omdat daar vrije plaatsen over waren.

Tabel 89: Aantal vrije plaatsen per school na de loting / Simulatie Antwerpen

School	Indicator	Niet-indicator	Totaal
Don Bosco Groenveld 1 B	9	-5	4
Heilige-Drievuldigheidscollege 1A	11	-11	0
Heilig Hartinstituut Heverlee 1A	3	-3	0
Heilig Hartinstituut Heverlee 1B	5	4	9
Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein 1A	0	9	9
Miniemeninstituut 1A	3	15	18
Miniemeninstituut 1B	3	4	7
Paridaensinstituut 1A	23	-23	0
Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat 1A	8	6	14
Sint-Albertuscollege Haasrode 1A	18	-18	0
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1A	0	0	0
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1B	5	4	9
Sint-Pieterscollege 1A	12	-12	0
Vrij Technisch Instituut 1A	2	14	16
Vrij Technisch Instituut 1B	5	8	13
Totaal vrije plaatsen 1 A	80	-23	
Totaal vrije plaatsen 1 B	27	15	
Totaal vrije plaatsen	107	-8	99

4.2.4 Betrouwbaarheid van de simulatie

Met de resultaten van de simulatie van het Antwerpse lotingssysteem werd eveneens een tabel opgesteld waarin de verdeling per keuze op twee mei 2016 te zien is:

Tabel 90: Toewijzing schoolkeuze / Simulatie Antwerpen

Toewijzing schoolkeuze 02/05/2016	Aantal	%
Eerste keuze	1248	75,27%
Tweede keuze	194	11,70%
Derde keuze	89	5,37%
Vierde keuze	35	2,11%
Vijfde keuze	15	0,90%
Zesde keuze	6	0,36%
Zevende keuze	1	0,06%
Geen keuze	70	4,22%
Totaal leerlingen	1658	100,00%

Verder geeft de onderstaande tabel nogmaals de verdeling van de toegewezen schoolkeuzes weer, maar nu op basis van het gemiddelde van de 10 000 simulaties. Uit de vergelijking van deze tabellen blijkt dat de gemiddelde verdelingen bijna niet afwijken van de verdeling van de resultaten van één simulatie. De verschillen zijn niet significant. De toewijzing van de keuzes is consistent bij verschillende simulaties. De simulatie van het lotingssysteem van Antwerpen kan dus inderdaad als betrouwbaar beschouwd worden.

Tabel 91: Toewijzing schoolkeuze gemiddelde 10 000 simulaties Antwerpen

Toewijzing schoolkeuze 02/05/2016	Aantal	%
Eerste keuze	1245	75,11%
Tweede keuze	184	11,13%
Derde keuze	91	5,50%
Vierde keuze	40	2,42%
Vijfde keuze	17	1,00%
Zesde keuze	4	0,25%
Zevende keuze	0	0,00%
Geen keuze	76	4,57%
Totaal leerlingen	1658	100,00%

4.3 Simulatie van het lotingssysteem van Brussel

4.3.1 Algemene verdeling E- en R-nummers

De output van het softwareprogramma is volledig hetzelfde als die van de simulaties van de KS Leuven en van Antwerpen.

De verdeling van E-nummers en R-nummers voor de eerste keuze is hetzelfde als bij de simulatie met het lotingssysteem van de KS Leuven en dus zijn de startcijfers logischerwijze dezelfde: 858 leerlingen die hun eerste keuze toegewezen krijgen en 212 die een R-nummer krijgen voor hun eerste keuze. Voor de tweede en volgende keuzes zijn er lichte verschillen, maar het aantal leerlingen dat geen school toegewezen krijgt, is bijna hetzelfde. Met het gewijzigde lotingssysteem van Brussel zijn er 94 leerlingen zonder school ten opzichte van 90 leerlingen zonder school met het lotingssysteem van de KS Leuven. In totaal werden 522 R-nummers toegewezen, of een gemiddelde van 0,49 per leerling.

Tabel 92: Verdeling van E-nummers per keuze / Simulatie Brussel

Toewijzing schoolkeuze 02/05/2016	E-nummers	R-nummers
Eerste keuze	858	212
Tweede keuze	72	120
Derde keuze	22	85
Vierde keuze	4	64
Vijfde keuze	7	38
Zesde keuze	11	3
Zevende keuze	2	0
Achtste keuze	0	0
Negende keuze	0	0
Tiende keuze	0	0
Geen keuze	94	
Totaal leerlingen	1070	

Tabel 93: Verdeling van R-nummers over de leerlingen / Simulatie Brussel

Verdeling van R-nummers	Aantal
Aantal leerlingen zonder R-nummer	858
Aantal leerlingen met 1 R-nummer	92
Aantal leerlingen met 2 R-nummers	35
Aantal leerlingen met 3 R-nummers	21
Aantal leerlingen met 4 R-nummers	26
Aantal leerlingen met 5 R-nummers	35
Aantal leerlingen met 6 R-nummers	3
Aantal leerlingen met 7 R-nummers	0
Aantal leerlingen met 8 R-nummers	0
Aantal leerlingen met 9 R-nummers	0
Aantal leerlingen met 10 R-nummers	0

Onderstaande tabel is een combinatie van de verdeling per keuze en de verdeling van de R-nummers zoals terug te vinden in de twee tabellen hierboven.

858 leerlingen krijgen een E-nummer voor hun eerste keuze en 212 leerlingen krijgen een R-nummer voor hun eerste keuze. Voor de tweede keuze zijn er 120 leerlingen die een R-nummer krijgen. Er zijn dus 92 leerlingen die maar één R-nummer ontvangen, het R-nummer van hun eerste keuze. De groep leerlingen die maar één R-nummer krijgen, bestaat uit de 72 leerlingen die een E-nummer krijgen voor hun tweede keuze en de 20 leerlingen die geen tweede keuze opgegeven hebben en bijgevolg geen school toegewezen krijgen. In totaal zijn er 94 leerlingen die geen school toegewezen krijgen.

Tabel 94: Specificering verdeling R-nummers / Simulatie Brussel

	E-nummer	R-nummer	Zonder school
Eerste keuze	858	212	
Tweede keuze	72	120	
Aantal leerlingen met 1 R-nummer		92	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	72		20
Derde keuze	22	85	
Aantal leerlingen met 2 R-nummers		35	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	22		13
Vierde keuze	4	64	
Aantal leerlingen met 3 R-nummers		21	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	4		17
Vijfde keuze	7	38	
Aantal leerlingen met 4 R-nummers		26	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	7		19
Zesde keuze	11	3	
Aantal leerlingen met 5 R-nummers		35	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	11		24
Zevende keuze	2	0	
Aantal leerlingen met 6 R-nummers		3	
<i>Specificering bovenstaand R-nummer</i>	2		1
Achtste keuze	0	0	
Negende keuze	0	0	
Tiende keuze	0	0	
Totaal zonder school			94

4.3.2 Verdeling E- en R-nummers volgens schoolkeuze

In Don Bosco Groenveld is het resultaat van de simulatie gelijk aan dit van de KS Leuven en Antwerpen. Alle leerlingen die zich aangemeld hebben voor deze school krijgen hun eerste keuze. Er is geen reservelijst nodig.

Tabel 95: Verdeling E-nummers in Don Bosco Groenveld / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	Vrije plaatsen
Don Bosco Groenveld	Indicator	B	8	17
	Niet-indicator	B	21	16
Totaal E-nummers			29	33

In het Heilige-Drievuldigheidscollege zijn de vrije plaatsen na de tweede lotingsronde volzet. Er zijn nog zeven leerlingen die hun tweede keuze toegewezen kregen in die tweede lotingsronde. Dit is identiek hetzelfde resultaat als bij de simulatie van het lotingssysteem van de KS Leuven.

Tabel 96: Verdeling E-nummers in het Heilige-Drievuldigheidscollege / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Heilige-Drievuldigheidscollege	Indicator	A	27	0	38
	Niet-indicator	A	108	7	104
Totaal E-nummers			135	7	142

Op vlak van de reservelijst van het Heilige-Drievuldigheidscollege is er wel een verschil met de simulatie van het lotingssysteem van de KS Leuven. De reservelijst met de simulatie van Brussel is korter. Er staan 12 leerlingen minder op.

Tabel 97: Verdeling R-nummers in het Heilige-Drievuldigheidscollege / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze
Heilige-Drievuldigheidscollege	Indicator	A	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	0	34	22	20	6
Totaal R-nummers per keuze			0	34	22	20	6
Totaal R-nummers	82						

Ook voor het Heilig Hartinstituut Heverlee is de verdeling van de E-nummers identiek dezelfde als bij het lotingssysteem van de KS Leuven.

Tabel 98: Verdeling E-nummers in het Heilig Hartinstituut Heverlee / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Heilig Hartinstituut Heverlee	Indicator	A	50	2	55
	Niet-indicator	A	126	0	123
	Indicator	B	6	0	11
	Niet-indicator	B	6	0	10
Totaal E-nummers			188	2	199

De reservelijst is vier leerlingen korter dan bij de simulatie van het lotingssysteem van de KS Leuven. Deze lijst blijft echter zeer lang, met 169 leerlingen erop.

Tabel 99: Verdeling R-nummers in het Heilig Hartinstituut Heverlee / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studie - richting	1 ^{ste} keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze
Heilig Hartinstituut Heverlee	Indicator	A	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	126	25	11	6	1
	Indicator	B	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	B	0	0	0	0	0
Totaal R-nummers per keuze			126	25	11	6	1
Totaal R-nummers		169					

Het aantal toegewezen leerlingen in het Heilig Hartinstituut Kessel-Lo is voor de simulaties van de lotingssystemen van Brussel, Leuven en Antwerpen identiek hetzelfde. Met het lotingssysteem van Brussel zijn de E-nummers verdeeld over drie schoolkeuzes. De twee andere lotingssystemen verdelen de E-nummers over meer dan drie schoolkeuzes.

Tabel 100: Verdeling E-nummers in het Heilig Hartinstituut Kessel-Lo / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studie - richting	1 ^{ste} keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo	Indicator	A	7	0	0	7
	Niet-indicator	A	15	19	1	35
	Indicator	B	7	0	0	12
	Niet-indicator	B	7	0	0	11
Totaal E-nummers			36	19	1	65

Voor deze school staan er 5 leerlingen meer op de reservelijst bij de simulatie met het lotingssysteem van Brussel dan met het lotingssysteem van de KS Leuven.

Tabel 101: Verdeling R-nummers in het Heilig Hartinstituut Kessel-Lo / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studie - richting	1 ^{ste} keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze	6 ^{de} Keuze
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo	Indicator	A	3	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	0	0	4	8	7	3
	Indicator	B	0	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	B	0	0	0	0	0	0
Totaal R-nummers per keuze			3	0	4	8	7	3
Totaal R-nummers		25						

Bij het Miniemeninstituut is er slechts één klein verschil met het lotingssysteem van Antwerpen en dat van de KS Leuven, er is nog één leerling die de school als zesde keuze toegewezen krijgt. De rest van de verdeling is identiek hetzelfde als bij de andere simulaties. In deze school is er ook geen reservelijst.

Tabel 102: Verdeling E-nummers in het Miniemeninstituut / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	6 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Miniemeninstituut	Indicator	A	1	0	4
	Niet-indicator	A	1	1	16
	Indicator	B	2	0	5
	Niet-indicator	B	1	0	5
Totaal E-nummers			5	1	30

Net zoals bij de simulatie van het lotingssysteem van de KS Leuven worden in de Brusselse simulatie de beschikbare plaatsen in het Paridaensinstituut opgevuld met leerlingen die de school als eerste, tweede en derde keuze aanduiden. Met het lotingssysteem van Brussel zijn er wel acht leerlingen meer die de school als derde keuze opgaven.

Tabel 103: Verdeling E-nummers in het Paridaensinstituut / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Paridaensinstituut	Indicator	A	11	0	0	35
	Niet-indicator	A	69	31	16	92
Totaal E-nummers			80	31	16	127

In het Paridaensinstituut is de reservelijst ook kleiner. Er staan 17 leerlingen minder op in vergelijking met de simulatie van de KS Leuven.

Tabel 104: Verdeling R-nummers in het Paridaensinstituut / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studierichting	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze
Paridaensinstituut	Indicator	A	0	0	0
	Niet-indicator	A	9	21	16
Totaal R-nummers per keuze			9	21	16
Totaal R-nummers		46			

Wat betreft de resultaten voor Sancta Maria Leuven in de Deberiotstraat: in deze school blijft de situatie ongeveer gelijkaardig. Er kunnen leerlingen toegewezen worden tot de zevende schoolkeuze en dan blijven er nog vrije plaatsen beschikbaar voor de vrije inschrijvingsperiode. Er is dan ook geen reservelijst in deze school.

Tabel 105: Verdeling E-nummers Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studie - richting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze	6 ^{de} Keuze	7 ^{de} Keuze
Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat	Indicator	A	21	0	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	81	8	4	1	3	4	1
Totaal E-nummers			102	8	4	1	3	4	1

Voor Sancta Maria Leuven op het Sint-Jacobsplein geldt dezelfde bevinding als voor de Deberiotstraat. Er zijn nog vrije plaatsen beschikbaar voor de vrije inschrijvingsperiode na de toewijzingsprocedure en dus is er ook hier geen reservelijst.

Tabel 106: Verdeling E-nummers Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studie-richting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze	6 ^{de} Keuze	7 ^{de} Keuze
Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein	Indicator	A	15	0	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	30	4	1	3	4	6	1
	Indicator	B	0	0	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	B	0	0	0	0	0	0	0
Totaal E-nummers			45	4	1	3	4	6	1

Ook in het populaire Sint-Albertuscollege van Haasrode is er geen verschil tussen de simulaties van de lotingssystemen van Brussel en Leuven voor wat betreft de toewijzing van de E-nummers.

Tabel 107: Verdeling E-nummers in het Sint-Albertuscollege Haasrode / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	Vrije plaatsen
Sint-Albertuscollege Haasrode	Indicator	A	6	24
	Niet-indicator	A	68	50
Totaal E-nummers			74	74

Voor deze school staat er wel één leerling minder op de reservelijst dan bij de simulatie van het lotingssysteem van de KS Leuven.

Tabel 108: Verdeling R-nummers in het Sint-Albertuscollege Haasrode / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studie - richting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze
Sint-Albertuscollege Haasrode	Indicator	A	0	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	18	24	15	8	8
Totaal R-nummers per keuze			18	24	15	8	8
Totaal R-nummers	73						

Ook in het Sint-Pieterscollege is er geen verschil tussen de simulaties van de lotingssystemen van Brussel en Leuven.

Tabel 109: Verdeling E-nummers in het Sint-Pieterscollege / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	Vrije plaatsen
Sint-Pieterscollege	Indicator	A	18	30
	Niet-indicator	A	88	76
Totaal E-nummers			106	106

Voor deze school staan er vier leerlingen minder op de reservelijst dan bij de simulatie van het lotingssysteem van de KS Leuven.

Tabel 110: Verdeling R-nummers in het Sint-Pieterscollege / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze
Sint-Pieterscollege	Indicator	A	0	0	0	0
	Niet-indicator	A	65	37	24	1
Totaal R-nummers per keuze			65	37	24	1
Totaal R-nummers	127					

De verdeling van de E-nummers voor het Vrij Technisch Instituut is identiek aan deze bij de Leuvense simulatie. Er zijn nog 31 vrije plaatsen beschikbaar voor leerlingen die willen inschrijven tijdens de vrije inschrijvingsperiode. Er is dus ook hier geen reservelijst.

Tabel 111: Verdeling E-nummers Vrij Technisch Instituut / Simulatie Brussel

School	Contingent	Studierichting	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	Vrije plaatsen
Vrij Technisch Instituut	Indicator	A	9	0	11
	Niet-indicator	A	25	1	42
	Indicator	B	14	0	19
	Niet-indicator	B	10	0	18
Totaal E-nummers			58	1	90

4.3.3 Aantal vrije plaatsen na de loting

Nadat de leerlingen met een E-nummer afgetrokken werden van de beschikbare vrije plaatsen, blijven er nog 123 over voor de vrije inschrijvingsperiode. Voor het eerste leerjaar B is het eindresultaat bij elke simulatie hetzelfde. Er zijn altijd nog 42 vrije plaatsen beschikbaar voor 1B. In deze simulatie zijn er nog 81 vrije plaatsen in 1 A. De 94 leerlingen die geen school toegewezen kregen, kozen allemaal voor het eerste leerjaar A in andere scholen, waar geen vrije plaatsen meer waren. In de kolom niet-indicator staan negatieve getallen indien niet-indicatorleerlingen ingeschreven werden in het indicatorcontingent omdat daar vrije plaatsen over waren.

Tabel 112: Aantal vrije plaatsen per school na de loting / Simulatie Brussel

School	Indicator	Niet-indicator	Totaal
Don Bosco Groenveld 1 B	9	-5	4
Heilige-Drievuldigheidsschool 1A	11	-11	0
Heilig Hartinstituut Heverlee 1A	3	-3	0
Heilig Hartinstituut Heverlee 1B	5	4	9
Sancta Maria Leuven, Sint-Jacobsplein 1A	0	15	15
Miniemeninstituut 1A	3	14	17
Miniemeninstituut 1B	3	4	7
Paridaensinstituut 1A	24	-24	0
Sancta Maria Leuven, Deberiotstraat 1A	8	23	31
Sint-Albertusschool Haasrode 1A	18	-18	0
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1A	0	0	0
Heilig Hartinstituut Kessel-Lo 1B	5	4	9
Sint-Pietersschool 1A	12	-12	0
Vrij Technisch Instituut 1A	2	16	18
Vrij Technisch Instituut 1B	5	8	13
Totaal vrije plaatsen 1 A	81	0	81
Totaal vrije plaatsen 1 B	27	15	42
Totaal vrije plaatsen	108	15	123

4.3.4 Betrouwbaarheid van de simulatie

Met de resultaten van de simulatie van het Brusselse lotingssysteem werd eveneens een tabel opgesteld waarin de verdeling per keuze op twee mei 2016 te zien is:

Tabel 113: Toewijzing schoolkeuze / Simulatie Brussel

Toewijzing schoolkeuze 02/05/2016	Aantal	%
Eerste keuze	1446	87,21%
Tweede keuze	72	4,34%
Derde keuze	22	1,33%
Vierde keuze	4	0,24%
Vijfde keuze	7	0,42%
Zesde keuze	11	0,66%
Zevende keuze	2	0,12%
Geen keuze	94	5,67%
Totaal leerlingen	1658	100,00%

Verder geeft de onderstaande tabel nogmaals de verdeling van de toegewezen schoolkeuzes weer, maar nu op basis van het gemiddelde van de 10 000 simulaties.

Uit de vergelijking van deze tabellen blijkt dat de gemiddelde verdeling bijna niet afwijkt van de verdeling van de resultaten van één simulatie. De verschillen zijn niet significant. De verdeling van de keuzes is consistent bij verschillende simulaties. De simulatie van het lotingssysteem kan dus inderdaad als betrouwbaar beschouwd worden.

Tabel 114: Toewijzing schoolkeuze gemiddelde 10 000 simulaties Brussel

Toewijzing schoolkeuze 02/05/2016	Aantal	%
Eerste keuze	1446	87,24%
Tweede keuze	78	4,72%
Derde keuze	19	1,12%
Vierde keuze	6	0,37%
Vijfde keuze	6	0,36%
Zesde keuze	12	0,71%
Zevende keuze	4	0,22%
Geen keuze	87	5,26%
Totaal leerlingen	1658	100,00%

Bedoeling is om deze tabellen toewijzing schoolkeuze 02/05/2016 van de simulaties van Leuven, Antwerpen en Brussel met elkaar te vergelijken om conclusie te kunnen trekken over een eventuele optimalisatie van het lotingssysteem van de KS Leuven.

5 Discussie

In dit hoofdstuk worden de resultaten onderzocht en kritisch besproken. Uit de analyse van de onderzoeksresultaten vallen een aantal conclusies te trekken.

Indien het doel van het lotingssysteem is om zoveel mogelijk leerlingen hun school van eerste keuze toe te wijzen, dan komt het lotingssysteem van de KS Leuven uit de simulaties naar voor als meest efficiënte systeem. 87 % van de leerlingen krijgt zijn eerste keuze met dit lotingssysteem (tabel 67).

Het lotingssysteem van Brussel, dat eigenlijk een variant is op het lotingssysteem van de KS Leuven, geeft een gelijkaardig resultaat. Daar krijgt ook 87 % van de leerlingen zijn eerste keuze (tabel 114). Als men de resultaten van het gemiddelde van 10 000 simulaties van de lotingssystemen van Brussel en de KS Leuven naast elkaar legt, dan krijgt men exact hetzelfde resultaat. Met andere woorden, als men bij de toewijzing de loting eerst 10 000 keer zou uitvoeren en de plaatsen zou toewijzen op basis van het gemiddelde van deze 10 000 simulaties, dan zou de verdeling exact hetzelfde zijn bij beide lotingssystemen. Dit betekent dat – zoals verwacht werd – de nieuwe willekeurige nummers per lotingsronde elkaar dus opheffen. Bijgevolg heeft het geen zin te werken met nieuwe willekeurige nummers per lotingsronde. Er zijn wel verschillen tussen het lotingssysteem van de KS Leuven en de aangepaste versie van Brussel wanneer de simulatie slechts éénmaal wordt uitgevoerd. De eenmalige simulatie van het lotingssysteem van Brussel (tabel 114) geeft een minder goed resultaat dan de eenmalige simulatie van de KS Leuven (tabel 67). Er krijgen meer leerlingen geen school toegewezen en minder leerlingen hun tweede keuze. Aangezien de gemiddelde resultaten van 10 000 simulaties echter gelijk zijn (tabel 68 en 115), zou het even goed zo kunnen zijn dat de resultaten van een andere eenmalige simulatie gunstiger zouden zijn voor Brussel.

Het feit dat elke leerling per lotingsronde opnieuw een willekeurig nummer krijgt, optimaliseert de resultaten niet, maar biedt elke leerling wel meerdere kansen om bovenaan de lijst te staan wanneer de E- en R-nummers worden toegekend. Ouders en leerlingen ervaren het werken met nieuwe willekeurige nummers per lotingsronde misschien als eerlijker?

In dit opzicht zou het werken met nieuwe willekeurige nummers per lotingsronde een optimalisatie kunnen betekenen van het lotingssysteem van de KS Leuven. De negatieve connotatie rond het loten zou misschien wat afgezwakt worden? Hoe ouders en leerlingen verschillende lotingssystemen beleven, zou hiervoor echter nader onderzocht moeten worden.

Als er gefocust wordt op zoveel mogelijk eerste schoolkeuzes toewijzen biedt het Antwerpse systeem geen verbetering voor het Leuvense. Bij de Antwerpse simulatie krijgt slechts 75 % van de leerlingen zijn school van eerste keuze toegewezen (tabel 91). De keerzijde van minder nadruk leggen op eerste keuze is de grotere spreiding van de toewijzingen over het aantal schoolkeuzes. 20 % leerlingen krijgt een tweede, derde, vierde of hogere schoolkeuze toegewezen in Antwerpen tegenover 7 % in Leuven (tabellen 91 en 67). Is het doel van het lotingssysteem echter om zo weinig mogelijk leerlingen te hebben die geen school toegewezen kregen, dan scoort het Antwerpse systeem beter. Het percentage leerlingen dat geen school toegewezen kreeg, ligt het laagste in deze simulatie, 4 % tegenover 5 % (tabellen 91 en 67). Een bijkomend nadeel van het lotingssysteem van Antwerpen is dat de reservelijsten voor de populaire scholen langer zijn dan bij het lotingssysteem van Leuven. Omdat de verdeling van de toegewezen schoolkeuzes meer gespreid is in Antwerpen, zijn er in de populaire scholen ook meer leerlingen die voor hun eerste of tweede schoolkeuze een R-nummer toegewezen kregen. Hier kan de vraag gesteld worden of dit lotingssysteem 'beter' is? In Antwerpen zijn minder leerlingen ongelukkig omdat ze geen school toegewezen krijgen. Er zijn echter wel meer leerlingen die een hogere keuze kregen en misschien zijn die even ongelukkig en schrijven uiteindelijk toch niet in?

Met een lotingssysteem valt een populariteitsprobleem in se natuurlijk niet op te lossen. De reservelijsten voor de vijf populaire scholen, zoals de IT-ondersteuner van de KS Leuven al aangaf, worden niet weggewerkt door de loting.

Als er 792 leerlingen zonder recht op voorrang die vijf populaire scholen als eerste keuze aanduiden, maar er zijn slechts 627 vrije plaatsen in deze vijf scholen, dan is er voor deze scholen een capaciteitsprobleem dat niet opgelost geraakt door leerlingen door te sturen naar scholen waar ze eigenlijk niet voor kiezen. Het lotingssysteem zorgt er wel voor dat de toewijzing van de plaatsen in deze populaire scholen eerlijker verloopt. De kansen liggen voor alle leerlingen gelijk, er is geen vriendjespolitiek mogelijk en lange wachtrijen en kampeertoestanden bij de inschrijvingen worden vermeden, wat uiteindelijk de bedoeling van het invoeren van het lotingssysteem was.

Het is ook belangrijk om te herhalen dat in dit rapport enkel de toewijzing op twee mei 2016 werd gesimuleerd. De gegevens voor een tweede simulatie in september ontbraken in de dataset. Het zou zinvol kunnen zijn om te onderzoeken welke verschuivingen nog plaats vinden tussen mei en september.

In dit rapport werd de simulatie uitgevoerd met de dataset van de KS Leuven. De conclusies kunnen dus enkel toegepast worden op de situatie van de KS Leuven zelf. De conclusie is niet te veralgemenen naar de scholengemeenschappen van Antwerpen of Brussel. Het keuzepatroon en het aantal vrije plaatsen in de scholen in Antwerpen en Brussel kunnen helemaal anders zijn. Simulatie met een dataset uit Antwerpen of Brussel zou wel eens kunnen aantonen dat het lotingssysteem van de KS Leuven minder efficiënt is. Er is dus geen externe validiteit in dit onderzoek. Het ligt dan ook voor de hand dat het interessant zou zijn de effectieve cijfers van aanmelding in 2017-2018 voor inschrijving in schooljaar 2018-2019 van Antwerpen te kunnen simuleren met het lotingssysteem van de KS Leuven. Hetzelfde kan dan gezegd worden voor Brussel.

De simulaties werden allemaal uitgevoerd met één dataset, de aanmeldingscijfers van 2015-2016 voor inschrijving in schooljaar 2016-2017, ter beschikking gesteld door de KS Leuven. Enkel deze gegevens van dit ene schooljaar werden verwerkt in dit rapport.

Het zou interessant kunnen zijn om te onderzoeken of gegevens van andere schooljaren al dan niet andere resultaten zouden opleveren. Om het onderzoek te vervolledigen zou men dus ook de gegevens vanaf de invoering van het lotingssysteem, aanmelding in het voorjaar 2012-2013 voor inschrijving in 2013-2014, kunnen verwerken in de simulaties.

Onderzoeken of het geboortecijfer / leerlingenaantal effect heeft op de resultaten van de loting zou ook interessant kunnen zijn. Het verschil tussen de loting in mei 2013 en die van mei 2014, zoals in de tabel hieronder te zien, zou hierdoor verklaard kunnen worden: als er minder leerlingen te verdelen zijn over evenveel plaatsen, zullen populaire scholen minder vlug volzet zijn.

Een onderzoek van de evolutie van het geboortecijfer kan bovendien ook nuttig zijn om eventuele capaciteitsproblemen in de toekomst tijdig op te sporen.

Tabel 115: Evolutie toewijzing schoolkeuzes van de KS Leuven referentie ⁶

2016-2017	1 ^{ste} Keuze	2 ^{de} Keuze	3 ^{de} Keuze	4 ^{de} Keuze	5 ^{de} Keuze	6 ^{de} Keuze	Geen school
02/05/2016	87,60 %	4,50 %	0,40 %	0,40 %	0,80%	0,80 %	5,40 %
01/09/2016	93,80 %	3,60 %	1,30 %	0,90 %	0,30 %	0,00 %	0,1 %
2015-2016							
12/05/2015	90,30 %	2,60 %	0,40 %	0,60 %	0,80 %	0,70 %	4,60 %
01/09/2015	95,20 %	3,10 %	1,00 %	0,40 %	0,20 %	0,07 %	0,00 %
2014-2015							
12/05/2014	85,30 %	6,50 %	2,50 %	1,10 %	/	/	4,50 %
01/09/2014	91,00 %	6,00 %	2,30 %	0,30 %	/	/	0,00 %
2013-2014							
13/05/2013	91,00 %	4,70%	1,50 %	0,70 %	/	/	2,10 %
01/09/2013	97,00 %	2,90 %	0,00 %	0,00 %	/	/	0,00 %

Men kan zich ook vragen stellen bij het aantal schoolkeuzes dat men kan aanduiden bij aanmelding. De KS Leuven paste zijn lotingssysteem aan van het kunnen kiezen van vier scholen tot het kunnen aanduiden van alle scholen. Zijn de verschillen in lotingsresultaten tussen die beginjaren en de huidige jaren te wijten aan veranderingen in het geboortecijfer en het aantal aanmeldende leerlingen of aan het feit dat er in de beginjaren maar vier keuzes mochten aangeduid worden? Het zou interessant kunnen zijn om te onderzoeken of lotingsresultaten wijzigen als leerlingen twee maal aanmelden, één keer waarbij ze vier verschillende schoolkeuzes opgeven zoals in 2013 en 2014 en één keer waarbij ze elf verschillende schoolkeuzes mogen opgeven zoals na 2014. Of een leerling gelukkig kan zijn met de toewijzing van een E-nummer voor zijn school van 11e keuze is nog een andere vraag. De onderzoeksresultaten wezen wel uit dat de hoogste toegekende E-nummers voor scholen van 7e keuze waren.

Verder kwalitatief onderzoek naar redenen van de schoolkeuzes en naar perceptie van scholen bij ouders en leerlingen kan nuttig zijn. Als men meer inzicht heeft in het keuzeproces, kan men het populariteitsprobleem misschien anders aanpakken. Keuze- en perceptieprocessen bestuderen situeert zich eerder op het terrein van de psychologie.

Het ordeningscriterium schoolkeuze zelf kan natuurlijk ook in vraag gesteld worden. Is vrije schoolkeuze door ouders wel een goed vertrekpunt? Maken ouders wel goede schoolkeuzes en wat zijn goede schoolkeuzes überhaupt? Kiezen leerlingen voor een school omdat ze denken dat deze school bij hen past en de ouders de pedagogische methode goedkeuren of enkel omdat vriendjes uit de lagere school er ook heen gaan? De vraag is dan of een E-nummer krijgen voor deze school zo'n goed resultaat is. Misschien is een leerling beter af met een E-nummer voor een school van hogere keuze? Hoe vaak ontdekt men pas gaandeweg dat men een goede of slechte keuze maakte? Werken met lotingssystemen vervangt dus geenszins het informeren van ouders over schoolprofielen en het begeleiden van het kiezen van de juiste studierichtingen.

Als meer leerlingen die in bso thuishoren niet zouden inschrijven in 1 A, dan zou het probleem van plaatstekort in bepaalde aso-scholen zich misschien minder stellen.

⁶ Herdrukt van "Kiezen en inschrijven in KS Leuven", door KS Leuven, 2017. Geraadpleegd van <http://www.ksleuven.be/wp-content/uploads/2016/12/17-18-klein.pdf>

Een laatste bedenking: cijfers zeggen niets over de mensen erachter. Bijvoorbeeld, iemand die 10 schoolkeuzes aanduidt, is dat iemand die er niet om geeft welke school hij toegewezen krijgt? Is dat iemand die kost wat kost in de KS Leuven naar school wil gaan of is dat iemand die het aanmeldingssysteem simpelweg niet begrijpt?

6 Conclusie

Het invoeren van het lotingssysteem in de KS Leuven werkte de vroegere pijnpunten bij het inschrijven in de middelbare school weg, geen tijdsdruk meer bij ouders, geen fysieke wachtrijen en kampeertoestanden, geen benadeling meer van kansarmere groepen. De scholen hebben zo een beter zicht op wie wil inschrijven. Een lotingssysteem hanteren lost het probleem van reservelijsten voor populaire scholen echter niet op, maar de schaarse plaatsen worden zo wel eerlijker, met gelijke kansen voor iedereen, verdeeld. Het werken met een lotingssysteem an sich wordt dus niet meer in vraag gesteld.

De vraag is eerder hoe een lotingssysteem optimaliseren?

Een éénduidig antwoord op de onderzoeksvraag in dit rapport – hoe het lotingssysteem bij keuze van middelbare scholen optimaliseren – is er niet echt.

In het geval van de KS Leuven blijkt het huidige lotingssysteem het efficiëntst in het toewijzen van de eerste schoolkeuze. Bijna 90 % van de leerlingen krijgt zijn eerste schoolkeuze toegewezen. Het lotingssysteem dat volgend schooljaar in Antwerpen zal ingevoerd worden kan dit niet verbeteren want slechts 75 % van de leerlingen krijgen hun eerste keuze toegewezen in de simulatie. Aangezien het doel van de KS Leuven het optimaliseren van de eerste keuzes is, kan het huidige lotingssysteem gezien worden als de efficiëntste manier om dit doel te bereiken.

De aanpassing aan het lotingssysteem van Leuven waarbij per lotingsronde nieuwe willekeurige nummers worden toegekend, is gemiddeld gezien geen optimalisatie van het huidige lotingssysteem. De gewijzigde willekeurige nummers heffen elkaar immers op. Het zou een verbetering kunnen betekenen omdat ouders en leerlingen zo misschien het gevoel hebben dat ze betere kansen krijgen. Men denkt vlug dat iemand die pech heeft tijdens de eerste lotingsronde, niet noodzakelijk benadeeld is voor het hele proces. In de beleving van de ouders en de leerlingen geven nieuwe willekeurige nummers per lotingsronde misschien meer gelijke kansen.

Indien de KS Leuven ervoor zou kiezen het aantal leerlingen dat geen school toegewezen krijgt zo laag mogelijk te houden, dan zou het lotingssysteem van Antwerpen een optimalisatie zijn van het huidige lotingssysteem.

Het lotingssysteem van de KS Leuven is ook gemakkelijker verstaanbaar voor ouders en leerlingen. De twee andere lotingssystemen die beschreven werden in dit rapport, werken met meerdere stappen en zijn dus moeilijker te begrijpen. Naast de efficiëntste resultaten op vlak van toewijzing van de eerste schoolkeuze is deze grotere begrijpbaarheid een bijkomend voordeel van het lotingssysteem van de KS Leuven.

De algemene conclusie over hoe het lotingssysteem van de KS kan geoptimaliseerd worden, is bijgevolg dat optimalisatie van de toewijzing van de eerste schoolkeuzes niet mogelijk is want het huidige lotingssysteem is het efficiëntst. Op vlak van gelijke kansen voor leerlingen kan het toekennen van nieuwe willekeurige nummers per lotingsronde misschien wel een verbetering betekenen. Ouders en leerlingen beleven dit misschien als eerlijker, ook al tonen de cijfers aan dat er eigenlijk geen echt verschil in toewijzingsresultaten is.

7 Referenties

- Cantillon, E. (2009). De schoolinschrijvingen in Brussel regelen, *Brussels Studies*, 32, geraadpleegd via http://brusselsstudies.www3.produweb.be/medias/publications/NL_119_BruS32NL.pdf
- De Bruyckere, P., Goeminne, K., Vanoverberghe, V., Hanssens, W., & De Doncker, J. (2003). On line inschrijven. *Ict en onderwijsvernieuwing*, (3), 79-94
- Hirtt, N. (2014). PISA 2012 ontsluit: de naakte cijfers (Onderzoeksrapport). Geraadpleegd op 13 november 2016 via Studiedienst OVDS website: http://www.skolo.org/IMG/pdf/dossier_pisa_nl.pdf
- Koh, W. T., Yang, Z., & Zhu, L. (2006). Lottery rather than waiting-line auction. *Social Choice and Welfare*, 27(2), 289-310.
- KS Leuven, (2017). *Kiezen en inschrijven in KS Leuven*. Geraadpleegd van <http://www.ksleuven.be/wp-content/uploads/2016/12/17-18-klein.pdf>
- Maniquet, F. (2009). Inscriptions dans les écoles: quelques enjeux et quelques solutions. *Regards économiques*, 70, geraadpleegd via <http://sites.uclouvain.be/econ/Regards/Archives/RE070.pdf>
- Poesen-Vandeputte, & M., Nicaise, I. (2012). Tien jaar GOK-decreet. (Onderzoeksrapport). Geraadpleegd op 11 november, 2016 via U Gent website: <https://biblio.ugent.be/publication/3235911/file/3237599>
- Silverman, W. A., & Chalmers, I. (2001). Casting and drawing lots: a time honoured way of dealing with uncertainty and ensuring fairness. *British Medical Journal*, 323(7327), 1467.
- Sorgdrager, W. (2003). Decentrale selectie: mislukt experiment of de toekomst?. *Tijdschrift voor Medisch Onderwijs*, 22(4), 154-160. Geraadpleegd via <http://link.springer.com/article/10.1007/BF03056605>
- Vlaamse regering. (16/06/2012). Inschrijvingsrecht en aanmeldingsprocedures in het secundair onderwijs. (Nr. SO/2012/01). Geraadpleegd via <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14370>
- Wilbrink, B. (1999). Rechtvaardigheid en selectie voor numerus fixusstudies. *Tijdschrift voor hoger onderwijs*, 17(2), 136-152. Geraadpleegd via <http://benwilbrink.nl/publicaties/75GewogenLotingCOWO.htm>

Appendix A: Transcripties interviews

Interview 1: Guy Christens (ICT-ondersteuner voor Katholieke Scholengemeenschap Leuven) / 23 maart 2017

Thomas: Korte inleiding over mezelf: Ik ben Thomas Quartier, masterstudent handelswetenschappen aan de KU Leuven in Brussel. Mijn thésisonderwerp behandelt het lotingsysteem dat gehanteerd wordt in de Katholieke Scholengemeenschap Leuven. Het is de bedoeling om het lotingsysteem van deze middelbare scholen te vergelijken met andere lotingsystemen die elders toegepast worden. Vanuit die vergelijking moet ik dan een conclusie trekken over de voor- en nadelen van het huidige systeem en wat er eventueel beter zou kunnen in geval van de Katholieke Scholengemeenschap.

Thomas: Kunt u kort een woordje uitleg geven over de samenstelling van de Katholieke Scholengemeenschap Leuven, hoe is deze precies samengesteld?

Guy: De Scholengemeenschap van het Katholiek Secundair Onderwijs Leuven bestaat uit 16 verschillende scholen die samen ongeveer 10 000 leerlingen bevatten. Ik heb enkele slides gemaakt om de vragen die u op voorhand had doorgestuurd te beantwoorden. Anders kunnen we deze even overlopen? Ik zou ook graag hebben dat, vooraleer u alles in een definitieve versie giet, dat u het eens doorstuurt naar mij. Zodat ik kan nagaan of er geen onduidelijkheden in de tekst staan.

Thomas: Ja ok, dat is goed voor mij.

Guy: Ok, dus zoals eerder gezegd bestaat de scholengemeenschap uit 16 verschillende scholen. Van de 16 scholen zijn er 11 die het lotingsysteem gebruiken. De 5 scholen die niet meewerken zijn eerder kleine scholen, de 11 scholen die wel meewerken bevatten ongeveer 9000 leerlingen. Er zijn dus ongeveer 1000 leerlingen die zonder aanmelding werken. Het Sint-Fransiscusinstituut voor verpleegkunde, Ter Bank, Windekind, Ziekenhuisschool UZ Leuven en het Lemmensinstituut zijn de scholen die niet meewerken. Het Heilighartinstituut in Heverlee heeft bijna 3000 leerlingen. De andere scholen: Heilige-Drievuldigheidsschool, Sint-Pieters en Paridaens elk ongeveer 1000 leerlingen. De andere scholen zijn dan wat kleiner.

Thomas: En dan zijn er elk jaar ongeveer 1500 leerlingen in het eerste jaar over de 11 verschillende scholen?

Guy: Ja dat klopt.

Thomas: Ik veronderstel dat het systeem dan begonnen is na deze 2 jaren (2005-2006)?

Guy: Ja. Dus er was een zeer grote druk in 2004-2005 en 2005-2006 vooral in de scholen waar er een bovenbouw is. De reservelijsten begonnen uit de pan te swingen en het stond voor de deur dat de mensen gingen beginnen kamperen, zoals je soms op tv kan zien in Vlaanderen. De oorzaak daarvan is eigenlijk dat mensen massaal aanwezig willen zijn in een bepaalde school of voor bepaalde scholen kiezen en dat andere scholen dan een beetje een niet al te goede naam hebben en niet echt populair zijn. We noemen dat graag de populaire scholen en de niet-populaire scholen. Dus, wat moesten we dan gaan doen? We moesten 1 systeem hebben, een centrale aanmelding voor alle scholen. Dat leek de ideale oplossing. En we gingen daarbij van een standpunt uit dat we al wilden zeggen dat alle scholen gelijkwaardig zijn. Er zijn overal leerkrachten met een sterke pedagogische motivatie, ook de directies zijn sterk gemotiveerd. Dus eigenlijk de perceptie van goede en slechte scholen. Er zijn overal zaken die fout lopen, dat zal overal zo zijn. Maar van toen af zijn we dat beginnen communiceren. Nu leren we dat het nog altijd moeilijk is om te vechten tegen deze perceptie.

Thomas: Zou u eventueel kunnen aanduiden welke scholen vroeger populair waren in ogen van de ouders?

Guy: Het is eigenlijk nog steeds zo, de zuivere aso-scholen zijn nog altijd het meest gewild. En de school met een zeer brede bovenbouw en dat is het Heilig Hart. In het Heilig Hart kan iemand beginnen in het aso en eindigen in het bso. Heilig Hart Heverlee biedt alles aan, daar kun je je hele loopbaan lang blijven, ook al lukt het niet zo goed. En in het aso zijn er natuurlijk de ouders die denken dat hun kind een primus inter pares zal worden in de toekomst en die daardoor kiezen voor een strakke, strenge aso-school. En die liggen bovendien in het centrum van de stad vlakbij elkaar. Paridaens is er 1 van, het Heilige-Drievuldigheidscollege is aan de andere kant van het Damiaanplein en het Sint-Pieterscollege is daar ook gelegen. Ze liggen eigenlijk op een boogscheut van elkaar.

Thomas: Dus dat is eigenlijk de reden waarom men voor een lotingsysteem gekozen heeft.

Guy: Hier staat mooi samengevat wat de antwoorden op uw vragen zijn, u kan bijkomend uw recorder gebruiken. Maar hier zitten al de basisvragen en de rest kunnen we dan nog bespreken. Dus de ouders vroegen eenvormig en transparant inschrijven. En de KS Leuven wou gaan aanmelden maar dit mocht niet van AGoDi, de overheidsdiensten. De minister heeft dan de toestemming gegeven om een experiment op te starten met een grondige evaluatie en in mei 2007 zijn we dan begonnen met een callcenter. U weet wat een callcenter is?

Thomas: Ja, in Gent wordt nog zo'n systeem toegepast.

Guy: Ja, dat is juist achter de rug in Gent nu, want we zijn daar geweest met het LOP (lokaal overlegplatform). Dus, chronologie en schoolkeuze. Dat wil zeggen, je belt, chronologie is dus de eerste parameter. De eerste die belt, heeft dus de eerste keuze. Dan mag je je schoolkeuze opgeven en dan ging degene die de telefoon opnam zeggen: er is nog plaats of er is geen plaats meer. Indien er geen plaats meer was, kon men een tweede keuze opgeven. Er zijn ook voorrangsgroepen en toen was er nog een campusvoorrang. Weet je wat de campusvoorrang is?

Thomas: Nee.

Guy: Indien zich een basisschool bevindt op de campus van ... Bv. in Heverlee is er een basisschool op de Naamsesteenweg 355, waar ook de secundaire school zich bevindt. Dan speelde de campusvoorrang. Dat mag nu niet meer. Die schrijven dus in voor het callcenter in de school van voorkeur. Voorrangsgroepen zijn: broer en zus, kinderen van het personeel en toen nog de campusvoorrang.

Thomas: Dus vandaag zijn er enkel nog de eerste twee voorrangsgroepen?

Guy: Ja inderdaad, maar dan is er ook nog een voorrangsgroep bij de lotingsaanmelding, de GOK-indicatoren. Dus werken met 1 centraal register, dat wil dus zeggen op 1 plaats, het is dus niet mogelijk om op 2 verschillende scholen in te schrijven. Als je in 1 school ingeschreven wordt dan is het afgelopen. Dan hadden we 632 leerlingen met voorrang. 1074 plaatsen vrij na de voorrangsgroep. Dus de 632 leerlingen waren leerlingen, personeel en campus. Deze morgen heb ik de voorrangscijfers van dit jaar bekeken en komen we momenteel op 596 voorranginschrijvingen zonder de campusvoorrang, alleen leerlingen en personeel.

Thomas: Het totaal aantal is eigenlijk iets hoger dan de 1500 van in het begin?

Guy: Ja dat klopt.

Thomas: Is dat afgenomen?

Guy: Afgenomen is het eigenlijk niet, het is altijd constant rond de 1500. Er zitten er normaal gesproken 1600 in als we beginnen. Maar er zijn er altijd 110 ongeveer die verdwijnen omdat zij zich ook aangemeld hebben in andere scholengemeenschappen. Dus momenteel zijn er 1500 plaatsen vrij binnen de Leuvense scholengemeenschap.

Thomas: Binnen het katholiek onderwijs dan?

Guy: Ja inderdaad, de andere gemeenschappen zijn een ander verhaal. Het LOP zou graag hebben dat de niet-katholieke scholen ook tot het systeem zouden toetreden. Maar het systeem werd wel ontwikkeld door allemaal mensen van de katholieke scholen, dus ik en een aantal informaticaleerkrachten van het Heilig Hartinstituut. Dus, we zouden ook moeten ondersteuning gaan geven aan andere scholen en dat ligt wat moeilijk. Dus, het eerste callcenter, 0800-nummer, 30 operatoren, dus ook wat cijfermateriaal, 55 lijnen en aanwezigheid van een deurwaarder. 792 aanmeldingen en 4 scholen met wachtlijsten, weinig aanmeldingen voor 1 B. Bijna geen dubbele aanmeldingen. Dus het kon zijn dat de ene operator aan het bellen was en een leerling toewijst terwijl er tegelijkertijd iemand anders aan het bellen was voor dezelfde leerling.

Thomas: Dit kwam dus bijna niet voor?

Guy: Ja dat kwam bijna niet voor, en achteraf kon er in een centraal register ook gecontroleerd worden of er dubbele inschrijvingen waren en werden deze geschrapt indien dit het geval was.

Thomas: En wat is de opsplitsing tussen 1 A en 1 B?

Guy: 1 A is de A-stroom, dan richt je eigenlijk op algemeen secundair of technisch onderwijs. 1 B is het beroepsprofiel, de B-stroom. De kosten worden verdeeld onder de scholen, het was ongeveer 7000 euro. En dan nog een 0800-nummer en dan de kosten van de communicatie enz. In totaal ongeveer 10 000 euro. En dit werd dan gedeeld door de 11 scholen.

Thomas: Dus ongeveer bijna 1000 euro per school? En er werd geen verdeelsleutel gebruikt per grootte?

Guy: Nee, er werd geen verdeelsleutel toegepast. Er was wel nog discussie voor de scholen met wachtlijsten omdat deze meer administratie vereisen dan scholen zonder wachtlijsten. Die discussie wordt nu ook nog gevoerd en daardoor is dit eigenlijk opgelost door dit door de scholengemeenschap te laten afhandelen.

Thomas: In het eerste jaar waren er eigenlijk maar 4 scholen met een wachtlijst, dus dat is relatief goed?

Guy: Dit is nu nog altijd zo. Ik zal ze nog eens tonen. Maar misschien moet je de gegevens wel anonimiseren dat de scholen niet bij naam genoemd worden in het onderzoek. Er zijn 4 scholen waar er altijd een wachtlijst is en eentje waar het soms wel en soms niet is. Het Sint-Albertuscollege is een favoriete school waar het personeel van de KU Leuven hun kinderen naar school laten gaan. Het Sint-Pieterscollege is de kampioen van de wachtlijsten. Het Heilige-Drievuldigheidscollège en het Paridaensinstituut hebben af en toe een wachtlijst. Meestal beginnen ze met een wachtlijst en eindigen ze zonder wachtlijst omdat er veel leerlingen wegvallen omwille van dubbele inschrijvingen. Vorig jaar stonden er ongeveer 100 op de wachtlijst van het Heilig hart en zijn er nog 50-tal van de 100 die nog een plaats gekregen hebben omwille van de dubbele inschrijvingen. De overige 50 moeten dan doorstromen naar een andere school waar er nog plaats genoeg is.

Thomas: En zijn er dan bv. leerlingen die geen aso kunnen volgen omdat er nergens plaats is?

Guy: Nee, het is eigenlijk zo dat er plaats genoeg is in de scholengemeenschap. Maar er zijn scholen die minder populair zijn omwille van het feit dat ze in een wijk gevestigd zijn waar heel veel allochtonen samenwonen. Terwijl ze eigenlijk een geweldig doorlichtingsverslag hebben, zeer veel leerwinst bij de leerlingen opleveren en ook zeer goede resultaten geven in het hoger onderwijs. Dit zijn doorlichtingsverslagen die je online kunt lezen. Deze verslagen worden ook gecommuniceerd naar de ouders toe, maar toch is er de perceptie van 'op die plaats willen wij niet naar school gaan'. En de redenen die daarvoor opgegeven worden zijn zeer subtiel en zijn meestal niet de redenen die wij vermoeden die belangrijk zijn. Vb. ligt te ver, te veel verkeer, te veel bussen 's morgens. Terwijl wij vermoeden dat andere redenen belangrijker zijn. Maar je voelt de ongemakkelijkheid bij de mensen en je kunt er moeilijk verder op ingaan. Het is zeer moeilijk om daar tegen te strijden. Hoewel het ook heel goede scholen zijn. Dus er was een positieve evaluatie, het LOP SO was positief. Het decreet werd gewijzigd, het inschrijvingsdecreet, aanmelding was vanaf dan mogelijk.

De criteria werden dan vastgelegd. Maar het werd altijd maar zwaarder en zwaarder, het aantal operatoren steeg, het aantal lijnen steeg, het aantal oproepen steeg. Het begon om 6 uur 's avonds en eindigde om 10 uur 's avonds. Dus op 4 uur tijd werden er 44 000 oproepen uitgevoerd. Mensen begonnen het ook steeds moeilijker te krijgen om te aanvaarden dat ze geen eerste keuze kregen en de gesprekken werden steeds langer en langer. En dan had je ook nog het verhaal van de bedrijfsleider die al zijn vestigingen in België liet bellen om zijn kind te kunnen inschrijven. Zo had je soms 150 werknemers die aan het bellen waren voor 1 kind. Dan is chronologie volledig zoek en krijg je de indruk dat het een pure loterij is. Als het puur toeval is, kun je het dan beter goed organiseren i.p.v. totale chaos. We moesten het dus op een andere manier vormgeven. We zijn er dan beginnen over nadenken, dat was ook 1 van uw vragen, hebt u ergens anders de boter gehaald? Nee, we zijn er gewoon zelf beginnen over denken.

Thomas: In het begin van mijn thesis was het de bedoeling om een literatuurstudie te doen, maar dit was zeer moeilijk omdat er over lotingsystemen in het onderwijs bijna niets te vinden was. Vandaar ook mijn vraag om te weten hoe jullie begonnen zijn?

Guy: Wij zijn gewoon beginnen nadenken over hoe we het zouden kunnen oplossen. Er was geen systeem dat we konden afkijken. Het inschrijvingsdecreet was ook vernieuwd en de dubbele contingentering werd ingevoerd met GOK-indicatoren. Er zijn dus twee contingenten en per contingent moet er een bepaald percentage zijn om een gezonde sociale mix te creëren. De ordeningscriteria zijn chronologie (zonder fysiek aan te schuiven voor de deur), toeval of schoolvoorkeur. Bij chronologie stelden we ons de vraag als ICT'er, stel dat 1000 mensen tegelijkertijd zich op 1 serversysteem gaan aanmelden, dan moeten we voor een zeer korte periode een zeer grote servercapaciteit voorzien. En voor 5 minuten een grote servercapaciteit kopen is niet mogelijk, het zou dus een zeer grote investering vereisen. En ik kon zo'n aanmeldingsprogramma wel schrijven, maar hoe zou dat programma zich gedragen als er plots 1000 mensen in één keer gebruik van maken? Moeten we dan niet naar systemen zoals Oracle gaan, Sun Microsystems of andere grote systemen zodat deze genoeg hits per minuut aankunnen. Want het zou gewoon een visual studio programma zijn en een website, en gewone websites kunnen ook platgelegd worden met een 'out-of-service request'. Als er zoveel tegelijkertijd massaal gaan aanmelden zou de server sowieso overbelast geraken. Chronologie zouden we dus fysiek moeilijk aankunnen en de kostprijs zou ook gigantisch groot zijn. En als het systeem plat ligt terwijl ze zich aan het aanmelden zijn zou het hek van de dam zijn. Dus wij hebben gekozen voor toeval en schoolvoorkeur. Wij hebben gekozen om de tijdsdruk weg te nemen. Tijdsdruk veroorzaakt stress en hysterie bij mensen. Nu is er ook hysterie zelfs zonder tijdsdruk, de hysterie komt nu na de toewijzing.

Guy: Ik vind dat enigszins begrijpelijk, in mijn tijd was inschrijven in een school een feest. In de stad gaan eten en zich inschrijven in de grote school. Nu is dat van een jaar op voorhand stress. In het begin kon men maximaal 4 verschillende scholen opgeven als schoolkeuze. Er is een probleem van de commissie leerlingenrechten van school en schoolnummer. Het Heilig Hart Heverlee, dat is een school die 6 instellingsnummers heeft, daar zitten 6 scholen in eigenlijk. Maar dat is 1 pedagogische entiteit. De commissie leerlingenrechten had in het begin bepaald dat een school overeen kwam met een schoolnummer. De evolutie kan u volgen in de wettekst. Alleen is de realiteit bv. in het Heilig Hart iets anders. Hetzelfde geldt voor het Paridaens, die hebben een eerstegraadsschool en een secundair onderwijsschool. Bij het Heilige-Drievuldigheidscollege is dit hetzelfde geval. Dus de commissie leerlingenrechten was het er mee eens, maar ieder schooljaar moesten wij opnieuw een dossier indienen met betrekking tot de pedagogische entiteit, dit zijn de instellingsnummers. Dan mocht ik op de webapplicatie vermelden 'inschrijven Heilig Hartinstituut'. En moest ik niet elke aparte school vermelden. Want voor de interne organisatie speelt dit niet echt een rol voor de school. Het is ook niet gezegd dat de kinderen daar terecht gaan komen. Ze komen gewoon terecht in de school waar zij volgens de indeling die dat jaar gangbaar is, het best terecht kunnen. De voorrangsgroepen zijn kinderen van dezelfde leefentiteit, maar dezelfde leefentiteit wil ook zeggen nieuw samengestelde gezinnen. Je moet eens kijken naar het principe leefentiteit in de wettekst.

Het is dus zo dat ze zelfs niet op hetzelfde adres moeten wonen. Het kan bv. zijn dat de vader die naar de vriendin gaat en de kinderen verblijven daar ook of ze verblijven dan nog bij de moeder. Alle kinderen die daar wonen hebben ook voorrang dan. Die worden beschouwd als nieuw samengesteld gezin kinderen en die maken deel uit van een nieuwe entiteit.

Thomas: Kinderen personeel zijn ook een voorrangsgroep?

Guy: Ja inderdaad.

Thomas: En kinderen van een nieuw samengesteld gezin, hoe moeten ze dat dan bewijzen?

Guy: Ze moeten op een gemeenschappelijk adres kunnen wonen. Dit is zoals ze het nu bewijzen: het kind zit in het Paridaensinstituut, op de webapplicatie wordt gevraagd 'geef het rijksregister door van het kind dat nu op de betreffende school zit'. Dan wordt het rijksregisternummer opgegeven. Maar soms heb je een exotische naam die gekoppeld is aan een Belgische naam. Dan krijgt de school een lijst van mij doorgestuurd waarin staat dat een leerling heeft aangemeld met een bepaald rijksregisternummer en dat nummer moet correct zijn anders stopt de procedure. Ik heb een koppeling met de databanken van verschillende scholen. Op het moment dat iemand zich aanmeldt en een rijksregisternummer intypt, wordt er gecheckt. En als er geen overeenkomst is, gaat het programma down en moet je contact opnemen met de scholengemeenschap. Het rijksregisternummer kan niet terug gevonden worden op de school en er is dus een probleem. Wat ook kan gebeuren, is dat iemand inschrijft met het rijksregisternummer van een neefje of een nichtje. Als zoiets bij de school terecht komt, die krijgt de lijsten waarmee ze labels kunnen maken en waarmee ze eigenlijk ook al grotendeels inschrijvingsdocumenten kunnen afdrukken. Zij controleren dan inderdaad of er iets verdachts aan is. Maar de eerste stap is om het rijksregisternummer van broer of zus in te geven, anders geraken ze niet verder naar de volgende stap. De periodes van voorrang en inschrijven die worden hier afgesproken via het LOP, maar dat is overal zo denk ik. Voor de paasvakantie heb je dezelfde leefentiteit en kinderen van personeel. Na de paasvakantie heb je indicatoren en niet-indicatoren. Dit zijn de aanmeldingen per dag in 2013 zoals je ziet, ongeacht het feit dat we benadrukken dat de chronologie geen enkele rol speelt, krijg je dat er niet in. Het aantal aanmeldingen op de eerste dag is nog altijd zeer hoog.

Guy: U krijgt ook nog een brochure mee met alle informatie. De ouders krijgen deze een jaar op voorhand zodat ze zeker goed ingelicht worden. In de brochure heb je eerst het aanbod en achteraan heb je de belangrijkste pagina's, waar de methode beschreven wordt. Dus, zoals je ziet dit bultje was in 2013 nog niet te bemerken maar in 2014 en 2015 was het duidelijker zichtbaar, dat zijn de opendeurdagen. Op het moment in het begin, dat zijn mensen die sowieso zeggen 'ik heb mijn keuze al gemaakt'. Dan heb je het opendeurweekend en besluiten er ook een grote groep mensen.

Thomas: Dus de mensen die in het begin aanmelden, kiezen eigenlijk puur op de naam van de school zonder de opendeurday te bezoeken?

Guy: Ja, of dat zijn mensen die een goed beeld hebben van de school of er vroeger zelf school gelopen hebben. Ouders die ook mailen of telefoneren om te zeggen dat ze zelf 12 jaar school gelopen hebben in die school en die vragen of ze ook geen voorrang krijgen.

Thomas: Waarom kiezen jullie eigenlijk om de opendeurday in de helft van de periode te leggen en niet ervoor?

Guy: Dat is puur organisatorisch, het LOP heeft de beslissing genomen wanneer de inschrijvingen moeten gebeuren. En organisatorisch doen wij onze opendeurdagen eind april voor de volledige scholengemeenschap. Alle scholen op zaterdag en zondag in het laatste weekend van april of het eerste weekend van mei. Maar dat was inderdaad een goede vraag, want eigenlijk zou dat niet moeten om het in het midden te doen. Wat we wel hebben op voorhand zijn de infoavonden, deze zijn wel allemaal voor de inschrijvingen.

Op de infoavond van het Heilig Hart waren bv. 420 leerlingen aanwezig van het zesde leerjaar voor enkele proeflessen terwijl de ouders informatie krijgen van de directie en andere leerkrachten. Elke school organiseert wel infoavonden en die gaan allemaal vooraf aan de aanmeldingen.

Thomas: En kun je dan meerdere infoavonden volgen of vallen ze allemaal op hetzelfde moment?

Guy: Nee, de infoavonden zijn niet op hetzelfde moment. Er wordt afgesproken binnen de vergadering van de scholengemeenschap die Codi heet - coördinerende vergadering van de directeurs - daar wordt afgesproken zodat de mensen de kans krijgen om verschillende scholen te bezoeken. Nu krijgen we in Leuven wel het beeld dat de opendeurdagen zeer vroeg beginnen en zeer laat eindigen omdat mensen soms 4 scholen bezoeken op een weekend. Ze beginnen 's morgens vroeg met een school en lopen de hele dag van de ene school naar de andere. Dan zijn we beginnen communiceren van die eerste keer. Een grote communicatie inspanning, een brochure, een website, affiches. Dat kost allemaal veel geld. We werkten ook met doelgroepen, er zijn mensen die zeer kansarm zijn die niet in staat zijn om zelf aan te melden via een computersysteem. Dan contacteren wij werkgroepen van stad Leuven en informeren die daarover zodat zij in de plaats van de betreffende kinderen kunnen aanmelden. Het zou natuurlijk kunnen dat er kinderen door de mazen van het net glippen, maar we proberen dit zoveel mogelijk te vermijden. Dit is de webapplicatie, ik kan u die wel eens laten zien. Het is eigenlijk vrij simpel, op de eerste pagina moeten ze een account aanmaken. De tweede pagina vraagt de gegevens van de aanmelder, de derde pagina de gegevens van de leerling, de vierde pagina de studierichting die ze kiezen en de schoolkeuze, de vijfde pagina de GOK-indicatoren. Of ze recht hebben op een studiebeurs en het diploma van de moeder. Het diploma van de moeder is een verklaring op eer die je moet opstellen. De verklaring op eer kun je niet echt controleren. Als iemand het lef heeft om te zeggen 'ik heb alleen maar een basisonderwijs opleiding gehad, ik heb geen diploma secundair' en die wil een verklaring op eer ondertekenen, dan ben je binnen.

Thomas: Er zullen waarschijnlijk mensen zijn die dit doen?

Guy: Ik neem aan van wel. Er zijn mensen die de voorbije jaren ook geprobeerd hebben door te zeggen dat ze recht hebben op een studietoelage. Maar die hebben we dan naar het einde van de wachtlijst verschoven.

Thomas: Dus als er gelogen wordt over de indicatoren is er een sanctie?

Guy: Ja, ze worden achteraan de lijst van de niet-indicatorleerlingen geplaatst. Ze verschuiven van de toewijzingslijst indicator naar achteraan de wachtlijst niet-indicator. Ze komen achteraan de lijst na de loting. Na de loting krijg je een school toegewezen en dan moet je naar de school gaan om je in te schrijven. Je moet dan je documenten tonen. Indien je de documenten niet kan tonen, dan kan je niet inschrijven. Het eerste systeem zag er als volgt uit: geen tijdsdruk, maximum vier scholen aanduiden, ouders kunnen steeds gegevens wijzigen, kind kan maar één keer in de databank. Ik heb nu vorige week vrijdag de voorrangsregeling afgerond. Mensen hebben hun brieven gekregen en die zitten in voorrang. De dag voor het aanmelden open gaat - wij hebben een programma ontwikkeld - worden alle leerlingen die in voorrang zitten en die hun inschrijving effectief bevestigd hebben via een document, deze leerlingen worden weggeschreven in de tabel aanmeldingen. De deurwaarder komt erbij en die checkt hoe dat gebeurd is. We hadden zoveel voorinschrijvingen, zoveel hebben effectief bevestigd, zoveel hebben geannuleerd, zoveel hebben niets laten weten. Op dat moment ziet hij de lijst, afgedrukt maar ook alles op cd. Daar worden de verschillende fases bij vermeld. Bv. dit is de lijst die op 17 maart 's middags afgesloten werd, x aantal kinderen hebben zich later ingeschreven. Na 17 maart kunnen kinderen met voorrang zich nog altijd inschrijven. We moeten dit wel toestaan, dat mensen hun voorrang opeisen tot de effectieve toewijzing gebeurt.

Thomas: Dus op het moment dat voor de niet-voorrangleerlingen de toewijzing begint, valt de voorrangsregeling weg?

Guy: Ja inderdaad. Nu doen we dit om zoveel mogelijk mensen de kans te geven om zo snel mogelijk te registreren. Anders zouden we een soep krijgen en zouden ze tot de laatste dag wachten om zich als voorrang in te schrijven. Nu hebben we het gros verzameld en we geven nog de kans zonder dat we dat expliciet communiceren voor mensen die er te laat aan denken om zich nog als voorrang te registreren. Ze krijgen eigenlijk nog de kans tot 12 uur 's middags op de dag van de toewijzing om zich in een voorrang in te zetten. Op het moment zelf hebben we dan een applicatie die alle voorrangsl leerlingen wegschrijft uit de aanmeldingsdatabank op het moment van toewijzing. Er is ook een controle op het rijksregisternummer. Indien iemand zou proberen om zich aan te melden terwijl hij al in de voorrangregeling zit, zal er een foutmelding komen omdat het rijksregisternummer al in de databank zit.

Thomas: Waarom zou iemand proberen om zich aan te melden als je al in de voorrangregeling zit?

Guy: Omdat sommige kinderen niet willen gaan waar hun broer of zus zit. Maar die willen wel zeker zijn van een plaats, maar willen niet naar de school waar hun broer of zus zit. In het begin was er geen vraag naar dit soort situatie, maar dit komt meer en meer op de laatste jaren. Ik had in de school in Heverlee een collega die daar les gaf en zijn zoon wenst niet in die school te zitten. De mama gaf les in een andere school in het Leuvense en hij wou daar ook niet zitten. Hij heeft zijn voorrang opgegeven en heeft geprobeerd via aanmelding, maar hij had geen school. Hij is dus naar een andere school moeten gaan die geen deel uitmaakte van de Katholieke Scholengemeenschap. De kosten voor dit systeem zijn minder. De deurwaarder moesten we in het verleden ook al betalen.

Guy: De applicatie hebben we zelf geschreven, de support leveren we ook zelf. We worden natuurlijk betaald als werknemer door de school. Maar eigenlijk zijn er geen andere externe kosten, het zijn puur de medewerkers van de scholengemeenschap die het eigenlijk doen. Dit is het openingsscherm terwijl de deurwaarder erbij zit. We beginnen om 14 uur precies. Dan beginnen we met de toewijzing.

Thomas: Met de loting zelf?

Guy: Ja inderdaad met de loting zelf. Dan nu de toewijzingsmotor, dit is het moeilijkst.

Thomas: Dit is het belangrijkste voor mij omdat ik dit zelf moet namaken om een simulatie te kunnen uitvoeren. Om verschillende systemen met elkaar te kunnen vergelijken.

Guy: Ok, de eerste fase is: iedere leerling krijgt een willekeurig cijfer toegewezen. Gewoon random, dat is een random functie. Als we de code daarvan willen weten moeten we naar Bill Gates gaan. Dat is gewoon toewijzing. En i.p.v. die te beperken tussen 1 en 1500 beperken we die tussen 1 een honderd miljoen. Als ze allemaal een willekeurig nummer hebben gekregen, gaan we ze ordenen van 1 tot 1500 op basis van hun willekeurig nummer. Dan krijgen ze eigenlijk hun lotnummer. En dan ligt hun lot eigenlijk al vast. Het is dus een pure loting op dat moment, we geven random een nummer en je kan dat 100 keer na elkaar doen, het resultaat zal nooit hetzelfde zijn. Maar eigenlijk is er maar 1 moment waarop er geloot wordt. Er wordt gegooid met een dobbelsteen, dat is de seed, zo begint het eigenlijk. Op basis van die seed begin je toe te wijzen en zo heb je een volledige toewijzing. Je krijgt een willekeurig nummer. En aan het einde ligt het eigenlijk al vast. Er gebeuren dan nog een hele hoop dingen, maar dat bepaalt al of het voor u ok is, ja of nee. De toewijzingsmotor selecteert leerlingen op willekeurige wijze en wijst hem toe aan de school van hoogste voorkeur. Straks gaan we verder vertellen hoe dat zit. De meeste ouders duiden 4 scholen aan. Er is een groeiend aantal dubbele aanmeldingen met naburige scholengemeenschappen. Er zijn mensen die op de rand van de scholengemeenschap zitten. In de richting van Haacht of Tervuren bv. als die hun kind moeten wegbrengen, is het ofwel naar die kant ofwel naar de andere kant. En dan proberen ze in elke gemeenschap een school te vinden waar hun kind graag zou zitten. En aangezien het systeem niet gemeenschapsoverschrijdend is, is dit toegelaten. Daarna controleren we de dubbels met de scholengemeenschappen in de omgeving, maar dit ligt gevoelig omdat de andere gemeenschap dan denkt dat je leerlingen wil wegpakken van hen. Maar wij willen er liever zoveel mogelijk kwijt geraken. Dit zijn er ieder jaar ongeveer iets meer dan 100. De resultaten waren niet anders dan bij het callcenter na de eerste toewijzing. Er is geen fundamenteel verschil, 4 à 6 scholen met wachtlijsten.

De ouders zonder school hadden vier scholen opgegeven als keuze. Maar er is wel plaats genoeg in de Katholieke Scholengemeenschap in Leuven.

Thomas: Klopt het dat de ouders 6 scholen als keuze mogen opgeven?

Guy: Nee, toen mocht dit niet. Nu mag dat wel, er is een evolutie t.o.v. de eerste keer dat we het systeem gebruikten. De CLR (Commissie inzake leerlingenrechten) zegt in mei 2015 dat het schoolnummerprobleem opgelost is en dat de schoolkeuze het volledige aanbod is. Vroeger mochten ze maar vier keuzes aanduiden, nu kunnen ze alle 11 scholen kiezen. De toewijzingsmotor is aangepast en er is maximalisatie van de eerste schoolkeuze. De ouders met een R-nummer (reservenummer) hebben een applicatie gekregen om de stand van zaken te raadplegen. Dat wil zeggen dat ik op de databank een interface heb gemaakt waar je kan aanmelden met je account en dan kun je de stand zien op de wachtlijst. De scholen hebben ook een applicatie gekregen, gemaakt in visual studio en via die applicatie kan de school zeggen 'die leerling heeft geannuleerd en de volgende schuift op'. Dus op dat moment is dat in de databank geregistreerd en kunnen de ouders al onmiddellijk via de consultatiewebspagina zien hoe de zaak opschuift.

Thomas: Hoeveel kans hun kind nog heeft om binnen te geraken op de school?

Guy: Ja inderdaad, hoeveel mensen er nog voor staan op de wachtlijst.

Thomas: Dus iedereen die zich inschrijft krijgt dan een R-nummer?

Guy: Niet noodzakelijk, als je een effectief nummer (E-nummer) hebt, is het afgelopen. Dus ik zal eventjes zeggen hoe het in zijn werk gaat. Stel: het kan zijn dat je voor de eerste school een R-nummer hebt, ook voor de tweede school een R-nummer, voor de derde school een E-nummer, voor de vierde en vijfde school ook een R-nummer. Het R-nummer van de vierde en vijfde school valt meteen weg. Het R-nummer voor de eerste en tweede school blijft bestaan. Dat R-nummer blijft bestaan tot de eerste schooldag van oktober. Tot dan kun je nog inschrijven in een school waar je op de wachtlijst staat als er een plaats vrij komt. In principe als je kind al een maand op een school zit, wordt er niet veel meer veranderd. Maar de reservenummers die hoger zijn dan je effectieve toewijzing, die blijf je behouden tot 1 oktober. Alles eronder valt weg. Als dit nu een verhaal zou zijn, R R R R en je wordt plots effectief bij de tweede R, dan valt alles eronder automatisch weg. Zodat weer mensen kunnen opschuiven op de wachtlijst. Zo zit het eigenlijk in de praktijk in elkaar. Kinderen hebben een keuze ingebracht, dan heb je de lotjes, dan begin je met eerste keuzes toe te wijzen. Plots ga je ergens komen aan een bepaalde leerling waar de eerste keuze niet meer beschikbaar is. Maar daar ga je niets mee doen, je blijft alleen eerste keuzes toewijzen. We maximaliseren de eerste keuzes. Je blijft dit proces herhalen tot je enkel lotjes hebt die niets meer hebben. Als de eerste keuzes gemaximaliseerd zijn, gaat alles terug in de pot en begin je met het toewijzen van de tweede keuzes. Na maximalisatie van de eerste keuzes zit je al aan ongeveer 90 %. Als je het percentage ziet van mensen die geen school hebben, dat is laag. Als je daarmee naar Brussel stapt, zeggen ze dat het verwaarloosbaar is. Procentueel is het wel verwaarloosbaar, maar als je naar het getal kijkt, wil dat wel zeggen dat er 89 ouderkoppels geen school toegewezen kregen en die zeer ongelukkig zijn. Dit is een simulatie van wat er eigenlijk na de verschillende keuzes gebeurd is. Er is mogelijkheid om bij doorschuiven naar een school van hogere keuze de inschrijving van lagere keuze automatisch te beëindigen. Stel dat je eerste en tweede keuze een R-nummer zijn en de derde keuze een E-nummer, en je zegt van voor mij is het genoeg en de derde keuze is goed voor mij. Ik heb de school bezocht en ze trekt mij aan. Dan kunnen zij via die consultatiepagina die ik gemaakt heb, kunnen zij zeggen dat hun R-nummers geannuleerd kunnen worden. We doen daar beroep op dat de mensen zo snel mogelijk hun R-nummers annuleren als ze er geen gebruik willen van maken, dan schuiven andere kinderen sneller op.

Thomas: Dus het moment zelf dat je effectief bevestigt, valt alles weg?

Guy: Ja, je hebt dus de wachtlijsten en een effectief nummer lager. Als er plots plaats vrij komt op een hogere wachtlijst zal de school bellen om te melden dat je op de eerste plaats staat van de wachtlijst. Dan vragen ze of je wenst in te schrijven.

Dus je kan nog inschrijven op een school zelf als je al een E-nummer gebruikt hebt. Natuurlijk zou het toffer zijn als de leerling allemaal R-nummers gekregen heeft en je de eerste bent op de wachtlijst, dan zal de leerling zeer gelukkig zijn omdat hij toch een plaatsje krijgt. De school zelf zal niet weten of de leerling al dan niet al effectief ingeschreven was ergens anders. Er is wel 1 grote databank, maar de school heeft slechts recht op hun deel van de databank. De leerling moet dan melden aan de school waar hij al ingeschreven is dat hij afziet van zijn inschrijving. Deze school zal dan een plaats aanduiden als A (available) in hun beheerprogramma. Pas dan kan de persoon die op de eerste plaats van de wachtlijst staat een E-nummer krijgen en zich inschrijven in deze school. Dat is dus ook ingeprogrammeerd, dat alleen in geval van annulatie van een effectief nummer in een andere school er een nieuw effectief nummer kan toegekend worden.

Thomas: Stel dat de leerling ergens effectief inschrijft, dan kan hij ook meteen direct alle bovenstaande R-nummers annuleren?

Guy: Ja dat kan hij. Als hij zeker is dat hij niet meer zal veranderen, kan hij alles annuleren. Maar de keuze van annulatie maken de ouders zelf. Stel: iemand belt en zegt dat er plaats is in de school van uw vierde voorkeur en de leerling zegt dat het eigenlijk geen school is waar hij niet naar toe wil. Dan moet de leerling kiezen tussen effectief worden of annuleren. Als hij annuleert, maakt hij plaats vrij voor iemand die wel naar deze school wil. Dit is het spanningsveld waarmee we soms te maken krijgen. Mensen beginnen dan te twijfelen, zou ik daar wel effectief gaan ja of nee? Of zou ik dat annuleren? In het begin als de schok groot is, dan schuiven die lijsten maar beetje per beetje op. Het is maar later dat mensen beginnen te annuleren en dat de wachtlijsten echt opschuiven. Dus de meeste ouders duiden 3, 4 of 5 scholen aan, ze mogen er zoveel aanduiden als ze willen. Als ze 6 scholen aanduiden, hebben ze zeker hun school van zesde voorkeur, maar echt zinvol is dit niet. Op papier is dit nogal belachelijk, maar we hebben dit gesimuleerd en als je er zes opgeeft, heb je altijd je zesde keuze. Het eerste jaar waren er 74 zonder school, in het tweede jaar 89 zonder school. Maar in september hadden ze wel allemaal een plaats, dat kan ook in vierde voorkeur zijn. Zeker niet in eerste voorkeur.

Thomas: Omdat er tijdens de vakantie waarschijnlijk toch nog mensen beslissen om een school te kiezen buiten de gemeenschap?

Guy: Ja, dat klopt. De dubbels nemen alsmaar toe, ook de foutieve indicatoren nemen toe. Mensen die dingen verkeerd opschrijven en die zeggen vb. schooltoelage wordt via Google Translate vertaald als 'education'. Sommige ouders (een vier of vijftal) zijn daar vorig jaar mee gekomen: "But we receive education". Nu staat er een Engels zinnetje bij de GOK-indicatoren dat het om een 'school allowance' gaat van de Vlaamse regering.

Thomas: De aanmeldingsprocedure is volledig in het Nederlands?

Guy: Dat is inderdaad volledig in het Nederlands. Met natuurlijk de vraag wat indien mensen anderstalig zijn? In de basisscholen wordt dat opgevangen door de leerkrachten en de zorgcoördinatoren en de belangengroepen die daar bij zitten. Er is een sensibilisering bij de basisscholen om te zeggen van kijk, als je merkt dat er kinderen zijn waarvan je verwacht dat het niet zal goedkomen omdat je niet met de ouders kan communiceren, dat de directies toch al de stap zetten om de inschrijvingen van die kinderen te ondersteunen of in orde te brengen. Zoals je ziet nemen de leerlingen zonder school toe.

Thomas: De toename komt dan puur doordat er steeds meer leerlingen willen inschrijven of is er een andere reden?

Guy: Nee, het aantal leerlingen dat zich wil inschrijven, blijft redelijk constant. Het heeft veel te maken met het keuzegedrag voor de populaire scholen en dus ook de plaats. Bv. als er in SPC (Sint Pieterscollege) plaats is voor 205 leerlingen en er zijn 109 broers en zussen die voorrang hebben, dan is de helft van de plaatsen al ingenomen. Dan is de vraag hoe het verder demografisch verdeeld is en dan kun je inderdaad voor verrassingen komen te staan.

De demografische evolutie moet je vooral zien als het stijgen van het geboorteaantal. Volgens de cijfers die we in Vlaanderen waargenomen hebben, zou het aantal geboortes 12 jaar geleden gestegen zijn.

Thomas: En wat zijn de geboortecijfers voor de toekomst?

Guy: In de komende twee jaar zou er ook nog een stijging zijn. Normaal gezien zouden we dit jaar al een stijging moeten kunnen waarnemen. En we zijn daar een beetje ongerust over. Maar de cijfers van voorrang die ik momenteel heb, spreken dit wel tegen. Ze bevestigen dat het verschil niet zo groot is. Vorig jaar had ik er 591, nu heb ik er al 598. Dit is dus niet zo dat we moeten beginnen beven en dat er een geboortegolf aankomt. We zien wel hoe het verder loopt. Er zijn weinig klachten over fouten of over indicatoren. Maar mondige ouders en kansrijke ouders, daar hebben we nu wel veel miserie mee. Dat zijn mensen die gewend zijn hun zin te krijgen, die meestal zeer geslaagd zijn in het leven, die nooit gewend zijn dat de deuren voor hen dicht gingen en die altijd aan de juiste touwtjes konden trekken. Mensen die konden doorgaan en altijd hun zin konden krijgen. Die willen geen toeval, maar hun geluk afdwingen bij wijze van spreken. Dit kan in dit geval niet afgedwongen worden. Het systeem werkt dus. Dit is een sociale correctie en dit is wat opgelegd is door het inschrijvingsdecreet. Maar soms is het toch wel extreem, zijn de ouders heel agressief en zijn er altijd wel één of twee ouderparen die doorgaan tot juli voor de Commissie leerlingrechten om te proberen hun gelijk te krijgen. Maar gezien ons dossier zo uitgebouwd is, krijgen we nu zelf wel mensen die zeggen dat ze een klacht willen indienen maar dat de Commissie leerlingrechten zegt dat de klacht niet ontvankelijk is. Want hier is het dossier en het staat er letterlijk in, dus u kunt geen klacht neerleggen.

Thomas: Als ze zich aanmelden moeten ze waarschijnlijk ook akkoord gaan met de voorwaarden van het systeem?

Guy: Ja inderdaad, er zit een 'end user license agreement' op. Dat betekent dat je het eens bent met het inschrijvingsstelsel.

Thomas: Dus in principe is een klacht neerleggen niet mogelijk?

Guy: Ze kunnen eerst proberen bij KS Leuven hun ongenoegen te uiten en dat is wel vrij flink. Daarna hebben we een disfunctiecommissie. Er zitten daar een aantal directeurs van de Leuvense scholen in, een aantal mensen van het informaticasysteem en de coördinerende directeur van het systeem. Die gaan dan kijken of er sprake is van een disfunctie ja of nee. Als er geen reden is om een probleem te maken, gaat het naar het lokaal overlegplatform, daar worden die mensen ook nog gehoord. En dan de laatste stap is de Commissie leerlingrechten.

Thomas: Dat is op Vlaams niveau dan?

Guy: Ja inderdaad, alle andere instanties zijn puur op het niveau van Leuven. Dus we gaan van klein binnen de scholengemeenschap, naar over de verschillende gemeenschappen in Leuven, naar Vlaams niveau.

Thomas: En disfunctie, wil dat dan zeggen dat de mensen een fout in het systeem willen aanklagen?

Guy: Nee, de mensen stellen een vraag naar de disfunctie en dan beslissen wij of er inderdaad sprake is van een disfunctie. Dan beslissen wij in die commissie die over een vermoeden van disfunctie gaat die gemeld wordt. Dan zeggen wij nee, dit kan niet. Maar we kunnen ook uitzonderingen toestaan. Bv. als er ergens iemand is die een fout gemaakt heeft of een lijn die per vergissing gewist is. Er kunnen altijd menselijke fouten optreden. Daar is die disfunctiecommissie dan ook voor, om die menselijk fout recht te zetten. Wat daar ook terecht komt, zijn mensen die gelogen hebben over hun indicatoren. Die komen ook terecht op de commissie om te beslissen wat we er mee zullen doen. We proberen nog altijd mild te zijn, maar soms gaat dat ook niet.

Guy: Op het moment dat iemand gelogen heeft over zijn indicator: dan gaan we kijken naar het moment dat, moest hij bij de loting betrokken geweest zijn en hij was een niet-indicator leerling, zou hij er dan bij geweest zijn? Als er dan nog ergens ruimte is, dan kan hij eventueel in overtal opgenomen worden. Dat is eerlijk, want op het moment dat hij bij de loting zou uitgetrokken geweest zijn als een niet-indicator, had hij er bij geweest. Dat lijkt eerlijk, maar dat kunnen we alleen maar doen als het inderdaad zo blijkt. Anders gaan we het niet doen. Maar dit moet je er niet in vermelden.

Thomas: Ik vraag mij altijd af, studietoelage, weten de ouders op voorhand al dat zij dat kunnen krijgen?

Guy: Nee maar het is zo, er staat 2015-2016, 2016-2017 m.a.w. als ze vorig jaar een toelage hebben gekregen, dat geldt ook.

Thomas: Krijg je ook een toelage in het basisonderwijs?

Guy: Ja, dat krijg je ook. Als je kan bewijzen dat je een toelage gekregen hebt in de periode 2015-2017 dan is het in orde, dus intern met een consensus in Codi. Hoe wordt het besluit gevormd, eerst is er een werkgroep die Inschrijvingen heet. Daar werken we dingen uit, die worden dan voorgelegd aan de volledige vergadering met alle directeurs. Die zeggen dan ok. Dan bereiden we het voor in een technische werkgroep, hoe gaan we het aanpassen en veranderen als er eventuele aanpassingen zijn. En als dat gebeurd is, moet dat in het LOP Secundair Onderwijs eigenlijk definitief bekrachtigd worden.

Thomas: En hoeveel mensen werken er eigenlijk concreet aan het systeem?

Guy: We beginnen hier voor de communicatie, dan zijn er een aantal mensen betrokken van in het begin. Deze drie mensen die op het papier staan, zijn er op bepaalde sleutelmomenten bijna 100 % mee bezig. Ik ben er op de sleutelmomenten 100 % mee bezig. De voorrang gaat open onmiddellijk na de krokusvakantie. Dan ben ik vanaf januari bezig om dat programma ieder jaar nieuw leven in te blazen. Na voorrang beginnen we met de eigenlijke aanmelding. Na aanmelding beginnen we met de consultatiewebsite. Na de paasvakantie gaat het aanmelden open en dan begin ik al te werken aan de consultatiepagina. Als de leerlingen toegewezen zijn, hebben Kathleen en Danny heel veel werk. We proberen het een beetje te verdelen, bij mij is het hoofdzakelijk voor de technische dingen, ik werk dus vooral op voorhand. Op het moment dat de mensen aan het aanmelden zijn, is mijn taaklast wel groot. Zij hebben meer problemen na de toewijzing, met ouders die geen school hebben toegewezen gekregen. Verder werk ik ook nog halftijds in het Heilig Hart. Daar heb ik 2 medewerkers die administratief op de sleutelmomenten meewerken. Er is ook 1 directeur logistiek die tegelijkertijd ook directeur informatica is, en 1 van zijn medewerkers, een licentiate informatica die hoofdzakelijk het lotingsysteem ieder jaar onderhoudt. Bij mij zijn het de websites die onderhoud nodig hebben. Bij hen is het vooral het lotingsysteem dat onderhouden en aangepast moet worden. Maar dit is nogal beperkt, dat begint een paar weken voor de loting en dan is het eigenlijk afgelopen. Dus dat is een 14-tal dagen dat ze daarbij betrokken zijn. En dan heb je ook de mensen die nu en dan rondrijden om de brochures uit te delen. Als we zeggen dat er in totaal 3 personen voltijds mee bezig zijn en een aantal in de piekmomenten. In de piekmomenten kan het oplopen tot 6 à 7 mensen die ermee bezig zijn.

Thomas: Dus qua personeelskost is dit systeem voordeliger dan het callcenter?

Guy: Ja, het is zeker voordeliger omdat wij toch betaald worden. Het enige probleem is dat ik ook preventieadviseur ben en op die momenten schuift de taak van preventieadviseur wat naar de achtergrond. Ik werk ook een stuk voor ICT in een andere school, dus dat verschuift ook, dat blijft een beetje liggen op dat moment. Of iemand anders doet alleen de hoogst nodige dingen. Enkel de dingen die echt nodig zijn om de zaak draaiende te houden worden overgenomen. Dat is zo een beetje bij iedereen eigenlijk, een stuk van zijn opdrachtenpakket heeft dan de prioriteit. Kostenbatenanalyse is het lotingsysteem beter.

Thomas: Misschien is het lotingsysteem ook minder discriminerend?

Guy: Volgens mij is het compleet niet discriminerend. Wij hebben er wel meer last mee dan vroeger. Want kansarme ouders zeiden vroeger: "Ik kan daar toch niet tegen op, tegen die directeur die 50 lijnen heeft". Die legden zich neer bij de onvermijdelijkheid van de dingen, dat er sterkeren en zwakkeren zijn in de maatschappij. En dat de zwakkeren nooit tegen de sterkeren op kunnen. Maar nu is het wel zo dat soms de zwakkeren het halen van de sterkeren. Dat ze niet mondig hoeven te zijn en dat ze niet op tafel moeten komen kloppen. Dat is het grote voordeel van het systeem. Als wij opmerkingen krijgen van mensen die ontevreden zijn, van kansrijke ouders en van mensen die succes hebben in het leven, is het meestal de opmerking van: "Ik wil dat afdwingen". Terwijl het dan eigenlijk zou moeten zijn: "Af en toe is het lot eens andere mensen gunstig gezind". Daar zijn oeverloze discussies over geweest in het verleden.

Thomas: U sprak over de 'stakeholders', wie zijn dat dan concreet?

Guy: Dat zijn alle scholen, iedereen die in het LOP vertegenwoordigd is. Het LOP bevraagt dan de ouders. Alles wat in het LOP Leuven zat op dat moment, alles wat in Leuven iets over onderwijs te zeggen heeft.

Thomas: Dus de ouders hebben daar zelf ook een positieve respons op gegeven, op het invoeren van een callcenter?

Guy: Die waren heel positief omdat het kamperen aan de schoolpoort niet meer van deze tijd was. Ze vonden het callcenter een positieve oplossing, dat we er in geslaagd waren om het dreigende kampeerprobleem op te lossen. Overal in Vlaanderen is het callcenter nu aan het opkomen, in Mechelen ook want ik woon in de regio van Mechelen.

Thomas: Ik heb deze week contact gehad met iemand van het LOP van Antwerpen en daar hebben ze deze week vergaderd over het invoeren van een lotingsysteem.

Guy: Ja, ik heb dat ook gehoord van Antwerpen, want ze hebben hier ook informatie gevraagd in Leuven.

Thomas: Dus indien er verschillen zijn tussen het systeem van Antwerpen en Leuven zal ik sowieso een vergelijking maken in mijn thesis. Ik ben nog op zoek naar 2 andere systemen, want het is de bedoeling dat ik vier verschillende lotingsystemen heb.

Guy: Dat zal niet eenvoudig zijn. Wat we hier hebben, dat is wel belangrijk en er komt veel kritiek op. Als je begint met de systemen te onderzoeken, en je bent handelswetenschapper, dus je kan wiskundig waarschijnlijk goed onderzoeken. Dan zal je tot de vaststelling komen dat indien we het lot een handje zouden helpen, dat we een veel beter resultaat zouden hebben. Als we bv. zouden zeggen een eerste keuze weegt 100, een tweede keuze weegt 80, een derde keuze weegt 60 enz...

Guy: En we streven naar een zo goedkoop mogelijke oplossing, dan zou blijken dat wij, we hebben dat losgelaten op vorig jaar. Dus dat is misschien een idee voor jouw thesis, maar dat je direct ook terug kan afschieten. Want de wetgever weigert om zoiets te doen, want dan zou het geen volledig toeval meer zijn. Dan is het gestuurd toeval. Maar de discussie is, is dat gestuurd toeval omdat alles weegt. We hebben al professor Delarue gekregen van de ingenieursfaculteit en dan nog een andere professor, die er samen met ons naar gekeken hebben vorig jaar. We hebben dit voorgelegd aan de Commissie leerlingenrechten. En vorige week hebben we de weigering ontvangen omdat er geen sprake meer is van puur toeval.

Thomas: Heb je dan ook niet het risico dat zodra de ouders het systeem kennen, ze gericht een keuze kunnen maken?

Guy: Ja inderdaad. Als je het systeem kent, dan weet een slimme ouder wat hij moet doen. Alleen een eerste keuze geven en geen andere keuzes invullen. Je zou de ouders dus moeten verplichten om vier keuzes te geven zodat er een egale verdeling is. Eigenlijk mag je de ouders niet verplichten om verschillende keuzes te maken, je moet de mensen een vrije kans geven om maar 1 school te kiezen. Dus dat zijn zaken waar we nu over denken.

Thomas: Het is ook een beetje een ethische kwestie?

Guy: Het is ethisch. Wat wordt toegelaten: één is voorkeur en twee is toeval. Dat zijn de enige zaken die toegelaten zijn, ouders mogen hun voorkeur opgeven en vanaf dan is de bal aan het rollen en is het puur toeval.

Thomas: Wat is de naam van het computerprogramma?

Guy: Er is niet echt een naam, we hebben het programma zelf geschreven. Het heet de website voorrang en de website aanmeldingen.

Thomas: De percentages van inschrijvingen heb ik al teruggevonden op de website.

Guy: Ja inderdaad dat staat op de website. We proberen zoveel mogelijk informatie te geven aan de ouders om paniek te voorkomen. Maar dat lukt niet helemaal.

Thomas: De wetgeving is het huidige decreet?

Guy: Ja, het huidige inschrijvingsdecreet. Ik kan u de link wel doorsturen.

Thomas: Nee, dat hoeft niet, die heb ik al gevonden op de site van de overheid.

Thomas: Er is nog altijd een deurwaarder aanwezig tijdens de procedure?

Guy: Ja, de deurwaarder komt aan op voorhand en die bekijkt dan alle documenten die we dan al hebben over de voorrang zodat er niet gesjoemeld kan worden. Hij sluit de lijsten af en krijgt een cd met alle gegevens over het aantal inschrijvingen, het aantal effectieve...

Thomas: Hoe lang duurt de loting zelf?

Guy: De loting duurt ongeveer een uur. Want er zijn verschillende stappen. De eerste stap is: we doen dit en dan loten we. Daarna maken we een Excel en een pdf en branden we het op een cd-rom. Dan ligt de volgorde vast en is het eigenlijk al gebeurd. Daarna gaan we de eerste keuze maximaliseren. Daarna opnieuw een Excel en pdf en de lijst afdrukken en branden op cd-rom. Daarna gaan we verder met de maximalisatie van de tweede keuze enz.... Zo gaan we verder tot op het einde. Op het einde is er dan nog een controle om te zien of er niets fout gegaan is. Een manuele controle van de lijsten die we afgedrukt hebben. Daar drukken we een rapport van af.

Guy: Het is dus een manuele controle van de toewijzingen waar de deurwaarder bij is. We beginnen om twee uur met het proces en om vijf uur willen we absoluut klaar zijn omdat we dan willen beginnen met het versturen van de mails. De mails worden verstuurd en daar hebben we overal al standaard geprogrammeerd: de effectieve toewijzing en alle weigeringen. Stel dat je vier R- nummers hebt en één E-nummer. Dan krijg je 4 weigeringen van inschrijvingen, een vooraf opgemaakt document. En één effectieve inschrijving met een automatisch nummer erbij. De mensen krijgen alle documenten in hun mailbox. Daarom duurt dat mailen ook wel even, omdat alle documenten moeten gegenereerd worden en als bijlage verstuurd moeten worden naar de ouders.

Thomas: Bij het lotingsysteem zelf, eerst het toekennen van de nummers, daarna maximalisatie van de eerste keuzes. Iedereen die niet zijn eerste keuze heeft komt dan ook automatisch op een wachtlijst?

Guy: Ja, iedereen die zijn eerste keuze niet krijgt, komt automatisch op de wachtlijst. Iedereen die geen eerste keuze heeft, komt dan terug in de pot om daarna de tweede keuze te optimaliseren.

Thomas: En zo kan het zijn dat iemand 5 maal op een wachtlijst komt te staan?

Guy: Ja inderdaad, dat is mogelijk.

Thomas: En de ouders kunnen elf keuzes aanklikken. Wat is ongeveer het gemiddelde van keuzes die de mensen maken?

Guy: Ongeveer 4 à 5 keuzes maken de mensen gemiddeld. Een zesde of zevende keuze opgeven is nogal zinloos. Er zijn ook ouders die communiceren achteraf dat hun eerste keuze enkel een keuze was. Dat ze een twee keuze opgegeven hadden, maar dat dit eigenlijk niet hoefde omdat ze enkel hun eerste keuze wilden. Ze snappen wel dat er gewerkt wordt met toeval.

Thomas: Zijn er verschillen tussen katholiek onderwijs en de andere mogelijkheden in Leuven?

Guy: Ik heb daar zo geen zicht op, maar ik weet wel dat het andere onderwijs een beetje in de lift zit in Leuven. Dat er meer en meer inschrijvingen komen in het andere onderwijs en we stellen ons de vraag of dat dat mensen zijn die wij verliezen in de Katholieke Scholengemeenschap omdat ze niet aan de loting willen deelnemen. Dat is een vraag die wij ons stellen, maar waar we geen bewijzen voor hebben. Dit is misschien ook een vraag voor uw thesis, dat zou interessant zijn. Is het zo dat de druk die ontstaat omwille van het systeem dat ze gaan inschrijven in een school waar het systeem niet gebruikt wordt?

Thomas: In de andere scholen kan men nog gewoon inschrijven op papier? Gewoon naar de school gaan, zonder callcenter?

Guy: Ja, dat klopt.

Thomas: En wat zijn de voordelen van dit systeem volgens u?

Guy: Puur toeval, het is het toeval dat het belangrijkste is bij mij. En het garanderen van de sociale mix via het toevalsmechanisme. Dat is het voordeel, het nadeel eraan is dat er zoveel kinderen zonder school zijn. Vorig jaar waren er 89 zonder school. En dat dit puur het gevolg is van de populariteit en de niet-populariteit van de scholen, want er is genoeg plaats in de scholengemeenschap.

Thomas: Bent u persoonlijk zelf voor- of tegenstander van dit systeem?

Guy: Ik ben voorstander van dit systeem, anders eindigen we in totale chaos. Ofwel is het kamperen, ofwel het recht van de sterkste dat geldt. Als we het recht van de sterkste gaan gebruiken, kunnen we in Vikingtoestanden eindigen. Dat is een straatje zonder einde. Dit lijkt mij op dit moment het eerlijkste met alle nadelen van dien, omdat bepaalde scholen niet zo populair zijn hier.

Thomas: Dus indien je het imago zou kunnen verbeteren van de niet-populaire scholen dan zou het probleem opgelost zijn?

Guy: 10 jaar geleden was dat ons uitgangspunt: propaganda maken dat elke school gelijkwaardig is, wij zitten allemaal in één scholengemeenschap, het pedagogisch project is zus, het zit zo in elkaar, er wordt aandacht besteed aan de zwakke leerling.

Thomas: En er komt daar ook geen verbetering in?

Guy: Voorlopig toch nog niet. De situatie blijft grotendeels hetzelfde, op een paar cijfers achter de komma na is er weinig verandering. Of het zou dit jaar drastisch moeten veranderen.

Thomas: Het is jammer dat het imago zo een grote rol speelt.

Guy: Ja dat klopt. En het is jammer genoeg ook nog een beetje een xenofobe reactie. Je mag dit niet luidop zeggen, want niemand zal dit willen bevestigen van de ouders. Als je dit zal schrijven zal dit ook niet getolereerd worden omdat je het niet kan staven. Er zijn 101 redenen om naar die school niet te gaan, terwijl dat geen enkele reden eigenlijk klopt. Bv. deze school is niet goed, terwijl het doorlichtingsrapport zeer goed is. Of de verkeerssituatie is daar niet goed, terwijl het in het centrum van Leuven even moeilijk is. Er was een ouder die cirkeltjes getekend had, hier woon ik en die had gezegd tot hier vind ik het aanvaardbaar dat mijn zoon met de fiets moet rijden. Maar dat is een persoonlijk criterium. En de school lag net buiten de cirkel. Dat was een zeer gerespecteerd persoon in hoge kringen, maar hij had wel zo'n cirkeltje durven tekenen. Hij kon wel niet zeggen waarom hij precies die school weigerde, behalve dan met zijn eigen criteria. Ik kan mij de indruk niet ontdoen dat het beetje met xenofobie te maken heeft dat er sprake is van populaire en niet-populaire scholen.

Thomas: Aangezien dat dit systeem nu toegepast wordt, zal er dan op langere termijn in de scholen waar er nu een hoge migrantenconcentratie is een betere mix gecreëerd worden? Op langere termijn zou de mix toch moeten verbeteren?

Guy: Ja dat is zo, de mix in sommige scholen is al verbeterd. Maar bv. een aantal scholen Sancta Maria de Beriotstraat en Sancta Maria Sint-Jacobsplein, als er daar weinig mensen willen naartoe gaan, dan kan de mix niet verbeteren. Dus, dat is het probleem. Terwijl we ook automatisch meer en meer gaan zien dat de kansarme jongeren meer en meer voor die scholen gaan kiezen. Omdat de ouders niet willen dat ze naar een strikte aso-school gaan, want als hij moet zakken van richting is hij beter in een school waar ze meerdere richtingen hebben. Daar komt de keuze voor het Heilig Hartinstituut van pas. Als hij moet afzakken, kan hij dan wel op dezelfde school en omgeving blijven terwijl hij een stapje lager kan gaan. En ik begrijp ook wel waarom want dan is de schok van het verlies veel minder groot. Anders denkt de leerling misschien dat hij een dommerik is, terwijl dat absoluut niet waar is.

Thomas: En dan had ik eigenlijk nog één vraag, ik had het al gevraagd via mail ook of het eventueel mogelijk zou zijn om een soort Excel te krijgen met bv. leerling 1 tot 1500 en dat er een duidelijke verdeling is tussen de verschillende keuzes?

Guy: Ja, maar ik ga de keuzes ook anonimiseren. Dat wil zeggen, school 1, school 2, school 3... i.p.v. de namen. Je zal uw keuzes hebben en daar zal dan staan: eerste keuze is school 1, tweede keuze is school 5. Omwille van de gevoeligheid zal ik de scholen nummeren en niet per naam noemen. Maar je zal het wel zien, er zal 1 school zijn waar omwille van de populariteit er heel veel leerlingen zullen willen inschrijven. En je kan dan ook zien dat er daar een probleem zal ontstaan. Ik zal de dataset van vorig jaar 2015 - 2016 doorsturen. Wat zal je daar merken? Er is 1 school met een gigantische wachtlijst. Als de ouders die op deze wachtlijst staan ook een tweede school met een wachtlijst gekozen hebben en ook een derde en vierde school met wachtlijst, dan is het afgelopen. Dan hebben ze geen van de vier keuzes, en als ze dan een laag lotnummer hebben, hebben ze het zitten.

Thomas: Dus eigenlijk kun je ook aan de hand van de keuzes die je maakt ervoor zorgen dat je een school hebt?

Guy: Ja inderdaad. Als je bv. als je eerste keuze Heilig Hartinstituut kiest en tweede keuze Sanctia Maria Leuven, dan ben je zeker dat je je tweede keuze hebt. Daar ben je zeker van dat je die al hebt. Of je neemt Sint Jacobsplein, daar is ook een afdeling Latijn bijvoorbeeld. Het is niet zo dat ouders daar niet naar toe kunnen gaan omdat een bepaalde richting er niet is, het zijn echt andere factoren die een rol spelen. De perceptie speelt een grote rol.

Thomas: Het is niet zo dat er niet genoeg plaats is voor aso-leerlingen?

Guy: Er is plaats genoeg. Aanvankelijk kan er zich een probleem creëren omwille van die overstrom van iets meer dan 100 die uit een andere scholengemeenschap komen, maar die drogen sowieso op. Maar dat gaat redelijk snel. Dat is wat ik daarnet ook zei, als we om 14 uur beginnen hebben we om 17 uur gedaan en wij willen absoluut voor 19 uur die automatische mails gegenereerd hebben omdat om 20 uur de aanmelding begint in Haacht via een callcenter. Dus als ouders een negatief bericht hebben en Haacht is voor hen een optie dan kunnen ze nog naar Haacht bellen op die dag. Dan kunnen ze daar al zeggen van 'ik wil mijn kind inschrijven'. En dan betekent dit ook dat er al eentje over de grenzen heen is en dat hij zijn plaats in Leuven kan annuleren.

Thomas: En hebt u er een zicht op of er plaatstekort is in Haacht?

Guy: Ik denk dat de problemen zich daar niet zo stellen.

Thomas: Dus chronologie is niet zo belangrijk daar? Het is een callcenter uit gemak?

Guy: Het is een callcenter uit gemak, denk ik. Ik denk niet dat er een zware druk op zit, maar daarvoor zou u daar eens moeten informeren. Wij praten wel met hen, maar dan hoofdzakelijk over het uitwisselen van de gegevens, om dubbele inschrijvingen te melden enz.... Deze informatiebrochure krijgt u mee van mij.

Thomas: Ik denk dat de meeste van mijn vragen momenteel beantwoord zijn, alvast bedankt voor uw hulp.

Guy: Er zullen er waarschijnlijk nog een paar bij komen, denk ik. Dan mag u mij altijd contacteren via mail of telefoon. Ik ben ook bereikbaar gedurende de vakantie. Er zijn nog dingen waarvan ik me realiseer dat we misschien niet diep genoeg op ingegaan zijn, maar dat zal u dan wel nog vragen. Bv. hoe zien die documenten eruit die verstuurd worden? Hoe ziet zo'n weigering eruit? Als we die anonimiseren, deze documenten, kan je deze documenten misschien ook nog tonen. Dit moet ik nog eens overleggen met mijn werkgroep.

Thomas: Het moment van loting dit jaar, wanneer is dat juist?

Guy: Dit jaar is het 3 mei, denk ik. Het is elk jaar anders. De voorrangperiode begint onmiddellijk na de krokusvakantie en dan kunnen we afspreken naargelang hoe het technisch zit. Soms op de maandag of soms op de dinsdag, hangt ervan af of ik vermoed of er nog problemen zullen zijn. Op 17 maart dit jaar, dus een 14 dagen later, gaat die website dicht. Dan zijn er 14 dagen waarin de brieven afgedrukt worden en worden meegegeven aan de broers en zussen. En dan hebben de ouders tijd tot vrijdag voor de paasvakantie - in sommige scholen of in het Heilig Hart hebben ze maar tijd tot nu volgende week dinsdag om mee te geven met de broer en zus - zodat we alle administratie kunnen afronden zodat we die databank de eerste dag na de paasvakantie kunnen migreren naar de aanmeldingsdatabank. Dat is dus allemaal een geoliede procedure waar het ene het andere moet opvolgen. Dus 3 mei inderdaad, om 12 uur 's middags kunnen mensen nog gegevens wijzigen in de databank. Bij de voorrang kan je de gegevens niet meer wijzigen, één keer inschrijven en dan niets meer wijzigen. Bij aanmelden kunnen ze via hun account nog van gedacht veranderen en hun keuze nog veranderen en gegevens wijzigen. 8 mei om 14 uur gaat de loting van start. Op 3 mei gaat alles dicht en dan beginnen wij te controleren of er dubbels inzitten of er ergens toch nog een foutje links of rechts ingeslopen is. Of er mensen, want dat gebeurt ook nog, dat we aan het rijksregisternummer zien dat hij drie of vier jaar te oud is, die zich dan vergist heeft en die zegt van ik schrijf mij in, in het Heilig Hart en die niet gezien heeft dat het voor het eerste leerjaar A of B was, die gewoon maar geklikt heeft. Dan moeten we die mensen contacteren. We hebben eigenlijk een 5-tal dagen nodig om alles volledig klaar te maken voor de loting. Op 8 mei wordt er dan geloot, om 5 uur beginnen we te mailen, tegen 7 uur hoop dat we daar mee rond zijn. In de brochure kan je de chronologie zien en wat er nog allemaal gebeurt.

Thomas: OK, wat gebeurt er na 2 juni als je niet komt?

Guy: Dan bellen we tot we de persoon kunnen bereiken om te vragen wat er aan de hand is. 90 % van de gevallen, mensen die zo lang wachten, zijn meestal al ergens anders ingeschreven.

Thomas: Dus stel na 2 juni valt uw E-nummer weg, wat gebeurt er dan met de R-nummers?

Guy: Alles valt weg, dan verlies je dus eigenlijk alles. Maar je hebt wel een maand de tijd dan.

Thomas: Zoals ik daarjuist vroeg, hebt u een zicht op de wijzigingen die de mensen nog aanbrengen aan hun keuzes?

Guy: Nee er zit geen logging op omdat ik het systeem niet wil verzwaren. Het moment waarop de gegevens gemaakt worden is er een datumstempel. Ik kan eigenlijk wel een zicht krijgen want iedere keer als iemand een wijziging heeft ingevoerd, moet hij een pdf maken. De pdf is het bewijs dat hij een wijziging gemaakt heeft in de gegevens. Die pdf heeft een unieke identificatiecode met de naam en de voornaam van de leerling, de dag, het uur, de minuut en de seconde waarop de pdf gegenereerd wordt. Ik kan eigenlijk van iedere leerling die in aanmelden een account heeft, zien hoeveel keer hij een wijziging ingevoerd heeft en dus een pdf gemaakt heeft.

Thomas: U kan dus duidelijk het effect van de opendeurdag bekijken?

Guy: Ja, daar is een duidelijk effect, niet alleen in het inschrijven maar ook nog in het wijzigen van de inschrijvingen. Er zijn inderdaad meer pdf's aangemaakt op die opendeurdagen.

Thomas: Ok, ik denk dat ik momenteel uitgevraagd ben. Alvast bedankt voor uw tijd en uitleg. Ik zal u dan nog contacteren indien ik nog vragen heb.

Guy: Graag gedaan!

Interview 2: Inge Wagemakers (LOP-deskundige Antwerpen) / 14 april 2017

Thomas: Korte inleiding over mezelf: Ik ben Thomas Quartier, masterstudent handelswetenschappen aan de KU Leuven in Brussel. Ik zal eerst nog eens kort uitleggen wat het onderwerp van mijn thesis eigenlijk is. Mijn thesis behandelt het lotingsstelsel voor inschrijving in het secundair onderwijs dat momenteel gebruikt wordt in de Katholieke Scholengemeenschap Leuven. De bedoeling is om het stelsel van de KS Leuven naast andere lotingsstelsels te leggen, lotingsstelsels die gebruikt worden in het onderwijs zelf of lotingsstelsels die ergens anders gebruikt worden. En dan de 3 of 4 verschillende stelsels vergelijken met elkaar en dan conclusies trekken met de gegevens van het jaar 2015 - 2016 van de KS Leuven.

Inge: En je zal dan echt effectief met hun data de andere lotingsstelsels toepassen?

Thomas: Ja, met hun data zal ik al de lotingsstelsels zelf simuleren en dan met de data die ik gekregen heb van de KS Leuven een simulatie doen met de vier stelsels en dan mijn conclusie trekken. Wat de voor- en nadelen zijn van elk stelsel?

Inge: En is het mogelijk dat ik deze data dan ook eens kan inkijken, want dat is voor ons natuurlijk ook interessant? Of moet ik dat eens met KS Leuven afspreken?

Thomas: Dat zal ik eens moeten vragen aan de persoon van KS Leuven zelf. Maar de data die ik gekregen heb, dat is gewoon een Excel-sheet met alle gegevens van de 1600 inschrijvingen.

Inge: Ja, wij hebben geen boodschap aan persoonlijke data van de leerlingen. Wat ik bedoel is of we het resultaat achteraf eens kunnen inkijken? Om te zien wat de voor- en nadelen zijn van de stelsels enz.

Thomas: Ja, dat is wel mogelijk, ik kan het resultaat na het onderzoek doorsturen. Maar de resultaten zullen wel anoniem zijn, er zullen geen verschillende scholen worden vermeld.

Inge: Ja dat begrijp ik, voor ons is het gewoon interessant om te zien welk stelsel welk effect heeft. Omdat het voor ons ook een zoektocht geweest is om te kiezen welk stelsel we zouden gebruiken. We hebben enkele simulaties gedaan met de gegevens van het basisonderwijs, maar dat is natuurlijk niet helemaal hetzelfde. Op dat vlak is dat voor ons wel interessant.

Inge: En wat zijn de andere stelsels?

Thomas: Momenteel heb ik een stelsel dat redelijk simpel is, het focust zich om een zo goed mogelijke mix te hebben van jongens en meisjes en dat zich focust op de indicatoren. Dan het stelsel van de KS Leuven. En dan ook het stelsel van Antwerpen dat ik ook graag zou gebruiken. En dan ben ik ook op zoek naar nog een vierde stelsel.

Inge: Je zou natuurlijk het stelsel van Brussel kunnen gebruiken? Brussel werkt tot nu toe met chronologie. Je zou de LOP-deskundige van Brussel kunnen contacteren.

Thomas: Dat heb ik nog niet gedaan. Ik heb wel al de hoofdverantwoordelijke van AGoDi gecontacteerd, die de lijst van scholen met een aanmeldstelsel beheert.

Inge: Op basis van loting in het secundair is er nog niet veel van toepassing. Brussel zou wel interessant zijn want dat is ongeveer zoals bij ons. Zij hebben al een stelsel, maar dat werkt volgens chronologie en nu zijn ze het ook aan het veranderen om ook op basis van toeval te werken. Ze zijn nu hun rangordemotor aan het aanpassen. Je kan best de LOP-deskundige van Brussel contacteren. Ik zal haar gegevens doormailen.

Thomas: Dus u bent dan LOP-verantwoordelijke voor het secundair onderwijs in Antwerpen, in samenwerking met stad Antwerpen?

Inge: Ja, wij werken gewoon heel vaak samen met de stad voor verschillende zaken en met het aanmeldstelsel is dat ook zo.

Thomas: En het systeem dat je zou toepassen zou dat dan voor alle scholen zijn of bv. enkel voor het katholiek onderwijs?

Inge: Nee, voor alle scholen, alle secundaire scholen, maar ze kunnen wel zelf kiezen of ze meedoen. Alle scholen van alle netten kunnen instappen, maar ze kunnen zelf beslissen of ze instappen.

Thomas: En hebt u al zicht op de geïnteresseerden?

Inge: Ja ongeveer, het volledig stedelijk onderwijs zal zeker instappen, het gemeenschapsonderwijs bijna allemaal, het provinciaal onderwijs helemaal en het vrij onderwijs zal het een beetje een mengeling zijn, daar zal de meerderheid nog niet instappen.

Thomas: Om hoeveel scholen en aantal personen gaat dat dan?

Inge: We hebben u al zeker 28 scholen die instappen, maar er zullen er nog bijkomen. Dat is een heel proces geweest om ook tot een aanmeldproces te komen want er waren ook scholen die dat echt niet zagen zitten. We hebben echt naar compromissen moeten zoeken. Daarom dat ook de grote compromis is dat het systeem er komt, maar dat scholen zelf kunnen kiezen dat ze meedoen. Er hebben scholen al heel duidelijk gezegd dat ze meedoen. De scholen die nog twifelen moeten ten laatste tegen 2 mei laten weten wat ze zullen doen. Het is ook nog maar 23 maart definitief goedgekeurd dat we het volgend jaar zullen invoeren. Dus zeker 28 van de scholen die we ervoor al wisten en er zullen er nog bijkomen.

Thomas: En de toepassing zelf is dat dan volgend schooljaar of wanneer wordt het juist ingevoerd?

Inge: Ja, want wij waren eigenlijk al bijna klaar voor dit schooljaar. En in september hebben wij een algemene vergadering gehad, maar toen werd het voorstel afgekeurd door de algemene vergadering. Niet het systeem zelf, daar was al genoeg draagvlak voor, maar omdat de scholen dat te snel vonden. Dan moesten die in september beslissen dat ze het zouden moeten doen in maart, zelfs later want het ging niet op tijd klaar zijn om in maart te kunnen inschrijven. Dan gingen ze hun planning voor dit schooljaar helemaal moeten aanpassen en gingen ze pas kunnen inschrijven in mei of juni. Wat voor de scholen heel laat is, want nu schrijven ze in maart in. En ook nog veel politieke druk en andere redenen die meespeelden, maar de belangrijkste reden was de timing.

Thomas: U vertelde daarnet dat er scholen beslissen om niet in te stappen, wat is de reden hiervoor?

Inge: De meeste scholen die niet willen instappen of degene die daar het felst tegen zijn, dat zijn scholen die in de rand van het LOP-gebied zitten en die in concurrentie zitten met scholen die niet in het LOP-gebied liggen. Bv. een school die in de rand van LOP zit en die een concurrerende school heeft van een paar straten verder die niet in het LOP ligt en die zich van niets moeten aantrekken. Die denken dat het aanmelden voor hen een nadeel is en dat het een drempel is voor de ouders om in te schrijven en dat ze dus leerlingen zouden verliezen. Dat is de meest uitgesproken reden. Er zijn ook scholen die zich afvragen of ze dit al nodig hebben. Scholen die nu geen wachtrijen hebben of geen kampeertoestanden. Die kijken eerst liever de kat uit de boom. Er zijn wel andere scholen die gewoon puur uit principe wel instappen omdat ze zouden willen dat iedereen zou meedoen. Maar de grootste tegenkanting vind je bij scholen die in de rand liggen. Je hebt ook scholen die vrezen dat hun ouders daar slecht op gaan reageren. Er zijn ook scholen met een wachtrij die beweren dat hun ouders liever in de wachtrij staan dan te werken met een loting. Wat natuurlijk ook ergens te begrijpen is vanuit sommige ouders hun standpunt. Je hebt het wel in de hand dan, als je de eerste bent, ben je de eerste dan. Voor sommige sterke ouders is dat een aantrekkelijker gegeven dan een loting. We zien daar verschillende strekkingen in hoor, je hebt inderdaad ouders en scholen die eerder die redenering aanhangen, maar je hebt evenveel ouders en scholen die zeggen van 'alstublieft laat het stoppen, we willen het niet meer'.

Thomas: En werken de meeste scholen nu momenteel echt nog met fysiek aanschuiven of zijn er al callcenters?

Inge: Nee, meestal nog fysiek aanschuiven. Er zijn een paar scholen, die een aanmeldsysteem hebben gehanteerd, maar dat was niet formeel. Die hebben gewoon zelf iets opgezet, dat niet door het LOP of de Commissie leerlingenrechten werd goedgekeurd. Die zijn er ook mee gestopt omdat we dan een echt aanmeldingssysteem gingen invoeren. Bij die scholen hebben de ouders ook wel gefrusteerd gereageerd van 'nu moeten we gaan aanmelden, maar er is ook nog niet altijd een echt officieel systeem'.

Thomas: En sinds wanneer zijn jullie dan begonnen met het opzetten van het systeem? Is dit al lang bezig?

Inge: We zijn begonnen met de voorbereidingen 2 schooljaren terug. Ervoor waren er wel al gesprekken geweest om te beslissen wat er moest gebeuren omdat er meer en meer scholen waren met wachtrijen. Ik ben ook nog maar 2 schooljaren terug LOP-deskundige geworden. Daarvoor waren er wel al gesprekken geweest om te kijken wat er mogelijk was omdat er al maar meer scholen waren met kampeertoestanden. Vlak voor ik begon, was er al beslist om een werkgroep op te starten om te kijken wat er mogelijk was. Toen ik begon, was de werkgroep net opgericht en die heette werkgroep inschrijvingsbeleid. Dan zijn we echt gaan kijken wat er al bestond en wat wij wilden. Dat was heel verkennend. Dan is er in mei vorig schooljaar... Er was al veel werk gebeurd en er waren al 10 basisprincipes vastgelegd. Deze basisprincipes werden goedgekeurd op de algemene vergadering. Ik moet ook wel meegeven dat we eerst een tijdje gewacht hebben op het nieuw inschrijvingsdecreet. Er was al 2 jaar sprake van dat er een nieuw inschrijvingsdecreet zou komen, dat het herschreven zou worden. En dat heeft ons natuurlijk wel vertraagd omdat het er niet kwam. Omdat de scholen die twijfelden, het niet zagen zitten om zelf iets te ontwikkelen als er volgend jaar misschien een decreet zou komen.

Thomas: Er waren plannen om dat decreet te herschrijven want het vorige dateert van 2012?

Inge: Ja inderdaad, er ging veel aangepast worden. Er ging een nieuw inschrijvingsrecht komen waarin er een Vlaams breed aanmeldingssysteem zou komen. Dus, dat lag op tafel.

Thomas: En dat is er nog altijd niet gekomen?

Inge: Nee, er is nog niks, alles zit politiek vast. Het decreet is nog zoals het was en het zit volledig geblokkeerd en voornamelijk op het thema sociale mix. Daar geraken ze niet uit op welke manier ze het moeten doen, of ze met dubbele contingentering moeten werken enz. Er is op verschillende momenten gecommuniceerd geweest van 'dan gaan we communiceren'. Maar dat werd telkens opgeschoven en toen waren wij met het LOP aan het wachten op een beslissing. In december vorig schooljaar hebben we beslist om niet meer te wachten en het zelf te doen. Maar dan moest het ineens snel gaan, want ze wilden het misschien zelf al volgend schooljaar invoeren. Dan zijn in mei die basisprincipes vastgelegd en goedgekeurd. Werd er een technische werkgroep opgestart om technisch het systeem uit te werken. Dan was eigenlijk alles op papier klaar van hoe het eruit zou moeten zien in september. Dat werd dan voorgelegd op de algemene vergadering en dat werd dan afgekeurd omwille van de timing. Dan hebben we er gewoon nog verder aan gewerkt na de afkeuring, nog verder verfijnd. Nu in maart werd het dan definitief goedgekeurd voor 2018. We hebben er dus ongeveer 2 schooljaren aan gewerkt.

Thomas: En zou dat een probleem zijn, moest er binnenkort een nieuw inschrijvingsdecreet komen?

Inge: Ja, dat hopen we van niet. Met het LOP zelf doen we natuurlijk wel wat lobbywerk en geven we signalen en dan hopen we dat ons systeem ook wel kan gebruikt worden. Misschien gaan er wel dingen veranderen, maar dat de basis kan gebruikt worden voor een Vlaams breed systeem. Het is ook gebaseerd op 'meld je aan' (centraal aanmeldingsregister) van het basisonderwijs dat ondertussen ook al in Leuven, Gent en Antwerpen gebruikt wordt in het basisonderwijs. Dus het zou niet onlogisch zijn dat, als ze een Vlaams breed systeem voor aanmelden willen invoegen voor secundair onderwijs, dat ze dit als basis nemen. Maar dat zal nog veel lobbywerk vragen.

Thomas: Wat is eigenlijk de reden voor het invoegen van het systeem?

Inge: De toestanden met fysieke wachtrijen, dat was de voornaamste reden in het LOP. Omdat er ondertussen 12 scholen zijn waar er gekampeerd wordt. Dat is niet menselijk. Dat was de hoofdreden, maar er zijn natuurlijk ook bijkomstige redenen of voordelen die wel meespelen. Bv. een aanmeldingssysteem zal mogelijk de sociale mix wel bevorderen in de scholen waar er nu wachtrijen zijn. Omdat het niet voor iedereen evident is om een paar dagen te gaan kamperen, het is redelijk discriminerend. Dat is natuurlijk ook wel een reden, maar dat was niet de grootste reden om te beginnen met het systeem. De grootste nood in het LOP was het kampeerprobleem.

Thomas: Zijn er nu scholen waar er echt een probleem is qua sociale mix? Heb je bv. blanke scholen en anders gekleurde scholen?

Inge: Ja, in Antwerpen heb je concentratiescholen waar meer dan 90 % indicatorleerlingen zitten, je hebt er ook waar er ongeveer 30 % indicatorleerlingen zitten. Maar je hebt geen scholen waar er geen indicatorleerlingen zitten. Door de samenstelling van de bevolking en de wijken hebben we geen witte scholen. We hebben wel kansrijke en kansarme scholen. En het is niet omdat een school gekleurd is, dat het een kansarme school is. Voor Antwerpen is 30 à 35 % indicatorleerlingen laag, het gemiddelde is rond de 60 %. Er is een verschil, maar echt witte scholen hebben we niet door de samenstelling van de bevolking.

Thomas: Het systeem zou ingevoerd worden voor het schooljaar van 2018?

Inge: Volgend jaar wordt het gebruikt in de lente om in te schrijven voor het schooljaar 2018 - 2019.

Thomas: Zijn jullie dan al begonnen met de bekendmaking naar de ouders?

Inge: Ja, dat gaan we nu doen, 23 maart is het goedgekeurd geweest. En na de paasvakantie is er een infoavond via de 3 ouderkoepelverenigingen voor ouders over het aanmeldingssysteem. Maar de echte brochures, folders, enz. zal pas volgend schooljaar in november, december zijn.

Thomas: U zei dat het goedgekeurd geweest is op de algemene vergadering. Zitten er dan ook ouders in die algemene vergadering?

Inge: Ja, de ouders zijn ook vertegenwoordigd. Je hebt de onderwijspartners in het LOP en de niet-onderwijspartners. De onderwijspartners, dat zijn alle scholen en schoolbesturen van de scholen in het LOP. De niet-onderwijspartners, dat zijn ouderverenigingen van de scholen, maar ook welzijnsorganisaties, inburgering, jeugdwerk. Daar zit de scholierenkoepel ook in, maar er zijn geen echte ouders aanwezig, dat zijn vertegenwoordigers van ouders via de organisaties. De niet-onderwijspartners zijn altijd vragende partij geweest van een aanmeldsysteem.

Thomas: De ouders zelf hebben nooit rechtstreeks goedkeuring gegeven?

Inge: We hebben wel een infoavond gehad, eerder een aftoetsmoment gedaan met VCOV (Vlaamse Confederatie van ouders en ouderverenigingen). Omdat zij dat ook hadden gevraagd voor het systeem werd goedgekeurd om eens te polsen naar de meningen bij de ouders. Daar was niet zo 'n hoge opkomst. Dat was ook een beetje ongelukkig omdat het een avond was met sneeuwstormachtige omstandigheden. Dat had er ook wel een beetje mee te maken, denk ik. Maar daar konden de ouders wel hun mening geven. Buiten die avond is het vooral via de partners die in het LOP zitten, die hun achterban aftoetsen. Wij hebben ook met de niet-onderwijspartners wel apart het systeem gepresenteerd en overlegd. Zo werken wij ook wel in Antwerpen, het is een groot LOP, je werkt met de mensen in je studiegroep en met de vertegenwoordigers en zij toetsen af bij hun achterban en leggen het terug in de vergadering. Omdat je niet met iedereen kan samenzitten. Omdat de weerstand vooral bij de scholen lag, zijn we wel verschillende keren bij alle directievergaderingen van de verschillende scholengemeenschappen het systeem gaan uitleggen en gaan praten over de bedoeling. Bij de niet-onderwijspartners hebben we dat enkel met de vertegenwoordigers gedaan omdat zij duidelijk vragende partij waren en ze niet degene waren die overtuigd moesten worden.

Thomas: En hebt u een idee hoeveel eerstejaars zich inschrijven per jaar?

Inge: Dat zijn er een 5000-tal, ongeveer 3 keer meer dan Leuven. Want daar is het ook maar één scholengemeenschap en de populatie is ook veel kleiner.

Thomas: En op wat is het lotingsysteem gebaseerd geweest?

Inge: We hebben eerst bevestigd wat er bestond. KS Leuven is zijn systeem komen voorstellen in het LOP, Brussel ook, het systeem van het basisonderwijs in Antwerpen ook. We hadden vrij vroeg wel al beslist dat we met toeval gingen werken, dat werd vastgelegd in de aftoetsende werkgroep, na al die systemen bekeken te hebben. Met een hele grote groep van aanmelders is chronologie niet echt praktisch en is het technisch ook moeilijk. Maar ook vooral omdat we zagen in Brussel dat chronologie ook toeval wordt als je met heel veel aanmelders werkt en met een internetaanmelding zit. Als je de resultaten van Leuven bekijkt, kwam het in het eerste jaar op een duizendste van een seconde om te kunnen inschrijven in een populaire school.

Inge: Dat is geen chronologie meer, dat is toeval als je internetverbinding net iets sneller is. Dat is ook puur geluk. Daarom hadden we al snel de overtuiging dat chronologie niet echt een eerlijk systeem was. Binnen de werkgroep hebben we daar ook een heel traject voor afgelegd, als je een systeem wil met gelijke kansen, dan is chronologie niet echt eerlijk. Zeker als je met online aanmelden werkt, want niet iedereen is vaardig met de computer of heeft een computer. Dus was de beslissing voor gelijke kansen wel snel gemaakt en was toeval de enige manier. Maar dat heeft dan ook wat werk gekost om de achterban te overtuigen omdat bij sommigen het gevoel blijft dat het een pure loting is. Het misverstand bestaat wel dat je zomaar iets toegewezen krijgt, maar dat is natuurlijk niet waar want je krijgt enkel toegewezen wat je gekozen hebt. Pas na het eerste jaar gaan we echt kunnen zien of de eerste keuze gemaximaliseerd is, want zo is ons systeem opgebouwd.

Thomas: Ik veronderstel dat het ook in twee delen is, eerst de aanmeldingsprocedure waar de leerling zijn keuze meegeeft en de informatie opgeeft en pas dan na x aantal weken het lotingsysteem zelf?

Inge: Eerst heb je inderdaad de aanmeldingsprocedure en daarna heb je de ordening en worden de ouders geïnformeerd en krijgen ze hun resultaat. Daarna is de inschrijvingsperiode waar ze kunnen gaan inschrijven met hun ticket dat ze gekregen hebben.

Thomas: En wat zijn de voorwaarden waaraan de leerlingen moeten voldoen om in te schrijven?

Inge: Gewoon de toelatingsvoorwaarden, maar op het moment van aanmelden heb je nog geen getuigschrift van het basis onderwijs. Dus alle kinderen die naar het eerste middelbaar gaan, kunnen aanmelden. Pas op de eerste schooldag moeten ze aan de toelatingsvoorwaarden voldoen.

Thomas: Is er ook een voorrangsgroep?

Inge: Ja, dat is decretaal bepaald, voor de kinderen van personeel en de broers en zussen. Maar dat gebeurt buiten het aanmeldingssysteem, bij ons is dat in januari. Tijdens die periode kunnen nog geen kinderen geweigerd worden. In februari start dan het aanmeldingssysteem waarin dan de dubbele contingentering toegepast wordt. De voorrangsgroepen werken niet met computersystemen, de mensen moeten effectief nog naar school gaan om in te schrijven. Omdat niet alle scholen meedoen, dat is altijd een evenwichtsoefening geweest. Niet alle scholen doen mee, maar we willen alle inschrijvingsdata gelijk houden zodat het niet te ingewikkeld wordt voor de ouders. Zo kunnen we eenduidig en transparant communiceren naar de ouders. Dus als je dan een aanmeldperiode zou doen voor broers en zussen zou je tijdelijk nog langer worden, we hebben dat wel bekeken. Moesten alle scholen in het systeem zitten, zou je kunnen starten met aanmelden broers en zussen, direct erna aanmelden voor andere kinderen en dan pas alle inschrijvingen voor iedereen. Maar als je niet met allemaal aanmeldende scholen werkt, moet je ook nog een inschrijvingsperiode inpassen voor broers en zussen voor deze scholen. Dat was te ingewikkeld. Het is ook eigenlijk nog niet nodig, in Antwerpen worden er nog geen broers of zussen en kinderen van personeel geweigerd. Ze mogen ook niet weigeren omdat we die periode samen nemen.

Thomas: Ik denk dat het in Leuven ook nog niet het geval is dat er te veel leerlingen zijn in voorrang.

Inge: Ja, en in Leuven doen ze hun voorrang toch ook nog buiten het systeem.

Thomas: Nee, in de KS Leuven gebeurt alles binnen het aanmeldingssysteem. Begin van de krokusvakantie kunnen de voorrangsgroepen beginnen met aanmelden in het systeem tot het einde van de krokus. Dan is er een week tussen waarin ze de verdeling maken en ze de keuze van de voorrangsgroep al verdelen. En dan begint voor de paasvakantie de aanmelding voor de rest.

Inge: Dus hun timing ligt veel later. Wij willen daar graag ook naar toe, wij willen graag alles zo laat mogelijk op het schooljaar laten plaatsvinden. Zodat de kinderen niet te vroeg hun keuze moeten maken, want dat is niet evident. Hoe later, hoe beter zodat het pedagogisch proces volledig doorlopen kan worden. Maar wij zitten met het probleem dat er een groep scholen is die geen voorstander is van het aanmeldingssysteem, maar die wel een impact ondervinden van het aanmeldingssysteem waardoor de inschrijvingsdata naar achter schuiven. Ook al kiezen ze om niet mee in te stappen, ze moeten wel de inschrijvingsdata respecteren. En als we alles na de paasvakantie zouden leggen, ook het aanmelden dan kan je pas in mei beginnen inschrijven. Dan hadden we schrik voor het draagvlak, dat er te veel scholen zouden tegenstemmen om die reden.

Inge: En in KS Leuven melden ze aan tijdens de paasvakantie? Hoe kunnen de ouders zich dan informeren bij scholen enz.?

Thomas: Ze zorgen dat er infoavonden zijn voor de aanmeldingsperiode, zodat de ouders zich kunnen informeren. En dan zijn er tijdens de aanmeldingsperiode ook nog opendeurdagen en dan kun je na deze dagen veranderingen zien in de keuzes die gemaakt werden.

Inge: En hebben ze in de KS Leuven ook aanmeldpunten voor ouders die geen computer hebben thuis en zich niet kunnen aanmelden?

Thomas: Dat weet ik niet concreet, maar het is wel in samenwerking met de basisscholen en ook met het OCMW dat zorgt voor de kansarmen en helpt om ze aan te melden en de nodige informatie en middelen ter beschikking stelt aan de mensen die het nodig hebben. In Leuven doen ook niet alle scholen van de gemeenschap mee aan het aanmeldingssysteem. Er zijn enkele scholen die niet meestappen in de procedure omdat er daar totaal geen probleem was qua plaats.

Inge: Dat is onze tijdslijn, gewoon om u een idee te geven. De broers en zussen zullen in januari inschrijven. Aanmeldingsperiode is van 8 februari tot 27 februari. De krokusvakantie valt er eigenlijk midden in. Ze moeten zeker de scholen kunnen contacteren en naar de aanmeldpunten kunnen gaan. De resultaten krijgen ze dan ten laatste vrijdag 24 maart. De ordening gebeurt ongeveer 2 weken na het einde van de aanmelding. De inschrijving, eerst valt de paasvakantie er nog tussen. De inschrijvingen starten de zaterdag na de paasvakantie.

Thomas: Dat is ook relatief vroeg om dan al in te schrijven?

Inge: Ja, puur pedagogisch hadden we graag gehad dat de inschrijvingsdata later vielen, dat de aanmeldingen pas na de paasvakantie begonnen. Er is een lange periode nodig voor de ordening te maken. En in Antwerpen is het de gewoonte vanuit het basisonderwijs, dat de helpdesk van het stad de communicatie naar de ouders verzorgt. Ze bellen alle ouders die een negatief resultaat gekregen hebben op. Ze ontvangen dus niet gewoon een brief of een mail. Daar nemen ze ook wel een paar dagen voor. Om ouders te informeren over het feit dat ze geen plaats hebben, maar dat er ook nog scholen zijn die niet mee doen waar je wel nog kan inschrijven en dat je ook nog op een wachtlijst staat waar je nog kan opschuiven.

Thomas: En dat gebeurt allemaal telefonisch?

Inge: Ja, ze hebben de ervaring vanuit het basisonderwijs. Daar is het het eerste jaar ook via een brief of mail gebeurd en was het dus nog niet telefonisch. Dan werden ze overspoeld met telefoons van mensen die vragen hadden. Dus hebben ze besloten om de mensen eerst zelf op te bellen en goed te informeren en het is ook wat menselijker dan gewoon een brief ontvangen. Dan kun je meteen ook iedereen opbellen en niet enkel de mensen die zelf eerst zouden bellen.

Inge: Dat vraagt dus ook wel zijn tijd. De paasvakantie valt er eigenlijk echt wel tussenuit. De stadsdiensten doen wel het aanmelden voor het basis en secundair onderwijs. Ze kunnen niet ineens dubbel zoveel personeel aanwerven. Ze hebben dus gemaakt dat er geen overlapping is. Dat maakt dat wij wel een vrij grote blok hebben tussen het einde van het aanmelden en de start van de inschrijvingen. We hebben dan al beslist om dat volgend jaar te evalueren en te kijken of sommige dingen korter kunnen en of sommige dingen toch niet tijdens de paasvakantie kunnen. Want nu is het aanmelden echt vroeg.

Thomas: En vallen de infoavonden en opendeurdagen dan voor februari?

Inge: Dat moeten de scholen nu zelf bepalen, het is net goedgekeurd geweest. Ze weten nog maar pas dat het er effectief komt en nu moeten ze zich ernaar organiseren. Ze zullen ofwel ervoor of tijdens de aanmeldperiode vallen. Erna heeft niet echt veel zin. Er zullen wel nog opendeurdagen zijn erna, maar dat is dan vooral meer voor de inschrijvingen van de hogere jaren. De opendeurdagen zullen dus moeten vervroegen. Ook voor de broers en zussen kan het zijn dat het nog vroeger valt. Of dat ze het tijdens de broers en zussen laten vallen. Ik heb ook al scholen gehoord die voor de broers en zussen een aparte infoavond zouden organiseren en dan een opendeurdag voor de aanmeldingen. Dat is aan hen om dat te bekijken. Vanuit het LOP kunnen we enkel adviseren om het voor of tijdens de aanmeldingsperiode te doen. Scholen die niet meedoen, zullen hun opendeurdag misschien niet veranderen en het net voor de paasvakantie doen. Dit is echt een compromis, we hebben acht tijdlijnen gemaakt en dit is de compromis ervan, met de vrees dat als we te ver naar achter zouden gaan dat er te veel scholen tegen zouden stemmen. Want we hebben ook een tijdlijn gemaakt met een situatie waarin alles na de paasvakantie valt, maar daar was de afkeuring voor te groot. Het is nog altijd een democratisch proces.

Thomas: En de vrije inschrijvingen is dan voor de scholen die niet meedoen?

Inge: Nee voor allemaal, voor de scholen die aanmelden kunnen enkel de mensen die een ticket gekregen hebben zich aanmelden.

Thomas: In de scholen die met een aanmelding werken schrijven er toch enkel mensen in met een ticket dan?

Inge: Ja inderdaad, gedurende die periode schrijven die enkel mensen in met een ticket. En de niet-meldjeaan-scholen hebben dan gewoon hun inschrijvingsperiode zoals gewoonlijk. Tijdens de vrije inschrijvingsperiode mogen de mensen inschrijven die geen ticket hadden of die alsnog willen inschrijven.

Thomas: Die kunnen dan toch niet meer inschrijven in een school die meedeed met de aanmeldingsprocedure?

Inge: Jawel, als er nog plaats is. Dat kan, want er zijn scholen die meedoen puur uit principe omdat het systeem een voordeel is, maar waar er eigenlijk plaats genoeg is. Voor hen is dat wat lastig dat ze tijdens die periode enkel mensen met een ticket mogen inschrijven. Want als ze dan nog veel plaatsen over hebben moeten ze wachten op de vrije inschrijvingsperiode. Moesten we alleen aanmeldende scholen hebben, dan zouden we die vrije inschrijvingsperiode gewoon al laten starten tijdens die periode. Dan zouden we gewoon zeggen dat je het mag laten overlappen. Omdat je nu met twee groepen van scholen zit en er in de basisprincipes staat dat de inschrijvingsperiodes gelijk moeten lopen. Dat kan zijn dat het volgend jaar nog verandert. We gaan er ook van uit dat er wel doorheen de tijd steeds meer scholen gaan instappen. Er gaan nu zelfs scholen zijn die niet instappen, terwijl ze toch wachtrijen hebben.

Inge: We gaan moeten zien hoe dat evolueert. Maar op de duur zal dat moeilijk te verantwoorden zijn als de ouders vragen hebben waarom de school niet instapt. Maar dat weten we niet goed, het kan even goed zijn dat de ouders blij zijn dat de school nog niet ingestapt is. We gaan er wel van uit dat in de loop der tijd er meer scholen instappen.

Daarvoor zal een positieve evaluatie van het eerste jaar belangrijk zijn. We zetten vooral in op blijven communiceren met alle scholen, volgend jaar zullen we ervoor moeten zorgen dat we heel positief communiceren en kort op de bal spelen over de evoluties.

Thomas: Dus broers en zussen is nog op school inschrijven, dan heb je de aanmeldingsperiode waar je de keuzes kan opgeven (zoveel keuzes opgeven als je wil), dan moet je opgeven of je indicator in niet indicator bent.

Inge: Nee, je moet dat niet opgeven, je krijgt gewoon de vraag of de moeder een secundair diploma heeft en of je een schooltoelage hebt.

Thomas: De aanmeldingsprocedure is volledig hetzelfde als in Leuven dan.

Inge: Ja, dat denk ik wel.

Thomas: En hoe worden de broers en zussen gecontroleerd?

Inge: De directies schrijven ze gewoon in met alle gegevens en het is aan de directie om te zeggen of het wel of geen broers en zussen zijn. Er is geen echte extra controle daarvoor.

Thomas: Hier wordt dan de effectieve loting uitgevoerd? En op 23 maart ten laatste het resultaat, de ouders die niks hebben werden daarvoor al gebeld.

Inge: Ja, inderdaad.

Thomas: Dat is wel wat anders dan in Leuven, 13 mei om 14 uur starten ze daar met de loting en om 17 uur is de loting gedaan en om 19 uur willen ze alle resultaten via mail verstuurd hebben.

Inge: En waarom doen ze dat zo snel?

Thomas: Omdat ze iedereen dezelfde kans willen geven om toch naar een andere school te kunnen gaan als je er niet bij bent.

Inge: Ja, dat is bij ons ook zo, want de inschrijvingen starten pas na de paasvakantie. Dus, je hebt nog heel veel tijd.

Thomas: Ja, maar bij hen loopt dat wat door elkaar. En ze willen ook gewoon dat iedereen op hetzelfde moment weet waar hij staat.

Inge: Ja, maar dat is bij ons ook zo, de mails gaan wel allemaal op hetzelfde moment de deur uit. Maar het is waar dat er bij ons heel veel tijd tussen zit. Dat is een continue onderhandeling geweest om het systeem goedgekeurd te krijgen.

Thomas: Ja, de lange tijdsduur komt deels door dat het ook telefonisch gebeurt om de mensen te verwittigen bij een negatief resultaat.

Inge: Ja en dat vind ik wel positief. Dat is ook een beetje nazorg eigenlijk. Het gaat er ook om, dat heeft ook met gelijke kansen te maken, dat je mensen goed informeert. Want het zal niet eenvoudig zijn dat er scholen zijn die aanmelden en andere niet. Dan is het niet slecht dat je de mensen extra kan informeren via de telefoon als ze niet goed snappen hoe het in elkaar zit. Zeker in het eerste jaar.

Inge: Nu zijn de marges wel nog veilig genomen, stel dat er nog dingen mislopen dat we tijd hebben om het recht te zetten, maar dat is normaal voor het eerste jaar denk ik. We hopen dat we na het eerste jaar alles wat compacter en later op het jaar kunnen laten gebeuren.

Thomas: Misschien is het best dat u zelf eens de volledige procedure overloopt?

Inge: Ik zal heel het verhaal overlopen. De kernvraag is, stel je hebt 50 plaatsen in een school en 150 kinderen willen inschrijven. Dan is de vraag welke 50 kinderen laat je inschrijven? Dat is uiteindelijk hetzelfde als dat je nu aan de schoolpoort gaat kamperen. Er zijn er altijd 100 die geen plaats hebben. Dat moeten we goed uitleggen omdat de mensen denken dat een loting slechter is, maar eigenlijk is er in beide systemen een negatief resultaat voor 100 kinderen. De kerndoelstelling van het systeem is een eerlijke en transparante verdeling van de plaatsen.

Dat is de basisvraag geweest. Kinderen met broer en zus en kinderen van personeel zijn al ingeschreven. De dubbele contingentering blijft gelden, dat is ook verschillend naargelang het LOP-gebied. Bij ons zijn dat afspraken dat scholen van 1 A hun percentages moeten bepalen tussen de 30 en de 90 % en voor scholen van 1 B tussen de 60 en 90 %. Dat zijn vrij ruime marges waarmee scholen kunnen bepalen hoeveel % indicatorleerlingen ze zullen inschrijven. De logica is wel dat je geen asociale mix mag tegenwerken. Scholen mogen het vrij bepalen, maar het is niet de bedoeling dat je de situatie verslechtert. Maar voor de rest zijn ze in Antwerpen heel vrij om dat te bepalen. Daarom dat we denken dat een systeem van toeval misschien zelf meer effect zal hebben dan hoe de afspraken in de school bepaald worden.

Thomas: Dus een school die momenteel 35 - 65 % heeft, mag niet evolueren naar 30 - 70 %?

Inge: Ja, inderdaad dat mag niet, ze mogen wel de situatie behouden zoals ze is. We hebben geen afspraken dat je minstens een bepaald percentage moet evolueren. Dat is omdat er in het begin in het LOP heel veel weerstand was tegen die regelgeving. Dat is de compromis die er uit gekomen is, want ze gingen bij wijze van spreken alles blokkeren. Dat is wel gebeurd voor ik LOP-deskundige was. Maar dat zijn wel heel ruime marges. Het is niet zo dat je daarmee uw sociale mix heel hard zal bevorderen. Ze spelen dus wel nog altijd mee voor de aanmeldingen. Scholen bepalen gewoon hun percentages en zo zijn de contingenten verdeeld. En dan op schoolniveau ga je een gelijke kansen verdeling hebben tussen alle kandidaten onder deurwaarderstoezicht. Dat noemt hier gelijke kansen verdeling maar dat is dus de toevalsfactor die speelt. Iedereen heeft evenveel kans om op de lijst te komen. En dan op kindniveau wordt ervoor gezorgd dat iedereen een zo hoog mogelijke voorkeur bekomt. Ik zal het laten zien op mijn computer wat er juist allemaal gebeurt. Dus stel, je hebt Amina, Elke, Maarten en Leen en die hebben allemaal in het aanmeldsysteem hun voorkeuren gegeven. Amina wil haar eerste keuze het lyceum, haar tweede keuze school A, derde keuze school B. Zo hebben die allemaal hun lijstje opgegeven van voorkeursscholen. Ze mogen zoveel scholen opgeven als ze willen. Dat kan ook maar 1 school zijn, als ze dat willen. We gaan kijken naar het lyceumcollege, dat is de school die bij alle kindjes terug komt. Stel het lyceumcollege heeft 30 plaatsen en de indicatorverdeling is 50 - 50 %. Dus dat is 15 indicatorleerlingen en 15 niet-indicatorleerlingen. Er zijn ook al kinderen ingeschreven in voorrang. Er zijn al 5 niet-indicatorleerlingen ingeschreven, er zijn nu nog 10 plaatsen over. We leggen in de uitleg maar 1 luik uit want het gebeurt exact hetzelfde voor de indicatorleerlingen. Dus je hebt 10 plaatsen over in het lyceumcollege voor niet-indicatorleerlingen en er zijn 12 kandidaten die graag in het lyceumcollege willen terecht komen. Onder deurwaarderstoezicht wordt er door de computer een random ordening gemaakt van die 12 kinderen. Die kinderen hebben ook die school op eender welke plaats op hun lijst gezet. Bv. bij Amina stond het op de eerste plaats, bij Maarten op de derde plaats... Er wordt eigenlijk per school een lijst gemaakt van kinderen die de school in hun keuze opgenomen hebben.

Inge: Dat is eigenlijk omgekeerd van wat in Leuven gebeurt. Wij hebben het anders gedaan omdat je in Leuven een groot risico hebt dat ouders bv. 3 populaire scholen kiezen en als je dan de pech hebt dat je er bij je eerste keuze niet bij zit, dan val je er voor je tweede en derde keuze ook meteen uit omdat al die plaatsen al aan eerste keuzes gegeven worden. Dan sta je 3 keer op de wachtlijst en dan heb je pas uw 4de of latere keuzes. Je hebt dan misschien in de populaire scholen allemaal eerste keuzes maar je hebt dan veel meer mensen die naar beneden tuimelen op de lijst van hun schoolkeuzes. Daarom hebben we het niet gedaan zoals in Leuven. Dus onder deurwaarderstoezicht wordt er gewoon een random volgorde gemaakt met een random functie. Deze functie werd al gebruikt in het systeem van het basisonderwijs. Alles is gebaseerd op het systeem dat gebruikt werd in het basisonderwijs. Dus dan staan ze in volgorde en er zullen er 10 een ticket krijgen en 2 op de wachtlijst. En ze komen gewoon volgens de volgorde waarin ze random toegewezen werden.

Thomas: Maar nu heb je ook hier leerlingen die ook lyceumcollege niet als hun eerste keuze hebben gekozen?

Inge: Ja dat klopt, maar dan komt de volgende stap. De eerste stap doe je voor alle scholen tegelijk. Dat wil zeggen dat je nu dubbels zal hebben. Bv. Amina heeft een ticket gekregen voor het lyceumcollege maar ook voor school A en ze staat op de wachtlijst voor school B. Elke die heeft een ticket gekregen voor school F en voor het lyceumcollege. Maarten heeft alleen nog maar een ticket voor school B. En Leen die heeft nog niets. Nu ga je alle dubbels eruit halen, al die kinderen hebben maar 1 ticket nodig. En we weten dat ze het zo hoog mogelijke ticket willen. De hoogste worden behouden en de andere gaan eruit. Voor Elke gaat het lyceumcollege eruit, school A en school B vallen er ook uit. Dus hierdoor komt er terug plaats vrij in het lyceumcollege. En dan doe je de ordening van daarnet nog eens.

Thomas: Met de volledige dataset, al de mensen die al een ticket hebben vallen eruit en dan iedereen die nog op een wachtlijst staat of nog geen ticket gekregen heeft die blijft staan?

Inge: Ja inderdaad, die blijven staan. Dus, Elke valt er nu uit en je maakt je lijst opnieuw. Je neemt de lijst terug in dezelfde volgorde maar Elke komt er nu niet op. Nu komt Maarten er op. En nog 1 iemand op de wachtlijst. Dat blijf je doen tot je niemand zijn positie nog kan verbeteren.

Thomas: En Amina stond er ook nog in de lijst?

Inge: Ja, want die had een ticket voor het lyceumcollege, die blijft staan. Je gaat niemand zijn ticket afnemen, maar haar ticket voor school A is in de pot gegaan. En in school A wordt dan hetzelfde gedaan.

Thomas: Eigenlijk zou je ook het aantal tickets kunnen aanpassen of niet? Want je behoudt eigenlijk nog altijd 10 tickets terwijl je alle personen kunt schrappen die al hun hoogste keuze hebben gekregen?

Inge: Ja, dat kan maar dat is niet echt nuttig, ze blijven er sowieso instaan. Je verliest het niet want je hoogste keuze blijft behouden. Het zou niets veranderen aan het resultaat, het systeem zou wel ingewikkelder zijn. Dus nu krijgt Maarten het ticket van het lyceumcollege, bij hem valt school B dan weg, dat gaat terug in de pot. En dan doe je de ordening nog eens en krijgt Leen het ticket van school B. En zo krijgt ze uiteindelijk nog haar eerste keuze. Doordat het systeem blijft draaien en zoeken en altijd de lagere keuzes eruit filtert, blijven kinderen altijd stijgen. Zo gebeurt dat ook voor het basisonderwijs voor de voorkeur toevalfactor, niet voor afstand. Daar heeft toch 84 % zijn eerste keuze. En van de instappertjes zelf nog meer.

Inge: Het is een manier om zoveel mogelijk mensen een zo hoog mogelijke keuze te geven maar niet het risico te hebben dat zoals in het systeem van Leuven, als je allemaal populaire scholen kiest en je pech hebt bij de eerste ronde, dat je er volledig uitvalt voor alle populaire scholen. Het systeem heeft een andere logica.

Thomas: Stel je hebt de perfecte situatie bereikt, maar hier en hier is er nog een wachtlijst, krijgen die mensen dan ook een ticket van de wachtlijst?

Inge: Ja, die blijven op de wachtlijst staan. Als er nog kinderen veranderen of niet komen inschrijven, kunnen die nog opschuiven. Alle plaatsen onder hun ticket vallen weg. De wachtlijst erboven blijft bestaan. Omdat we er vanuit gaan, zo wordt het ook gecommuniceerd naar de ouders, je geeft een volgorde van voorkeur op. Vanaf dat je iets hoger hebt, vallen de onderstaande weg. Voor de wachtlijst worden ze natuurlijk gecontacteerd om te vragen wat ze willen doen. Het kan soms zijn dat ouders toch willen blijven en zeker als het bv. pas in september gebeurt. Dan willen ouders gewoon soms blijven waar de kinderen nu ingeschreven zijn.

Thomas: En tot wanneer kan er gewijzigd worden van ticket naar keuze van wachtlijst?

Inge: Dat is decretaal bepaald voor het secundair onderwijs. Tot de vijfde schooldag van oktober moeten scholen de wachtlijst volgen.

Thomas: Dat is een lange periode eigenlijk.

Inge: Ja, maar je ziet ook in de praktijk dat vanaf dat het schooljaar gestart is, er niet veel mensen nog de stap gaan nemen om te veranderen. Dat kan wel. Als je echt pech hebt gehad en een vrij lage keuze hebt gekregen en plots komt er nog een plaats vrij in een school die je echt wil, dan kun je nog altijd de keuze maken. Ik denk dat het voor secundair nog meer zal gebeuren dan voor het basisonderwijs. Omdat de verschillen tussen secundaire scholen veel groter zijn in de profielen van de scholen. In het basisonderwijs gelijken de scholen veel beter op elkaar. Dat is het systeem, het werkt dus met een andere logica.

Thomas: Ja, het is inderdaad een ander systeem. Als je in Leuven bv. bij de eerste ordening pech hebt en helemaal onderaan staat, dan heb je kans dat je geen van je keuzes krijgt.

Inge: Ja, dat hebben wij willen vermijden met ons systeem.

Thomas: En daar hebben ze ook een soort imagoprobleem: dat er een viertal zeer populaire scholen zijn die iedereen kiest en dat het zeer moeilijk is om duidelijk te maken dat alle scholen hetzelfde beleid hebben en even goed zijn. De minder populaire scholen hebben dan op het einde van de loting nog plaatsen over en de rest blijft dan een wachtlijst hebben. Dat is iets waar ze een probleem mee hebben, omdat de populaire scholen met wachtlijsten blijven zelfs met het invoegen van het systeem op basis van toeval.

Inge: Ja. En daar is het nog maar 1 scholengemeenschap en de mensen die de populaire scholen niet hebben, gaan waarschijnlijk eerder naar een ander net dan naar een minder populaire school van die scholengemeenschap.

Thomas: De persoon waar ik contact mee gehad heb van de KS Leuven zei ook dat de minder populaire scholen, de scholen zijn waar er meer indicatorleerlingen zitten. Geen enkele ouder wil zeggen waarom ze de niet-populaire scholen niet verkiezen, maar dat de redenen vooral discriminerend zijn, terwijl de kwaliteit eigenlijk hetzelfde is.

Inge: Dat is bij ons in Antwerpen eigenlijk ook zo.

Thomas: Dan denk ik dat dit systeem beter is omdat je meerdere kansen krijgt.

Inge: Ja, wij vonden dat ook, het systeem van Leuven was de eerste richting die we gekozen hadden. We gingen dit overnemen omdat het al in gebruik was en het werkte in Leuven. Maar toen we het bekeken en beredeneerden waren we minder positief.

Thomas: Als je hier bij je eerste randomisatie op de laatste plaats staat, heb je bij de volgende ronde wel weer kans.

Inge: Ja, je hebt elke keer kans. Dat heeft wel even geduurd tot het doorgedrongen is bij alle mensen van de studiegroep en de technische werkgroep. Want eerst is er wel nog een systeem geweest waarbij er twee lijsten waren. Waar er een toevallijst was en een voorkeurslijst. De voorkeurslijst was dan de lijst met mensen die een school in hun top drie hadden gezet. Dat was een top drielijst, waarbij je ook nog eens een ordening maakt op basis van toeval, maar enkel met de mensen op de topdrielijst. We gingen dan bepalen voor heel het LOP, waar je bv. zou kunnen zeggen dat 60 % van de plaatsen worden verdeeld aan topdriekeuzes en 60 % aan anderen. Maar uiteindelijk hebben we dat dan niet gedaan omdat we simulaties gedaan hadden met gegevens van het basisonderwijs. Als je daar logisch over nadent, lijkt het logisch dat je meer gewicht geeft aan de top drie. Maar in de simulatie bleek dat het maar amper effect had. Het was slechts 2 of 3 % verschil. En als je dit systeem gebruikte, had je ook meer mensen die geen school hadden. Dat heeft lang op tafel gelegen, dat is ook voorgesteld geweest in de stuurgroep als het voorstel van de technische werkgroep om 75 % gewicht aan voorkeur te geven. Maar als het maar zo weinig effect heeft, maak je eigenlijk alleen je systeem veel ingewikkelder. En stimuleer je de ouders om strategische keuzes te maken want je moet gaan nadenken welke school je best op 1 of 2 of 3 zet. Je moet strategisch denken, want het zal een impact hebben en dan worden de slimmere ouders bevoordeeld t.o.v. de minder slimme ouders.

En het is veel moeilijker te begrijpen voor de ouders, het is een systeem dat veel moeilijker is om uit te leggen. Nu is het ook niet zo gemakkelijk maar wel relatief eenduidig. Ben je geïnteresseerd in die simulaties?

Thomas: Ja, eigenlijk wel, het systeem met de voorkeur zou ik ook wel eens kunnen testen met de gegevens van KS Leuven. Het is een gelijkaardig systeem, maar met nog een extra factor erbij.

Inge: Het is eigenlijk op het systeem van basisonderwijs gebaseerd, in dat systeem kan dat. Daar heb je een ordening op basis van afstand en een ordening op basis van voorkeur. En in het secundair was dat dan gewoon een ordening op basis van toeval van alle voorkeuren en toeval van de top drie. Ik zal eens kijken waar ik de simulaties kan terugvinden.

Thomas: Ik weet niet of het mogelijk is om de PowerPoint die je momenteel toont eens door te mailen?

Inge: Ja, ik zal deze doorsturen, dat zal het gemakkelijkste zijn voor u.

Thomas: Heb je dan ook simulaties gemaakt met een top vijf of iets anders?

Inge: Nee, we hebben enkel met top drie bekeken, maar het andere zou inderdaad wel interessant zijn. En de simulaties werden ook gedaan met gegevens van het basisonderwijs, dus echt vergelijkbaar zijn ze niet met het secundair onderwijs. Dus misschien dat we na het eerste jaar opnieuw een simulatie kunnen doen met de gegevens van het secundair onderwijs.

Thomas: Zouden er meer mensen zijn die meer dan 5 keuzes aanduiden in het secundair?

Inge: Dat weet ik eigenlijk niet, ik denk van niet, maar we zullen dat moeten zien.

Thomas: In Leuven kunnen ze maximaal 11 keuzes aangeven omdat er 11 scholen zijn die meedoen. Maar daar zien ze ook dat een top vijf eigenlijk het maximum is.

Inge: Bij ons gaan we natuurlijk ook uitleggen, hoe meer keuzes je opgeeft, hoe meer kans er is dat je een school hebt. Als je maar 1 school opgeeft, kan het zijn dat je geen school hebt. We gaan daar niet echt op aandringen dat mensen dat moeten doen. Het kan perfect dat iemand maar in 1 school van het aanmeldsysteem geïnteresseerd is en nog gaat aanschuiven bij een school die niet in het aanmeldsysteem zit. Omdat wij ook nog scholen hebben die niet meedoen. Het is ook niet echt realistisch om 7 keuzes op te geven. De 7e school is dan niet echt een overtuigde keuze meer. Het heeft ook geen zin om daar een beperking op te zetten. Als iemand zin heeft om daar alle 20 scholen op te zetten, dan mag die dat doen. Dat is als voorkeur op 0 stond - eigenlijk het huidige systeem - 61 % had dan zijn eerste keuze, 20 % zijn tweede keuze en 8 % derde keuze, 5 % meer dan derde keuze. En dan heb je het andere uiterste, stel dat je voorkeur op 100 % zet, dan heeft 64 % zijn eerste keuze. Dus tussen de uitersten scheelt het maar 3 %. Dus dat is echt niet veel. En dan evolueren we naar 75 % gewicht van de voorkeur of 60 % en dat komt op hetzelfde neer ongeveer. Er is maar 3 % verschil eigenlijk in het aantal eerste keuzes.

Thomas: En 6 % van de mensen heeft geen keuze gekregen?

Inge: Ja, dat klopt. En de 50 % - 50 % heeft ook even op tafel gelegen, dat was eigenlijk in september. Omdat het proces heel snel moest gaan, was er eigenlijk niet voldoende tijd om dat goed door te praten en was dat een pragmatische oplossing. We doen het eerste jaar 50 - 50 en we gaan evalueren na het eerste jaar of er aanpassingen nodig zijn. Dat is er dan niet door gekomen. Dat was eigenlijk meer een beslissing die genomen zou worden voor de perceptie dan voor het resultaat. Voor de perceptie is het natuurlijk anders, als je kan zeggen dat je aan de top drie een hoger gewicht geeft. Dat zou voor sommige mensen en scholen een ander gevoel geven dan een systeem gebaseerd op puur toeval.

Thomas: In de KS hebben ze ook over zoiets gelijkaardigs gedacht, dat ze de eerste keuze 100 % zouden wegen, de tweede 80 % en de derde 60 %. Maar daar kwamen ze ook tot de conclusie dat er veel strategische keuzes zouden gemaakt worden en dat de slimmere ouders opnieuw bevoordeeld zouden zijn.

Inge: Ja, dat was het grote nadeel. Dan was onze redenering, als het maar zo 'n klein verschil is in de simulaties, dan heeft het eigenlijk niet veel zin. En het systeem wordt ook nodeloos veel ingewikkelder. Voor een verschil van 3 % was het niet echt zinvol voor ons. En het was dan nog op basis van simulaties. Voor hetzelfde geld is het nog minder, maar het kan natuurlijk ook beter zijn.

Thomas: Het systeem zelf is ook altijd met een deurwaarder om de objectiviteit te garanderen?

Inge: Ja inderdaad, onder toezicht van een deurwaarder, de computer doet wel al het werk.

Thomas: En welk computersysteem gebruiken jullie concreet?

Inge: Dat is iets wat ik zou moeten vragen aan mijn collega. Het is het meldjeaan-systeem van het basisonderwijs dat gebruikt wordt. Meer weet ik daar niet echt over. Je kan dat ook eens vragen aan de mensen van Digipolis of aan mijn collega Steven.

Thomas: Dan heb ik niet echt vragen meer, het systeem is duidelijk voor mij. Op het eerste zicht lijkt het mij beter dan het systeem van KS Leuven omdat je meerdere kansen krijgt om bovenaan te staan op de lijst.

Inge: Wat is hun percentage eigenlijk van mensen met een eerste keuze?

Thomas: Het is redelijk hoog. Ik ken wel de exacte cijfers niet uit mijn hoofd. Ik weet wel dat ze 96 % hebben in totaal, dus er zijn 4 % leerlingen die geen keuze krijgen.

Inge: Dat is inderdaad heel hoog. Dat is hier nog niet zo, wij hebben een vrij hoog percentage tweede keuze. Maar dat is ook gesimuleerd. Ik vind dat voor het secundair ook heel moeilijk te voorspellen. Omdat wij ook niet gaan weten of eerste keuzes echt eerste keuzes zijn, want niet alle scholen doen mee. Dat heeft ook meegespeeld in waarom dat we uiteindelijk niet voor die twee lijsten zijn gegaan. Omdat je dan meer gewicht geeft aan een top drie, terwijl je niet zeker bent of dat wel werkelijk een top drie is. Het kan zijn dat mensen ook gewoon aanmelden voor bepaalde scholen uit zekerheid en dan toch nog bij andere scholen gaan inschrijven of aanschuiven. Je bent dan dingen aan het vergelijken terwijl je niet weet of het correct is. Dat is ook een groot verschil, als iedereen instapt, weet je dat je alle keuzes hebt waar je mee kunt werken i.p.v. te werken met een dubbel systeem zoals nu.

Thomas: In de KS Leuven gaat het over ongeveer 1600 studenten die werken met het aanmeldingssysteem en dan zijn er nog 4 scholen die eigenlijk niet meedoen, maar dat gaat maar over een 200 - tal studenten.

Inge: En hebben die een groot verschil tussen het aantal beschikbare plaatsen en het aantal geïnteresseerden?

Thomas: Er is plaats genoeg voor iedereen, maar het probleem is dat iedereen naar de populaire scholen wil gaan.

Inge: Ja, dat bedoel ik, in die populaire scholen, wat is de marge daar?

Thomas: In de populaire scholen is er altijd een wachtlijst, dat is nog niet veranderd met de invoering met het systeem. Het systeem heeft niet echt een effect gehad op de wachtlijst, ze blijft even groot.

Inge: Ah ok, daar vrezen wij wel een beetje voor, allé vrezen, dat is niet zo erg. Op zich is het ook wel goed, de vraag zal meer gecapteerd worden. Nu gaan er mensen niet meer gaan aanschuiven vanaf dat ze zien dat het geen zin meer heeft. Tegenover als ze gaan aanmelden, ga je wel echt de volledige vraag capteren. Dus voor sommige scholen kan het zijn dat de wachtlijst nog veel langer kan zijn dan vroeger. Maar dat is niet erg, want zo geef je meer mensen de kans om echt hun eerste keuze kenbaar te maken, ook degenen die het niet zien zitten om vier dagen ergens te kamperen.

Thomas: In de KS Leuven is de situatie qua wachtlijsten eigenlijk niet gewijzigd, omdat het imago van de goede en populaire scholen blijft bestaan. De mensen denken nog altijd dat er een kwaliteitsverschil is tussen bepaalde scholen.

Inge: Ik zou niet verwachten dat de wachtlijsten kleiner worden, maar wel dat ze net langer worden. Omdat je door een aanmeldsysteem meer mensen de kans geeft om voor die scholen te kiezen. Want nu merken wij ook dat er vaak ook ouders zijn die voor die populaire scholen willen kiezen, maar die gewoon niet kunnen gaan aanschuiven.

Thomas: Misschien dat het komt omdat ze in Leuven al x aantal jaar niet meer met fysiek aanschuiven werkten dat de wachtlijsten niet gewijzigd zijn. Bij jullie is de overstap van fysiek aanschuiven naar online inschrijven wel redelijk groot.

Inge: Ja inderdaad, zij hebben eerst nog gewerkt met een callcenter. Dat is nog een fase ertussen eigenlijk, het werkt ook wel met chronologie. Maar daar hebben wij eigenlijk nooit over nagedacht om dat toe te passen.

Thomas: Dat heb ik dan wel niet gevraagd of er een verschil was in de wachtlijsten tussen de periode van voor het telefonisch inschrijven en na het telefonisch inschrijven. Ik zal dat nog eens navragen in Leuven.

Inge: Dat is eigenlijk wel interessant. Telefonisch is bij ons geen optie, omdat het nog altijd een heel concurrentieel systeem is. KS Leuven had dat in hun presentatie ook gezegd dat er ouders waren waarvoor callcenters werden ingeschakeld om toch maar hun kind te kunnen inschrijven.

Thomas: Dus dat was ook niet echt meer een systeem met gelijke kansen volgens mij. En de kostprijs was ook redelijk hoog voor hen.

Inge: Wat zijn de voordelen van dit systeem volgens u?

Thomas: Dat je geen val hebt als mensen enkel populaire scholen opgeven dat ze na een eerste ordening er al meteen uitvallen. Het is ook een eenduidig systeem. Het blijft ingewikkeld om uit te leggen, maar het is niet te ingewikkeld, denk ik, tegenover wat we daarvoor hadden met die twee verschillende lijsten. Het voordeel is ook wel dat het echt niet-discriminerend is door die toevalsfactor. Ouders geven hun voorkeur op, maar het is toeval dat dan bepaalt wie dat uiteindelijk welke keuze krijgt. Dat zorgt wel voor eerlijkere kansen dan wat bij het aanschuiven of kamperen het geval is. Het is wel niet overal kamperen natuurlijk.

Thomas: En zijn er nadelen volgens u?

Inge: Ja, er zijn natuurlijk nadelen, dat merk je wel. Daarom zijn er ook scholen die niet willen instappen. Het grootste nadeel, merken wij, zit hem in het feit dat zoiets beperkt is tot een LOP-gebied. Wij zijn vanuit het LOP heel sterk vragende partij voor een Vlaams breed systeem. Omdat wij ook wel voelen dat de sommige scholen, zeker die in de rand van het LOP-gebied, dat die zich benadeeld voelen doordat er in Antwerpen wel een aanmeldsysteem is. Er is ook vrees voor stadsvlucht, dat speelt ook bij de scholen mee.

Thomas: En de scholen die 100 meter buiten het LOP-gebied liggen krijgen niet de kans om mee te doen?

Inge: Als die zouden willen, dan zouden ze dat kunnen vragen. Puur technisch en wettelijk kan dat wel. Maar dan zouden we dat moeten bekijken, hoe dat het dan financieel zit enz. Maar er is geen enkele school die dat wil. Als je buiten het LOP-gebied ligt, zijn er een aantal regels die je als school niet moet volgen in vergelijking met scholen binnen het LOP-gebied. Dus dat geeft ook meer controle en minder vrijheid als je in het LOP-gebied ligt. Wij hebben 2 scholengemeenschappen die zowel scholen hebben binnen, als buiten LOP-gebied. Dus daar zou eventueel op termijn die vraag kunnen komen. Ik denk ook wel dat mensen wachten en eerst het eerste jaar willen afwachten om te zien hoe het loopt en hoe het werkt. Dus in de toekomst kan dat eventueel ook een vraag worden.

Thomas: Het LOP Antwerpen wat houdt dat in?

Inge: Dat is de stad Antwerpen en de districten. Dat is het kiesgebied Antwerpen, dus ook Berchem, Wilrijk... Vandaar dat het vrij groot is.

Thomas: En zijn er al klachten geweest over het nieuwe systeem? Waarom een toevalsysteem enz.?

Inge: Nee, het is nog niet in werking. Er zijn nog geen officiële klachten. Er zijn wel vragen over geweest, maar dat is wel gepasseerd ondertussen. Daar hebben we een heel lang proces rond gelopen, dat we aan iedereen uitgelegd hebben waarom en hoe het zou werken. Dat een alternatief in een aanmeldingssysteem niet echt mogelijk is, dat je niet met chronologie kan werken. Dus op zich binnen het LOP niet meer zo, alhoewel dat er nog steeds scholen zijn die zeggen dat ze het geen goed systeem vinden. Maar dat kan zijn dat het bij de ouders wel zal komen als het systeem echt in voege komt. Wettelijk mag het dus, een klacht indienen is niet echt mogelijk, het zouden eerder vragen zijn.

Thomas: Ik weet wel dat ze in Leuven een speciale commissie hebben om de klachten te behandelen.

Inge: Ja, dat gaan wij ook hebben, een disfunctiecommissie waar dat alle klachten en vragen of disfuncties kunnen neergelegd worden. Waar trouwens ook de scholen hun vragen of klachten kunnen neerleggen. En we gaan die disfunctiecommissie ook gebruiken voor alle scholen, ook voor degene die niet met het aanmeldingssysteem werken. Omdat we vermoeden dat er ook soms wel klachten kunnen zijn over die combinatie of over het feit dat die twee samen bestaan. Nu, we merken wel dat er vaak veel dingen worden geassocieerd met toeval die niet het geval zijn. Van zodra je het systeem dan goed uitlegt, hebben ze dan wel een andere kijk op het systeem. Niet per se dat ze hun mening gaan veranderen, dat ze nog altijd zeggen dat ze nog liever aanschuiven aan de schoolpoort zowel in het standpunt van de ouders en de scholen. Maar dat ze wel al begrijpen hoe het systeem in elkaar zit en dat ze ook wel zien dat je niet iets random toegewezen kan krijgen. En dat ze ook wel zien dat het systeem iedereen zoveel mogelijk de hoogste keuze geeft. Je gaat altijd mensen benadelen als je minder plaatsen hebt dan dat er vraag is voor een bepaalde school. De vraag is hoe je de verdeling maakt.

Thomas: En is de totale vraag groter of kleiner dan het totale aanbod?

Inge: Op dit moment hebben wij nog geen capaciteitstekort. Maar dat zit er wel aan te komen.

Thomas: Het is ook een probleem van populariteit?

Inge: Ja, inderdaad.

Thomas: Maar het capaciteitsprobleem zit er ook aan te komen?

Inge: Ja, de capaciteit wordt gemonitord, er is een taskforce voor de capaciteit. Er worden ook plaatsen en scholen bij gecreëerd geleidelijk aan. Maar wij weten dat er een grote groep komt vanuit het basisonderwijs. Vanaf zelfs in 2018 zal het in sommige regio's te voelen zijn dat er een capaciteitsprobleem is. Nog niet echt een plaatstekort maar wel dat het moeilijker wordt, wat maakt dat de keuzes anders gaan liggen. Zolang dat je veel marge hebt, kun je ook nog veel verschuiven als ouders. Maar op den duur, als de plaatsen schaarser worden, dat je nog plaats genoeg hebt voor iedereen maar je hebt minder marges, dan zullen de keuzes minder vrij zijn. Daarvoor is het ook goed dat dit er nu al komt. Het capaciteitsprobleem moet je wel oplossen door plaatsen bij te creëren en niet met een toevalsysteem. Maar het zorgt in ieder geval wel al voor een eerlijkere en transparantere verdeling van de plaatsen en voor minder chaos.

Thomas: Maar de focus ligt hier minder op het creëren van een goede sociale mix?

Inge: Jawel net wel, door die toevalsfactor ga je net... Je hebt uw indicatorpercentages sowieso zoals het wettelijk bepaald is. Maar die toevalsfactor zal hopelijk een grote impact hebben op die sociale mix. Want nu heb je... Door het feit dat er wordt aangeschoven bij de populaire scholen, sluit je toch wel een bepaalde groep van mensen uit.

Thomas: Maar ik bedoel dat er nog altijd grote marges zijn?

Inge: Ja inderdaad, je moet ook het LOP op zich bekijken. Dit was al een heel proces. Het was niet gemakkelijk erdoor te krijgen om echt een aanmeldsysteem te hebben en er een compromis rond te krijgen. Dan is het niet het moment om tegelijkertijd nog de indicatorpercentages in vraag te stellen. Dat ligt wel op de agenda om dat terug te bekijken, niet per se dat de marges moeten aangepast worden, maar om er misschien toch meer op toe te zien dat er naar een sociale mix wordt geëvolueerd.

Thomas: In Leuven zijn de percentages meer vastgelegd dan hier, de situatie is daar wel iets anders omdat Antwerpen meer diversiteit heeft dan Leuven. En in Leuven kiezen ze per school hun percentage en wordt er niet echt gewerkt met zoveel marge.

Inge: Maar bij ons kiezen ze ook per school een percentage, ze moeten gewoon binnen de marges blijven. Ze krijgen inderdaad wel meer vrijheid om hun percentage te kiezen. Bij ons is het gebaseerd op de realiteit dat je in 1 A een lager percentage indicatorleerlingen hebt dan in 1 B, jammer genoeg. Zelfs zonder die percentages hebben wij sowieso al een heel diverse populatie. Daarom dat wij ook denken dat, indien je de indicator en niet-indicatorpercentages laat wegvallen, dat je voor sommige scholen een betere sociale mix krijgt als je puur op toeval werkt. En wie bepaalt die percentages in Leuven?

Thomas: KS Leuven zelf bepaalt de marges in samenspraak met de scholen, binnen de scholengemeenschap eigenlijk. Het laten wegvallen van de dubbele contingentering kan je na het eerste jaar eventueel ook gaan testen.

Inge: In het basisonderwijs hebben ze dat al gedaan. En daar blijkt dat er een verschil is, maar je moet ook zien hoe groot de kost mag zijn. Dat is heel veel organisatie om met dubbele contingentering te werken, zowel voor school als voor het aanmeldsysteem als voor de mensen die er rond werken. En dat is dat eigenlijk een klein verschil: voor de instappers is er, denk ik, een verschil van 6 % en voor het de rest een verschil van 3 %.

Thomas: En worden de voorwaarden van de indicatorleerlingen gecontroleerd?

Inge: Gewoon door de scholen zelf eigenlijk. Dat is ook nog een probleem dat je nu soms hebt, zeker als er scholen zijn met wachtrijen. Als er ineens een ouder door heeft dat er enkel nog plaats is voor indicatorleerlingen dat die leerling dan plots een indicator leerling wordt. Want het diploma van de moeder is gewoon een verklaring op eer. Dat gebeurt wel. En je kan enkel tegen ouders zeggen dat ze moeten eerlijk antwoorden als ze er iets over vragen. Indien er over gelogen wordt, heeft de school het recht om de betreffende leerling uit te schrijven. Maar in de praktijk is het eerst al moeilijk om het te ontdekken als school en ten tweede gaan ze de leerling dan echt uit schrijven?

Thomas: Dus op vlak van diploma is er niet echt een mogelijkheid om te controleren. En wat met de schooltoelage?

Inge: Bij de schooltoelage heb je ook een probleem. Dat is ook een privé-aspect, als een ouder dat niet meedeelt aan een school, dan weet de school dat niet.

Thomas: Zijn de ouders niet verplicht om dat voor te leggen?

Inge: Ja, als ze het wel hebben wel, maar als ze zeggen van niet omdat er nog meer plaatsen beschikbaar zijn in het niet-indicatorcontingent, dan kunnen ze zeggen van niet terwijl ze wel een toelage hebben. Je kunt de mensen niet verplichten om als ze indicator zijn, om als indicator in te schrijven. En dat is het moeilijke eraan.

Thomas: Ik vind die verklaring op eer nogal raar omdat het rap gezegd is volgens mij.

Inge: Ja inderdaad, van zodra de mensen door hebben dat de consequenties kunnen zijn dat je wel of geen plaats hebt. Als er geen probleem is, dan zeggen mensen dat wel eerlijk, denk ik, maar als je al drie dagen in de rij staat aan te schuiven en ineens hoor je dat de indicatorplaatsjes vol zijn, dan denk ik wel dat er ouders zijn die erover liegen. Als je dan rap van geest bent.

Thomas: En een manier om dat te controleren is er niet?

Inge: Nee, dat is een knelpunt. Het debat van de indicator en niet-indicator is ook een politieke kwestie. Dat wordt ook aan sociale mix gekoppeld terwijl er natuurlijk veel verschillende manieren zijn om aan een sociale mix te werken. In Antwerpen is het iets dat op de agenda staat om het nog eens op te nemen, maar je kan het niet allemaal tegelijk doen want dan krijg je de mensen tegen u. Het is een proces van overleg en compromis.

Thomas: Het is ook iets moeilijker dan in Leuven omdat het met alle scholengemeenschappen samen is?

Inge: Ja natuurlijk, in Leuven is het gemakkelijker om afspraken te maken en op één lijn te staan omdat het maar één scholengemeenschap is. In Antwerpen is het voor het volledige LOP-gebied, dus je moet met allemaal samen een compromis sluiten op alle vlakken. En die indicatorpercentages is ook zo'n compromis dat er ooit gekomen is. Maar die percentages tot daar toe, we moeten dat nog eens bekijken. De teneur is nu wel dat het toevalstelsel zijn werk moet doen. Het LOP zou die percentages eigenlijk graag laten vallen en het systeem met toeval zijn werk laten doen. Toch voor de aanmeldende scholen. Maar dat kan pas vanaf volgend jaar als we het kunnen simuleren en bekijken. Nu is het meer giswerk en een inschatting die wordt gemaakt.

Thomas: Ok dan heb ik verder geen vragen meer momenteel, ik dank u vriendelijk voor het interview. Als ik nog opmerkingen heb laat ik zeker nog iets horen.

Inge: Ok, graag gedaan!

Interview 3: Ine Marck (LOP-deskundige voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel) / 4 juli 2017

Thomas: Ok, ik zal kort nog eens een inleiding geven over wie ik zelf ben en wat eigenlijk de bedoeling is. Ik ben Thomas Quartier en ik studeer Handelswetenschappen in Brussel. In mijn thesis wil ik het lotingsstelsel dat gebruikt wordt bij de Katholieke Scholengemeenschap in Leuven naast andere systemen die elders in of buiten het onderwijs gebruikt worden om te loten, leggen en ze met elkaar vergelijken.

Het is de bedoeling dat ik die systemen zelf opnieuw programmeer en dan met de gegevens van de KS Leuven van 2015 een simulatie uitvoer op alle systemen. Deze resultaten wil ik analyseren om zo te komen tot de voor- en nadelen van elk systeem. Ik ben ondertussen al in de KS Leuven zelf geweest en bij een andere instelling buiten het onderwijs die ook werkt met een lotingsstelsel. In Antwerpen ben ik langs geweest bij uw collega. Daar zijn ze klaar om een nieuw systeem in te voeren in 2018. Dus jullie systeem zou mijn vierde en laatste systeem zijn dat ik wil onderzoeken.

Thomas: Dus u bent LOP-verantwoordelijke voor het LOP Brussel?

Ine: Ja, dat klopt.

Thomas: En wat is de functie van het LOP Brussel? Is dat enkel Vlaams?

Ine: Ja, alleen Vlaams. Onderwijs is gemeenschapsmaterie. Dat is eigenlijk hetzelfde als andere LOP's. Wij doen hetzelfde als het LOP Antwerpen eigenlijk doet, maar enkel voor de Nederlandstalige scholen.

Thomas: Ik veronderstel dan ook dat het Vlaams decreet van 2012 van toepassing is op Brussel, klopt dat?

Ine: Niet op Brussel, enkel op het Nederlandstalig deel, het is ingewikkeld.

Thomas: Wat is eigenlijk de reden waarom jullie nu aan het zoeken zijn naar een systeem dat werkt met loting?

Ine: Wij komen van een systeem waar er eerst moest aangemeld worden en de tijd van aanmelden via webapplicatie was belangrijk. Dat draaide natuurlijk in de soep. Dan zijn we gegaan naar een telefonische tijdsregistratie.

Dat draaide ook allemaal in de soep en nu zeggen we dat het welletjes geweest is met de tijdsregistratie. We gaan naar loting, dat is het meest objectieve. We merkten nu ook wel... we hebben nu 2 of 3 jaar via de website tijd laten registreren, maar op een ander moment dan dat er moest aangemeld worden. Dat was dus een datum dat mensen gewoon hun rijksregister moesten ingeven en het kwam dan op seconden aan voor de meer populairdere scholen. Nu hadden we dit jaar 1 school die binnen 2 seconden vol zat. En eigenlijk is dat ook een vorm van toeval omdat je kan proberen snel te zijn maar heel veel ouders met 3 seconden hadden nog het gevoel dat ze veel sneller waren. En er was heel veel discussie rond. Het is ook met het oog op gelijke kansen. Mensen die geen breed netwerk kunnen inschakelen om zo snel mogelijk die tijd te registreren, hebben al minder kans om op tijd te registreren dan mensen die dat wel kunnen doen.

Thomas: En met toeval heeft iedereen dezelfde kans om binnen te geraken in de school waar ze naartoe willen gaan.

Ine: Maar wij gaan wel voor optimalisatie van de eerste keuze. Mensen krijgen altijd eerst hun eerste keuze als dat mogelijk is. Dat is wel belangrijk ten opzichte van de andere scholengemeenschappen. Wij leggen daar heel sterk de nadruk op!

Thomas: In Leuven is dat nochtans ook het geval, daar proberen ze ook hun eerste keuze te optimaliseren.

Ine: Daar proberen ze het, wij doen het. Er is een verschil! Leuven optimaliseert, wij vertrekken ervan. Wij zetten schoolkeuze op de eerste plaats en dan pas toeval. Ik weet niet hoe ze het in Antwerpen gaan doen? Maar je hebt ook systemen in het basisonderwijs waar ze met afstand en schoolkeuze werken en waar afstand ook op de eerste plaats komt. Binnen Brussel is er echt gekozen om schoolkeuze om op de eerste plaats te zetten, maar als er te weinig plaats is, zal toeval beslissen.

Thomas: En u sprak daarnet dat u vroeger al met een aanmeldingssysteem werkte. Hebt u dan nooit een probleem gehad met servercapaciteit?

Ine: In het begin wel, toen we nog samenwerkten met Gent en Antwerpen, toen is alles in de soep gedraaid.

Thomas: In Leuven hebben ze dat ook onderzocht en dat was 1 van de redenen waarom ze dat niet gedaan hebben en dat ze met toeval gewerkt hebben i.p.v. tijd omdat de servers het niet zouden aankunnen.

Ine: Dat kan op dit moment geen probleem meer zijn. Je kan dat allemaal virtueel laten draaien. Nu is dat allemaal heel uitgebreid getest geweest. We hebben eigenlijk met die tijdsregistratie zelf nooit problemen gehad. Het was eerder in het begin, toen het nog allemaal samen was en met het basisonderwijs ook in 1 centraal systeem. Maar nu is dat geen probleem meer, je kan in de Cloud werken. Het moet gewoon allemaal goed geïnstalleerd zijn. In het begin hebben we een probleem gehad, maar dat lag niet aan de tijdsregistratie, maar aan een fout van de mensen die het systeem geïnstalleerd hadden. Als het goed getest is, is er normaal geen probleem.

Thomas: De hoofdreden is dus eigenlijk de chronologie vermijden?

Ine: Ja inderdaad, en alle discussies die eruit voorkomen. Als je 60 leerlingen binnen de 2 seconden plaatst. Wie kan nu nog zeggen wat het verschil is tussen 2 seconden en 1 honderdste en 1 seconde en 99 honderdsten, wat is het verschil? Waar zit dat verschil? Is dat in snelheid van de computer, snelheid van de lijn, toevallig bij welke provider je zit? Daar moet je vanaf. En de gelijke kansen, dat is ook zeer belangrijk.

Thomas: En over hoeveel eerstejaarsstudenten gaat het dan uiteindelijk die aanmelden in het LOP van Brussel?

Ine: Aanmeldingen hebben we ongeveer 1700 studenten. Dit is enkel het Nederlandstalig onderwijs en ook enkel de 1 A scholen. We melden enkel aan voor aso en tso. We melden niet aan voor 1 B.

En tot vorig jaar waren het eigenlijk ook enkel de scholen waar er een capaciteitsprobleem was die met aanmelding werkten. Nu, vanaf volgend jaar, denk ik dat er nog maar 3 van de 35 scholen niet meewerken met aanmelden. Die werken dan gewoon met inschrijvingen, maar die mogen dan niet weigeren. Dat is dan de consequentie als je niet meedoet.

Thomas: Dat zijn meestal geen scholen waar er een wachtlijst is?

Ine: Nee, dat zijn meestal de scholen met een tso-bso bovenbouw waar 1 A minder gekozen wordt, maar ook scholen die zeggen dat iedereen welkom is en die zeggen dat ze wel capaciteit creëren voor iedereen die wil komen. En voorlopig is dat ook altijd gelukt dat iedereen daar ingeschreven geraakt is. Nu zijn er meer scholen die gaan meedoen, dus zal het aantal aanmeldingen ook wel iets stijgen. Nu is het rond de 1700 maar de stijging zal niet spectaculair zijn want de grootste en populairste scholen zaten al in het systeem.

Thomas: Op zich is er in Brussel geen capaciteitsprobleem, enkel bij enkele populaire scholen?

Ine: Het is geen capaciteitsprobleem, wel een populariteitsprobleem. Nu waren er 5 of 6 scholen die vol zaten na de aanmeldingen, die echt te weinig plaats hadden en die veel hebben moeten weigeren. Voor de rest is er plaats genoeg, maar de mensen moeten naar deze scholen willen gaan. We merken dat er veel zijn die, als ze in de populaire school geen plaats hebben, dat ze in de rand gaan kijken in scholen die buiten het LOP-gebied liggen zoals Zaventem, Dilbeek, Vilvoorde, Asse, Meise... Die zitten niet mee in het systeem.

Thomas: Het LOP Brussel is eigenlijk enkel Brussel op zich?

Ine: Ja inderdaad, de 19 gemeenten, het Brussels gewest en daar dan enkel de Nederlandstalige scholen van.

Thomas: En sinds wanneer zijn jullie begonnen met het onderzoek voor het huidige systeem? Zijn jullie daar al lang mee bezig?

Ine: Het heeft lang geduurd voor het erdoor geraakt is, het systeem van toeval. Dat is een vraag van een jaar of 3, 4 gelede, maar je moet een meerderheid hebben om dat goed te keuren. In het begin was er geen consensus om naar dat systeem te gaan. Er waren er die aan de tijdsregistratie wilden vasthouden en dan vorig jaar in juni op de algemene vergadering hebben we beslist dat we met toeval gingen werken, maar dan niet het jaar dat er op volgde maar vanaf volgend jaar. En nu is er dan beslist op welke manier de ordening juist zou gebeuren.

Thomas: En dat is op dezelfde manier gebeurd als in Antwerpen? Met een algemene vergadering waar alle onderwijspartners aanwezig zijn met een dubbele meerderheid?

Ine: Ja inderdaad, dat is op dezelfde manier, zo moet het wettelijk.

Thomas: In Leuven is dat iets gemakkelijker omdat het enkel met 1 scholengemeenschap beslist moet worden en een consensus gemakkelijker bereikt wordt.

Ine: Ja, maar in Leuven moeten ze het systeem ook laten goedkeuren door het LOP. Nu zijn ze er blijkbaar ook over aan het nadenken wanneer het GO (Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap) ook zou instappen in het systeem. Maar dat is nog in volle ontwikkeling, dat is iets moeilijker omdat iedereen akkoord moet zijn en niet enkel 1 gemeenschap. Dat was bij ons ook het probleem. Niet enkel alleen tussen de netten maar ook gewoon bepaalde scholen die niet mee willen en die dan uiteindelijk toch meegegaan zijn, maar dat kost allemaal tijd.

Thomas: Kunt u het systeem vanaf de aanmelding tot aan het loten zelf eens uitleggen?

Ine: Dat is eigenlijk niet zo ingewikkeld. In januari tijdens de aanmeldingsperiode worden alle gegevens vooraf ingebracht. Dat zijn de gegevens van het kind, van de ouders en dan moeten ze een schoolkeuze maken en een rangorde maken in hun schoolkeuze. Want we proberen altijd de hoogste schoolkeuze toe te kennen.

Thomas: En hoeveel schoolkeuzes mogen ze opgeven?

Ine: Het aantal is onbeperkt. Ze kunnen dus alles schoolkeuzes opgeven van 1 tot 33. Er zijn er enkelen die er zeer veel kiezen, maar de meesten kiezen gemiddeld drie scholen. Dan wordt er een willekeurig getal gekozen door de computer. Dat dient voor de ordening. Eerst wordt er geordend op de keuze en binnen de schoolkeuze wordt er dan geordend op het getal.

Thomas: De eerste stap is gewoon iedereen die eerste keuze geeft waar er plaats is, meteen de eerste keuze geven. En dan eigenlijk enkel de scholen waar er een wachtlijst is, werken met loting?

Ine: Het is iets ingewikkelder in Brussel dan in de rest van Vlaanderen omdat wij ook nog een voorrang hebben voor Nederlandstaligen, 55% Nederlandstaligen hebben voorrang. Daardoor is het ingewikkelder. En dan heb je nog de indicatorleerlingen en niet-indicatorleerlingen. Dat willekeurig getal is een beoordelingscriterium, maar je hebt ook nog je voorrangsgroepen waar wij ook nog voorrang Nederlands hebben en dan heb je nog voorrang indicator en niet-indicator. De voorrangsgroepen hebben ook een invloed op de beoordelingscriteria want ze staan er eigenlijk boven. Het is eigenlijk hetzelfde als het nu was: nu kregen ze een tijd toegekend en dan gingen we kijken per schoolkeuze is er genoeg plaats? Indien niet, ging de tijd bepalen wie de plaats kreeg. Nu bepaalt het willekeurig getal wie de plaats krijgt. En het is maar 1 willekeurig getal. We hebben ervoor gekozen om niet per schoolkeuze een ander getal toe te kennen. Eigenlijk wordt het getal op voorhand toegekend en dan gaan we ordenen. We hadden ook kunnen zeggen, voor de eerste schoolkeuzes geven we een getal, voor de tweede schoolkeuze geven we een ander getal, ...

Dat is niet het geval. Dat wil zeggen als je een hoog gerangschikt getal hebt in uw eerste schoolkeuze dat je in je tweede schoolkeuze een slechter getal kon hebben of omgekeerd. Dat is een keuze die gemaakt is in Brussel. Dat is niet hetzelfde als in Antwerpen en Leuven.

Thomas: In Leuven gaan ze gewoon rangordenen, het nummer toekennen en dan gaan ze gewoon de eerste persoon die van boven op de lijst staat zijn keuze toekennen en dan de tweede persoon op de lijst en zo gaan ze verder. Als je dus bij de eerste rangordering een laag nummer hebt en je hebt bv. drie populaire scholen aangeduid, dan heb je meestal geen enkele keuze en heb je een probleem.

Ine: In de discussie is dat bij ons ook naar voor gekomen. Er zijn veel ouders die drie populaire scholen kiezen en het is zo dat die scholen vaak vol zitten na de eerste keuze. Die zitten vol met kinderen die de school als eerste keuze gekozen hebben. Als ze een nieuw getal zouden krijgen voor hun tweede keuze is de kans groot dat ze die keuze niet krijgen omdat de kans groot is dat de school al vol zit met de eerste keuzes. Als we nu het eerste getal houden of een nieuw getal geven, dat maakt eigenlijk niet uit. Enkel als ouders strategischer gaan kiezen en misschien de iets minder populaire scholen op plaats 2 en 3 gaan zetten dan pas verhogen ze hun kans. We zien heel vaak dat ouders de populaire scholen kiezen en dan vallen ze er sowieso uit als ze pech hebben gehad als ze een slecht getal hebben. Dat is iets waar we niets aan kunnen doen omdat dat de keuze van de ouders is. En als ouders niet willen gaan kijken naar andere opties maar echt zeggen, nee mijn kind moet absoluut in die school binnen geraken, tja... En natuurlijk is er vrije schoolkeuze en het is logisch een bepaalde school voor ogen te hebben, maar dat is het probleem. Het systeem zal dat niet oplossen, welk systeem we ook kiezen, we hebben echt dat populariteitsprobleem.

Thomas: En aan wat ligt dat dan die populariteit?

Ine: Ja, waarom koop je bij de Delhaize en niet bij de Aldi? Het is echt ook soms het beeld dat mensen hebben. Bv. als de kinderen van de koning er naar toe gaan, dan is het een goede school. Dan wordt er gezegd: "Mijn kinderen moeten absoluut naar die school gaan!". Als je daar met ouders over spreekt, merk je vaak dat ze die school nog niet bezocht hebben en dat ze effectief nog niet weten of het een goede school is. Maar iedereen zegt dat het een goede school is, dus het zal wel zo zijn. Het is niet aan ons om te bepalen welke school de ouders moeten kiezen. Er is vrije schoolkeuze. Als je daar vanaf stapt, dan zit je dik in de knoei. En nog een belangrijke vraag, wat doen ouders als ze niet hun eerste keuze krijgen? Proberen ze in het tweede jaar opnieuw? Dat zien we nu in bepaalde populaire scholen. Als ze er in het eerste jaar niet binnen geraakt zijn, dan proberen ze in het tweede jaar.

Thomas: En werk je dan ook nog met inschrijven via de computer in het tweede jaar?

Ine: Nee, dan is het afhankelijk van hoeveel plaatsen er vrijgekomen zijn. Dan is het gewoon chronologie die telt eigenlijk. Dan moeten ze bij het begin van de inschrijvingen aan de schoolpoort staan. Er zijn een aantal van die populaire scholen, die effectief kampeeders hebben gehad nu voor de hogere jaren. Gewoon omdat mensen er toch nog proberen binnen te geraken.

Thomas: Nu, als je als uw eerste drie keuzes een super populaire school gekozen hebt, bestaat de kans nog altijd dat je geen enkele van uw drie keuzes hebt?

Ine: Ja, dat is logisch ook, je kunt je als LOP niet boven de wil van de ouders stellen. Dat is de reden waarom dat schoolkeuze bij ons toch nog altijd op de eerste plaats staat. We zouden het op een andere manier kunnen, maar dan zouden we misschien meer leerlingen kunnen plaatsen in 1 van de gekozen scholen. We merken nu al zeer veel weerstand bij de ouders sinds toeval is ingevoerd.

Thomas: Je hebt al klachten gehad van het nieuwe systeem?

Ine: Ouders denken dat ze het nu helemaal niet meer in de hand hebben. Ze hebben het systeem ook nog niet helemaal door. Ze denken dat hun kind in een school kan terecht komen waarvoor ze helemaal niet gekozen hebben. Dat is natuurlijk niet het geval. Daarom dat het op dit moment voor ons belangrijk is om te communiceren dat we altijd gaan proberen om de hoogste schoolkeuze toe te passen.

Thomas: En hoeveel scholen denk je waarvoor je toeval zal moeten toepassen?

Ine: Voor iedereen, het zit ingebakken in het systeem. Het is sowieso voor iedereen, iedereen krijgt zijn getal toegewezen, maar soms zal het gewoon niet nodig zijn om het te gebruiken. Het is soms zo dat in de scholen die populair zijn, dat ze soms al vol zitten met hun eerste keuze. Andere scholen zitten soms pas vol na de tweede of derde keuze. Omdat je verschillende voorrangsgroepen hebt, kan het zijn dat 1 bepaalde voorrangsgroep overvol zit en dat je daar al ordening moet toepassen. Maar ons systeem is iets ingewikkelder dan in de andere steden met de (bijkomende) voorrang Nederlands.

Thomas: Kunt u het systeem nog eens volledig uitleggen?

Ine: Per school worden de leerlingen allemaal volgens keuze geordend, wie heeft die school als eerste keuze genomen? En in die eerste keuze orden je dan op het willekeurig getal. Daarna komen alle leerlingen die voor die school een tweede keuze gemaakt hebben en orden ze je via hun willekeurig getal. Zo krijg je voor elke school een lijst en dan doorlopen we die lijst van boven naar onder, eerst te beginnen voor alle Nederlandstaligen want wij moeten aan die 55% komen.

Ine: En dan tel je ook de indicatoren en niet-indicatoren en op het moment dat de Nederlandstaligen geplaatst zijn, dan beginnen we terug bovenaan. Dan doorloop je de lijst terug voor iedereen tot indicator of niet-indicator vol zit. Op het moment dat iemand zijn plaats krijgt in bv. zijn eerste keuze, dan schrappen we automatisch zijn tweede, derde en volgende keuzes.

Thomas: En op wat is jullie systeem gebaseerd? Is dat op literatuur of ervaring van andere instellingen?

Ine: Op principes, we willen de wil van de ouders respecteren.

Thomas: Jullie hebben het zelf ontwikkeld?

Ine: Het is eigenlijk hetzelfde systeem dat we al jaren gebruiken, alleen wordt de tijd vervangen. Hoe is dat ontwikkeld geweest in de tijd? Ik denk door de netten die samen zaten en op basis van het decreet om de mogelijkheden te bekijken. En dan hebben we samen gezeten met een softwarefirma. Het eerste jaar is dat volledig in de soep gedraaid en vanaf dan is dat elk jaar na evaluatie verbeterd geweest. Ik weet niet of er op dat moment literatuur bestond. Het was nog maar het begin van het aanmelden. Dat is 10 jaar geleden. We waren met een aantal mensen, die geobsedeerd waren van computers.

Thomas: Heel veel literatuur is er niet over dat specifiek onderwerp?

Ine: Er is een studie over die professor van Antwerpen (Cantillon), die werkt verder op een studie uit Amerika.

Thomas: Ja inderdaad, maar veel meer literatuur heb ik niet gevonden.

Ine: Helemaal in het begin hebben we die discussie gevoerd: waar gaan we ons op baseren? Is het de wil van de ouders of gaan we zoveel mogelijk mensen plaatsen? Cantillon wil zoveel mogelijk mensen plaatsen en wij willen de wil van de ouders respecteren.

Thomas: De GOK-indicatoren zijn waarschijnlijk dezelfde als van Antwerpen en Leuven, de schooltoelage en het diploma van de moeder?

Ine: Wij zijn Vlamingen hoor, dat is hetzelfde inderdaad, dat is door het decreet bepaald.

Thomas: En er wordt ook gewerkt met broers en zussen en met kinderen van het personeel?

Ine: Ja inderdaad, alles op voorhand, die zitten niet in het aanmeldingssysteem.

Thomas: En wat zijn de voor- en nadelen van dit systeem?

Ine: Voordeel zal zijn dat we minder discussies gaan hebben over de tijdsregistratie, omdat dit vroeger een groot probleem was. De tijdsregistratie was van technische aspecten afhankelijk en dat zorgt enkel voor discussie. Gelijkheid voor iedereen is het grote voordeel. Maar veel mensen horen dat niet graag. Ik snap die bezorgdheid van ouders ook wel dat je totaal niets in de hand hebt, ik zou dat ook niet graag hebben. Het enige wat je in de hand hebt, is de school die je kiest. Maar of je nu in de rij gaat staan aan de school of je je ordent de mensen in een rij via een willekeurig nummer, er zal altijd te weinig plaats zijn. Er zijn altijd kinderen die eruit vallen en dat is het probleem. De vraag is dan welke kinderen eruit vallen en dan zeggen wij dat het systeem beslist. Het nadeel van het systeem zijn de klachten van de ouders rond het totaal niet meer in de hand hebben. Maar het is ook het eerste jaar nog maar misschien dat dat vermindert naarmate de jaren.

Thomas: Maar er is dus al gecommuniceerd naar de ouders toe?

Ine: Er is in de pers al iets verschenen, stemmingmakerij, maar niet met volledig juiste info. Dat is zeer jammer. Het werd voorgesteld als dat alles één grote loting wordt, wat natuurlijk niet klopt. De schoolkeuze speelt ook een rol en we proberen de hoogste toe te kennen. Daarmee dat we zelf volgend jaar zeer veel infomomenten gaan geven aan ouders om echt het systeem goed uit te leggen en misschien helpt dat wel. Je moet het systeem een jaar geven vooraleer men het goed door heeft, dat men ons niet kan beschuldigen van kwalijke gedachten of manipulaties. Het is een poging om het allemaal objectiever te maken.

Thomas: En wanneer is het gepland om het uit te voeren?

Ine: De aanmeldingen zijn gepland na de kerstvakantie tot 2 februari normaal gezien en de ordening zal ergens eind februari gebeuren. Eens dat alle documenten voor de voorrang Nederlands gecontroleerd zijn, want we moeten controleren wie die voorrang kan krijgen. Nadat dit alles rond is, zal de rangordemotor zijn werk doen.

Thomas: Dat is dus voor schooljaar 2018 – 2019?

Ine: Ja de aanmeldingen starten in het schooljaar 2017-2018 voor de inschrijvingen van het schooljaar 2018-2019.

Thomas: En wordt er ook met een deurwaarder gewerkt?

Ine: Ja, dat hebben we altijd gedaan.

Thomas: En waren er vroeger eigenlijk veel kampeertoestanden in Brussel?

Ine: Ja, dat hebben we gehad.

Thomas: En mogen scholen van buiten het LOP-gebied ook deelnemen aan het systeem of is dit niet mogelijk?

Ine: Dat moeten we eens bekijken met de stuurgroep. Die vraag is er momenteel nog niet geweest, maar die mogelijkheid is wel voorzien in het decreet. Maar als ze dit willen, moeten ze ook wel akkoord gaan met alle voor- en nadelen van het LOP. Sommige zullen dit misschien wel willen als er een probleem is, maar je hebt er veel die het eigenlijk liever nog niet doen. De vraag is alleszins nog niet gekomen.

Thomas: In Antwerpen hebben ze ook de opmerking gemaakt bij het decreet van 2012 dat ze zeer lang gewacht hebben op een nieuw decreet om het lotingsysteem in te voeren.

Ine: Wij wachten er ook nog altijd op, het ziet er naar uit dat dit er nog niet meteen zal komen.

Thomas: En wat zouden de gevolgen zijn voor jullie nieuw systeem?

Ine: Dat hangt ervan af wat daarin beslist wordt. Ze kunnen misschien gaan naar een Vlaams breed aanmelden zoals vroeger nog op tafel gelegen heeft. Het hangt ervan af hoe dit georganiseerd zou worden of dit nog door aparte LOP's zou gedaan worden. Er waren ook andere denkpluizen bv. het regionaal organiseren zodat je zelf kon kiezen welke ordeningscriteria je wil toepassen.

Als dat zo zou zijn, denk ik dat het niet immens veel invloed op ons heeft. Ik denk dat het op dit moment helemaal niet duidelijk is wat het decreet zou brengen. Nu zal het er nog niet komen, maar met een nieuwe minister dan misschien weer wel. Het zit vast momenteel. Het zit vast door de samenstelling van de regering, het geraakt er niet door. Het is goed dat we niet echt gewacht hebben. We hebben 1 jaar gewacht en dan hebben we beslist om verder te gaan.

Ine: Anders kun je lang wachten. Omdat wij een specifiek systeem hebben met die voorrang voor Nederlandstaligen, dat is een iets andere situatie. Eigenlijk moeten we nu gebruik maken van het feit dat het decreet er nog niet is om alles wat wij willen dat in het decreet komt kenbaar te maken naar de regering toe om zo te hopen dat het een beetje aansluit bij wat we doen.

Thomas: En is er geen advies vanuit alle LOP-gebieden?

Ine: Jawel, dat gebeurt regelmatig. Er is overleg met het kabinet. Ze horen ons advies wel, maar dat wil niet zeggen dat ze er ook iets mee doen. Dat hangt heel hard af van de personen die beslissen.

Thomas: Ok, ik denk dat ik een beter zicht heb op jullie systeem en dat ik terug verder kan. Als ik nog vragen heb, zal ik u nog contacteren.

Ine: De vraag is: kan je iedereen tevreden stellen? Wat is de opdracht, iedereen tevreden stellen of zoveel mogelijk mensen tevreden stellen? We hebben een school waar er voor 60 plaatsen 180 aanmeldingen zijn, wat moet je dan doen? 2/3 van de mensen zijn ontevreden, sowieso met welk systeem je werkt. Als die aan de deur staan om in te schrijven, zijn die ontevreden omdat ze niet binnen geraakt zijn. Het enige wat ze daar dan kunnen zeggen, ik ben zelf te laat gegaan. Dat is wat ouders altijd zeggen bij kamperen, ik zorg wel dat ik er als eerste sta. Dan is het nog onrechtvaardiger, dan worden er studenten betaald om daar in te rij te gaan staan. Die soms door verschillende mensen tegelijk betaald worden. We moeten naar een menselijk systeem gaan en respecteren dat de ouders een keuze willen maken.

Thomas: Misschien nog 1 vraag, worden er voorzieningen voorzien voor mensen die geen computer ter beschikking hebben?

Ine: Ja, we werken samen met heel wat intermediaire partners hier in Brussel waar wij ook infosessies voor geven om heel het systeem duidelijk te maken. Met de basisscholen ook. Vb. Foyer hier in Brussel, bibliotheken, gemeenschapscentra, de diensten schoolbemiddeling van de gemeentes. Er zijn er een aantal die ook mee op onze brochure vermeld staan en waar wij ouders

ook actief naar doorsturen. Dit is niet alleen als ze geen computer hebben, maar ook als we merken dat ze het echt niet door hebben of de taal niet beheersen. Zij helpen echt met het aanmelden.

Thomas: De uitleg is ook meertalig?

Ine: Op onze website zijn er vertalingen in het Frans en het Engels, maar die zijn wel beperkter dan de uitleg in het Nederlands. Maar we moeten daar een beetje mee opletten omdat we de Vlaamse overheid zijn. Onze brochures bv. mogen wij niet zomaar vertalen in andere talen. Maar daarvoor zijn dan wel die andere organisaties. Die maken vaak zelf vertalingen en die helpen de mensen volledig in het Frans eigenlijk. Als die helpen met aanmelden, zien we dat ook in een lijst. Als het bv. een intermediaire organisatie is die de aanmelding gedaan heeft, dan sturen wij ook al het mailverkeer naar de ouders en de organisatie. Zodat zij weten dat die persoon een plaats gekregen heeft en dus moeten ze zorgen dat die persoon binnen de juiste termijn gaat inschrijven. Dan contacteren zij echt zelf de ouders om te vragen of ze de brief gekregen hebben en te zorgen dat de mensen weten wat ze moeten doen. Dat werkt redelijk goed, maar er zijn nog altijd die we niet bereiken. Er zijn altijd mensen die niet tot bij die organisaties geraken en die we niet bereiken. Dat zijn dan mensen die nu opduiken en een school zoeken, maar die niet aangemeld hebben. We proberen altijd om zo goed mogelijk iedereen te bereiken, maar er zijn altijd mensen die het systeem niet kennen en tussen de mazen van het net vallen.

Ine: Plus, je zit hier in Brussel met de 2 taalgemeenschappen die een apart systeem hebben en je hebt dus ook overvloed van het ene systeem in het andere systeem. Als ze niet binnen geraken in het Nederlandstalig systeem, dat ze in het Franstalig systeem gaan proberen.

Thomas: En hoe wordt het slecht nieuws hier meegedeeld? In Antwerpen gaan ze al het slechte nieuws telefonisch meedelen. Ze bellen iedereen op die geen keuze gekregen heeft.

Ine: Nee, dat gaan wij niet doen. Hebben ze dat al gedaan of is dit hun plan? Ze willen dat doen, maar ik vermoed dat ze dat in het basisonderwijs niet gaan doen, want dat zijn er heel veel.

Thomas: Jawel, in het basisonderwijs doen ze dat ook al.

Ine: Dat is bij ons niet het geval. Dat is natuurlijk ook de stad die heel wat ondersteuning geeft. In het basisonderwijs wordt de mededeling gedaan via mail. Infomomenten enz. En dan kunnen die mensen op afspraak wel komen en dan wordt hun dossier bekeken samen met hen en nagegaan wat de eventuele opties zijn, maar dit is enkel als ze dat zelf willen. Ze kunnen zelf onze helpdesk bellen en een afspraak maken om langs te komen. We maken kenbaar dat er een mogelijkheid is, maar het is niet zo dat we iedereen persoonlijk opbellen. We merken wel vaak dat dat ook wel een fout beeld geeft aan de ouders. Die denken dat we een oplossing hebben, wat eigenlijk niet het geval is. We leggen enkel uit wat de andere opties zijn. Maar Antwerpen is altijd met al het geld weg.

Thomas: Ik hoor u eigenlijk zeggen dat stad Brussel minder steun geeft dan in Antwerpen?

Ine: Wij hebben het VGC (Vlaamse Gemeenschapscommissie) dat ons steunt, maar zij betalen de **enkel de** procedure. Het probleem in Brussel, met alle verschillende gemeentes waar er heel veel zijn die niet zo positief staan tegenover Nederlandstaligen en Nederlandstalig onderwijs, is dat we daar eigenlijk geen steun van krijgen. Wij hebben hier een helpdesk en daar zitten mensen in van de verschillende netten, mensen van AGgoDi en wij als LOP-deskundige. Maar met het aantal dat we daar zitten, kunnen we onmogelijk doen wat ze in Antwerpen doen. In Antwerpen hebben ze er een hele stadsdienst voor die het kunnen doen. Er zijn er wel heel veel die tot bij ons kunnen komen als ze willen. Ze kunnen ter plekke langs komen. Je hebt hier ook - anders dan in Antwerpen - een zeer grote armoedebevolking. Wat die burgemeester (Mayer) ook mag beweren, de grote armoede zit in het centrum van Brussel, dat is een uitdaging. Generatiearmoede, de werkloosheidsgraad in sommige gemeentes van bijna 50 %.

Thomas: Daarom dat degelijk onderwijs zeker belangrijk is.

Ine: Ja inderdaad, dat is overal belangrijk. Als je wil dat de mensen vooruitgaan, dan moet je onderwijs organiseren.

Thomas: Ok, dank u wel voor het gesprek en de tijd die u vrijgemaakt heeft.

Ine: Geen probleem, graag gedaan!

Appendix B: Inhoudstafel externe bijlage

De externe bijlage is een map die verschillende documenten bevat. Hieronder volgt een beschrijving van de inhoud:

- ✓ **Twee Excelbestanden:** deze bevatten alle tabellen die gemaakt werden om de dataset en de resultaten te analyseren. Deze tabellen werden daarna in het rapport gebruikt.

Excelbestand 'Dataset KS Leuven'.

Dit bestand bevat vier verschillende tabbladen:

1. Tabblad 1: Dataset KS Leuven
 - Dit tabblad bevat de originele dataset met de aanmeldingsgegevens van schooljaar 2015-2016 die ter beschikking gesteld werd door de KS Leuven.
 - Tabel 43
2. Tabblad 2: Data analyse hoofdstuk 2:
 - Tabel 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19
3. Tabblad 3: Data analyse hoofdstuk 3:
 - Tabel 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42
4. Tabblad 4: Beschikbare aantallen:
 - Tabel 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 31

Excelbestand 'Resultaat simulaties dataset KS Leuven'.

Dit bestand bevat 10 verschillende tabbladen:

1. Tabblad 1: Dataset KS Leuven gn voorrang
 - Dit tabblad bevat de aangepast dataset met de aanmeldingsgegevens van schooljaar 2015-2016. Alle leerlingen met recht op voorrang werden geschrapt.
 2. Tabblad 2: Output systeem KS Leuven
 - Dit tabblad bevat de output van de simulatie van het lotingssysteem van de KS Leuven.
 - Tabel 45, 46, 47, 67
 3. Tabblad 3: Resultaat systeem KS Leuven
 - Tabel: 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65
 4. Tabblad 4: Output systeem Antwerpen
 - Dit tabblad bevat de output van de simulatie van het lotingssysteem van Antwerpen
 - Tabel 70, 71, 72, 91
 5. Tabblad 5: Resultaat systeem Antwerpen
 - Tabel 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90
 6. Tabblad 6: Output systeem Brussel
 - Dit tabblad bevat de output van de simulatie van het lotingssysteem van Brussel
 - Tabel 93, 94, 95, 114
 7. Tabblad 7: Resultaat systeem Brussel
 - Tabel 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113
 8. Tabblad 8: Gemiddelde simulaties KS Leuven
 - Dit tabblad bevat de output van de 10 000 simulaties van het lotingssysteem van de KS Leuven
 - Tabel 68
 9. Tabblad 9: Gemiddelde simulaties Antwerpen
 - Dit tabblad bevat de output van de 10 000 simulaties van het lotingssysteem van Antwerpen
 - Tabel 92
 10. Tabblad 10: Gemiddelde simulaties Brussel
 - Dit tabblad bevat de output van de 10 000 simulaties van het lotingssysteem van Brussel
 - Tabel 115
- ✓ **Negen CSV-bestanden:** Dataset.csv, scholen.csv en output.csv. Deze worden gebruikt als input in de programmeertaal Python. De andere 6 CSV-bestanden bevatten de originele resultaten van de simulaties die uitgevoerd werden.
 - ✓ **Zes Pythonbestanden** Deze bestanden bevatten de simulaties uitgeschreven in de programmeertaal Python.

- ✓ **Eén PDF-bestand:** 'Presentatie aanmeldingsprocedure secundair-systeem-maart 2017', gekregen van de LOP-deskundige van Antwerpen, Inge Wagemakers.

Hieronder vindt men de link om de gebruikte softwareprogramma's te downloaden. Met de map van de externe bijlage kan de simulatie opnieuw uitgevoerd worden.

<https://www.jetbrains.com/pycharm/download/#section=windows>

<https://www.python.org/downloads/>